

28.10.2014. u 12.30h

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25.saziva Skupštine Crne Gore, poštovani predsjedniče Vlade Đukanović i članovi 40. Vlade Crne Gore, otvaram treću posebnu sjednicu posvećenu Premijerskom satu, sa uobičajenim rasporedom, redom i narednošću, ako tako mogu reći.

Koleginica Jasavić želi proceduralno, ali da bude baš proceduralno.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedniče, poštovani gospodine Đukanoviću, poštovani predstavnici Vlade, kolegice, kolege, poštovani građani,

Tražila sam da mi date priliku da se obratim prije svega crnogorskoj javnosti, kao i poslanicima ovog doma, a osobito kolegincama iz ovog parlamenta, a povod je današnje pisanje Informera, to je pisanje koje znači da crnogorski muškarci pokušavaju da podmetnu crnogorskoj ženi sve ono što ne priliči čovjeku da učini čovjeku. Zato pozivam sve crnogorske žene iz ovog parlamenta da se, nakon premijerskog sata, obratimo crnogorskoj javnosti na press konferenciji gdje ćemo osuditi pisanje Informera, jer ovo može biti majka, supruga, žena svakog od vas prisutnih u ovoj sali, gospodo poslanici, i svakog muškarca u Crnoj Gori i širom planete.

Očekujem da se sve poslanice odazovu i da osudimo ovo gnusno podmetanje, jer ovo predstavlja kršenje elementarnih ljudskih prava i sloboda i u ovoj zemlji neko mora biti zadužen za poštovanje Ustava, a to mora biti ovaj dom i vi, uvažene kolegice, koje morate zaštititi vaše kćeri, vaše majke, vaše sestre i vaše prijateljice. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Molim vas, kolegice Jasavić, najbolje bi bilo da zaštitimo higijenu ovog parlamenta i da to niste unosili u ovu salu, to bi bio prvi doprinos ovom parlamentu, tako da nekim stvarima nije mjesto u Parlamentu kao tome što ste držali u rukama.

Idemo redom, ustaljenim redom.

Kolega Simović, predsjednik Kluba poslanika Demokratske partije socijalista, prvo pitanje vaše.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedniče Skupštine.

U ime Poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista postavljam sljedeće pitanje:

Gospodine predsjedniče Vlade, kako komentarišete Izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2014.godinu i koji su najznačajniji izazovi u procesu integracija u narednom period?

Obrazloženje: Više je motiva zbog kojih postavljam ovo pitanje. Prošlo je 20 dana od objavljivanja Izvještaja i analiziraju ga još mnogi, a posebno, siguran sam, pažljivo i odgovorno nadležne institucije koje u tom realnom, dobronamjernom partnerskom pogledu prepoznaju smjernice za dalju izgradnju kapaciteta i za ukupni demokratski i ekonomski razvoj naše zemlje, a to je, prije svega, unutrašnja potreba našega društva i uslov za poboljšanje kvaliteta života svih naših građana.

Drugo, utisak je da ovogodišnji Izvještaj, kao nikada do sada, od mnogih je iščekivan sa posebnom pažnjom, sa primijetnim nestrpljenjem, sa neskrivenim ambicijama i željama da Izvještaj posluži kao politička infuzija političkim gubitnicima, kao platforma za prikupljanje opozicione energije i nekog novog nastupa, kao dimna zavesa koja je trebala da sakrije probleme unutar pojedinih političkih subjekata.

Kako drugačije objasniti toliki žar u prizivanju da se aktivira klauzula balansa i neskriveno žaljenje kada se to nije desilo.

Svi zajedno smo pročitali poruku komesara za proširenje Štefana Filea koji je, između ostalog, napisao: "Pregovori sa Crnom Gorom u ovoj ključnoj oblasti počeli su u decembru 2013. godine", misli se na vladavinu prava."Već nakon jedne godine postoje pozitivni rezultati na koje možete biti ponosni".

Treći motiv je što mislim da je ovo dobra prilika da podsjetimo da u ovom poslu ima obaveza i odgovornosti za sve, za sve tri grane vlasti, za sve institucije, za predstavnike civilnog sektora, za medijsku zajednicu, za akademsku zajednicu, jednom riječju za svakog pojedinca. Samo takav pristup vodi nas naprijed ka dostizanju viših standarda kod svih novih pravila ponašanja na svim poljima, novog kvaliteta života svih građana i posljedično tome dostizanju evropskih i evroatlantskih ciljeva.

Četvrto, ovo je dobra prilika da se u Parlamentu podsjetimo šta mi ovdje treba da uradimo. Mislim da je veoma važno da i u narednom periodu što snažnije, što šire i što češće pokazujemo kapacitet za postizanje političkog konsenzusa po važnim pitanjima, vrednujući to pravilno, vrednujući to kao snagu, a ne slabost onih koji su dio konsenzusa, kao odgovore na naše unutrašnje potrebe, a ne odgovore na poruke sa strane, kao put za rješavanje naših unutrašnjih problema a ne kao uslov za dobijanje novih štrikova sa strane. I tako je bilo i kada smo , nedavno, izabrali Vrhovnog državnog tužioca i za Državnu izbornu komisiju i kada smo usvajali Zakon o izboru odbornika i poslanika i kada smo birali sudije Ustavnog suda i članove Sudskog i Tužilačkog savjeta, i kada smo usvajali i usvojili Ustavne promjene. Vjerujem da ćemo pokazati i potrebnu odgovornost i efikasnost usvajanjem Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i usvajanjem etičkog kodeksa. Time bi dali novi doprinos daljem snaženju ugleda i značaja parlamenta i pozitivnoj percepciji javnosti o stepenu etičnosti institucija i pojedinaca u njima.Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Simoviću.

Predšedniče Đukanoviću, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani predsjedniče Parlamenta, dame i gospodo poslanici,poštovani gospodine Simoviću,

Crna Gora je već treću godinu u pregovaračkom procesu sa Evropskom unijom. Bitan konstitutivni element toga procesa predstavlja i Godišnji izvještaj o napretku. Riječ

je o važnom i detaljnom pregledu u kojem Evropska komisija daje ocjenu otvorenog progresa, ali i smjernice za dalji rad u ispunjavanju obaveza iz Evropske agende.

Ocjene iz ovogodišnjeg izvještaja u cjelini gledano su u okviru očekivanja. U Vladi taj dokument doživljavamo kao objektivan, partnerski pogled sa strane koji podstiče na akciju, a ne na polemiku sa autorima ocjena. Nije cilj ni izvještaja ni njegovih komentara da se utvrdi apsolutna istina o svakom aspektu procesa pridruživanja. Za nas je važno kako nas vide partneri, oni čiji dio porodice želimo da budemo i šta predlažu da taj proces budu kvalitetniji. Izvještaj, dakle, registruje napredak u brojnim oblastima i sugeriše buduće aktivnosti i mjere u pravcu prevazilaženja onih izazova koje je i Vlada prepoznala kao ključne u ovoj fazi procesa pristupanja, uključujući i poglavlja koja insistiraju na vladavini prava, što je jedno od najvažnijih pitanja za stabilnost i napredak Crne Gore i Zapadnog Balkana.

U Vladi smo apsolutno saglasni da je vladavina prava ne samo prioritarna oblast u procesu pregovora sa Evropskom unijom i NATO-om nego jedan od ključnih uslova ekonomskog i demokratskog razvoja cijelog regiona. Istovremeno, insistiramo da to nije autonoman problem i da njegovo rješavanje podrazumijeva sinhronizovane napore na planu prevazilaženja viševjekovne ekonomske zaostalosti regiona. Po nama, na tom planu, od presudnog značaja biće blagovremena i adekvatna pomoć Evropske unije u razvoju nedostajuće infrastrukture. Podsjetiću da je u Izvještaju o napretku Evropska komisija zaključila da Crna Gora ispunjava političke kriterijume na zadovoljavajućem nivou, dok se u dijelu ekonomskih kriterijuma konstatuje da je ostvaren dodatni napredak u uspostavljanju funkcionalne tržišne ekonomije, i zabilježen veći rast od očekivanog. U pogledu sposobnosti preuzimanja obaveza iz članstva Crna Gora je održala veoma dobru dinamiku ispunjavanja obaveza u poglavljima pravne tekovine EU, što i pokazuje 12 otvorenih poglavlja od kojih su dva privremeno zatvorena. Vrijedi svakako posjetiti, kao što ste i sami to uradili, i na nedavno iznesene stavove odlazećeg komesara za proširenje Štefana Filea - citiram: "Na Zapadnom Balkanu Crna Gora zauzima vodeće mjesto u procesu pristupanja EU. Od kada sam 2010. dobio zaduženje za portfolio proširenja Evropske unije imam privilegiju da pratim Crnu Goru ka njenom putu ka Evropskoj uniji. Ostvareni napredak je za pohvalu. Ne sumnjam da će ovo ući u modernu istoriju ove zemlje, kao jedan od njenih glavnih odlučujućih perioda".

U skladu sa novim pristupom u pregovorima poseban fokus Izvještaja je na poglavljima XXIII- Pravosudje i temeljna prava i XXIV .- Pravda, sloboda i bezbjednost. U 23.poglavlju je pohvaljen napredak u pravosudju i temeljnim pravima, dok je za 24. poglavlje ocijenjeno da je ostvaren dobar napredak i da se Akcioni plan uglavnom sprovodi po planiranoj dinamici. Kada je riječ o prestojećim obavezama jasno je da će i naredna godina biti godina nastavka reformi i dinamičkih pregovora. Na polju vladavine prava i dalje nas očekuje i najviše posla. Tu mislim na usvajanje zakona kojim se zaokružuje normativni institucionalni system u borbi protiv korupcije, kao što je Zakon o sprečavanju korupcije, Zakon o sprečavanju sukoga interesa, Zakon o finansiranju političkih partija, Zakon o specijalnom tužilaštvu i Zakon o lobiranju. Takodje, vjerujem da će Skupština uskoro donijeti i etički kodeks poslanika. Vlada će takodje nastaviti sa realizacijom mjera koje imaju za cilj stvaranje ambijenta za dinamični privredni rast i za unapređenje konkurentnosti privrede, dalje snaženje fiskalne stabilnosti i smanjenje nezaposlenosti. Kontinuirano ćemo unapređivati politike čiji je cilj postizanje investicionih i preduzetničkih aktivnosti kako bismo stvorili uslove za otvaranje novih radnih mjesta i kvalitetniji život građana. Posebno važan dio Vladinih aktivnosti biće usmjeren na jačanje državne uprave, kroz nastavak reformi i dostizanje višeg nivoa profesionalnosti zaposlenih. Tokom narednog perioda ćemo nastaviti sa aktivnostima u pravcu otvaranja novih pregovaračkih poglavlja, s posebnim fokusom na zahtjevnija poglavlja, gdje očekujemo da naš kontinuirani rad proizvede vidljive efekte reformi kako bi građani osjetili konkretne koristi od procesa pristupanja EU. Pri tome, želim da ponovim da je za Vladu kvalitet procesa pridruživanja EU apsolutni prioritet u odnosu na brzinu.

Iako se Izvještaju o napretku u Crnoj Gori uvijek posvećivala značajna pažnja, čini mi se da je ove godine to bilo i dodatno izraženo, najčešće ozbiljno i ako je bilo pokušaja politikantske zloupotrebe. Medjutim, često se zaboravlja na važnost na potrebu društvene i političke odgovornosti svih učesnika u ovom procesu. Ta odgovornost se postiže kroz zrelost i spremnost za podstizanje konsenzusa na ključnim pitanjima, što je od značaja i za proces evropskih integracija. Takav pristup je na djelu pokazan nedavno prilikom izbora Vrhovnog državnog tužioca i Državne izborne komisije , što su i domaća javnost i Evropska komisija posebno pozdravili. Od svih nas se

očekuje da nastavimo tim putem, postizanje konsenzusa po pitanju zajedničkog djelovanja svih političkih konstituenata u interesu države je najveći izazov koji je pred nama. Takođe, to je najbolji način da Evropskoj komisiji i državama članicama pokažemo da u Crnoj Gori ne postoji samo deklarativni konsenzus po pitanju članstva u Evropskoj uniji, nego i zajednička težnja, odgovornost i posvećenost ka cilju.

Ovo ističem u kontekstu izjava predstavnika pojedinih političkih partija i nekih nevladinih organizacija o mogućoj suspenziji pregovora kao i prenebregavanja činjenice da se reforme u Crnoj Gori odvijaju u dobrom temu i u željenom smjeru.

Želim da vjerujem da ćemo tu praksu sve više ostaviti iza nas, kako se budemo približavali članstvu. Mi smo već sigurno na tom putu, što potvrđuje i ovogodišnji izvještaj o napretku. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Kolega Simoviću, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Samo da zahvalim predsjedniku Vlade na datom odgovoru. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Sljedeći je poslanik Miodrag Lekić iz Demokratskog fronta. Izvolite.

MIODRAG LEKIĆ:

Poštovane kolege, predstavnici Vlade,

Moje pitanje je veoma jednostavno i jasno. Očekujem jasan odgovor.

Kažem da je jednostavno, a u isto vrijeme smatram da je ono suštinsko, suštinsko za dalje tokove u političkom životu Crne Gore. Suštinsko do te mjere da smo se mi iz Demokratskog fronta makar na čas vratili u Parlament. Bili smo izašli zbog upravo slične teme, izborne krađe i ove seanse iz vladajuće stranke na kojoj je sve to planirano, a naravno da i ova institucija - Premijerskog sata, je problematična u svojim

tehničkim aspektima. Naime, premijer ima pet minuta na kraju da upotrebi i da zloupotrebi. Bilo je i jednog i drugog. Dakle, vratili smo se za trenutak da čujemo, da čuju i u Briselu da li će premijer da ponovi arogatnu izjavu u stilu čovjeka koji je van pravnog sistema u ovoj zemlji, on i njegova porodica, njegovi prijatelji, njegovi kumovi, da li će ponoviti izjavu da je za njega afera "Snimak" završena stvar. U Izvještaju Evropske unije prošle godine se traži eksplicitno da se izvede pravni i politički epilog te bljutave afere. U ovogodišnjem izvještaju, takođe se tretira ista afera.

Pitanje je vrlo jednostavno, znači da li je završena ta stvar, interesuje nas u političkom smislu, interesuje nas u pravnom smislu, s obzirom da premijer, to cijena Crna Gora zna šalje impute kada treba zatvoriti neki postupak iz kriminala, a ovdje se radi o političkom kriminalu, a to je uradio i to su ga poslušali tužioc. Znači, kada treba zatvoriti aferu i kada treba otvoriti postupke. Tako da smo ovih dana čuli i najavu krivičnog postupka protiv jednog poslanika Demokratskog fronta Janka Vučinića, koji je za razliku od članova Vlade, koji su se 15 dana odnosili ignorantski gledajući dramu ljudi ovdje iz Crne Gore koji su gladni, koji su poniženi, koji su uvrijeđeni, za razliku od njih nas poslanik Janko Vučinić se solidarisao sa njima, pomogao im je da dođe do dijaloga. Rečeno je upao je u Vladu. Pa gdje je upao, čija je ta Vlada? Pa ušao je u Vladu, naravno. Traži ljude da razgovaraju, jer otuđena grupacija skorojevića više ne zna ni da treba da razgovara sa ljudima koji su gladni, tako da je ušao i našao je tamo dijalog i našlo se rješenje. Umjesto da se čestita od strane Vlade Janku Vučiniću i bio je poziv da treba tu vidjeti kako pravno stoje stvari od predsjednika Vlade. Predsjednik Vlade zatvara afere za njega je završen "snimak". Snimak koji, evo zna to ministar inostranih poslova svi stranci, svi gosti ovdje tečno izgovaraju na naš jezik. Znači, nijesu vježbali slavistiku i ovaj jezik ovdje koji se govori sa četiri različita imena, već je to ozbiljna stvar.

Vi ćete vjerovatno danas pokušati da je ponovo relativizujete, ali ona je tačka koja će opredijeliti procese u Crnoj Gori, sigurno stavove Demokratskog fronta, tako da, evo mislim da mi ističe vrijeme zadržavam pravo da se ponovo javim.

Gospodine predsjedniče, dok Evropska unija eksplicitno traži pravni i politički rasplet, a politički rasplet podrazumijeva i razumije se u Parlamentu, a i u vašoj partiji i vas lično, naravno da snosite odgovornosti za tu aferu koja je afera koja dodiruje

suštinsku stvar smisla demokratije, smisla izlaženja na izbore. Znači, mi izbore ne smatramo kao šansu da mi pobijedimo, nego da to bude konkurencija ideja, konkurencija ponuda ne bi li društvo išlo naprijed. Mi, dakle, nećemo moći da kombinujemo izbore kao demokratsku tekovinu i feudalni odnos prema izborima. U ovom svijetu postoji jedna država neću je imenovati, ali i mogu, ali evo preskočiću, koja je komunistička monarhija, ima komunistički sistem, ali u Ustavu piše da poslije predsjednika države slijedi predsjednik je njegov sin. Mi ovdje imamo kombinaciju u normativnom smislu demokratskih elemenata, pa i prava na izbore i imamo feudalne pristupe kako to sve zaustaviti. Imamo dvije varijante.

Jedna, da transformišemo crnogorsko društvo prema vrijednostima demokratije i da imamo elementarne izbore, fer i slobodne, ili alternativa je sljedeća: da nemamo iluzija, da proglasimo društvo feudalnim na čijem čelu je feudalac, van pravnog poretka, da ne brkamo stvari, da imamo čistu ideju. Zato tražim konkretan odgovor da bi imali jasne prestave o daljim koracima.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Prešedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, nadam se da ćete me razmisliti što nijesam spreman da u ovom trenutku ozbiljnije razmotrim ovu ideju oko ustavne monarhije. Ona se pojavila sad na sjednici Parlamenta i predlažem da o ovome svi razmislimo do sljedeće sjednice Parlamenta pa da povedemo ozbiljan razgovor.

Poslaniče Lekiću,

Prije svega, želim da izrazim zadovoljstvo što ste bojkot Premijerskog sata zamijenili dijalogom. Ovo je dobra prilika da se suoče različiti politički stavovi i mišljenja, što je nesumnjivo pravi put za rješavanje otvorenih pitanja. Nadam se da će vas povratak dijalogu predstavljati izraz spremnosti da se doprinese rješenjima koja su potreba crnogorskog društva u interesu svih građana. Rješenjima na kojima u vlasti

kontinuirano posvećeno i odgovorno radimo sa našim evropskim i evroatlantskim partnerima.

U fokusu vašeg pitanja su dvije teme iz Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2014.godinu, takozvana afera snimak i klauzula o balansu o kojem nijeste govorili danas, ali ste postavili kao dio vašeg pitanja premijeru.

Vaš izbor je svakako legitiman i u skladu sa vašom političkom potrebom, ali je u tome vrlo lako primijetiti, blago rečeno, tendenciozno selektivan pristup. Formulacija vašeg pitanja upućuje na neobjektivnost u pristupu kada se radi o sagledavanju kako Evropska komisija procjenjuje stanje i kvalitet onoga što smo uradili i preporuke šta treba da uradimo u sljedećoj fazi pridruživanja Evropskoj uniji.

Posebno želim da ukažem na nekorektnost u vašoj slobodnoj interpretaciji važnih tema u izvještaju, pa bi neobaviješten čitalac i slušalac mogao pomisliti na osnovu jezika koji koristite da su to ocjene Evropske komisije. Međutim, dobro smo pročitali Izvještaj Evropske komisije, a dobro smo pročitali i vašu političku retoriku. Ko hoće iole objektivno da čita lako može zaključiti da je u Izvještaju evidentiran napredak o ispunjavanju političkih i ekonomskih kriterijuma u pogledu sposobnosti javne uprave da realizuje obaveze, predviđene pregovaračkim poglavljima, da sprovodi dalje reforme kako u oblasti vladavine prava, tako i strukturne ekonomske reforme.

U Vladi smo pažljivo analizirali i djelove Izvještaja koji sadrže određene primjedbe, kao i preporuke za dalji rad, razumljeli smo ih i kao podršku našim strateškim opredjeljenjima na unutrašnjem i spoljnjem planu, naporima o izgradnji društva vladavine prava i bržeg ekonomskog razvoja zemlje u interesu dostizanja višeg kvaliteta života svih naših građana.

To je i najsigurnija preporuka za progres na evropskom i evroatlantskom putu. Na osnovu formulacija u vašem pitanju stiče se utisak davi nijeste najbolje pročitali Izvještaj, koji sadrži skoro 80 stranica. Ako jeste onda nijeste objektivni u njegovoj interpretaciji, jer u izvještaju su detaljno analizirani i politički i ekonomski kriterijumi i data je analiza pojedinačno za 33 pregovaračka poglavlja. U njemu se ne može naći utemeljenje ni za jedan vaš vrednosni sud, koji na tendenciozan način saopštavate u vašem pitanju i obrazloženju.

Izveštaj Evropske komisije temu "snimak" tretira na dva mjesta sa po par rečenica u poglavlju Parlament. Citiram. "Nije bilo naknadnih političkih aktivnosti u vezi sa tehničkim izvještajem koji je Skupština donijela u julu 2013.godine o navodnoj zloupotrebi javnih sredstava za partijske političke svrhe. Nastavak aktivnosti sudova treba privesti kraju".

I u poglavlju 23 pravosuđe i temeljna prava, konstatuje se, bez ikakvih vrednosnih sudova, da je prvostepeni postupak završen pred Osnovnim sudom u Pljevljima, da je sud izrekao dvije uslovne kazne i da je 10 lica oslobođeno optužbi. Netačno interpretirate i jednu moju izjavu tim povodom, kvalifikujući je arogantnom, valjda računajući da je podmetanje ubjedljivije, ako se stavi između navodnika. Mogu i sada da ponovim uzimajući u obzir i vremenski kontekst to što sam tada stvarno rekao o "snimku", da tu priču smatram politički okončanom. To sam rekao na osnovu zvaničnog nalaza Parlamenta, koji je da podsjetim usvojio tehnički izvještaj Anketnog odbora. Ne radi se, dakle o mom ličnom stavu već o zvaničnom postupanju i vrednovanju najvišeg zakonodavnog organa u zemlji. Ako arogancijom smatrate moje podsjećanje na neupitnu činjenicu da poslije okončanja rasprave u Skupštini Crne Gore, ne postoji drugo mjesto u sistemu, gdje bi mogli nastaviti tim povodom politički dijalog i proces, to zaista nije moj problem.

Podsjetiću da je Demokratska partija socijalista dala svoj doprinos u političkom rasvjetljavanju ove iskonstruisane afere od podrške donošenju odluke o osnivanju Anketnog odbora preko angažovanog i konstruktivnog rada u odboru, odazivanja i angažovanog pristupa svih koji su pozvani, uključujući i mene.

Što se tiče pravosudnih institucija, one rade svoj posao, i bez ikakvog političkog uticaja. Takođe, iskoristiću priliku da ponovim da je ta afera izmišljena radi suđenja Demokratskoj partiji socijalista u cilju obmanjivanja domaće i međunarodne javnosti kako bi se očistio teren za ostvarivanje političkih ambicija opozicije van izbornog procesa. Ipak, ni ta konstrukcija nije pomogla kao ni kasnije političke akrobacije poput donošenja zakona koji su pripremili tobožni domaći i strani eksperti, a koji je na 20 mjesta prekršio Ustav, Ustav države za čiji se pravni poredak tako gorljivo zalažete. Nijesu pomogli ni zato priliku angažovani posmatrači koji su u zanosu objektivnosti evropskog partnerstva, koji se nijesu libili da u ime opozicije i formalno podnose

prigovore na izborni proces. Riječju nemoguće je političkim trikovima i galamom mijenjati većinsko raspoloženje građana Crne Gore.

Inače, kada je o političkoj odgovornosti ovim povodom riječ, želim da ponovim, da ostajem pri stavu koji sam iznio nakon završetka rada Anketnog odbora. Naravno, ukoliko se u pravosudnom postupku utvrdi odgovornost bilo kog člana partije, posebno člana rukovodstva DPS-a, sudsko sankcionisanje podrazumijevaće i političku odgovornost u partiji. Svakako Demokratska partija socijalista kao i Vlada biće i ubuduće konstruktivno usredsređeni na pitanje unapređenja izbornog procesa u cilju njegovog potpunog normativnog i praktičnog usklađivanja sa standardima Savjeta Evrope i preporukama OEBS-a i ODHIR-a. To je uostalom stalni zadatak i zemlja sa dužom evropskom tradicijom na koje se Crna Gora ugleda.

Što se tiče dijela vašeg pitanja koje se odnosi na klauzulu balansa, moram da vam skrenem pažnju da opet namjerno insinuirate. Po vama, dalo bi se zaključiti da je to mehanizam koji Evropska komisija ustanovila specijalno za Crnu Goru zbog afere "Snimak" ili kako vi kažete zbog neprocesuiranja naše partije i mene. Vi bi očigledno da procesuirate i da presuđujete umjesto da se bavite politikom. Međutim, činjenice su drugačije koliko god ih vi ignorisali, a činjenica je da je Evropska unija promovisala novi pristup u pregovorima koji počinje od otvaranja pregovora sa Crnom Gorom, a važi i za druge. Taj novi pristup, između ostalog, znači da pregovori počinju sa poglavljima 23 i 24, a ne da se njima proces završava, kao što je to bilo ranije. Crna Gora je otvoreno i partnerski ušla u taj process, smatrajući da je novi pristup dobar i za državu koja pregovara. Jedna odnove je i klauzula u ukupnom balansu i ona je od početka upisana u pregovarački okvir. Dakle, to nije posledica onoga o čemu vi ovih dana i danas uporno dezinformišete javnost. Imajući u vidu način kako vi objašnjavate tu klauzulu i činjenicu da će Izveštaj o napretku biti i na dnevnom redu decembarskog Evropskog Savjeta, vi u stvari jasno pokazujete da žalite što ona nije primjenjena, nadajući se da bi Crna Gora mogla biti zaustavljena na njenom evropskom i evroatlantskom putu. Mislite li zaista da vas takav odnos prema strateškim ciljevima demokratskog i ekonomskog razvoja Crne Gore može crnogorkim građanima preporučiti da sutra vodite ovu zemlju? To je, naravno, vaš politički izbor za koji sam siguran da vam neće obezbijediti uspjeh. Umjesto izmišljenih afera okrenimo se svi

zajedno stvarnim problemima sa kojima je suočena Crna Gora. To je put za uspjeh reformi na svim poljima za izgradnju efikasnijih državnih institucija i za bolji i kvalitetniji život naših građana. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Ono što bi bilo dobro kod Ustava i monarhije to je, da biste se Vi, kolega Lekić morali dobro udružiti da bi se skupili 3/5 na referendumu. Tako da to udruživanje, mislim da, čak ne bi bilo ni dovoljno, ali probajte, ako će to ujediniti Crnu Goru, nije to loše. Nije to loše da probamo tako barem da je ujedinito oko Ustavne monarhije.

Kolega Lekiću, izvolite.

MIODRAG LEKIĆ:

Mi smo čuli brevijar opštih mjesta. Bio sam vrlo konkretan oko afere "Snimak", a evo čuli smo danas da je ona izmišljena. Znači, ona je izmišljena i tako misle i u Briselu i drugdje. Naravno, kada govorimo o aferi "Snimak" ne mislim samo na seansu nego to je lepeza mnogih događaja. Ovo je samo uokvireno sa materijalnim dokazima. Ovdje sjedi poslanik koji je rekao da jedan zaposleničetiri glasa. Treba li da stvarno filozofiramo da odgonetnemo šta to znači? Ministar unutrašnjih poslova je negdje valjda morao reći da nije baš najsrećniji sa nekim formulacijama, vjerovatno je to bila i ulaznica nastavka dijaloga i tako dalje, niko drugi se nije osvrćao. Prema tome, mi znamo o čemu govorimo. Imamo odgovor predsjednika Vlade da je ovo sve izmišljeno i to će naravno uticati na naše dalje poteze i sigurno na Brisel koji će ovo vrednovati, čuti, zato sam postavio ovo pitanje, da svi čujemo je li to sve završeno. To sada znači da se ne radi više o gafu diplomatskom premijera, kada je rekao da ćemo kao Island prekinuti pregovore, da se ne radi više ni o gafu za borbu protiv korupcije su nam potrebne investicije i pomoć, sredstva, ovo se sada već slaže kao jedna cjelina i to je sve sada jasno. Nezadovoljan sam kvalitetom odgovora, ali sam zadovoljan jasnoćom, i to će nam pomoći da dalje vidimo što ćemo raditi mi ovdje u opoziciji, koji se trudimo da se transformiše crnogorsko društvo u društvo na postulatima pravne države, da se borimo

za slobodne izbore, slobodnog građanina, za slobodne nevladine organizacije i tako dalje.

Pošto ističe vrijeme, iskoristiću priliku da predsjednika Vlade, pošto je ovo pet minuta, pozovem po treći put na javnu debatu, to se svuda dešava u svijetu između premijera i čovjeka koji zauzima određeno mjesto u opoziciji, da sada ne određujem to mjesto, ali jeste vodeće po broju poslanika ovog kluba gdje sam na čelu. Dakle, gdje ima vremena da se rasprave mnoge stvari. Znači, po treći put ga pozivam, pred licem javnosti, jer sada ističe minut, a on ima još pet minuta da upotrijebi ili zloupotrijebi, a reći ću o čemu bi razgovarali, da bi tema bila poznata: stanje crnogorske ekonomije, kolaps crnogorske ekonomije, da li smatrate i dalje da je izlaz u zaduživanju, ima li limita to zaduživanje, da li će biti revizije pljačkaških privatizacija, da li imaju čemu da se nadaju ovi nesretni radnici poput ovih iz "Metalca" koji su čekali ovdje 15 dana ponižavajući se ispred Vlade, da li misterija KAP-a će se razjasniti, da li će se ti finansijski tokovi razjasniti, da li će ta, citiraću predsjednika Skupštine: "Ta najveća finansijska pohara u istoriji Crne Gore", autor predsjednik Parlamenta Krivokapić, da li ćemo saznati nešto o tom KAP-u, o dugovima, šta nas čeka, o sudskim epilogima i tako dalje? Da li ćemo konačno nešto čuti od Vas ozbiljno povodom ubistva Duška Jovanovića?

Vi ste probali da skrenete to kao temu, ne znam što ste rekli, imam utisak da ste odustali o nekih fantastičnih verzija.

Duško Jovanović je ubijen zato što je prenosio tekstove veoma legalno, legitimno iz jednog lista u Hrvatskoj, nije ih on pisao, prenosio ih je. Ubijen je u tom kontekstu, tu je osnovana sumnja da je ubijen iz tih krugova, a Vi o toj materiji znati, Vi ste bili isledivani u tužilaštvu susjedne zemlje pet sati, na bruku Crne Gore.

Hoću da kažem da poznajete materiju, mogli bi da date doprinos rasvetljavanju ovog ubistva koji teži nad Crnom Gorom. Pitao bih vas, naravno, i razgovarali bi o tome da Crna Gora danas se dijeli, puca po nacionalnim šavovima, da se klata između autokratije i anarhije, pitao bih Vas o Prevlaci, gdje ste napravili jedan krug cijeli, a to je da ste bili u fazi huškanja mladih ljudi da ratuju zbog Prevlake, da ste u drugoj fazi na kraju parabole predali Hrvatskoj Prevlaku, s obzirom da nikakvih aktivnosti nema.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Gospodine Lekiću, to je previše pitanja.

MIODRAG LEKIĆ:

To bi bilo za jednu debatu, umjesto pet minuta koje imate, recite građanima da ćete se pojaviti na toj debati da to sve raspravimo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Premijeru, imate tri minuta, daću vam više, i jednom i drugom. Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Htio bih da odgovorim poslaniku Lekiću na tri potpitanja koja je postavio u ovoj dopunskoj intervenciji.

Prvo, drago mi je da je makar sa zakašnjenjem saznao ono što sam ja rekao, učestvujući u radu Anketnog odbora. Ja sam nekoliko sati sjedio sa ljudima koji su činili Anketni odbor i ovo što sam danas kazao saopštio u radu Anketnog odbora i nekoliko puta nakon toga istim povodom javnosti. Znači, da ovo smatram iskonstruisanom aferom koja je imala za cilj da sudi Demokratskoj partiji socijalista, da pomogne opoziciji da dobije bitku u kojoj neće imati za protivnika Demokratsku partiju socijalista i kazao sam u odgovoru na vaše pitanje da je taj pokušaj propao zaključno sa ovim posljednjim političkim vratolomijama uoči lokalnih izbora.

Drugo, moram takođe da vas upozorim, ja savršeno dobro razumijem slobodu političke formulacije, ali jednako dobro sam senzitivna prema političkim formulacijama koje imaju za cilj da promijene suštinu na štetu onoga kome se obraćate. To ste i sada u dopunskoj intervenciji učinili dva puta. Kazali ste da sam predložio prekid pregovora poput Islanda, što je elementarno netačno. Podsjetiću vas šta sam rekao da je proces pridruživanja dvostrani proces, da u njemu svako ima pravo da učestvuje, daje doprinos, daje sugestije. Jedino ako nam i vi sugerirate da mi ne treba da budemo

partneri nego treba da budemo poslušnici diktata koji dolaze s druge adrese. Ja to ne mislim, makar dolazili iz Brisela, vrlo jasno i precizno. I u tom kontekstu sam kazao da i zemlja koja je u procesu ima pravo da daje svoja mišljenja, pa čak i da odustane kao što je to uradio Island. Nikakav predlog nijesam dao Crnoj Gori da odustaje od pregovaračkog procesa. Naprotiv, više puta sam ovdje kazao da primjećujem brojne slabosti u procesu evropskih integracija, aktuelnog modela evropskih integracija, ali da sam apsolutno ubijeđen da boljeg modela za stabilnost i razvoj zemalja Zapadnog Balkana od toga nema sa svim njegovim slabostima.

I druga insinucija vaša se odnosila na to da sam negdje isleđivan. Možda vi znate za nešto, ja ne znam za to da sam isleđivan. Pretpostavljam, pošto dobro poznajete italijansku društvenu scenu da mislite na to kada sam se prijavio da budem svjedok i da dam izjavu u jednom procesu, a to ste mislili, e to nije isleđivanje.

I treće, vaš poziv za javnu debatu. Veoma precizno, ako je neko dokazao da ima kapacitet za javne debate u ovih 20-setak godina to sam ja. Dakle, nema javne debate u kojoj nisam učestvovao. Ja Parlament doživljam kao mjesto za debate. Ja sam ovdje da razgovaram o svim onim pitanjima o kojima ste vi željeli da razgovaramo. Napomenuli ste i ekonomiju i KAP o kojem sam govorio nebrojeno puta, i ubistvo Duška Jovanovića o kojem sam dao izjavu tužiocu u namjeri da pomognem realizaciji istrage, i o pitanjima spoljne politike. Dakle, ovo je mjesto, ali na tom mjestu do danas vas nije bilo. Vi želite TV duel. Znae, i to je legitimna želja. Moje je pitanje koji je razlog da bih ja to prihvatio? Možda vi sebe precjenjujete, možda mislite da ste vi adekvatan protivkandidat i da bi samo to trebalo da vas preporuči. Ja to ne mislim. Morate mi reći u kom svojstvu, u svojstvu gubitnika na izborima za gradonačelnika, tu je vaš protivkandidat Stijepović, u svojstvu gubitnika na predsjedničkim izborima, tu ukoliko želi vaš protiv kandidat, odnosno vaš sagovornik može biti aktuelni šef države. U svojstvu lidera opozicije, to nijeste. Kad budemo znali da postoji jedinstvena opozicija i da ste vi njen lider i da ste, eventualno, formirali vladu u sjenci, kako da ne, sa zadovoljstvom. Ovako, vi sebe nudite, a i vi i ja znamo iz života da onaj ko se previše nudi u suštini ne vrijedi baš premnogo. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Izvolite, kolega Daniloviću, da čujem.

GORAN DANILOVIĆ:

Dakle, gospodine predsjedniče Parlamenta, iako znamo odlično proceduru, a nadam se da vidite i da, bez obzira što bismo imali pravo i drugačije, poštujemo sagovornike, ja vas molim, s obzirom na uvredljivu i nedostojnu riječ u ovom parlamentu, na kraju izrečenu, da omogućite, gospodinu Lekiću, da odgovori, vrlo nedostojnu, skoro na nivou onih uvreda koje smo ovdje slušali, a ja to neću da komentarišem niti me interesuje ničije nevaspitanje. Posljednja riječ, možete da uzmete i stenogram pa da provjerite. Ne želim da ponavljam.

Dakle, da neko ko se nudi, gospodine Krivokapiću, ne bih ja to da ponavljam, jer je to vokabular koji onaj ko koristi zna otkud koristi i iz kojeg miljea. Meni to nije dostojno, ali tražim pravo da gospodin Miodrag Lekić dobije, ako treba i kaznenu repriku gospodinu premijeru koji je gost u ovom parlamentu i koji je navikao da ovdje poslanike blati i naziva svakakvim imenima, da odgovori dostojanstveno, naravno dostojanstveno, nikako na nivou onoga što je bila posljednja riječ gospodina Đukanovića.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Evo tražio sam pomoć generalnog sekretara, nije bila riječ, bila je poruka "Ko se previše nudi ne vrijedi mnogo", ako sam dobro shvatio.

Vidite, svi se mi nudimo na izborima svake najmanje četiri godine. Da li je previše ili ne odlučuju građani. Ustav odlučuje za Predšednika države možesamo dva puta, u ovom slučaju tri puta, ali svi ostali mogu bezbroj puta da se nude na izborima, tako da ne vidim tu uvredljivost, jer bi se i ja osjećao uvrijeđenim, ja se nudim na izborima stalno.

Hajmo da pomognemo atmosferi. Dobićete vi dva minuta i premijer poslije toga dva minuta da odgovori na to i da pokušamo to uvesti u red bez riječi koje će biti

otežavajuće. Ja kod premijera nijesam čuo nijednu riječ koja je bila uvredljiva, odmah da vam kažem, tako da reagovao bih, vrlo bih reagovao da je to tako bilo. Ali, ok. Hoćemo dijalog, dva minuta.

Izvolite, premijer će odgovoriti na vaše dodatno obrazloženje. Izvolite.

MIODRAG LEKIĆ:

Odmah da kažem da pokušaj uvrede nije imao efekat i uopšte se ne osjećam uvrijeđenim. To je objektivna uvreda, ali subjektivno nedoživljena kao takva. Ono što bi me zabrinulo to je da sam dobio kompliment da vrijedim od osobe za koju se vezuje realnost Crne Gore koja je kriminal. On je sinonim u svijetu i ovdje kao čovjek koji je zaštitnik, koji je utemeljio način života ovdje, gdje svakodnevno puca, gdje afere nemaju nijedna kraj, nemaju ishod, tako da imajući u vidu protagonistu na pokušaj uvrede, meni je to kompliment. Zabrinuo bih se da je nešto rekao, ostaviću ga da toj strukturi oko njega i polusvijeta itd.

Na kraju krajeva, koristim ovu priliku da kažem da predsjednik Vlade stoji, evo neka kaže, iza najprljavijih sada aktuelnosti napada, a vezano za aferu "Snimak", vezano je za ovo o čemu govorimo. Dakle, organizovao je napad na jednog od prvaka borbe protiv kriminala i korupcije, dovlačeći ološ iz regiona, organizujući takve novine. Shvatili smo da predsjednik Đukanović neće se pojaviti u nekom televizijskom duelu, ali ne zbog mene i moje potrebe da ga vidim i da učestvujem nego zbog građana da raspravimo jer ne možemo ovdje da sve to raspravimo, eto u tom smislu je bio moj poziv.

Znači, ironija izbora, pa stvarno treba biti bez trunke dostojanstva da se pominju izbori. Zna cijela Crna Gora da su pokradeni predsjednički izbori, to vam kažu koalicioni partneri iz Rožaja i drugdje, navode vam kako se kralo.

Govorite o Podgorici. U Podgorici je pobijedila opozicija, i to je poznato. 2/3 te opozicione pobjede je povukao Demokratski front i skroman doprinos sam dao. Prema tome, afera "Snimak" je ne afera apstraktnog karaktera nego se odnosi baš na te rezultate. Umjesto da vas je stid da njih pominjete, vi pominjete to kao neki trijumf. Dakle, pobjeđujete na lažnim premisama.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Formulacija polusvijeta oko vas, nadam se da se ne odnosi na Vladu, jer bih je tako mogao shvatiti. Shvatio sam da se ne odnosi na Vladu, zato i tumačim, nijesam shvatio da se odnosi na Vladu.

Izvolite, predsjedniče Vlade, odgovorite sada.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedniče.

Takođe, biću veoma kratak i veoma direktan. Ne mislim da sam učinio bilo kakvu uvredu, čak mislim da je i u ovoj posljednjoj intervenciji poslanika Lekića bilo mnogo više uvreda nego u onome što sam ja saopštio. Ali, ostavimo svakome da nosi teret odgovornosti za ono što je njegov moralni i ukupni lik i predstava koju će o tome formirati naša javnost.

Podsjetiću, kazao sam da i vi i ja znamo jako dobro da onaj ko se previše nudi ne vrijedi previše. Podsjetio sam i nastavio misao gospodina Lekića koji je kazao da je već tri puta ponudio meni taj TV duel i kazao zašto ga ja ne prihvatam. Jednako kao vi, svaki od 650.000 građana Crne Gore može umisliti da je dobar sagovornik za predsjednika Vlade, a predsjednik Vlade ima pravo da kaže da niko od tih koji su umislili nije odgovarajući sagovornik. Ne, to je u svakoj organizovanoj državi. Zamislimo kada bi dvije milijarde Kineza željelo da polemiše sa premijerom Kine ili svejedno toliko Amerikanaca sa predsjednikom Obamom. Dakle, dozvolite da kažem da nemam potrebu prosto za tim dijalogom, nemam ni ličnu potrebu, vrlo direktan da budem. Dakle, s gospodinom Lekićem onim kojeg sam upoznao u periodu 1999.do 2006. godina ne želim dijalog. Jasno, da čuje cijela crnogorska javnost.

Drugo, žao mi je da nastavljate sa insinucijama i plašim se da to nije dobar put, najdobronamjernije govorim. Znam jednog dojučerašnjeg lidera jedne partije koji je onako praktikovao da se izjašnjava na sve teme i onda je duboko zagazio u praksu neodgovornog saopštavanja ocjena, izmišljanja. Danas je, kao što vidimo, to jedna potpuno irelevantna figura koja jedino polemiše sam sa sobom na Twiteru.

Dakle, nemam potrebu da učestvujem u replikama koje su zasnovane na neistinama. Ova neistina, dakle šesta koju ste iznijeli u ovom našem kratkom dijalogu danas je da ja stojim iza nekih medijskih napada na nekog od prvaka borbe protiv korupcije. Elementarna neistina, a elementarno je pravilo da čovjek koji iznese takvu ocjenu mora da ponudi makar jedan argument. U protivnom, sada bih ja vas mogao optužiti za pedofiliju, ali tada bih ličio na vas. Dozvolite da budem slikovit, ništa dalje od toga.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Kao što čujemo, dijaloga ima i bez specijalne TV emisije poslije dužeg vremena, ali ima ga. Naravno, poslije dužeg vremena ti dijalozi uvijek imaju i teret vremena koje je prošlo, ali nadam se da će sljedeći biti sa manjim teretom pauze, a sa većom fokusiranosti na ono što jeste tema.

Idemo dalje. Koleginica Jonica, kolega Milić je iza vas, a ne ispred vas, ali vi imate pitanje u ime Kluba. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Hvala.

Dame i gospodo poslanici, poštovani građani, predsjedniče Vlade,

U vašem ekspozeu prilikom izbora Vlade, u decembru 2012. godine, naglasili ste kako vi tumačite poruku biračke javnosti Crne Gore svim učesnicima izbora da se od nas očekuje veća posvećenost i uspješnost u rješavanju egzistencijalnih problema koji muče manje više svaku crnogorsku porodicu i da privilegovanu poziciju javnih ličnosti, članova Parlamenta, Vlade ili rukovodstva parlamentarnih partija koristimo prevashodno za to da svakog dana nudimo ili utičemo na donošenje upotrebljivih rješenja koja će građanima otvoriti nove šanse.

SNP svakog dana u parlamentu pokazuje punu posvećenost Crnoj Gori i rješavanju problema njenih građana. Smatramo da nismo ovdje samo da bi kritikovali. Zato uvijek uz to ponudimo i bolja rešenja od kritikovanja. Mislite li da su Vlada Crne Gore i skupštinska većina dorasli zadatku koji ste potencirali u ekspozeu ili se još uvijek

odluke najčešće donose po tome ko predlaže, a ne šta predlaže? Ovo je, u suštini, ključno pitanje.

Konkretno, moj razlog za ovo pitanje je nedavno usvojeni Zakon o visokom obrazovanju i odbijeni amandmani Socijalističke narodne partije, koje smo u ponedjeljak, dakle, juče, predali u skupštinsku proceduru u formi predloga novog zakona. Očekujući da vašu, citiram, dakle ono što ste vi rekli u ekspozu, privilegovanu poziciju tj. poziciju da se pitate, iskoristite u interesu mladih ljudi i da vi u ovom prelaznom periodu Ministarstva prosvjete onemogućite da studenti postanu jedine žrtve trenutka i načina donošenja novog zakona i njegove sadržine.

Postavljam vam pitanje o kvalitetu visokog obrazovanja u Crnoj Gori. Da li ste zadovoljni kvalitetom visokog obrazovanja i načinom primjene bolonjskog sistema studiranja u Crnoj Gori, kao i usaglašenosti upisne politike sa zahtjevima tržišta rada? Da li su Vlada Crne Gore ili resorno ministarstvo imali na raspolaganju analizu broja studenata na državnom univerzitetu koji zbog jednog ili dva nepoložena ispita sa osnovnih studija nisu uspjeli da upišu specijalističke studije prilikom donošenja odluke o odbijanju amandmana SNP-a? Da li diplomu sa osnovnih studija smatrate relevantnom na tržištu rada u Crnoj Gori ili je ona još uvijek dokument koji najčešće služi samo za upis na specijalističke studije? Smatrate li da jedinstvena pravila studiranja treba da važe jednako za sve fakultete u Crnoj Gori ili da treba zadržati trenutni model kod kojeg se pravila razlikuju od fakulteta do fakulteta i od profesora do profesora, čime se studenti guraju sa državnog na privatne fakultete, a državni univerzitet polako gubi status koji je oduvijek imao, da je temeljni hram znanja u Crnoj Gori.

Amandmani o kojima govorim pali su u ovoj Skupštini, neki sa samo devet, a neki sa samo 15 glasova protiv. Jedni su kao i sada izašli iz sale jer im je to bilo dosadno, drugi su bili uzdržani jer negdje iz Vlade nisu imali amin da budu za. Nakon toga, makar su mi tako studenti rekli, iz DPS-a su dobijali različita objašnjenja. Jedno je bilo što ne dadoste nama iz DPS-a te predloge, prije bi prošlo. Drugo je bilo prošlo bi to nego je Ministarstvo prosvjete trenutno bez ministra. I, treće, meni najupečatljivije, da je to došlo do Mila, citiram, sigurno bi prošlo. E, pa, da bi studenti Medicinskog, Filozofskog, Pravnog i svih drugih fakulteta sa državnog univerziteta bili sigurni da je to stiglo do Mila, evo iz klupa SNP-a danas dobijate i direktno pojašnjenje o tome da smo

to ponovo predložili juče predlažući Zakon o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju koji je nedavno usvojen. Radi se samo o tri norme kojima se ne propisuje ništa što se do sada nije radilo, ali se propisuje da to svi rade na jednak način. Radi se o tome da će te tri norme riješiti veliki broj problema studentima državnog univerziteta. Možda je ovo pitanje posle svih ovih velikih tema s lijeve i s desne strane dosadno medijima, možda i vama, ali SNP-u je jako bitno. Smatramo da je važno kakav nivo znanja stiču naša djeca, kakve diplome stiču na državnom fakultetu i na ostalim fakultetima i da li se sa tim diplomama mogu zaposliti. Smatramo da je vrijeme da se konačno napravi analiza tržišta rada i da se u skladu sa tim daju smjernice upisne politike na fakultetima u Crnoj Gori. Smatramo da je vrijeme da umjesto hiperprodukcije diploma napravimo produkciju upotrebljivog znanja. Smatramo da je vrijeme da država mnogo više od roditelja uloži u visoko obrazovanje naše djece. Iz tih razloga, ponavljam, imate pred vama, imaćete, vjerujem, po onome što radi služba, već danas u Vladi Predlog izmjena Zakona o visokom obrazovanju, vladino mišljenje i priliku da sada kada znate o čemu se radi, ako do sad niste znali, pokažete da li je retorika iz izbornih kampanja od prije šest mjeseci gdje su svi pričali o mladim ljudima bila samo retorika ili ste spremni na djelu da pokažete brigu za studente koji su valjda najvažniji dio ove populacije. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Danas je očigledno na dnevnom redu inflacija ponuda. Za jedan dijalog vi ste to povećali na broj studenata, uskoro ćemo na broj građana do kraja Premijerskog sata, ali za dijalog imamo stalne ponude. Izvolite, predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovana poslanice Jonica, želim na početku da izrazim zadovoljstvo zaista zbog Vašeg podsjećanja, na punu posvećenost Socijalističke narodne partije Crnoj Gori i rješavanju životnih problema građana.

Posebno cijenim Vaš stav o spremnosti da nudite bolja rješenja i da nijeste tu samo da bi kritikovali. Hvala Vam što ste u tom kontekstu podsjetili na exsposze prilikom izbora ove Vlade. Zaista mislim da je Vlada otvorena za svaki konstruktivan predlog od opšteg interesa, koji je kompatibilan sa matičnim tokom aktuelne državne politike

usredsređene na ekonomski i demokratski razvoj u interesu unapređenja životnog standarda građana.

Što se skupštinske većine tiče u crnogorskom slučaju, kao što smo zajedno svjedoci, ona se pokazala kao promjenjiva kategorija i po mom sudu, nerijetko polazeći od toga ko je predlagač, a ne šta je predložio. Tako je, ne jednom, i Demokratska partija socijalista postojala u manjini. Istina, respektujemo i drugačije primjere sa većinom kojoj je dopirnosila i partija u čijem ste Vi vrhu, počev od usvajanja ustavnih amandmana, pa do izbora Vrhovnog Državnog tužioca.

Što se tiče Vašeg pitanja, podsjetio bih Vas da je Crna Gora još septembra 2003.pristupila Bolonjskoj deklaraciji kao zajedničkom dokumentu kojeg su evropski ministri obrazovanja potpisali juna 1999. godine. U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju koji je Skupština Crne Gore usvojila te 2003. godine, počev od školske 2004./2005. nastava se na svim ustanovama visokog obrazovanja u Crnoj Gori realizuje u skladu sa principima Bolonjske deklaracije.

Ocjena implementacije i Bolonjske deklaracije prezentiraju se na ministarskim konferencijama. Na poslednjoj konferenciji o visokom obrazovanju koja je održana u martu 2012.u Bukureštu, nakon sprovedene evaulucije, Crna Gora je bitno unaprijedila ocjenu i od mogućih 45, dobila 35 bodova.

Crna Gora je na osnovu ove ocjene rangirana ispred Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine, Albanije i Bugarske, govorim o zemljama Jugoistočne Evrope. Ipak, ova relativno dobra ocjena ne smije nas zavarati da smo ostvarili najvažnije ciljeve.To je svera u kojoj su potrebne stalne inovacije i prilagođavanje društvenim potrebama i novim izazovima.

Naosnovu relevantnih podataka može se zaključiti da je primjena bolonjskog sistema obrazovanja na nivou Evrope, ali i u Crnoj Gori donijela povećanje broja visokoškolaca, povećanu prolaznost kod studenata, kao i veću mobilnost studenata i akademskog osoblja. Posebno važan doprinos Bolonjskog sistema je mogućnost uporedivosti prepoznavanja stečenih diploma.Ipak, ono što kao rezultat u primjeni Bolonjskog sistema obrazovanja još uvijek izostaje kako generalno u Evropi, tako razumnjivo i u Crnoj Gori, jeste vidan napredak u kvalitetu obrazovanja, posebno u prilagođavanju znanja i vještina potrebama tržišta. To je za Vladu jedan od najvažnijih

zadataka, od ispunjenja ovog cilja će zavisiti prilike i šanse koje će mladi ljudi imati u takmičenju na sve konkurentnijem tržištu rada. Od toga će zavisiti produktivnost naše ekonomije, a time i ekonomski razvoj i kvalitet državne administracije. U krajnjem, zavisice i kvalitet života naših građana.

Šta radimo na tom planu? U skladu sa Bolonjskim sistemom, u cilju unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja, po prvi put u Crnoj Gori sproveli smo eksternu evaluaciju visokoškolskih ustanova, i to od strane eminentne institucije za obezbjeđenje kvaliteta Evropske asocijacije univerziteta, Agencije za obezbjeđenje kvaliteta. Pojedinačni izvještaji su završeni i javnosti su dostupni, a sistemski izvještaj očekujemo uskoro.

U skladu sa novim Zakonom o visokom obrazovanju, eksternu evaluaciju u toku re-akreditacije će sprovoditi isključivo renomirana inostrana agencija. Ustanova će biti u obavezi da sve preporuke iz izvještaja o eksternoj evaulaciji implementira kroz akcione planove koje će dostavljati Savjetu za visoko obrazovanje. Time će izbjeći sumnje u reakredicioni proces, a visokoobrazovane institucije njihov kvalitet i programi će biti uporedivi sa međunarodnim. Istovremeno svaka visokoobrazovna ustanova je u obavezi da ima uspostavljen sistem interne evaulacije. Dio interne evaulacije su redovne ankete studenata o kvalitetu nastave.

Sagledavajući probleme neusaglašenosti znanja i vještina sa potrebama tržišta, Vlada je uočila i nedostatnosti upisne politike. Iako je 2012.usvojena nova upisna politika, ona još uvijek nije dovoljno usaglašena sa potrebama tržišta. Učinjeni su prvi koraci kojima se mijenja sistem, ali u tom segmentu preostaje ozbiljan posao. Zato je u skladu sa novim Zakono o visokom obrazovanju po prvi put propisana obaveza da ustanove visokog obrazovanja najmanje jednom u pet godina vrše istraživanje tržišta rada kako bi kvalitetnije koncipirali studijske programe i upisnu politiku.

Takođe, novim zakonom, sve ustanove visokog obrazovanja se obavezuju da obezbijede studentima sticanje praktičnih znanja, vještina i kompetencija u laboratorijama ili praksu kod poslodavca za nesmetano uključivanje na tržište rada.

U ovoj godini Vlada je usvojila studije o potrebama tržišta rada urađeno na osnovu istraživanja o prcepciji poslodavaca, o relevantnosti visokog obrazovanja u Crnoj Gori koje je obuhvatilo 600 poslodavaca. Iako je istraživanje pokazalo da je kvalitet visokog obrazovanja u Crnoj Gori na nezadovoljavajućem nivou, da se studenti

koji visoko obrazovanje stiču na crnogorskim ustanovama smatraju kompetentnim za obavljanje posla, potrebno je dodatno unaprijediti saradnju između ustanova visokog obrazovanja i poslodavaca, kao bi se definisala potrebna znanja i vještine koje traži crnogorsko tržište rada.

Kao odgovor na problem visoke nezaposlenosti mladih, i dijelom kao odgovor na probleme nedostatnih znanja i vještina koje su studenti stekli, Vlada je usvojila i nastavlja da promoviše projekat zapošljavanja radne prakse za svršene studente. Kroz ovaj program svi diplomirani studenti dobijaju priliku da se stručno osposobe za samostalno obavljanje poslova u struci, i nakon devet mjeseci polažu stručni ispit. Ove godine za učešće u programu prijavilo se preko 1.320 poslodavaca, od čega 1.173 iz privatnog sektora, koji su tražili preko 6.840 korisnika sa završenim osnovnim studijama. Prema posljednjim podacima Zavoda za zapošljavanje na evidenciji je bilo oko 3.570 diplomiranih studenata bez radnog iskustva.

U dijelu pitanja o pravima studenata koji zbog nepoloženih ispita na Državnom univerzitetu nijesu uspjeli da se upišu na posdiplomske studije, odgovor je, da student stiče pravo upisa u naredni ciklus studija tek nakon završetka prethodnog ciklusa, što se potvrđuje obrazovnom ispravom. Rezultati istraživanja uporedne prakse potvrđuju da su predložena zakonska rješenja u potpunoj saglasnosti sa rješenjima koja važe u zemljama regiona i šire. Dakle, bez obzira na dobru namjeru ili potrebu da se izađe u susret studentima koji nijesu ostvarili pravo upisa, a vjerujem da takvu potrebu i takvu dobru namjeru dijelimo svi koji sjedimo u ovom domu, nije logično niti u skladu sa najboljom praksom za koju se vjerujem zalažemo, da se studentima omogući upis narednog ciklusa obrazovanja prije nego što završe predhodnu.

Po pitanju relevantnosti diploma podsjećam da student završetkom prvog ciklusa obrazovanja stiče bečelor diplomu, koja potvrđuje da je to lice steklo određena znanja i vještine kojima može da konkuriše na tržištu rada. Iz dodatka diplome koji je sastavni dio diplome jasno se vidi šta nosilac diplome može da radi. Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem je najbolja potvrda da su nosioci bečelor diploma prepoznati i traženi na tržištu rada.

Zakon o visokom obrazovanju uređuje i pitanja koja se odnose na primjenu pravila studiranja u skladu sa Bolonjskom deklaracijom, odnosno Evropskim sistemom

prenosa kredita, stim što je ustanova autonomna u kreiranju i realizaciji studijskih programa, odnosno da između ostalog određuje metode nastave i provjere znanja studenata u zavisnosti od tipa programa. Novim zakonom, poglavljima 9 i 10 utvrđena su jedinstvena pravila studiranja na svim ustanovama kao i ista prava za sve studente. Zakonom su izmeđuostalog uređena organizacija studije i organizacija nastave, pravila studija, ocjenjivanje, ispiti, ispitni rokovi, prigovori na ustanove, promjena načina finansiranja studenata, cjeloživotno učenje kao i prava iz studentskog standarda. Kroz definisanje istih pravila studiranja za sve, bez obzira da li se radi o privatnim ili državnim ustanovama i kroz Zakon u čijem fokusu je student, jasno je da država ne daje niti privilegovani niti diskriminatorni status bilo kojoj ustanovi visokog obrazovanja. Inače, vjerujem kao i vi, i očekujem da će Državni univerzitet nastaviti da temelji status hrama znanja u Crnoj Gori, kako zbog svoje budućnosti tako i zbog budućnosti Crne Gore. Hvala na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Vidi se da nema ministra, ovo je cjelodnevni odgovor, a ne petominutni odgovor, ali dobro, jer je za važnu oblast.

Izvolite, kolegkinice Jonica.

SNEŽANA JONICA:

Prvo, da sam znala što ćete odgovoriti, ne bih Vas ovo ni pitala, ali studentima odgovor, zano je Milo koliko i danas. Znači, napisali su drugi ono što su odgovorili meni na Odboru. A evo, sad Vama neke informacije koje Vam nijesu dali kad su Vam pripremali to što ste pročitali.

Senat univerziteta je 31.maja 2012.godine donio preporuku o uslovnom upisu posdiplomskih i specijalističkih studija koja je davala mogućnost uslovnog upisa sa dva zaostala ispita. Znači može iz osnovnih na specijalističke. Nakon toga, Senat univerziteta je 2013.godine u maju donio preporuku da može sa jednim prenijetim ispitom. Samo su malo mijenjali pravila, ali u suštini moglo je. Ono što je bilo ružno je što su studenti na početku godine počinjali priču sa jednim pravilom, a u maju se to pravilo mijenjalo, ali oko principa da li se mogu prenijeti ispiti ili ne, mogli su po

preporuci senata univerziteta. Znači da ta priča o tome ne pije vodu da je to jedan ili drugi nivo studiranja.

Pričate o tome da diploma sa osnovnih studija jeste relevantna. Za stručno osposobljavanje pripravnika možda, pri čemu i tu imamo za one koji se stručno osposobljavaju za rad u školama, treba da sadrži i ima kvalifikaciju sa 240 kredita. Dakle, za njih diploma osnovnih studija ne znači ni mogućnost obavljanja pripravničkog staža, sa vašeg konkursa izvučeno.

Ja vas pitam, imate li i koliko mjesta u Vladi i državnim organima koja su sistematizovana za diplomu sa osnovnih studija. Vjerujem, makar po onome što sam ja gledala da ih je jako malo ili skoro nimalo u Crnoj Gori i to je ono što je istina. Osnovne studije u Crnoj Gori nisu ništa no završena III godina studiranja i papir da se upiše IV ako neko nešto misli ozbiljno u životu da radi. I ajde da se u skladu sa tim ponašamo, i ajde da se okrenemo prema tim roditeljima koji treba da plate od tih plata u ovoj državi koja je dovedena na ovaj nivo socioekonomskog statusa, školarinu zbog jednog ili dva ispita. Ili da pogledamo i da li bismo vi i ja svoje dijete poslali na ulicu zbog toga što za jedan ili dva ispita tokom godine nema previše obaveza pa će se nečim drugo baviti ili bismo ga upisali na sljedeću godinu fakulteta da ima duplo više obaveza. Valjda je roditeljski da ih guramo u veće obaveze, a ne na ulicu, ili ako roditelji imaju para da ih prepíšemo na privatne fakultete, tamo može da se prenese. I ja to smatram da je to guranje djece sa državnih na privatne fakultete.

I ovo o sistemu ko predlaže i šta predlaže. Pričate o tome da je vama sasvim normalno da se odlučuje prema tome šta se predlaže, a ne ko predlaže. Ja bih vam mogla reći mnogo primjera iz ovog parlamenta, konkretno iz klupa SNP-a. Kad smo nešta predlagali a vi odbijali i vaše kolege, naše kolege, iz vladajuće koalicije samo zbog toga što dolazi iz ovih klupa. I onda, nakon godinu ili dvije, nakon trećeg ili četvrtog pokušaja, isti predlog glasali za. Ili, još upečatljivije, isti predlog predlagala Vlada a građani izgubili godinu ili dvije. Pa vi ste na prethodnoj sjednici Vlade usvojili Predlog izmjena zakona o bezbjednosti saobraćaja. Dvije godine je moj predlog u skupštinskoj proceduri, bilo je... Ne, u mišljenju Vlade koje piše, ja bih trebala sad da ga čitam kad vaš ministar bude to predlagao ovdje i objašnjavam zašto ste vi tada meni rekli da to ne može što ste vi sad predložili. E tako vi funkcionišete. Ali u svemu tome plaćaju građani

po godinu ili dvije čekajući da ono što je dobar predlog dođe negdje do uma onoga ko ga predlaže, ili da posljedice osjeti Vlada, ali prije toga građani, pa da se tek onda nešto što je dobro prihvati. I dok god tako razmišljamo, a vi ste danas potvrdili da niste spremni da prelazite robove iako o tome pričate, da niste spremni da prihvatate dobra rješenja zbog toga što dolaze iz ovih klupa, onda zaista mislim da je sve ono što ste rekli u ekspozeu bila demagogija. A prilika je da o ovom predlogu zakona, koji smo juče predali, još jednom promislite uz sva ona obrazloženja koja smo uz njega dali. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

Ministre, ili ste stojeći ili odlazeći, ili ste sjedeći ministar. Opređijelite se, ovdje možete biti samo sjedeći ili odlazeći. Onda budite odlazeći ministar.

Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Hvala.

Ne dovodim u pitanje da vi možete izvesti i takav zaključak o ozbiljnosti, odgovornosti i konzistentnosti u realizaciji politike Vlade u odnosu na ono što je bio ekspoze kao neki programski okvir za realizaciju vladine politike u ovom četvorogodištu. Ja ipak mislim bitno drugačije od vas na tu temu i mislim da je upravo ovakav stav u odnosu na pitanja koja ste pokrenuli dokaz ozbiljnosti, konzistentnosti i dugoročne promišljenosti vladine politike.

Dozvolićete da primijetim, argument koji ste iznijeli u odnosu na prvo pitanje je argument da je negda neki raniji senat univerziteta, prošle godine, dakle ustanovio jednu pogrešnu praksu. Prema našem viđenju, ne samo pogrešna praksa, suprotna praksi u uporednim sistemima, nego je protivna i zakonu. Za to dozvolite da vrlo eksplicitno kažem da to ne može predstavljati argument za vladinu, pretpostavljam ni za politiku ovog parlamenta, ako je neko postupao neodgovorno i ako je neko eventualno prekršio zakon, to je razlog da ispitamo njegovu odgovornost a nikako razlog da to prihvatimo kao buduću praksu. Mi smo u ovom slučaju predložili rješenje za koje

mislimo da je zaista, možda je ono teže za studenta kojemu je jedan ispit nedostajući da bi prešao u sljedeći ciklus, ali ja zaista mislim da je to pitanje ozbiljnosti a ne unošenja anarhije u sistem obrazovanja. Dozvolite da kažem, tom logikom vođeno mogo bi se i učenik koji nije završio kompletnu osnovnu školu upisati u srednju. Jednako tako bi se učenik koji nije položio maturalni ispit mogao upisati na fakultet, onaj koji nije magistrirao mogao bi da pohađa doktorske studije. Znači, ja zaista mislim da se moramo pridržavati pravila. Prethodno se mora okončati ciklus koji se pohađa obrazovnom dokumentacijom, ili obrazovnim dokumentom legitimisati da je to okončano papristupiti sljedećem obrazovnom ciklusu.

Što se tiče validnosti bečelor diploma mislim ono što sam vam kazao, vi iz aktuelne prakse imate pravo na vaš zaključak, slažem se, ali ne bismo trebali iz prakse koju smo, da kažem svi zajedno, kojoj smo svjedoci posljednjih par godina, izvlačiti dugoročne zaključke. Mi moramo ovdje, prije svega, konstatovati da imamo rast nezaposlenosti, dakle viškove na tržištu rada, uključujući i visoko obrazovane, i da je najvažniji dio uzroka tom problemu zapravo pad privredne aktivnosti, ekonomska stagnacija u Evropi, u euro zoni, u regionu u pojedinim godina i u Crnoj Gori, dakle manjak tražnje za radnom snagom, uključujući i obrazovanu radnu snagu.

Kada imamo manjak tražnje onda je logično da poslodavci, da kažem u ponudi koju imaju, prije žele da angažuju one koji imaju viši stepen obrazovanja.

Ne mislim da ćemo riješiti problem da sada svi moraju da završe specijalističke studije, vjerujem da će se dobar dio problema riješiti time sa normalizacijom, dakle ekonomskog ambijenta u evropskom okruženju, u regionu i kod nas, sa dinamiziranjem investicionih aktivnosti sa većom tražnjom za radnom snagom, gdje sam ubijeđen da će i nosioci bečelor diplome naći svoje mjesto.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

U ime kluba poslanika Socijaldemokratske partije, poslanik Banović. Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Poštovani gospodine Đukanoviću, poštovani članovi Vlade, kolege poslanici,

Moje pitanje glasi: Kako ocjenjujete stanje finansija u lokalnim samoupravama i u ukupnu državnu politiku u toj oblasti, odnosno da li smatrate da se lokalne samouprave kao i državni organi nadležni da kontrolišu zakonitost njihovog rada, ponašaju odgovorno?

Kako je moguće da pojedine lokalne samouprave funkcionišu uprkos višegodišnjoj blokadi budžeta, tj. sopstvenog računa i šta Vlada planira da preduzme u cilju rješavanja problema u ovoj oblasti?

Obrazloženje: Zakon o finansiranju lokalne samouprave propisuje do kog se nivoa opštine mogu zaduživati uz prethodnu saglasnost Vlade, a u skladu sa procedurom koju propisuje Ministarstvo finansija.

Prema javno dostupnim podacima samo neizmirene obaveze lokalnih samouprava prelaze iznos od 100 miliona eura, ja imam neki podatak da je to nekih 111 miliona na kraju ovog polugodišta, a ukupni dugovi su duplo veći, mislim na dugove po osnovu kreditiranja i da se tu već kreće blizu 280 ili preko 280 miliona. Takođe, prema informacijama sa kojima raspolažem pojedine opštine su zadužene u iznosu od šest ili sedam, ili osam sopstvenih godišnjih prihoda. Iz medija se može vidjeti da su dugovanja većine lokalnih samouprava dominantno nastala neracionalnom javnom potrošnjom, a ne investicionim ulaganjima, što problem čini još i većim.

Samo par dodatne argumentacije u odnosu na problem koji uočavam kao velik i krupan, jeste da je na žalost i prihod, izvorni prihodi lokalnih samouprava padaju, a da su u prvom polugodištu ukupni prihodi na nivou od 68% planirani u tim opštinama.

Paradoks je veći što preko egalizacionog fonda 2/3 opština imaju prihode veće u odnosu na rashode po tom osnovu, ali je paradoks veći da ti što su siromašniji njima su od prilike plate veće nego onima koji, nego u onim opštinama koje dotiraju ovima koji imaju problema sa stanjem. Dakle, paradoksa ima mnogo, problema ima mnogo i ima i par svijetlih primjera. Mislio sam na kraju da ih istaknem ali bolje sada. Među takvima su opština, nezavisno od toga da li je Socijaldemokratska partija tamo ili nije, ali da su opštine Tivat, Mojkovac i Andrijevića, Andrijevića nešto više dok su kolege iz SNP-a to pratile, se ponašaju racionalno prema svojem poslu, prema vođenju jedne značajne stvari kao što je lokalna samouprava. Tamo je broj zaposlenih jako mali, a obavljaju iste funkcije kao i u ovim opštinama slične veličine ili manjim sa mnogo više zaposlenih i

nemaju dugove, nemaju kredite, ili ako ih imaju, kao što je u Mojkovcu, koriste ih za uvećanje kapitala i ekonomske osnove svojih opština. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite, predsjedniče Vlade.

Andrijevića je imala 29 zaposlenik dok je opozicija bila na vlasti, ako se dobro sjećam. Da hvalim malo opoziciju.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Banoviću, finansiranje lokalnih samouprava i njihovo poslovanje su veoma važan segment ukupnog fiskalnog sistema. Stoga stanje i trendovi javnih finansija u lokalnim samoupravama u značajnoj mjeri utiču na fiskalnu održivost, finansijsku stabilnost, kao i na kvalitet i perspektive ekonomskog razvoja. Nerealno planiranje i neusklađenost potrošnje sa realnim poreskim kapacitetom privrede i stanovništva u pojedinim opštinama, rezultirali su problemima značajnih razmjera poput visokog nivoa neizmirenih poreskih obaveza, dugovanje prema bankama i dobavljačima, neodrživim fondom plata usljed nerealno visoke zaposlenosti u javnim službama i slično.

Imajući u vidu prethodno postavlja se pitanje da li je važeći zakonodavni okvir u saglasju sa realnim potrebama lokalnih samouprava. Sagledavanje stanja budžetskih parametara svih lokalnih samouprava daje najbolji odgovor na to. Naime, pojedine opštine, dio ste Vi pomenuli, ja ću dio dodati, dakle Tivta, Plužina, Podgorice, Andrijevice, Kotor, Rožaja, Mojkovca, imaju stabilne javne finansije i ne suočavaju se sa ozbiljnim teškoćama u poslovanju. Ostale poslujući u identičnom regulatornom okviru karakteriše narušena održivost javnih finansija. Ovo jasno upućuje na zaključak da te opštine karakteriše neracionalna potrošnja i loša organizacija.

Uviđajući takvo stanje Vlada i Ministarstvo finansija su u prethodnom periodu inicirale niz mjera u cilju saniranja javnih finansija lokalnih samouprava. Već 2010. godine opštine su upozorene, opštine koje imaju problem su upozorene na potrebu definisanja sanacionih planova. Data im je mogućnost da sa Ministarstvom finansija zaključe ugovore o finansijskom restrukturiranju kojim je predviđeno reprogramiranje poreskog i

neporeskog duga na period od 5 godina. Ukupno 12 opština je potpisalo navedene ugovore i njihova realizacija je u toku.

Lokalnim upravama je omogućeno plaćanje dospjelih poreskih obaveza i imovinom opština. Po ovom osnovu poreske obaveze opština umanjene su za preko 3 miliona eura. Kontirano je potencirana odgovornost za vođenje fiskalne politike u cilju uskladjivanja rashoda sa raspoloživim prihodima, kao i neophodnost racionalizacije u dijelu troškova zarada u lokalnim samoupravama i javnim preduzećima koja su u njihovom vlasništvu. Intencija je da politika zarada i u ovom dijelu javnog sektora bude sistemski uređena u okviru Zakona o zaradama u javnom sektoru, koji je u pripremi. Njime ćemo pokušati da afirmišemo princip da nivo zarada zavisi od fiskalnih parametara kao i od potencijala za ozdravljenje javnih finansija pojedinih opština. Takođe, Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti usvojenim aprila tekuće godine, predviđeno je da opština ne može usvojiti budžet ukoliko ne dobije pozitivno mišljenje Ministarstva finansija, što je novina koja nameće veću finansijsku disciplinu i odgovornost upravljačkih struktura u opštinama.

Vlada je opštinama opredijelila i posebnu podršku namijenjenu kofinansiranju otpremnina za radnike koji predstavljaju tehnološki višak u lokalnim samoupravama. Ukupan iznos ove podrške je oko 2 miliona eura. Od 2011. godine, Vlada je u cilju unapredjenja infrastrukture i uslova života u lokalnim zajednicama kofinansirala veći broj projekata koji se realizuju uz podršku EU. Po ovom osnovu do sada je utrošeno 800.000 eura. Iz kapitalnog budžeta su u prethodnim godinama izdvajana značajna sredstva radi ulaganja u lokalnu infrastrukturu, prvenstveno saobraćajnu, vodovodnu, komunalnu i društvenu.

Uprkos navedenim mjerama i ukupnim naporima, Ministarstva finansija na planu fiskalne konsolidacij u opštinama dosadašnji rezultati nijesu zadovoljavajući i obavezuju na dalje aktivnosti. Ministarstvo finansija je najavilo hitan sastanak sa predstavnicima lokalnih samouprava koje posluju sa teškoćama kako bi se dosatno sagledali svi uzroci ovakvog stanja i definisala djelotvorna rješenja.

Pažljivo ćemo se odnijeti prema svim idejama iz opština koje bi obezbjeđivale bržu i održiviju ravnotežu prihodne i rashodne strane opštinskih budžeta, vodeći računa da nova rješenja ne smiju dovesti u pitanje konkurentnost crnogorskog poslovnog

ambijenta i predstavljati opterećenje razvoju ekonomije. Nakon koordinacije sa opštinama Ministarstvo finansija će pripremiti predlog konkretnih mjera o čemu će se u krajnjem izjasniti Vlada. Vlada će, takodje, do kraja mjeseca razmotriti i analizu aktuelne fiskalne politike sa predlozima za reformu koja će jednim dijelom tretirati sistem javnih finansija opština. Razmotrićemo mogućnost određenih regulatornih izmjena u cilju stvaranja preduslova za ubiranje izdašnjih javnih prihoda lokalnih samouprava, davanjem širih ovlašćenja za ubiranje sopstvenih prihoda kao i pooštavanjem kaznene politike.

Podsjetiću da i odredbe Ustava i Zakona o lokalnoj samoupravi daju značajan nivou autonomije lokalne samouprave, u vršenju poslova lokalne samouprave opštine su samostalne i Vlada ne može donositi odluke koje bi ugrozile njihovu autonomiju. Takodje, finansijski položaj lokalnih samouprava, kako onih sa problemima, tako i onih koje su u teškoćama uspjele da saniraju i prebrode, isključivo je odgovornost rukovodstva u tim jedinicama.

S druge strajne, odgovornost Vlade je da spriječi ugrožavanje fiskalne i finansijske stabilnosti države, kroz neracionalno neodgovorno planiranje i vođenje fiskalne politike na svim nivoima. U tom pravcu, Vlada će biti partner jedinicama lokalnih samouprava koje pokažu dovoljno odgovornosti i ulože napor da riješe svoje fiskalne probleme ili unaprijede stanje svojih finansija, dok će prema onima koji se surptono ponašaju preduzimati zakonom predviđene mjere. Hvala na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Poslaniče Banoviću, izvolite, komentar.

BORISLAV BANOVIĆ.

Hvala, predsjedniče.

Zahvaljujem se predsjedniku Vlade na odgovoru i podržavam mjere koje su spomenute u odgovoru koje se sprovode od 2010. godine na pokušaju sanacije ovog problema. Bojim se da smo ostalil na pokušaju, još uvijek da mjere koliko god su bile izdašne, može se reći da se radi o više milionskim pomoćima, kroz nekoliko nkanala koje ste

spomenuli, još uvijek nijesu dali rezultate. Naprotiv, taj trend zaduživanja nije preokrenut nego i dalje je u tom negativnom pravcu i negativno se dakle povećava dug po raznim osnovama od strane najvećeg broja opština. Znači, očigledno, osim tih mjera za koje kažem podržavam i podržavam pristup Vlade da se pomaže i da se stvar rješava, ne samo radi opštine, nego radi ukupne finansijske stabilnosti, očigledno je da je potrebno preduzeti nešto više i nešto još. Vi ste napomenuli da se preispituje sada taj zakonodavni okvir i kaznena politika i Zakon o zaradama, nekoliko ste tih normativnih pravaca napomenuli, i slažem se sa vama. Tako je ustrojena, dakle društvo da postoji autonomija i treba da postoji autonomija lokalne zajednica, da Vlada svojim odlukama ne može u tu autonomiju zadirati ali možemo zakonom. Ako tim zakonom sve te probleme koje imamo u praksi, na žalost, pokušamo zakonom uokviriti, doći ćemo u situaciji da neko ne može trošiti ono što nema, da zadužuje, da prodaje, a da nikome ne podnosi pravi račun, zašto je to tako i kako je došlo do te situacije. Dakle, da neka opština sedam svojih budžeta ili osam duguje. Kao da sada država Crna Gora sedam ili osam, znate da se borimo sa visokim zaduženjem zato što smo negdje oko dva puta zaduženi a neke od crnogorskih opština sedam puta ili osam je zaduženo i mi to gledamo, neke od njih, to mi nijeste odgovorili, pa bih molio, posluju kao da nijesu. Dakle, i ako je po zakonu budžet blokiran i račun blokiran, one i dalje funkcionišu. Pazite, negdje nisam ni ja protiv toga da sada srušimo, da se moraju tražiti kada su vanredne situacije i neke vanredne mjere, ali ajmo da te mjere uvedemo u normu bilo da damo Vladi ovlašćenja, ukoliko možemo po Ustavu, bilo da nove zakonske norme da takve zaista situacije i onim odgovornim, tj . neodgovornim rukovodiocima u tim opštinama koji tako se odnose prema stvarima pokušamo zatvoriti te mogućnosti, te kanale i mnogo više strogoće da tako kažem pokazati od strane zakona, od strane Skupštine koja to donosi, pa i od strane Vlade koja to nadzire i minsitarstava koja to sprovode. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, poslaniče Banoviću.

Predšedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Veoma kratko.

Apsolutno razumijem zalaganje poslanika Banovića i veoma mi je blisko. Tako da mislim da to treba da uradimo, i to je, rekao bih, od prioriternih zadataka Ministarstva finansija i kao što sam najavio taj novi ciklus posvećenosti o ovoj temi će početi narednih dana sastankom koje će Ministarstvo finansija imati sa predstavnicima lokalnih samouprava.

Dozvolite da kažem samo dvije tri rečenice u formi nekog objašnjenja, makar nečega što mi vidimo kao ambijent koji je porodilo ovaj problem o kojem govorimo. Znači mi smo 2006.godine, 2007.godine i 2008.godine imali poznati kreditni bum i imali vrijeme u kojem su ne samo opštine nego i svi ulazili vrlo hrabro u investicione projekte, ulazili u zaduživanje, ulazili u realizaciju ne mogu kazati najčešće opravdane investicije. Dakle, znamo da u ovoj državi još uvijek nemamo uređenu kvalitetnu ni putnu, ni komunalnu infrastrukturu jer taj posao treba završiti. Nakon toga je došlo do krize koja je naravno sve one koji su naučeni, koji su senzibilni za tržišno poslovanje upozorila da se odmah moraju sabrati, i da odmah moraju da kažem prilagoditi da kažem svoju potrošnju onome što su realne okolnosti. Znamo da je takvih u Crnoj Gori jako malo. Znamo nažalost da su u tom periodu mnoga privatna preduzeća bankrotirala upravo zbog toga što nijesu na vrijeme pročitali signal sa globalnog tržišta. Na sreću da kažem nijesu bankrotirala sva preduzeća dio preduzeća se adaptirao, ali ono što je za nas u ovom kontekstu pitanja kojeg se Vi pokrenuli posebno važno da državne strukture uključujući preduzeća sa većinskim državnim kapitalom, su svoje probleme u poslovanju naravno prislonili kome bi drugo do državi i zato ste Vi u pravu.

Dakle, mi se ovih nekoliko godina zaista ozbiljno mučimo sa deficitom u kojem ja mislim jednu sedminu, ili jednu osminu urzokujemo mi planirano onim što je ne usaglašeno sa osnovnih prihoda sa troškovima koje finansiramo iz budžeta, a ostalo su troškovi koji nam se serviraju od strane bilo preduzeća, bilo lokalnih uprava, bilo drugih koji za razliku od onih privatnih preduzeća koja su bankrotirala imaju adresu na koju će isporučiti fakturu svoje neracionalnosti. To se dalje ne može tolerisati i apsolutno sam saglasan sa Vama. Ja mislim da je to jedan od zaista najvažnih zadataka Ministarstva finansija da uvedemo red kada je u pitanju finansiranje državnih potreba time što ćemo

eliminirati deficit, drugo da uskratimo mogućnost za prekomjernu potrošnju opštinama, i treće da pokritičku luku stavimo svako preduzeće u kojem je država u većinskom vlasništvu. Ne postoji danas ni jedno takvo strateški važno preduzeće zbog kojemu bi trebali tolerirati da stvara gubitke na štetu države ni jedan. Prema tome, mislim da za svaku tako bolju ima lijeka, ili je privatizacija ili je strateško partnerstvo ili je restrukturiranje preduzeća u postojećim svojinskim odnosima, ali mislim da je to pitanje koje trebamo da riješimo u narednom periodu i da zaista onda kažemo da smo stanje državnih finansija konačno postavili na jednu zdravu i dugoročnu održivost. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, predsjedniče Vlade.

Sljedeći je predsjednik Pozitivne Crne Gore Darko Pejović.

Izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Predsjedniče Skupštine, predsjedniče Vlade, dame i gospodo poslanici, uvaženi članovi Vlade.

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine, postavio sam Vam sledeće pitanje:

Zašto nijesu primjenjivane zakonske norme u slučaju odobravanja i vraćanja kredita od strane države ali i banaka osobama koji su po saznanjima državnih organa bezbjednosno interestana. Naveo sam da se prije svega mislim na "slučaj Kalić".

Dakle, treba li opet da pročitam pitanje.

Dakle, prije svega da rasčistimo neku stvar prije moje diskusije, ja nemam namjeru ovom diskusijom bilo kome da sudim, niti imam namjeru neko da presuđujem niti to mogu, niti to prosto želim. Ali što i te kako želim kao predstavnik građana koja je izabrala na izborima 2012.godine jeste da ukažem i da tražim odgovore na izuzetno velike propuste koja ima državna administracija kada je u pitanju vladavina prava.

Dakle, meni se čini privilegijom pojedinaca ili pojedinih firmi koje na žalost neki drugi u opšte nemaju. Dakle, kršeći apsolutno sve zakone ove države prije svega mislim na Zakon o sprečavanju pranja novca koji je proglašen ukazom 2003.godine, imali smo upravo jedan primjer odobravanje kredita od strane države, i kasnije njenog vraćanja izbjegavajući poštovanje zakonskih normi, koji prije svega ukazuje da su uvijek mora ukazati na porijeklo novca i da se moraju poštovati određene zakonske norme kada su u pitanju novčane transakcije. Dakle, nečuveno je za bilo koju firmu ili pojedinca kako danas tako i prije pet-šest godina, da se mogu uplaćivati gotovina od stotine hiljada eura bez validnog podatka o samom porijeklu imovine. Dakle, moje pitanje je direktno zašto nije poštovan zakon.

Zašto država koja je u ovom slučaju bila jedna vrsta poslodavca nije poštovala zakon u slučaju vraćanja kredita. Dakle, da li je stvarno istina ja vjerujem da jeste, da mi imamo državu koja je pojedinim privrednicima majka, pojedinim je maćeha, nekome je omogućeno mnogo toga, nekome se daje sve, a drugima sa apsolutno oduzima. Kako je reagovala država na one koje su mogu slobodno reći 2006.godine ili 2007.godine ukazivali da nešto nije u redu. I kada govorimo o bezbjedonosnom interesatnoj osobi, tu se prije svega pozivam na određene riječi ministara iz regiona koji su određene ljude nazvali narko bosovi. Dakle, država je umjesto da sprovede hitnu akciju, još prije osam godina i ispita na kraju krajeva porijeklo novca utvrdi to sve, ako se ja dobro razumijem u izjavi visokih zvaničnika Agencija za nacionalnu bezbjednost oni su i po službenoj dužnosti bili na određenim privatnim zabavama, kako bi utvrdili o čemu je riječ. Dakle, umjesto te i takve reakcije mi smo imali žestoku reakciju države na one koje su ukazivali da problem postoji, i tražili od države određene odgovore. Tu prije svega mislim na novinare, koji su čak koliko je meni poznato i pravosnažno osuđivani zbog pisanja tekstovima koji se recimo danas poslije toliko godina pokazuju apsolutno tačnim, jer onaj kojeg je država štitila i stala u njegovu zaštitu danas je u zatvoru, a oni koji su pisali i ukazivali na problematiku u crnogorskom društvu su trpjeli i trpe mogu slobodno još uvijek reći jedan veliki teror. Tu prije svega mislim na prestavnike Nevladinog sektora, nije nikakva tajna da se Nevladina organizacija MANS i te kako bavila poslovanjem određenih struktura koje su bezbjedonosne i interesatne, nije takođe ni tajna da su se novinari nezavisnih medija takođe bavili pružali određenu argumentaciju

na sve to država je odgovorila apsolutno mogu kazati i podvući jednim velikim progonom, progonom koji na kraju rezultirao sledećom činjenicom. A to je da one koje država prestavlja, kad kažem država mislim prije svega na visoke Vladine zvaničnike da budem krajnje direktan ministar bivši ministar turizma je otvaranje hotela čini mi se u Rožajama nazvao ispunjavanje predizborne obećanja Demokratske partije socijalista. Tu su takođe postojale određene kvalifikacije uglednim biznismenima postojale su takođe i kvalifikacije o dobrim momcima, dakle na taj način moj je zaključak kao građanin jeste da je on apsolutno imao ili da su te strukture imale zaštitu države. Danas kada te strukture na osnovu dokaza, na osnovu mnogih narodnih potjernica sjede u zatvoru, mi i dalje imamo te iste nevladine organizacije, te iste novinare koji su pisali i ukazivali koji i danas prolaze zbog nečega što je bilo apsolutno istinito i tačno.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Predsjedniče Vlade,izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Evo mislim da je gospodin Pajović više govorio o da kažem o određenim političkim aspektima problema kako je on persipirao i kako ga je pokušao nama predstaviti, ne bježim naravno od polemike na tu temu i mislim da će ona svakako uslijediti u nastavku, ali čini mi se korisnim da u direktnom odgovoru na vaše pitanje saopštim činjenice koje će nas uputiti na to da li taj problem postoji ili ne da bi onda sudili o tome da li treba da vodimo politički dijalog ili ne.

Gospodine Pajoviću, iz vašeg pitanja kojeg sam dobio nije mi bilo jasno koje su zakonske norme državni organi propustili da primijene u slučaju neodobravanje kreditnih pozajmica, kako vi kažete bezbjednosno interesantnim licima. Nije mi poznato iz mogeg iskustva da je država u bilo kom periodu davala takve pozajmice bezbjednosno interesantnim licima. Vjerovatno ste mislili na nekadašnju praksu pozajmica pravnim licima, to jest društvenim preduzećima, u čijoj su se vlasničkoj strukturi u kasnijem periodu mogla pojaviti i neka od takvih lica o kojima vi govorite. Država, to jest Vlada je

društvenom preduzeću HTP "Turjak" davala kreditne podrške u vidu nekoliko pozajmica u periodu od '96. od 2004.godine.

Podsjetiću, u skladu sa tadašnjom praksom podrške turističkoj privredi najčešće za pripremu sezona. Privatizacija preduzeća HTP "Turjak" se desila dvije godine kasnije 2006.godine. Novi vlasnik je izmirio sve obaveze po ranije uzetim kreditima društvenog preduzeća. Dakle po našem viđenju ni u ovom dijelu naslijeđenog odnosa nije postojalo potrebe za bilo kakvim postupanjem državnih organa, jer su odobreni krediti uredno vraćeni državi.

Svako pravno lice koje je uredno registrovano i čiji rad nije zabranjen može podnijeti zahtjev banci za odobrenje kredita, što je samo pretpostavka za otpočinjanje tog postupka. Nakon toga banka cijeni kreditnu sposobnost klijenta i na osnovu rizika određuje da li će i pod kojim uslovima odobriti kredit, u skladu sa važećom regulativom. Banke svojim kreditnim politikama i radnim procedurama definišu proces odobravanja kredita od trenutka kada klijent podnese zahtjev za odobrenje kredita, pa do njegove isplate. Ugovorom o kreditu se definišu prava i obaveze banke i klijenta, jer su rokovi otplate po glavnici i kamate neke od najbitnijih obaveza. Moguće je da se desi da se odobri kredit nekome za koga se nekoliko godina kasnije ispostavi ne samo da je bezbjednosno interesantno lice, nego i da je krivično gonjen, čak i osuđen. To se događalo ne samo u crnogorskom bankarskoj praksi. Da li to znači da bi banke pa i država trebali da budu odgovorni što nijesu bili u stanju da predvide da bi vlasnik preduzeća ili fizičko lice kome je odobren kredit u budućnosti mogao počinuti neko krivično djelo?

Mislim da je to prerigorozno zahtijevati od banaka. Bilo bi jednako, kada bi logikom našeg, to jest političkog posla optužili političku partiju za kandidovanje određenog lica koje u kasnijem periodu pogazi neku od zakonskih normi ili makar statutarna pravila partije koja je već kandidavana. Ako postoji bilo kakva dalja nejasnoća u radu banaka u odobravanju kredita pojedinim pravnim i fizičkim licima ohrabrujem i vas i ostale članove Parlamenta da upute pitanje Centralnoj banci Crne Gore, uz napomenu da predsjednik Vlade niti Vlada nema ekskluzivu u komunikaciji sa regulatorom bankarskog sektora. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Kolega Pajović. Izvolite, komentar.

DARKO PAJOVIĆ:

Da, počecu upravo ovako kako ste vi počeli. Kada bismo stvari postavili ovako kako ste ih vi postavili onda bi bilo sve uredi i ako vi i ja znamo da nije tako. Dakle, ja ne govorim o nekoliko godina kasnije. Ja govorim o akciji Agencije za nacionalnu bezbjednost 2001.godine. Ja sam tako razumio izjave visokih državnih zvaničnika koji su bili na svadbi lica koje je bilo bezbjedonosno interesantno.

Dakle, srpski ministar ga je nazvano narko-bos,nakon ubistva srpskog premijera Zorana Đinđića. To je period mnogo prije 2006.godine. Čisto pravim uvod na argumentaciju koju ste izveli. Dakle, radi se o bezbjedonosno interesantnoj osobi prije uzimanja kredita. Nemam namjeru banke da upućujem kome imaju namjeru da daju kredite, ali namjeru vas da pitam šta radi Uprava za sprečavanje i pranje novca. Je li to Vladina agencija?Jesmo li je mi ovdje birali?Ko je birao? Šta je radila?Po kojem zakonu o ovom koji "Službeni list iz 1.oktobra 2003.godine" vrlo jasno govori da ne citiram, da ne čitam, da ne trošim vrijeme.Svaka transakcija preko 15.000 mora biti provjerena.Da li je provjerena?Svaka gotovina koja je uplaćena mora biti provjerena?Da li je provjerena?Poseban član kaže "u koliko se radi o sumnjivim transakcijama mora se sprovesti istraga".Da li je sprovedena?Nije.Ja o tim zakonskim normama govorim.

I odgovorno i kažem po zakonima države Crne Gore iz 2003.godine, ako hoćete i kasnije o Zakonu o sprečavanju i pranja novca i borbe protiv finansiranja terorizma prekršili su nekoliko članova. Ono što je meni indikativno i ono zašta ja sam postavio ovo pitanje, zašta je država ostala nijema na to? Dakle, vama su vraćani krediti, na taj način što je uplaćivana ogromna količina keša o pisanjima medija čak 200.000 eura, 100.000, 300.000, da li je iko iz države Crne Gore pitao porijeklo tog novca?To je suština mojeg pitanja, a ne da li ja želim da uređujem bankarski sistem i nemam namjeru da se okrećem prema Centralnoj banci. Imam namjeru da pitam državne organe zašto nijesu radili svoj posao? Pri čemu, opet ponavljam ne radi se o nekome od juče, radi se po priznanjima vladinih funkcionera o osobi koja je duži vremenski

period praćena, čak i na te privatne zabave Agencija za nacionalnu bezbjednost je slala svoje ljude da idu u svatove i slala poklone.

Evidentno je da institucije sistema kada je u pitanju neko ko ukazuje na problematiku su i te kako revnosne. Dakle, mi imamo vrlo aktivnu Upravu za sprećavanje i pranja novca u slućajevima kada su, recimo nevladini sektori u pitanju. U slućajevima kada Kinezi nešto kupuju, jer znamo da je jedini pravosnažna presuda za pranje novca u Crnoj Gori bila upravo protiv kineskih državljana, ali kada su u pitanju određeni pojedinci, koji između ostalog posluju i sa Vladom, izvinjavam se ako je termin poslovanja sa Vladom nekog vrijeća, mislim na relacije koje imate, apsolutno nemamo primjenu zakona. Dakle, suština je da institucije nijesu jednake za sve. Da zakon u ovoj zemlji za nekoga važi za nekoga uopšte ne mora da važi, da je u ovoj zemlji neko jaći od države, a da je država veoma snažna i veoma jaka sa svojim mehanizmima, kada želi buhvalno da ućutka određene strukture koje opet ponavljam, ukazuju na određene probleme.

Da li zbog nekog svojeg interesa, ja mislim da nema tog lićnog i privatnog interesa da osvićete svaki dan sa gaćenjem govorim o tim dnevnim novinama, to uopšte novine, samo zato što ste govorili protiv korupcije i organizovanog kriminala, nema tog privatnog i lićnog interesa. Radite u državnom i društvenom interesu koji određene strukture dožive kao personalni i lićni atak. Evo, ja ovdje ni jednom nijesam pomenuo ime tog gospodina, a zapravo svi znamo o kome se tiće, ali govorimo o institucijama sistema koje definitivno ne rade svoj posao, kada su pojedinci u pitanju, nijesu radili ni u prošlosti i znamo da u izvještaju Evropske komisije jedna od ključnih faktora našeg evropskog puta jeste upravo inteziviranje finansijskih istraga, koje su čak dva puta napomenute.

Evo da budem realan. Uz niz pohvala koje ste dobili tamo stoje upravo i te stvari, ne stoje samo u zadnjem, stoje u cijelom nizu prethodnih. Ono što je moja zabrinutost kao poslanika jeste kakvu poruku država Crna Gora šalje svojim građanima? Kakvu mi poruku šaljemo mladima, našoj djeci? Da budu sposobni, da se snađu tako što će da rade te i takve stvari ili možda na taj način šaljemo poruku penzionerima koji žive od 200 eura da su bili nesposobni da za života se bave takvim stvarima i sada moraju da primaju 200 eura.

Suština mojeg pitanja je vladavina prava koja je ekstremno bitna na našem evropskom putu i ogromni propusti ili, mogu slobodno reći pokroviteljstvo određenih struktura pojedinaca kojima se dozvoljava flagrantno kršenje zakona iz svega ovoga što sam rekao dovoljno je zaključiti, o tome su, kažem i pisali mediji i neophodnost i te kako jače borbe protiv toga. Postoje pojedinci koji su jači od države, postoje institucije koje zaobilaze same pojedince, to je nešto što nije dobro i to je nešto što nije dobro ni za našu evropsku budućnost ni za imidž države Crne Gore. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Presjedniče Parlamenta,

Ja mislim da je pokrenuto jedno pitanje koje je ovdje zaista od izuzetnog značaja i koje zaista traži da bude razjašnjeno, pod uslovom da su ocjene koje izriče gospodin Pajović tačne, ne da ovoj državi nema mjesta na putu ka Evropskoj uniji, ovu državu bi trebalo ugaziti. Ja sam apsolutno siguran da to nije tačno i potrudio sam se da vam obiljem konkretnih argumenata na temu koju ste pokrenuli pokažem da to nije tačno. Nakon toga ste vi nastavili da iznosite ocjene koje su zaista zastrašujuće, ali za koje opet nijeste iznijelini jedan argumenti ja vas molim da nastavimo razgovor jer mislim da je u pitanju obraz ove države kojeg moramo čuvati i Vlada i Parlament.

Znači, odgovorno tvrdim da ne postoje, prema mom saznanju, nikakvi privilegovani pojedinci u državi niti ljudi koji mogu da funkcionišu izvan zakona, odgovorno tvrdim. Ako postoje volio bih da o tome porazgovaramo. Ako treba, da zatvorimo sjednicu Parlamenta, da vidimo ko su ti privilegovani ljudi, da mi se ukaže na to i da čujem argumente i kako bi se trebalo izboriti protiv onih koji funkcionišu izvan pravnog sistema Crne Gore. Svakako to nije ovaj čije ime niste pomenuli, a koji je u podtekstu vaše priče i iznio sam argumente koji su trebali da budu dovoljni, da vas opomenu da nemate utemeljenje za vaše ocjene.

Ponoviću za to još jednom, znači Vlada Crne Gore je svojim odlukama u okviru podrške preduzećima za pripremu sezone, preduzeću koje je zaduženo za razvoj

turizma na teritoriji Rožajske opštine, Društveno preduzeće Turjak, u više navrata dala finansijsku podršku. Sve je to završeno na kraju 2004. godinedruštvenom preduzeću Turjak u kojem nema ni jednog privatnog vlasnika ni suvlasnika. Dakle, ni bezbjednosno interesantnog ni bezbjednosno neinteresantnog lica.

Privatizacija preduzeća usleđuje dvije godine kasnije. Čovjek koji je došao kao vlasnik novog preduzeća nije više uzeo niti jedan cent kredita od države. On je samo državi vratio ono što je naslijedio kao dug društvenom preduzeću. Gdje je tu po vama prostor za postupanje države i gdje je tu po vama dokaz privilegovanosti tog pojedinca. To je za mene pitanje koje nijesam razumio, moram da kažem iz vaše argumentacije.

Drugo, takođe bi se dalo zaključiti iz vaše ocjene da je država u nekom kasnijem periodu propuštala da prema tom bezbjednosno interesantnom licu postupi kada su se za to stekli zakonski uslovi. Dozvolite, vjerujem da se slažemo, evidencija policije ili evidencija Agencije za nacionalnu bezbjednost nije pravni dokument koji je snažniji od zakona. U zakonima je napisano kada se primjenjuje restrikcija u korišćenju određenih prava prema određenim građanima, to svakako nije evidencija ni Agencije ni Policije. Mogli biste kazati da je bila nekonzistentnost državne politike da smo znajući za te evidencije iz državnih fondova bezbjednosno interesantnim licima odobravalu kredite. Dakle nijesmo, ni kasnije nijesmo. Kada su se stekli uslovi iz zakona koji smo usvojili u ovom parlamentu, privremeno smo oduzeli imovinu tom licu u vrijednosti od 28 miliona eura. Šta smo tu propustili da uradimo. Je li to potvrda ocjene o privilegovanim pojedincima.

I dozvolite, objasnio sam u odgovoru na prvi dio vašeg pitanja, svako ko nije osuđen, dakle ima pravo da zasniva poslovni odnos sa bankama koje nisu državne, već privatne. Ja ne želim da ulazim u to šta je radila neka banka i koji su njeni interesi. Teško ćemo ubijediti Hipo alpe adria banku ili Erste banku iz Austrije ili Sosijet ženeral, da ne odobrava kredite ljudima zato što su bezbjednosno interesantni našoj policiji. To veze s mozgom nema.

Dakle, ja mislim da država, po mom sudu, nije propustila da bilo što uradi i zbog toga ovdje moje uvjerenje ne može da postoji ocjena da u ovoj državi postoje neki privilegovani ljudi. Ne daj Bože, iz onoga što ste vi kazali kada bi bili privilegovani ljudi

sa kvalifikacijama koje ste ovdje interpretirale koje su se pominjali, kazali ste i od strane ministara iz susjednih zemalja, dakle to bi izgledalo da je Crna Gora utočište međunarodnog terorizma. Znamo da nije i da ne može biti ni jedna država na svijetu, a posebno u Evropi, utočište međunarodnog terorizma. Znači nije.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, mada mislim da je premijer dao odgovor na pitanje oko Kalića.

DARKO PAJOVIĆ:

Nemam namjeru na bilo kakve političke kvalifikacije, samo želim da budem jasan. Nisam govorio o bankama, neka daju kredite kome hoće, govorim o državnim agencijama koje nijesu radile svoj posao.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ne mogu ni banke da daju kredite kome hoće. I one moraju da prijave....

DARKO PAJOVIĆ:

Sada ću da dodjem do toga. Dakle, Vi ste potpuno u pravi, ona može da da kome god hoće klijentu. Ja u principu, kao građanin, nemam šta tome da prigovorim, to je njena poslovna odluka, ali je državna odluka da li će Uprava za sprečavanje pranja novca da pušti ovaj zakon koji je donijela Skupština 2003. godine, kojii predsjedniče Vlade, vrlo jasno kaže - organizacija je dužna da obavi identifikaciju u slučaju svake transakcije čija vrijednost prelazi 15.000, pa idemo dalje: dužna je organu uprave nadležnom za sprečavanje novca da dostavi podatke upravo o transakcijama. Transakcija nije konzistentna sa finansijskim stanjem ili poslovanjem stranke. Dakle, ukoliko imate jedno preduzeće koje ima 30 eura na račun, sutra ima 200.000 to jeste posao za nadležne državne organe. On vama vraća kredit. Da li se Agencija za sprečavanje pranja novca zapitala, s obzirom, vi ste tu u pravu, možda nijeste dali kredit bezbjednosno interesatnoj osobi, ali ste prodali preduzeće bezbjednosno interesatnoj osobi. Vrlo logično pitanje je šta je onda radila ta Agencija za nacionalnu

bezbjednost pet godina, ukoliko ste Vi prodali takvoj osobi i ukoliko je ta osoba kršila direktno zakon kada je u pitanju vraćanje upravo tih i takvih kredita. Opet se vraćam na početak, suština uopšte nijesu banke, suština nije ni ime ni prezime te osobe, suština je da pojedincima se ova vrsta zakona koja se ne može desiti i vrlo vrenosno će biti primijenjena, na veliki broj gradjana Crne Gore, na veliki broj preduzeća, na sve one recimo koje ne izdaju fiskalne račune, zbog 10 eura, želimo da naplatimo PDV u 1,7 eura. U ovom slučaju se vraćaju 100, 200, 300.000 eura, bez reakcije nadležnog državnog organa. Govorim konkretno o kršenjima zakona. Nadam se da sam bio jasniji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Neće vam odgovoriti, bitno je pojavu da razjasnimo.

Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Dakle, ostajući na tragu onoga što sam kazao i što je gospodin Pajović podržao, da mislim da treba stvar zaista izvesti do kraja. Gospodin Pajović govori o tome da bi trebalo u konkretnom slučaju vidjeti da li je Uprava za sprečavanje pranja novca uradila svoj posao. Saglasan, potpuno. Mislim da poslanici ovdje znaju svi da je Uprava za sprečavanje pranja novca podnosi svoj izvještaj Parlamentu, ne mora to da bude godišnji izvještaj. Kada god imamo realnu sumnju treba ih poslati da podnesu izvještaj, najprije Odboru za ekonomiju, pa Parlamentu, pa da vidimo o čemu se radi. Možda griješim, ali ovo su moje informacije, Uprava za sprečavanje pranja novca podnosi izvještaj ovom parlamentu.

Provjerićemo, ono što želim da obećam, ako se podnosi Vlada, Vlada će tragom ove informacije koju je gospodin Pajović ovdje iznio, zatražiti taj izvještaj u najkraćem mogućem roku, ne čekajući nikakav godišnji izvještaj, da provjerimo zakonitost postupanja i banaka i Uprave povodom transakcija o kojima je govorio gospodin Pajović.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nadležni odbor nam je razjasnio, ipak podnosi i nama pa je prilika da zajedno to pretresemo i Vlada i Skupština, pogotovo sada kada je to jedan od zahtjeva da vidimo da li stvari tamo funkcionišu kako treba. Evo prilike da podijeljenom odgovornošću dođemo do jedinstvene odgovornosti prema neuspjehu. Ako je tamo neuspjeh prisutan.

Kolega Gjelošaj, prilika je za vaše pitanje u ime kluba poslanika četiri partije. Izvolite.

NIK GJELOŠAJ:

Poštovani gospodine Krivokapiću, poštovani gospodine Đukanoviću, potpredsjednici Vlade, poštovane ministarke i ministre, kolegice i kolege,

Moje poslaničko pitanje za premijera je sljedeće: Ima li političke volje da se konačno realizuju investicioni projekti za Malesiju i uvrsti u Budžet za narednu godinu sljedeći projekti: regionalni put Dinoša-Zatrijebač i kapela u Vuksan Lekićima?

Tražio sam odgovor i u pisanoj formi.

Poštovani gospodine Đukanoviću, evropski put Crne Gore mora da prati i ekonomski razvoj i putnu infrastrukturu objekat elementarnih potreba lokalnog stanovništva ovim se podstiče i privreda. Naravno, slažem se sa vama, da procesi integracija trebaju da budu praćeni i sa dodatnim sredstvima.

Kao što znate, Malesija, kao i Zeta, iako formalno pravno jesu dio glavnog grada razvojna disproporcija je takva da slučajni prolaznici nikada nebi mogli pomisliti, da se radi o istim državnim granicama, a ne administrativnim. Mi smo zemlja na putu ulaska u Evropsku uniju i takav disproporcionalni razvoj je neprihvatljiv, a gospodin Đukanović i vi dobro znate da najveća odgovornost je na vama. Vi znate da su jedni od zahtjeva Evropske unije, poštovanje ljudskih i manjinskih prava, a ta prava se najbolje vide kroz ekonomski razvoj. A obzirom da je Malesija jedna od najnerazvijenijih područja u Crnoj Gori, a radi se o većinskom albanskom stanovništvu onda je lako zaključiti. Zašto naši zahtjevi za punopravnom opštinom su uvijek bili u tom pravcu, da se država mora osloboditi dijela odgovornosti jer za razvoj i da bi se odnos prenijela građanima Malesije. Potencirao sam dva konkretna projekta jer su ti projekti skoro svake godine od osnivanja gradske Opštine Tuzi, predviđeni finansijskim planom, odnosno budžetom glavnog grada i svake godine ista sudbina nema pomaka. Od ove godine putni pravac

Dinoša - Zatrijebač, prenamijenjen je u regionalnom, sad je pravo vrijeme i prilika da isti bude u planu direkcije za sljedeću godinu, odnosno kapitalnog budžeta za narednu godinu.

Da vas podsjetim, da je ovaj putni pravac već probijen uz zahvalnost građana Malesije i dijaspore, koji su izdvojili svoja sredstva kako bi se izgradilo javno dobro. Moj zahtjev kao poslanika i član Odbora za ekonomiju, finansije će biti sa Budžetom za narednu godinu ovaj putni pravac bude uvršten u budžet.

Dalje, 1997.godine, je Opština Podgorica izdvojila parcelu za gradnju katoličkog groblja i kapele. Ovaj projekat nikad nije zaživio jer je bilo problema oko zemljišta i naravno crkva je tražila 2012.godine da se odluka poništi i vrati zemljište, iako po nekim informacijama već su bili uplatili dio sredstava za komunalije. Svake godine, od osnivanja gradske Opštine Tuzi, planirana su sredstva od strane glavnog grada nikad realizovana za izgradnju gradskog groblja i kapele. I za 2014.godinu, planirano je budžetom glavnog grada, priča se ponavlja. Nije bilo rješenja od nadležnih, pa su građani morali sami da se organizuju i na imanju bratstva Camaj Vuksanlekića je počela gradnja kapele. Građani Malesije izdvajaju sredstva i evo danima traje akcija i prikupljaju se sredstva da se kapela završi. Nažalost bilo je problema i ovdje jer je bilo pokušaja da se ovaj trud sruši, ali ipak, poslije komunikacije saradnje sa nadležnima, počeo proces realizacije i nadam se kao i građani Malesije da će biti političke volje, ponavljam političke volje jer je ovo pitanje političko toga smo svi svjesni očekujemo da se pravda zadovolji i uz pomoć državnog budžeta konačno u 2015.godini bude objekat završen.

Drago nam je da ste na zadnjem premijerskom satu na nekom od pitanja istakli da su naši sugrađani koji su se javili kao pretendi na osnovu prava nad zemljištom, sudskim procesima, pokazalo da nemaju ta prava, što je dobro jer time znači da neće biti nikakvih problema i sporova sa komšijama, nego ćemo svi zajedno bez obzira na vjersku i nacionalno opredjeljenje koristiti kapelu.

Dakle, moj zahtjev je da se ovo pitanje riješi u što je moguće kraćem roku, jer je to u interesu građana, a naša orijentacija je građanska država i to će biti doprinos našem putu prema Evropskoj uniji. Naravno, uz komunikaciju, partnerstvo, uvažavanje, definitivna je potreba da se nađe rješenje. Imamo i novog gradonačelnika siguran sam

da će dati svoj doprinos uz podršku Vlade možemo veoma brzo doći do rješenja, mi to želimo očekujemo isto od vas. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Gjeloshaj.

Predšedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani gospodine Gjeloshaj, Vaše prvo pitanje odnosilo se na postojanje političke volje za realizaciju Projekta rekonstrukcije puta Dinoša - Zatrijebač. Politička volja je u ovom slučaju jasno iskazana i konkretizovana. Najprije prostornim planom Crne Gore kojim je predviđeno da put Plav - Gusinje - Podgorica, samim tim i njegova dionica Dinoša - Zatrijebač, nakon izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih djelova, dobije rang regionalnog puta. Potvrđeno je i kroz inicijativu crnogorske Vlade iz januara 2012.godine, vezane za izgradnju ovog putnog pravca. Koja je prihvaćena od strane savjeta ministara Republike Albanije, s obzirom da dio putnog pravca prolazi kroz Republiku Albaniju. Rezultat ove inicijative i sporazum o određivanju zajedničkog graničnog prelaza Zatrijebač - Cijevna garbon za međunarodni drumski putnički saobraćaj koji je potpisan između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije u junu 2012.godine.

Napominjem, da je crnogorska strana do sada ispunila sve svoje obaveze definisane dogovorom Ministarstva saobraćaja i pomorstva Crne Gore i Ministarstva javnih radova transporta i Telekomunikacije Republike Albanije, na realizaciji Projekta izgradnje puta Plav - Gusinje - Podgorica.

Podsjetiću, početkom 2013.godine, Direkcija za saobraćaj je završila rekonstrukciju puta Gusinje - Grnčar dužine 5,5 km u vrijednosti od 2.666.666 eura i izgradila nedostajući dio puta od sela Cijevna - Zatrijebač pa do granice sa Albanijom dužine 313 metara u vrijednosti 128.733 eura. U skladu sa planom redovnog investicionog održavanja, izgradnje i rekonstrukcije magistralnih i regionalnih puteva, Direkciji za saobraćaj za 2014.godinu, na osnovu izdatih urbanističko-tehničkih uslova 13.10.2014.godine je raspisan postupak javne nabavke za izbor najboljeg ponuđača za

izradu Projekta rekonstrukcije puta Podgorica - Stari aerodrom - Dinoša - Zatrijebač u dužini od 17,3 km. Postupak je otvoren do 20.11.2014.godine, rok za izradu tehničke dokumentacije 360 kalendarskih dana. Zavisno od rješenja koju ponudi tehnička dokumentacija i naravno raspoživih budžetskih sredstava, ovaj put će biti uvršten u plan redovnog investicionog održavanja i izgradnji i rekonstrukciji regionalnih i magistralnih puteva za neku od narednih godina 2016. ili 2017.godine.

Polazeći od navedenog, evidentno je da politička volja postoji da se ovaj Projekat realizuje jer se u kontinuitetu preduzimaju konkretne aktivnosti u tom pravcu.

U odnosu na Vaše drugo pitanje, ukazujem takođe da je nesporna politička volja ove Vlade. U cilju stvaranja uslova za neposredno i efikasno vršenje poslova i zadovoljavanje potrebe lokalnog stanovništva u svim djelovima Crne Gore, stvoren je novi normativni, institucionalni okvir, koji je preduslov za rješavanje ovih pitanja. Da li su mještani Vuksanlekića iskoristili ove pretpostavke za rješavanje jednog veoma značajnog pitanja za njih, evidentno je da nijesu. Suprotno, suočili smo se sa gradnjom koja se vrši suprotno zakonom, bez građevinske dozvole, na tuđem zemljištu u sprečavanje ovlašćenih inspektora da vrše svoj posao, skidanjem i povredom službenog pečata i znaka. U društvu zasnovanom vladavinom prava, kakvo je naše i za koje se svi zajedno zalažemo jedini mogući odgovor na ovakvo postupanje suprotno zakonu je podnošenje krivičnih prijava zbog bespravne izgradnje objekta, skidanje i povrede službenog pečata i znaka, kao i donošenje rješenja u rušenju predmetnog objekta. Nadležne institucije su u skladu sa tim i postupile i ova će pitanja u okviru njihovih nadležnosti dovesti do kraja. Nadam se da smo saglasni da niko ne može imati privilegiju da se ponaša suprotno pravnom sistemu ove države. Istovremeno, u periodu pred nama svako u domenu svojih nadležnosti na zakonom zasnovanom zahtjevu mještana Vuksanlekića, mora izaći u susret rješavanju ovog za njih izuzetno značajnog pitanja. Radi se o pitanju koje je dominantno u nadležnosti lokalne samouprave Glavnog grada, njihovim angažovanjem u neposrednoj komunikaciji sa mještanima Vuksanlekića, mora se obezbijediti da se ovo pitanje riješi na zadovoljavajući način i efikasan. U tom postupku imaće punu, stručnu i profesionalnu podršku Vlade i drugih državnih institucija.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, predsjedniče Vlade.

Kolega Gjelošhaj, izvolite.

NIK GJELOŠHAJ:

Kada je u pitanju prvo pitanje, moguće da je došlo do nerazumijevanja, jer moje pitanje nije bilo koje je trebalo da bude meni kao dopunsko pitanje ovaj put. Radi se o jednom lokalnom putu koji je bio do skoro lokalni put, ali je prenamjena u regionalni. To je Dinoša-Zatrijebač, ne ovaj koji ide preko Albanije. Ja sam pitao o putu Dinoša-Zatrijebač. To je jedan drugi putni pravac koji veže Dinošu sa Zatribčem, a ne ide prema Albaniji i Gusinju, ali o tome možemo nekom narednom prilikom ili narednom Premijerskom satu da razgovaramo. Skoro su isti nazivi, pa možda služba premijera nije mogla da razdvoji, a mi to lako razdvajamo u Malesiji.

Drago mi je zbog ovog dijela da se već radi na izgradnji ovog dijela puta koji povezuje Plav i Gusinje preko Albanije. To je isto bilo, kao što sam napomenuo, moje dopunsko pitanje. Zadovoljan sam tim odgovorom, jedino što pozivam da pokušamo da ubrzamo taj dio. Jer, mi smo već imali kao Odbor za ekonomiju sastanke sa Odborom za ekonomiju Albanije. Oni su nam predočili da su malo više od nas radili na ovome i da očekuju i sa naše strane da se malo više uključimo, odnosno ubrzamo kako bi se ovaj projekat završio.

Što se tiče gradnje kapele, nije to kapela za Vuksan Lekić, to je za Malesiju, koji su bratstvo Camaj dali na korišćenje da građani Malesije grade kapelu. Rekao sam zbog čega je i kako je došlo da se građani sami organizuju da bi nešto radili. Zbog toga što lokalna samouprava u ovom dijelu nije funkcionisala, odnosno nije izvršavala svoju obavezu. Obaveza lokalne samouprave Glavnog grada je bila da obezbijedi ovu potrebu za građane Malesije. Mislim da, oko rješenja za rušenje, treba naći način da se to riješi kao što je riješeno zadnjom prilikom kada su organi Uprave za inspekcije bili, uz razgovor i uz dijalog da pokušamo riješiti, jer je lako rušiti. Mislim da treba raditi na tome da zajednički to izgradimo, da završimo konačno jedno pitanje koje je prije kod nas imalo i neke druge dimenzije. Naš je zahtjev, naša je molba i insistiraćemo na tome da

se ovo pitanje konačno riješi. Da ponovim, zemljište koje koriste nekadašnja državna korporacija, kao što su se zvale, njima je to bilo dato na korišćenje i niko ne može da otuđi zemljište nego je to bilo na korišćenje isto kao što Plantaže koriste zemljište, isto kao što Solana koristi. To je državno zemljište koje je od nekoga bilo oduzeto. Mislim da je pravedno da se to vrati onima čije je to, a niko to ne traži u privatne svrhe nego u društvene svrhe kako bi se riješio jedan problem koji je evidentan i koji je nekoliko puta predstavljao problem ne samo za naše lokalno društvo nego je time izazvao možda i na državnom nivou pojedinih puta. Zato, insistiraćemo na tome da kroz dijalog riješimo ovo i kroz saradnju sa lokalnom samoupravom. Nadam se da će ubrzo i Malesija imati opštinu, pa ćemo moći i mi sami da rješavamo ovakve probleme. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Izvolite, predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine Gjelošhaj.

Svakako da ću se vrlo pozabaviti ovim što su dodatne informacije od vas. Dakle, u pravu ste, vjerovatno da smo govorili o jednom putu između Dinoše i Zatrijebča, a vi ste govorili o drugom. Dajte da to pogledamo u komunikaciji sa Ministarstvom saobraćaja i Direkcijom za saobraćaj o čemu se radi.

Oko ovog puta koji je od krucijalnog značaja zbog povezivanja jednog dijela sjevera Crne Gore sa Podgoricom, mislim na Plav i Gusinje sa Podgoricom, mi mislimo da smo uradili dobar dio posla koji je na našoj strani. Prema informacijama koje imamo u našem Ministarstvu saobraćaja, nije pokazan jednak interes na albanskoj strani da se tom putu da prioritet kakav smo mi pokazali. Dakle, očigledno da je on za nas značajniji nego za njih ili da nekim drugim putevima u ovom vremenu daju prednost, što ne može biti stvar naše ni kritike ni arbitraže, svako ima svoju nacionalnu politiku razvoja putne mreže. Ono što sam spreman potpuno, da nastavim razgovore sa premijerom Ramom na tu temu, siguran sam da će to raditi i ministar Brajović. Razgovarali smo čak i o nekim modalitetima gdje bi možda mogli da udružimo potencijale, da pokušamo to da

uradimo upravo prepoznajući veći značaj tog puta za Crnu Goru nego za Albaniju. Pogledaćemo. Drago mi je da se tim pitanjem bavite i u komunikaciji između dva odbora. Tako da vjerujem da kroz sve linije komunikacije sa Albanijom pokazujemo značaj ovog projekta za Crnu Goru.

Drugo, što se tiče kapele u Vuksan Lekićima, bio sam veoma precizan. Potpuno sam siguran da se ni sa vama ni sa bilo kojim članom parlamenta na tu temu ne mogu razlikovati. Nema nikakve sumnje da Vuksan Lekićima treba kapela. Kazao sam da glavni grad to mora da riješi. Tamo gdje im treba stručna ili bilo koja druga pomoć neka se obrate Vladi. Uradićemo kao i mnogo puta do sada, pružiti pomoć da se to pitanje riješi jer je to važno svakom dijelu Crne Gore. Ono što vjerujem, takođe, da se slažemo i vi i ja, niko ne može imati privilegiju da uzima pravdu u svoje ruke, niko. Ako je nešto imovinski nejasno tu su sudovi. Ako je u pitanju gradnja, zna se kako se dobija dozvola za gradnju. To ne može niko da radi. Ako to istolerišemo jednom, znamo mi Crnu Goru i vi i ja jednako, dakle Crna Gora ne trpi izuzetak. Dakle, svako pretenduje da postane izuzetak. Mi ćemo onda kreirati kaos, ne smijemo to da dozvolimo. Mora se u ovoj zemlji insistirati na pravnom poretku i na njegovoj strogoj primjeni. Kada po prirodi posla izvršna vlast možda i pokaže neki fleksibilniji stav, parlament je tu da je opomene da to ne treba da radi. Tako da vjerujem da se slažemo oko cjeline ove problematike. ispraviti počinjene greške, a stvoriti uslove ljudima da mogu zadovoljavati tu vrstu svojih potreba u Vuksan Lekićima. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

I pored najbolje želje da podijelimo odgovornost, nijesam uspio. Uprava za pranje novca podnosi izvještaj samo Vladi najmanje jednom godišnje. Hvala vam. Htjeli smo podijelimo odgovornost, ali nijesam uspio.

Posljednji, a ne najmanje važan, kako to kažu na engleskom, mi nemamo u našem jeziku dobru formulaciju, potpredsjednik Skupštine ovoga puta u svojstvu predstavnika Bošnjačke stranke, Suljo Mustafić. Izvolite.

SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Poštovani predsjedniče Parlamenta, uvažene kolegkinice i kolege, uvaženi predsjedniče Vlade, poštovani ministri, poštovani građani,

U ime Kluba Bošnjačke stranke, postavio sam sljedeće pitanje predsjedniku Vlade. Pitanje glasi:

"Šta će Vlada u narednom periodu uraditi u cilju ispunjavanja obaveza kako bi se zadovoljili kriterijumi za dobijanje poziva za članstvo u NATO alijansi do kraja 2015. godine"?

Kratko obrazloženje: Članstvo Crne Gore u NATO savezu zajedno sa evropskim integracijama su zacrtani strateški ciljevi spoljne politike Crne Gore, koji su dobili povjerenje građana i imaju većinsku podršku političkih snaga i u ovom parlamentu. Činjenica je da je od kako je postala članica programa Partnerstva za mir decembra 2006. godine, Crna Gora znatno napredovala u pogledu reformi sistema bezbjednosti, standardizacije i dostizanja interoperabilnosti snaga sredstava institucija, ali je i učestvovala u zajedničkim savezničkim misijama koje imaju za cilj uspostavljanje i očuvanje mira.

Međutim, dosadašnje reforme nijesu bile dovoljne, potrebno ih je intenzivirati, što potvrđuje i nedavno održani Samit u Velsu na kojem naša država nije dobila poziv za članstvo u NATO. Našoj državi je preporučeno da treba nastaviti sa sprovođenjem reformi i ispunjavanjem potrebnih kriterijuma sa ciljem dobijanja poziva najkasnije do 2015.godine sa fokusom na četiri ključne oblasti reforme; jačanje vladavine prava, reforma sektora bezbjednosti i sektora obora, te jačanje podrške javnosti za članstvo Crne Gore u NATO-u. Smatram da je nastavak atlaskih integracija važna za Crnu Goru isto koliko i proces pridruživanja Evropskoj uniji, jer je riječ o komplementarnim procesima koji imaju za cilj iste ili slične standarde, prevashodno kada je u pitanju demokratizacija ovog regiona, jačanje vladavine prava i borbe protiv kriminala na Zapadnom Balkanu. U proteklom periodu uprkos prilično naglašenim naporima u ovom pravcu očigledno nije urađeno dovoljno da bi se u ključnim segmentima dostigli zahtjevni kriterijumi. Moguće da su brojni razlozi koji su usloveli da Crna Gora ne dobije poziv za članstvo pristekli i iz ukupnog regionalnog i geopolitičkog okruženja, te što proširenje nije bilo glavna tema Samita u Velsu. Siguran sam da su kriza Ukrajine ili

sukob na bliskom istoku bile preokupacija tog Samita, ali isto tako izvjesno je da se kroz poruke NATO-ovih zvaničnika jasno ocrtavaju ključne oblasti u kojima se od Crne Gore očekuju bolji rezultati u narednom periodu. Najveću odgovornost za dostizanje tih rezultata imaju nadležne institucije koje su do sada vodile ovaj proces, prvenstveno Vlada, a onda i sve ostale koje su dio tog procesa uključujući i dakako i naš Parlament.

Mislim da treba dobro sagledati i uočiti nedostatke dosadašnje strategije i njenog sprovođenja, raditi na njihovom otklanjanju i odlučuje se posvetiti ispunjavanju zadatih standarda. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Mustaviću.

Predšedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče Parlamenta, gospodine Mustafiću, zahvaljujem za postavljeno pitanje.

Želim na početku da izrazim iskreno ubjeđenje da je Crna Gora na osnovu ostvarenih rezultata u reformama posebnou četiri ključne oblasti, koje i Vi pominjete u obrazloženju pitanja, imala realna očekivanja da dobije poziv za članstvo u NATO na nedavno održanom Samitu u Kardifu, da je ovaj Samit bio Samit proširenja. Podsjetio bih da sam u više navrata za ovom govornicom i u drugim javnim nastupima naglašavao da integracije u NATO složen i zahtjevan proces koji podrazumijeva temeljne reforme u cilju dostizanja odgovarajućih standarda koje su neophodan ali ne i jedini uslov za dobijanje poziva. Odluka da se država aspirant pozove u članstvu u velikoj mjeri zavisi od širokih političko strateških konsideracija i prioriteta kojima su saveznici posvećeni u datom trenutku.

Uzimajući u obzir kompleksnost aktuelne bezbjednosno političke situacije u Evropi, kao i dešavanja na širem međunarodnom planu, mišljenja sam da treba da budemo zadovoljni zaključcima Samita NATO, kao i ohrabrenjima koje su nam saveznici uputili tokom svih sastanaka održanih u Kardifu i nakon toga. Crna Gora je dobila pozitivnu poruku i jasno je prepoznat njen progres u sprovedenim reformama.

Odlukom o otvranju intenziviranih i fokusiranih razgovora saveznici su jasno izdvojili našu državu u odnosu na druge zemlje kandidate. Prilikom sumiranja rezultata i pozitivnih poruka Samita za Crnu Goru mora se imati u vidu činjenica da je NATO upravo zbog dosadašnjih napora koje smo uložili po prvi put postavio mogućnost da o pozivu za članstvo može odlučivati između dva Samita. Detaljan sadržaj aktivnosti Vlade i drugih političkih subjekata u godini koja je pred nama definisan pod inoviranim imenom Peti godišnji nacionalni program Crne Gore u okviru intenziviranih i fokusiranih pregovora predstavljen je 17. oktobra u Briselu čime je započet peti ciklus u okviru akcionog plana za članstvo. Dokument predstavlja kontinuitet u odnosu na obaveze kojima smo bili posvećeni u prethodnom periodu. Znači, da će Vlada nastaviti dalju implementaciju reformi posebno u četiri ključne oblasti bezbjednost, vladavina prava, podrška javnosti i sektora odbrane.

U dogovoru sa saveznicima definisan je plan intenziviranih i fokusiranih razgovora koji sadrže precizne obaveze, mehanizme saradnje i komunikacije Crne Gore sa NATO-om u predstojećem periodu. Crna Gora će intenzivirati redovan politički dijalog sa NATO-om na svim nivoima i bilateralno sa zemljama članicama. Planirano je da Crna Gora nastavi tijesnu saradnju sa NATO sa ciljem jačanja povjerenje i usvajanja najviših standarda u oblasti reforme obavještajnog sektora. U ovoj oblasti preduzete su i u visokom stepenu ostvarene sveobuhvatne systemske mjere na svim nivojima. U skladu sa Zakonom o osnovama obavještajno bezbjedonosnog sektora koji je Vlada utvrdila u martu 2014. godine osnovano je Vijeće za nacionalnu bezbjednost kao tijelo koje usmjerava i koordinira rad obavještajno bezbjedonosnih organa. Ustanovljen je, takođe, i biro za koordinaciju aktivnosti službi intenzivni su napori već prepoznati i pozitivno ocijenjeni od strane saveznika.

U cilju daljeg jačanja povjerenja koje je osnov savezništva potrebno je nastaviti sa tim naporima i kontaktima sa partnerima. Predstojeći period u oblasti vladavine prava obilježiće institucionalne reforme o čemu sam detaljnije govorio u odgovoru na poslaničko pitanje gospodina Simovića. Stvaranje uslova za bezbjednost i viši profesionalni nivo slobodnih medija i novinara jedan je od naših prioriteta. U cilju unapređenja povjerenja između državnih institucija i medija kao i unapređenja bezbjednog okruženja za rad novinara, izrađena je analiza ugroženosti zaposlenosti u

medijima. Vladina komisija za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara i napada na imovinu medija do kraja decembra ove godine će sačiniti izvještaj o dosadašnjem toku vođenih istraga.

Uneposredno prestojećem periodu, odnosno u drugoj fazi javnog dijaloga nastavićemo intenzivan rad na jačanju podrške članstvu uključujući i medijsku kampanju kako bi podrška u široj javnosti rasla u susret većinskoj, kakvu imamo u Skupštini. Posebnu ulogu u tom procesu imaće i neposredan angažman svih političkih partija koje podržavaju članstvo u NATO. Kada je u pitanju reforma sektora odbrane fokus je na jačanju vojnog budžeta u skladu sa potrebama modernizacije i opreme. Za 2015.godinu predložen je budžet u iznosu od 43,22 miliona eura ili 1,2% procijenjenog GDP-ija, što je na nivou izdvajanja predviđenog strategijskim pregledom odbrane. Zabilježen je trend rasta izdvajanja za modernizaciju i opremanje, a takođe, i sredstava predloženih za infrastrukturna ulaganja.

Crna Gora će nastaviti da pruža dalji doprinos bezbjednosti zapadnog Balkana i u regionalnom kontekstu. Značajan doprinos izgradnji pouzdane stabilnosti pruža A5 inicijativa koja je dodatno promovisala bezbjedonosnu saradnju u regionu. Crna Gora će nastaviti, takođe, da aktivno u skladu sa svojim mogućnostima doprinosi bezbjednosti i stabilnosti na globalnom planu kroz angažovanje u ISAIF i misiji odlučna podrška.

Na kraju, želim da naglasim da su procesi integracije u NATO i EU drugo ime za bezbjednost, stabilnost i dalji demokratski i ekonomski razvoj Crne Gore i zapadnog Balkana. Reforme kojima je Crna Gora u potpunosti posvećena su naš nacionalni interes i moraju biti prioritet društva u cjelini bez obzira na dnevno politička neslaganja. Samo zajedničkim trudom i naporima svih relevantnih struktura društva možemo osigurati kvalitetan život naših građana. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, predšedničke Vlade.

Kometar, potpredsjednik Mustafić.

SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Poštovani predsjedniče Vlade, dijelimo zadovoljstvo o hrabrenjima koje Crna Gora dobila na Samitu u Velsu, ali ne možemo biti ohrabreni uočeni nedostacima. Moramo brižljivo raditi na njihovom otklanjanju, odnosno reformama u tim oblastima koje su pocrtane veoma jasno kao nedostaci. Takođe, mislim da se i u narednom periodu treba o ovom temama baviti ozbiljno i odgovorno, kako u reformama u tim oblastima, tako i oko unutrašnjeg dijaloga oko ovih pitanja. Smatram da treba imati zaista puno poštovanje i razumijevanje za politička opredjeljenja i nosioce svih ideja i onih koji drugačije vide ovu temu. Istina, to bi trebalo saopštavati sa malo više argumentacije, a sa manje emocija. Razumljivo je da se prvenstveno iz razloga bliskije ili dalje istorije imaju rezerve prema ulasku Crne Gore u NATO ili se zagovara koncept neutralnosti. Mislimo da u javnoj kampanji treba otvoriti ta pitanja sa što manje politizacije i tenzija, a sa što više ozbiljne argumentacije. Region Zapadnog Balkana je područje koje je u nedavnoj prošlosti, kao i onoj daljnoj je bilo veoma nestabilno i sa veoma tragičnim dešavanjima koje su proizvele te nestabilnosti. Crna Gora je na sreću i pored svih izazova uspjela sačuvati unutrašnju stabilnost, ali njeno okruženje u ratovima 90-ih ima tragično iskustvo plaćeno stotinama hiljada života i raseljenih. Pitanje je da li bi se sve to dešavalo da je ovo područje tada bilo dio globalnog sistema bezbjednosti kakav je NATO savez. No, prošlost treba da nam bude pouka. Ono o čemu treba razmišljati je sadašnjost i budućnost. Mislim da je svima u interesu da živimo na mirnom i stabilnom području bez turbulencija. Nažalost, dešavanja oko nas ne tako daleko, bilo da je riječ o ukrajinskoj krizi ili Bliskom istoku, gotovo tehtonski poremećaj u bezbjednosti, upozoravaju nas koliko se brzo, naizgled stabilno područje, može pretvoriti u region nesigurnosti i kojekakvih razmjeric.

Takođe, upravo to iskustvo, ali i sama slika Balkana danas gdje su ekstremizmi još živi i gdje neki velikodržavni projekti još nijesu otišli u istorijske čitanke, nego se pojavljuju kao politički pamfleti ili su sadržani u porukama nekih političkih lidera, upravo nas upozoravaju da Crna Gora kao mala država treba biti dio nekih većih bezbjednosnih imperativnih procesa gdje njena sigurnost postaje dio strategije i ukupne bezbjednosti tog saveza. Ovdje bih potencirao takođe i problem organizovanog

kriminala, sa kojim se u Crnoj Gori očigledno ne možemo uspješno boriti bez pomoći partnera.

Takođe, poznata je činjenica da sve zemlje članice alijanse nastoje poštovati standarde tržišne ekonomije, konkurencija otvorenosti tržišta i slobodnog protoka kapitala i ljudi. Politička stabilnost nužan je preduslov ekonomske perspektive gdje se kapital ne ulaže tamo gdje su političke nestabilnosti. Dakle, cilj nam je bogatije društvo, a bez stabilnosti nema bogatijeg društva.

Atlantske integracije svakako jesu jedan od strateških ciljeva državne politike Crne Gore na kojoj je građen politički savez partija koji je, nakon obnove nezavisnosti, dobio povjerenje građana i preuzeo punu odgovornost da realizuje te ciljeve. Smatramo da moramo veoma odgovorno i iznad dnevno političkih nadgornjavanja, bez zloupotreba u javnosti, i politiziranja teme NATO-a, kroz otvoreni dijalog oko svih pitanja i dilema na svim nivoima, pa i u ovom parlamentu više i bolje raditi da bi rezultati bili vidljiviji, a Crna Gora 2015. godine dobila pozivnicu za ulazak u NATO. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Mustafiću.

Predsjednik Vlade nema dodatnog komentara.

Ovim je premijerskih dva i po sata završeno.

Tri minuta pauze i prvi ministar, odnosno potpredsjednik Vlade koji odgovara je ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Lukšić.

Tri minuta pauze, nastavljaju se poslanička pitanja. Hvala vam.

29.10.2014. u 11.05h

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi predstavnici Vlade, dobar dan.

Nastavljamo sa poslaničkim pitanjima upućenim predstavnicima Vlade, potpredsjednicima i ministrima.

Dr Vujica Lazović, potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem i ministar za informaciono društvo i telekomunikacije će prvi odgovarati.

Pitanje ima poslanica Ljerka Dragičević. Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Uvaženi gospodine potpredsjedniče Skupštine, uvaženi gospodine ministre, kolegice, kolege, uvaženi građani,

Prema Poslovniku Skupštine Crne Gore postavila sam poslaničko pitanje gospodinu Vujici Lazoviću, a pitanje glasi:

Da li je sačinjena analiza finansijskog poslovanja Jugopetrola AD Kotor i realizacije obaveza iz Ugovora o privatizaciji privrednog društva Jugopetrol AD Kotor iz oktobra 2002. godine i Vladi Crne Gore dostavljena na razmatranje?

Obrazloženje: Veliko je nezadovoljstvo u Kotoru i Boki. Sinonim Boke u posljednjih 70 godina privatizacijom umjesto da je napredovao i rastao te zapošljavao i nastavio biti kamen zamajac razvoja tog dijela Crne Gore, on sada želi da ode iz Kotora. Nažalost, bez ikakvih obaveza koje je trebao da odradi i još što je najteže i najgore od svega 5000 m² mijenja za 1500 m².

Stara je izreka da se lako oko prodaje dogovoriti sa onim tko ga nije gradio, a to se sada obistinilo.

Sva su saznanja da se Helenik ničega nije pridržavao, ali nije samo on kriv. Kriv je i onaj tko to nije kontrolirao, sve to.

Svi građani, odnosno svi stanovnici očekuju ovaj odgovor jer na koncu konca njihova i egzistencija njihovih potomaka u mnogome zavisi od ovoga. Kako se ovo riješi sigurni su da će se puno toga riješavati i u buduće.

Ipak preovladava mišljenje u narodu da bi analiza trebala pokazati pravo stanje od kojeg bi u mnogome zavisio i opstanak ugovora.

Odgovor sam zamolila i u pisanoj formi.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, kolegice Dragičević.

Potpredsjedniče Lazoviću, izvolite.

VUJICA LAZOVIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče Parlamenta, dame i gospodo poslanici,

Na pitanje uvažene gospođe Dragičević ću saopštiti sljedeći odgovor:

Izvještaj o realizaciji obaveza i dogovora o privatizaciji privrednog društva Jugopetrol AD Kotor urađen je za potrebe Vladinog savjeta za privatizaciju 2012. Mi smo tad na međunarodnom tenderu angažovali jedan konzorcijum koji je predvodio Ekonomski fakultet da napravi analize nekoliko ugovora o privatizaciji, stepena njihove realizacije. U tom izvještaju stoji sljedeće: prvo što se tiče kupoprodajne cijene, vi znate, Jugopetrol je privatizovan 2002. godine i tad je plaćena kupoprodajna cifra koja je iznosila 65 miliona eura, odnosno vrijednost po akciji je bila 25,697 eura.

Ugovorom o kupoprodaji predviđena su i određena ulaganja, odnosno investicije, i to je bilo predviđeno u iznosu od 40 miliona i 500 hiljada eura, a generalni investicioni program je trebao da bude 35 miliona eura.

Na osnovu dokumentacije koja je dostavljena menadžment Jugopetrola je saopštio da su ukupne investicije 46 miliona eura u prethodnom periodu.

Drugo, što se tiče jednog od pitanja na koje sam bio u prilici takođe u Parlamentu da odgovaram o realizaciji Ugovora o privatizaciji Jugopetrola je pitanje dokapitalizacije koja je bila jedna od ključnih obaveza kupaca. Prema našem mišljenju obaveza kupca koja je predviđana kao investiranje kroz dokapitalizaciju je integralni dio finansijske ponude i prodaje paketa akcija i kupac je dužan izvršiti tu obavezu, bez obzira što je istekao investicioni period od pet godina.

Takođe, u dijelu implementacije socijalnog programa, nalazi koji se odnose na to pitanje, jednim dijelom dotiču i rekao bih jedan dugi proces od 2002. do 2009. godine, ako napravite analizu 2002. godine je bilo 690 zaposlenih radnika, krajem 2009. je bilo 252 radnika, menadžment Jugopetrola pravda to privedenim poslovnim prestrukturiranjem, a Ugovorom o kupoprodaji se obavezo da će osigurati primjenu zatečenog kolektivnog ugovora u sljedećih pet godina. Na osnovu raspoložive dokumentacije zaključak da je u momentu privatizacije važeći kolektivni ugovor bio na snazi do 2008. godine, nakon čega je promijenjen u redovnoj proceduri, dakle uz potpunu saglasnost zainteresovanih strana.

Što se tiče finansijske analize poslovanja Jugopetrola, u periodu od 2001. do 2009. godine urađena je analiza zvaničnih finansijskih izvještaja, izvještaja revizora i oni ukazuju da je kompanija najveći iznos neto dobiti ostvarila u 2007. godini u vrijednosti od devet miliona 765 hiljada 974 eura, dok je negativno poslovanje zabilježeno u 2004. godini u iznosu od pet miliona 166,64 eura.

Dakle, formalno gledano možemo reći da je kompanija ispunila značajan dio ugovornih obaveza, ali suštinski moram da saopštim da se mnogo više očekivalo, mnogo više zbog činjenice da je Helen petroleum jedan od većih, ako ne i najveća kompanija iz te branše u Jugoistočnoj Evropi, ako imamo činjenicu da su u zadnjih pet godina realizovali najveće investicije u Grčkoj, na izgradnji unapređenju rafinerije, u iznosu od tri milijarde eura, da im je prošle godine promet na nivou ukupne grupe bio oko devet milijardi 600 miliona eura, tako da u tom kontekstu smo svakako i mi sami od njih više očekivali.

Drugo što želim da saopštim jeste da smo i mi u Vladi pokazali jedan stepen nesaglasja, ili bolje reći zabrinutosti zbog činjenice da žele da promijene sjedište kompanije, da se presele iz Kotora u Podgoricu. Normalno, ne može Vlada determinisati odluke upravnih organa i posloводства neke privatne kompanije, ali s obzirom na sve okolnosti, mi smo poslali jasnu poruku da to ne podržavamo i mislim da će u konačnom Jugopetrol morati to da cijeni, s obzirom na ukupne odnose koje ima i sa Vladom i sa svim građanima Crne Gore i na ono što ga u konačnom i ugovor obavezuje. Tako da u tom kontekstu želio bih u krajnjem da saopštim činjenicu a to sam i prošli put, odgovarajući na poslaničko pitanje ovdje, saopštio, u toku je još uvijek finansijska kontrola od strane inspektora poreske uprave u Jugopetrolu. Očekujemo da uskoro bude gotov izvještaj, odnosno zapisnik i bićemo u prilici zajedno sa svim ovim ostalim elementima da ga normalno u skladu sa zakonom, analiziramo.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče Lazoviću.

Koleginice Dragičević, želite li komentar? Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem.

Pa ja sa odgovorom i jesam i nisam zadovoljna. U jednoj izjavi za Vijesti od 25. jula 2014. godine, vi ste isto rekli da ste mnogo više očekivali od Jugopetrola, ali tu, moram da ovo citiram, Lazović je rekao da ih brine to što je veliki obim prodaje dok su prihodi od poreza na dobit mali. Naveo je da je izostala dokapitalizacija koju je kupac bio dužan da izvrši, bez obzira na investicione podhvate od pet godina, kao i da je Skupština akcionara pokušavala da završi taj posao nekoliko puta, ali nije bilo kvoruma. Da ja sad ne čitam sve skupa. Uglavnom, dokapitalizacije nije bilo. Oni su ulagali, oni nijesu rekli, niti su kazali gdje su ulagali. Ulagali su i u Bosni, ulagali su u Srbiji, a ništa nijesu ulagali, ono što su oni trebali da ulože, nego samo od dobiti koju su ostvarili u Crnoj Gori. A oni su po ugovoru, koliko ja poznajem to, trebali da oni ulože sredstva. To mi je vrlo diskutabilno da nije niko toliko vremena od njih to tražio, da niko nije to kontrolirao, nego se jednostavno prepustilo stihiji. Oni su imali loše poslovanje, te godine su imali loše gorivo. To je bilo kao vodica. Oni i sada daju 10 dana u mjesecu dobro gorivo, pa opet poslije im je vodica. Njih mi slabo interesiramo, ja bih tako nešto rekla, jer oni samo odavde vuku, a kako će nama biti, a to sigurno nije nikome u interesu, da još 200 radnika bude na ulici. I zbog toga molim vas kao potpredsjednika Vlade, da se nešto učini. Ja znam da se ne može naređivati nijednom privatniku, ali isto se može nešto ograničiti. On nema pravo, nije njemu od đeda ostala zgrada da je mijenja 5.000 m² za 1.200, kada svi znamo da je mnogo mnogo skuplji m² na Primorlju nego u Podgorici. Stvarno se to ne bi smjelo dozvoliti. Uopšte se ne smije dozvoliti da on ide iz Kotora. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, koleginice Dragičević. Ovim smo završili poslaničko pitanje koje je bilo namijenjeno potpredsjedniku Vlade dr Vujici Lazoviću. Zahvaljujemo se na učešće u radu.

Prelazimo na poslaničko pitanje namijenjeno potpredsjedniku Vlade Rafetu Husoviću. Postaviće ga poslanik Vladislav Bojović. Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Hvala.

Potpredsjedniku Vlade Rafetu Husoviću, koji je i predsjednik Bošnjačke stranke, postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Kako sa pozicije potpredsjednika Vlade zaduženog za regionalni razvoj objašnjavate činjenicu da su rezultati u pogledu ravnomjernog regionalnog razvoja u Crne Gore ravni nuli; da li ćete zbog toga podnijeti ostavku i da li će vaša partija raskinuti vladajuću koaliciju?

Ja sam vrlo ciljano postavio vama ovo pitanje, željeći da vam omogućim da dođete u Parlament da govorite o rezultatima vašeg rada, s obzirom da ste potpredsjednik Vlade zadužen za regionalni razvoj. A, pošto suštinskih rezultata u oblasti uspostavljanje ravnomjernog regionalnog razvoja nema, pitao sam vas da li ćete kao čin odgovornosti podnijeti ostavku i da li će vaša stranka zbog toga raskinuti vladajuću koaliciju.

Posebno kada govorim o ovom posebnom pitanju, vezano za raskid koalicije, govorim takođe o političkoj odgovornosti jedne partije, tu imam u vidu sljedeću činjenicu. Dakle, vi ste pred izbore gromoglasno najavljivali da ćete se snažno boriti za ravnomjerni regionalni razvoj i popravljjanje situacije na sjeveru Crne Gore. Umjesto da se stvari poboljšavaju, mi imamo sve lošije pokazatelje. Sve su gori uslovi života na sjeveru. Imamo pad prirodnog priraštaja, imamo rast migracija i imamo rast nezaposlenosti, imamo uništenu privredu, ne postavlja se pitanje revizije privatizacija, o tome ćemo posebno. Pljevlja, kao grad iz kojeg ja dolazim su grad sa najvećim prirodnim potencijalima, a sa najgorim prirodnim priraštajem. To valjda dovoljno govori. Takođe indikativno mi je da je na Primorlju najgori prirodni priraštaj ili negativni prirodni priraštaj jedino u Herceg Novom, a u centralnoj regiji jedino u Nikšiću. Sjever zaostaje po svim parametrima i na sjeveru već godinama imamo samo simbolična ulaganja, koja po meni trebaju da kamufliraju pljačku resursa i uništenje privrede, ali uz ta simbolična ulaganja kao obavezna idu i velika lažna obećanja. Znamo kako se ona realizuju.

Međutim, postavljam vam jedno pitanje koje je i vama upućeno kao predsjedniku Bošnjačke stranke, a i kao potpredsjedniku Vlade. Meni kao građanski orjentisanom čovjeku i poslaniku je problem što ova Vlada manipuliše ne samo i pripadnicima vašeg naroda na sjeveru i pripadnicima mojeg naroda srpskog naroda na sjeveru. Međutim, ja moram da vam postavljam sljedeće pitanje.

Kakve koristi mi pripadnici srpskog naroda koji živimo na sjeveru Crne Gore imamo od vas, gospodine Husoviću, kao potpredsjednika Vlade za oblast regionalnog razvoja? Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, pretpredsjedniče Husoviću.

RAFET HUSOVIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, poslanice, poslanici, uvaženi poslaniče Bojoviću, članovi Vlade,

Neravnomjerni regionalni razvoj je višedecenijski proces koji je svoju kulminaciju imao u posljednjoj deceniji prošlog vijeka. Svakako najveći uticaj na neravnomjeran razvoj regiona, sa kojima se i danas suočava Crna Gora, imala je tranzicija iz planskog u tržišni privredni sistem. Industrije stvarane na nerealnim osnovama doživjele su kolaps, pogotovo na područjima koja su danas najmanje razvijena. Značajan broj zaposlenih u velikim industrijskim preduzećima ostao je bez zaposlenja.

Razvojni zamah, nakon obnove crnogorske nezavisnosti ponudio je nove šanse za sticanje obrazovanja i zapošljavanja, a investiciona aktivnost je bila sve značajnija, posebno u primorskom i središnjem dijelu. To je uticalo na migraciju stanovništva i sjevernog dijela Crne Gore u središnji i primorski region. Kao odgovor na takvo stanje Vlada Crne Gore srednjoročnu politiku regionalnog razvoja Crne Gore utvrdila Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore 2010 - 2014.godina i koja je usvojena 2010.godine, i kojom su definisani razvojni ciljevi usmjereni ka socioekonomskom razvoju države, smanjenju regionalnih razlika i jačanju potencijala za razvoj onih djelova zemlje koji zaostaju u razvoju.

Za realizaciju razvojnih projekata, koji su u funkciji ostvarenja prioriteta u sjevernom regionu Crne Gore iz državnog budžeta, lokalnih samouprava, kredita, IPA fondova i ostalih donacija u prethodne dvije godine opredjeljeno oko 150.000 miliona eura.

Pored ulaganja u osnovnu i poslovnu infrastrukturu, aktivnosti su bile usmjerene na unapređenje poslovnog ambijenta u cilju povećanja investicija u sjevernom regionu i manje razvijenim opštinama. Sprovedeni su programi i podrške razvoju malih i srednjih preduzeća preko Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, naročito kroz agro-budžet i Midas, Investiciono razvojnog fonda i Zavoda za zapošljavanje.

Takođe, ujednačavanje opština vrši se preko Egalizacionog fonda koji se puni u opštinama, koji su koristile sredstva iz Fonda godišnje otprilike po 15 miliona evra. Planirani kapitalni budžet za 2014. je oko 92 miliona eura, što predstavlja uvećanje više od 40% u odnosu na prethodnu godinu, a najveći njegov dio je usmjeren za projekte u

sjevernom regionu. Može se konstatovati da je realizacija politike regionalnog razvoja u određenoj mjeri doprinijela zaustavljanje daljeg povećanja regionalnog dispariteta, ali je jasno da je u narednim godinama potrebno realizovati niz investicija i mjera od kojih je najznačajniji izgradnja auto-puta Bar - Boljari. Da bi se doprinijelo ravnomjernom regionalnom razvoju u tom cilju, kao i radi povećanja konkurentnosti i razvijenosti sjevernog, kao najmanje razvijenog regiona, usvojena je strategija regionalnog razvoja za period do kraja 2020.godine.

Implementacija predmetne strategije i zakona je u posljednje dvije godine doprinijela određenom ublažavanju regionalnih razlika, odnosno unapređenju nekih pokazatelja razvijenosti na sjeveru, poput zarada, broja malih i srednjih preduzeća, povećanju stope obrazovanja. Nemoguće je da je u periodu od nešto više od dvije godine možemo očekivati realne efekte njene realizacije, odnosno da njene realizacije u ovako kratkom periodu može potpuno umanjiti regionalne nejednakosti koje su ipak višedecenijski problem, ipak u okviru realizacije ključnih prioriteta strategije regionalnog razvoja. Urađeno je ono što je bilo moguće u skladu sa raspoloživim finansijskim i ljudskim resursima, odnosno oko 40% ulaganja u razvojne projekte se u prethodne dvije godine odnosilo na sjeverni region. To su prvenstveno projekti u oblasti saobraćajne i energetske infrastrukture, komunalne, obrazovne, sportske i zdravstvene infrastrukture, kao i poslovne infrastrukture.

Ulaganje u sjeverni region za realizaciju ciljeva strategije regionalnog razvoja svakako nijesu dovoljna, i u narednom periodu je potrebno nastaviti sa realizacijom kapitalnih projekata od ključnog značaja za sjeverni region i manje razvijene opštine.

Od decembra 2012. godine imenovan sam na mjesto potpredsjednika Vlade za regionalni razvoj, sa ciljem unapređenja procesa koordinacije u sprovođenju politike regionalnog razvoja. Za koordinaciju politike regionalnog razvoja i praćenje implementacije Strategije i Zakona za regionalni razvoj zaduženo je Ministarstvo ekonomije u Vladi Crne Gore, a pored njega u pripremi i sprovođenju politike regionalnog razvoja učestvuju i Ministarstvo finansija, održivog razvoja i turizma, poljoprivrede i ruralnog razvoja, saobraćaja, prosvjete i sporta, nauke, rada i socijalnog staranja, informacionog društva, zdravlja, kulture, unutrašnjih poslova kao i institucije nad kojima ovi resori vrše nadzor.

Na osnovu svega ovoga Vaša konstatacija da su rezultati ravnomjernog regionalnog razvoja jednaki nuli, ne odgovara činjeničnom stanju i zato smatram da ne postoji razlog da podnesem ostavku i da partija na čijem sam čelu raskine vladajuću koaliciju.

Odgovor na Vaše pitanje ćete dobiti u pisanoj formi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Izvolite, kolega Bojoviću, komentar.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Reklo bi se da po Vašem mišljenju i po onome što ste Vi saopštili, stanje na sjeveru je odlično i da se značajno popravlja i da su ulaganja države velika. Međutim, svi pokazatelji govore suprotno, da se stanje na sjeveru Crne Gore značajno pogoršava. Meni je potpuno jasno, bez obzira što Vi to nećete da priznate, da novac koji se navodno troši za ravnomjerni regionalni razvoj se zapravo koristi prije svega za političku korupciju i za jačanje partijskih infrastrukturnih stranaka koje vrše vlast, izmeđuostalog i vaše. I odmah da Vam kažem, meni je potpuno jasno takođe, da je Vaša, gospodine Husoviću, strategija regionalnog razvoja svedena na zapošljavanje pripadnika vašeg naroda.

Dakle, Vi ste ovdje govorili i o agrobudžetu i o MIDAS projektima, ali ja ću Vas podsjetiti, Vaša partija je glasala za budžet u kome je agrobudžet predviđen da bude svega 1%. Dakle, mizerna sredstva za agrobudžet. Takođe, vi glasate i podržavate politiku koja odvaja milione evra za promociju NATO integracija, za lobiranje za NATO, za učešće pripadnika Vojske Crne Gore u Avganistanu, a kada se traže sredstva za obnavljanje infrastrukture na sjeveru i za popravljavanje ukupne situacije, tada podržavate Vladu u obrazloženju da novca nema.

Idemo dalje, po četvrti put je odložena rekonstrukcija Vlade. Vi ste najavili da ćete tražiti poseban resor -Ministarstvo regionalnog razvoja. Vidimo da ni tog resora neće biti, ni da vam to neće udovoljiti. Odmah da vam kažem, nije problem u činjenici da li postoji resor ili ne. Problem je u nečem drugom. Ne postoji politička volja da se na sjeveru obezbijede uslovi za kvalitetniji život. Zašto ne postoji politička volja? Zbog toga što je jedina strategija ove vlasti prema sjeveru zapravo afera "Snimak". Dakle, sva strategija ove vlasti se svodi na to da se održi siromaštvo na sjeveru kako bi se mogla što efikasnije realizovati metoda, metodologija, arhitektura afere "Snimak" odnosno izborne zloupotrebe, politička korupcija, pritisci i ucjene.

Dalje, sjeveru su potrebna velika ulaganja, velike investicije, pokretanje velike privrede, a ne malih i srednjih preduzeća. Nakon što ste uništili veliku privredu sada pričate o malim i srednjim preduzećima. Vi niste tražili reviziju privatizacije, kao potpredsjednik Vlade zadužen za regionalni razvoj, vi niste tražili raskid ugovora sa koncesionarima i sa onima koji nepoštuju zakon. Nijesmo čuli da se zalažete za krivičnu

odgovornost ključnih afera korupcije i organizovanog kriminala koja je dovela do uništenja privrede na sjeveru Crne Gore. Dakle, vi ste ušli u koaliciju sa Demokratskom partijom socijalista koja je dovela do toga da imamo ovakvo stanje na sjeveru kako imamo i mislite da ćete sa njima popraviti stanje kako jeste na sjeveru Crne Gore. To je isto kao da neko sada očekuje od DPS-a da će se obračunati sa visokom korupcijom.

Na kraju, ponavljam, podrška sjeveru je stvar političke volje. Ona ne postoji zbog toga što se sva strategija ove vlasti svodi na aferu "Snimak". Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, poslaniče Bojoviću.

Ovim smo završili pitanje koje je bilo postavljeno potpredsjedniku Vlade Rafetu Husoviću. Zahvaljujem mu se na učešće. Nastavljamo dalje.

Ministru rada i socijalnog staranja Predragu Boškoviću postaviće pitanje poslanik Janko Vučinić. Izvolite.

JANKO VUČINIĆ:

Gospodine predsjedavajući, poštovana Skupštino poštovani građani,

Ministarstvu rada i socijalnog staranja, odnosno ministru Predragu Boškoviću postavio sam sljedeće poslaničko pitanje:

Šta ste uradili povodom dopisa Komisije za praćenje i kontrolu postupka privatizacije od 2. oktobra kojim se vi i vaše Ministarstvo rada obavještavate o teškoj situaciji u kojoj su se našli radnici ulcinjskog hotela "Otrant" i takođe se tim dopisom pozivate da učestvujete u rješavanju njihovog životnog problema koji se sastoji u očiglednom kršenju osnovnih ljudskih prava, prava na rad, zaradu, zdravstveno i penzijsko osiguranje, sa posebnim akcentom na činjenicu da su radne knjižice ovih radnika nalaze i dan danas zaključane u hotelu "Otrant"?

Takođe bih vas pitao šta ste preduzeli da pomognete šestorici radnika Kombinata aluminijuma iz Podgorice koji su na nezakonit način ostali bez otpremnina i danas se nalaze na ulici, bez radnog mjesta, zarade i mogućnosti da obezbijede životnu egzistenciju sebi i svojim porodicama.

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

Ovo kažem iz razloga što sam na prošloj sjednici tražio odgovor u pisanoj formi zbog radnika "Komerca" kojima 11 godina nije uplaćivan radni staž ali ga nijesam dobio. Sada da nastavim sa pitanjem. Mi smo organizvali i zakazali bili sjednicu Komisije za privatizaciju kojom smo kontrolisali postupak privatizacije hotela "Otrant". Vi se nijeste pojavili, ali u tom dopisu je naznačeno da, ako vi ne možete, jer se izgleda bavite samo sa visokom politikom i svako malo putujete put Brisela, radi evropskih integracija, onda ste mogli nekog poslati iz tih direktorijata, odnosno imate direktora direktorata mali milion čini mi se u tom ministarstvu, da dođe i da da odgovore na ove životne probleme radnika Otranta. Međutim, niko se nije pojavio, dobili smo samo nakon ovog poslaničkog pitanja, dobili smo odgovor od inspekcije rada iz Ulcinja koji nas obavještavaju da toga poslodavca više nema u Crnoj Gori, ne mogu mu naći adresu niti ući mu u trag.

Takođe, ovo je vrlo važno pitanje, drugi dio ovoga pitanja, što se tiče bivših radnika Kombinata aluminijuma. Istjerali ste te ljude na ulicu, skinuli ste ih sa spiska za otpremnine, tako da oni nemaju danas ni otpremnine ni radno mjesto, oni su bez osnovnog izvora životne egzistencije, i danas se postavlja pitanje, kako ti ljudi preživljavaju i od čega žive, kako ovi iz Otranta tako i ovi iz Kombinata aluminijuma. Zbog toga želim konkretne odgovore od Vas, šta ćete učiniti povodom radnika Otranta naravno, povodom ove šestorice radnika iz Kombinata aluminijuma. A evo tu je, dobro je što je prisutan i gospodin ministar Kavarić i on bi mogao pomoći da odgovorite na ovo pitanje. Tu su dvojica ministara i trebamo da čujemo odgovore. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Slažem se, ali ne možete da dobijete odgovor od dva ministra, već samo od jednog.

Izvolite, ministre Boškoviću.

PREDRAG BOŠKOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Gospodine Vučiniću, ovo pitanje je i poslanik Abazović postavio prije godinu dana, takođe. Nadam se da ste oko toga informisani oko odgovora Ministarstva rada i socijalnog staranja poslaniku Abazoviću prije godinu i nešto dana.

Takođe, i tada sam rekao i sada vama ponavljam da je Otrant u nadležnosti Ministarstva za održivi razvoj i turizam i vjerovatno da je pitanje njima bila upućeno, vjerovatno Vi ste dobili možda i bolji i iscrpniji odgovor, a ja ću vam dati odgovor na ovo pitanje, shodno vašem postavljenom pitanju iz nadležnosti Ministarstva. S tim što ću, krenuti od kraja pa ćemo se dotaći prvo radnika Kombinata aluminijuma. Nijednom radniku Kombinata aluminijuma nije uskraćeno pravo na otpremninu, već u dogovoru je napravljeno da oni koji odu u penziju nemaju otpremninu, a oni koji ne odu u penziju dobiju otpremninu za njih se čeka, ne znam da li se radi od onih šest koji su išli na penzijsko-invalidsku komisiju od njih sedam koj su išli juče tri su otišli već u penziju tako da ne podliježu po osnovu sporazuma o socijalnom zbrinjavanju bivših zaposlenih u Kombinatoru aluminijuma u Podgorici. Tako da niko nije ostao bez otpremnine, čak ni oni koji ne dobiju penziju dobiće otpremninu. To je jedno.

Drugo, gospodine Vučiniću, za ove dvije godine nepune koliko sam ministar rada i socijalnog staranja nijednom nijesam bio u Briselu. Ne znam odakle vam ta informacija da se ne vadim iz Brisela, nijesam nažalost nijednom bio u Briselu za ove dvije godine. Tako da i to vam je istina kao i svaka koju saopštavate.

Što se tiče odgovora na prvi dio Vašeg pitanja dajem vam sljedeći odgovor:

Ministarstvo rada i socijalnog staranja se obratilo Ministarstvu održivog razvoja i turizma, kao i Upravi za inspekcijske poslove i često se pogrešno tumači da je inspekcija rada u našoj nadležnosti nije, već postoji poseban organ koji se zove Uprava za inspekcijske poslove koja je u nadležnosti Ministarstva ekonomije da izvrši provjeru hotela "Otrant". Dakle, od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma smo obaviješteni da kompanija Bar Montenegro bivši vlasnik hotela "Otrant" već duži vremenski period nije izmirivala obaveze prema zaposlenima, shodno Zakonu o radu i opštem kolektivnom ugovoru, na osnovu zarada i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje. Situaciju je dodatno otežavala činjenicu da se hotel "Otrant" do kraja decembra 2011.godine nalazio u vlasništvu Švajcarske banke NLB po osnovu aktivirane hipoteke zbog kreditnog duga Kompanije Montenegro. Nakon toga NLB je dala hotelu zakon DOO Argos iz Ulcinja koji je zaključio ugovor o radu sa 15 radnika "Otranta" dok za njih 60, status nije bio regulisan.

Prema članu 91 Zakona o radu zaštita na radu pravnog statusa zaposlenih je predviđeno u slučaju promjene većinskog vlasništva nad kapitalom privrednog društva ili drugog pravnog lica na način što je poslodavac sljedbenik dužan da primjenjuje kolektivni ugovor prethodnika najmanje godinu dana od dana promjene poslodavca. Kako NLB preuzimanjem hotela nije postala većinski vlasnik kompanije jer hotel ne predstavlja većinski kapital kompanije, to pomenuta odredba člana 91 Zakona o radu nije mogla biti primijenjena. U međuvremenu DOO Argos iz Ulcinja je postala vlasnik hotela "Otrant", dok su radnici pokrenuli postupak za zaštitu svojih prava pred sudom.

Tako da će u sudskom postupku obezbijediti pravo na naknadu štete za neisplaćene zarade i doprinos za socijalno osiguranje koje potražuje od kompanije Montengro.

Isto tako Uprava za inspeksijske poslove, inspekcije rada i u pogledu svoje nadležnosti informisala ovo Ministarstvo zbog promjene poslodavca u nemogućnosti stupanja u kontakt sa istim nije u mogućnosti da izvrši inspeksijski nalaz. Imali smo još jedan slučaj kada su bile zaključane prostorije Inspekcija rada nije mogla da izvrši uvid i inspeksijski nadzor nad tim poslodavcem, tiče se hotela u Kolašinu, takođe su bile duži vremenski period zaključane prostorije, tako da radnici nijesu mogli uzeti svoje radne knjižice, nadam se da će se i ova situacija riješiti na najbolji mogući način.

Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslaniče Vučiniću, izvolite komentar.

JANKO VUČINIĆ:

Evo, ministar se nada! Ministar ne treba da se nada nego da pomogne tim nesrećnim radnicima koji su dovedeni u takvu očajnu situaciju. Evo da kažem mene danas nije cilj da ja vas pitam, pa da mi nešto komentarišemo i da vodimo polemiku ovdje. Imam najozbiljnije namjere i želju da pomognem tim radnicima i da oni čuju od vas konkretne odgovore. Tih odgovora nema izgleda samo postoji neka nada. Spomenuli ste sudski postupak, kako ti ljudi da prežive do okončanja tog dugotrajnog sudskog postupka? A ne znam znate li ovaj kako je tekla privatizacija hotela "Otrant", sve je rađeno kriminalno, od samog uvođenja stečaja u HTP Ulcinjsku rivijeru i onda hotel je prodat kroz stečaj, onda je kupio za dva ipo miliona eura i znate šta je uradio, onda je uknjižio se kao vlasnik hotela i onda je digao hipotekarni kredit od 10 miliona eura i, uz to je oprao ne zna se koliko miliona eura preko hotela "Otrant" i pobjegao je iz zemlje i onda ponovo na kriminalan, nezakonit način NLB banka iz Švajcarske je postala vlasnik toga hotela i pošto kao banka nije mogla da se bavi ugostiteljstvom, onda je našla neku firmu Argos iz Ulcinja, za koju svi Ulcinjani znaju da oni nemaju novca da kupe taj hotel i onda poslije svega šta je bilo, slomila su se kola na te radnike koji su ostali neraspoređeni i ostali bez posla. Znači, ovdje se državne institucije pokazuju se kao nemoćne. Pokazuje se da ste vi nemoćni kao Ministarstvo rada i socijalnog staranja, nemoćno Ministarstvo turizma i održivog razvoja nemoćna je

inspekcija rada i onda kako tražiti od tih građana da budu lojalni državi kad se od njih traži sve a država ne može da ih zaštiti.

Dalje, što se tiče ovih radnika iz Kombinata aluminijuma oni su bili na spisku za dobijanje otpremnine i šta je urađeno, neko je njih skinuo sa toga spiska. Šta im je rečeno? Rečeno im je da su u Skupštinsku proceduru, oni kad su razgovarali, ja sam ih samo pitao kakva je to Skupštinska procedura, pa veli neko je podnio neki predlog zakona za izmjenu penzijskog-invalidskog osiguranja i da će biti penzionisani. Nije tačno, to se radilo o Predlogu zakona koji su podnijeli poslanici iz DPS-a, ali samo je važilo tada za radnike Željezare za njih se to nije odnosilo. Znači, neko se iz Ministarstva ekonomije, evo tu je gospodin Kavarić se prepao da oni možda ne dobiju otpremninu i onda da se ovdje ne donese Zakon u Skupštini, pa da ne budu penzionisani i prepali ste se da oni ne dobiju i otpremnine i penzije na taj način da uštedite državi. Šta je urađeno sa KAP-om? Stotine miliona eura je iznešeno i prokockano zbog tog Kombinata aluminijuma i o tome se ne brinete, nego se brinete i plašite da će tih šest mrčenika koje je danas ostalo na ulici da će dobiti i penziju i otpremninu. Pa oni su zaslužili. Svi radnici Željezare koji su otišli u penziju dobili su i otpremninu i oni trebaju da dobiju i penziju i otpremninu. Oni danas nemaju apsolutno ništa, nemaju od čega da žive i da hrane svoje porodice.

Nijesam postavio ovo pitanje da polemishem sa ministrima, nego da pomognem i radnicima "Otranta" i radnicima Kombinata aluminijuma. Recite tim radnicima hoće li dobiti te otpremnine, hoće te li staviti na spisak, pošto ste Vi zaduženi za realizaciju tog socijalnog programa. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Ja nemam poslovničke mogućnosti da dam riječ ministru Kavariću, pitanje nije upućeno bilo njemu.

Izvolite, ministre, imate dva minuta.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Zaista mi je drago što sam dobio ova dva minuta da ponovim nešto što smo rekli po ovom pitanju nebrojno puta. Znači, u komunikaciji sa sindikatom KAP-a jedni i drugim i trećim, i u komunikaciji sa medijima, u komunikaciji sa svim radnicima, sa

stečajnim upravnikom nebrojeno puta rekli, stav je odluka koja je usaglašena rečena, donešena. Ljudi iz KAP-a koji ostanu bez posla svi će biti socijalno zbrinuti, na način što će dobiti otpremnine po mehanizmu koji je Vlada usvojila kao odluku i sindikat prihvatio ili će dobiti penzije, ili otpremnine ili penzije, to je odluka koja je donesena davno i koja je svima poznata.

Zato, gospodine Vučiniću, mislim da ne pomažete, rekli ste da pomognete, ali mislim da ne pomažete ako ne dajete pravu informaciju. Vi ovo znate da će dobiti ili jedno ili drugo. Kad je okidač da se isplate otpremnine, onoga momenta kad nas Vi iz Parlamenta obavijestite da amandmani neće proći, mi smo molili, baš zbog tih ljudi smo molili, da bude po prethodnom sazivu raspravljano ili je postojala druga opcija, mi smo uputili sindikatu KAP-a drugu opciju. Da li Vi zahtijevate amandmansku izmjenu zakona? Rekli su da. S obzirom da je bilo ljudi koji su rekli ne ja želim otpremnine odma sprovedena je anketa u okviru KAP-a, da li žele ili ne žele. Nije moguće razdvojiti za jedne amandmane za druge ne postoji, većinski su odlučili u KAP-u ljudi koji dolaze podudar ovog zakona ako ga bude, da hoće da sačekaju ishod zakona. Ja samo molim da bude što prije to odlučeno da bi ti ljudi dobili penzije ili otpremnine to se nalazi u proceduri u Parlamentu. Što se tiče ovoga ministar Bošković je objašnjavao procedura je koja se odnosi na invalide rada, shvatam da se u proceduri nalaze određeni broj ljudi. Kad se procedura okonča ministar Bošković će gledati da to što prije, ljudi će dobiti ili penzije ili otpremnine. I namjerno nijesam otvarao teme jer znam da nemate pravo da odgovorite, htio sam da se poslužim čisto faktografijom sa potpuno jasnom porukom, dobiće jedno ili drugo.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite.

Daću vama dva minuta da prekometarišete.

Izvolite.

Bilo je ovo sve mimo Poslovnika.

JANKO VUČINIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Samo da pojasnim nešto, gospodine ministre Kavariću. Ovo šest radnika koje sam naveo, oni su imali pravo na otpremnine. Oni su bili na spisku za te otpremnine i neko je njih skrajnuo i makao sa tog spiska iz razloga što imaju preko 30 godina

penziskog staža. Znači, rečeno je im je da za njih postoji mogućnost da odu u penziju, ako bi se u Parlamentu ovdje usvojila izmjena Zakona o fondu PIO i radnicima omogućeno sa 30 godina penzijskog staža da odu u penziju. Međutim, to je potupno neizvjesno, ne zna se šta će biti i kako će proći. Ja sam predložio na prošloj sjednici izmjenu Zakona o penzijskom osiguranju da svi radnici koji su žrtve tranzicije i koji su ostali zbog stečaja bez posla u privatizovanim društvenim preduzećima sa 30 godina penziskog staža budu penzionisani. Međutim, poslanici Demokratske partije socijalista nijesu podržali da taj predlog dođe samo na dnevnom redu da raspravljamo o njemu i da ga amandmanski uredimo i nađemo sistemsko rješenje za sve radnike u Crnoj Gori koji su žrtve tranzicije kojidanas žive, preživljavaju od 70 eura. Međutim, nije bilo volje da se stavi taj zakon na dnevni red, tako da je potupno neizvjesna sudbina, hoće li u opšte taj zakon usvojiti ovdje u Parlamentu. Vi treba da riješite te radnike da ima date ono što im zakonski pripada, a to je otpremnine na osnovu socijalnog programa. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Prelazimo dalje na poslanička pitanja.

Zahvaljujemo ministru Boškoviću za učešće, naravno. Prelazimo na poslanička pitanja koja su namijenjena doktoru Vladimiru Kavariću ministru ekonomije.

Prvo pitanje postaviće koleginica Draginja Vuksanović.

Izvolite, koleginice.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, pošovani građani Crne Gore, kolege poslanici, uvaženi ministre Kavariću,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam Vam sljedeće poslaničko pitanje:

Da li je Vlada oduzela koncesiju za izgradnju minihidroelektrane Grlja investitoru austrijske firme, i ako jeste kada će ponovo raspisan tender za dodjelu iste?

Obraloženje:

Ministarstvo za ekonomski razvoj je dodijelilo koncesiju za osam vodotoka, potpisivanjem ugovora o koncesiji 26.septembra 2008.godine. Jedan od vodotoka je i Grlja, na kojoj je predviđena izgradnja mini hidroelektrane, a koncesija je tada austrijskoj firmi. U medijima su bile informacije da je nakon sastanka sa mještanima sela Vusanje gdje je planirana izgradnja mini hidroelektrane, i nakon njihovog protivljenja izgradnji iste, investitor koji je dobio koncesiju odustao od izgradnje. Ukoliko su ove informacije tačne, zanima nas da li je raspisan novi tender i u kojoj fazi realizacije se nalazi taj konkretan projekat, s obzirom na to da postoji interesovanje lokalnog stanovništva i dijaspore za izgradnju ove mini hidroelektrane.

Tražim da mi odgovor dostavite i u pisanoj formi.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, kolegice Vuksanović, i na racionalnosti u korišćenju vremena.

Izvolite, ministre Kvariću.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani potpredsjedniče, poštovana gospođo Vuksanović, dame i gospodo,

Ministarstvo ekonomije u ime Vlade Crne Gore 26.09.2008.godine, odnosno u to vrijeme je bilo Ministarstvo za ekonomski razvoj je zaključilo Ugovor o koncesiji po kombinovanom aranžmanu za istraživanje vodotoka Grlja i tehnološko ekonomsko korišćenje vodnog energetskog potencijala za proizvodnju električne energije o malim hidroelektranama sa austrijskom kompanijom. Investitori su izdati o urbanističko tehnički uslovi dana 13.januara 2011.godine, obaveza koncesionara je bila da pribavi građevinsku dozvolu u roku od tri mjeseca od dana izdavanja urbanističko tehničkih uslova. U informaciji o realizaciji projekata iz oblasti obnovljivih izvora energije koje je Vlada usvojila na informaciju od 8.februara 2013.godine, konstatovano je da nakon dobijanja urbanističko tehničkih uslova, koncesionar "Energie Zotter Bau" nije mogao nastaviti obavljanje koncesione djelatnosti, zbog protivljenja lokalnog stanovništva mjesne zajednice Vusanje izgradnji malih hidroelektrana vodotoku Grlja. Vlada je zadužila ministarstvo da se koncesionarom usaglasa tekst aneksa ugovora što je uslov

za donošenje odluke o privremenom mirovanju prava i obaveza i da je ukoliko to ne izvrši u predviđenom roku pokrene proceduru raskida ugovora.

U skladu sa navedenim Ministarstvo je nakon što je usaglašen tekst aneksa Ugovora sa koncesionarom pripremio tekst odluke o mirovanju prava i obaveza iz Ugovora o koncesiji. Ovom odlukom se predlaže da privremeno miruju prava i obaveza iz Ugovora o koncesiji do prestanka vanrednog događaja, ali ne duže od godinu dana, od dana stupanja na snagu ove odluke. Znači, to je momenat da kažem počeo da teče u aprilu 2013.godine. Imajući u vidu da je do nemogućnosti implementacije projekta došlo iz objektivnih razloga, a ne isključivom krivicom nijedne od odgovorenih strana Ministarstvo je zaključilo da je najbolje ponuditi koncesionaru sporazumi raskid ugovora, čime bi se izbjegla eventualno otvaranje sudskog procesa u vezi sa pomenutim ugovorom. Tekst sporazumnog raskida ugovora je poslat koncesionaru na razmatranje i komentarisanje u maju 2014.godine. U skladu sa navedenim koncesionar je odgovorio da ne želi pristupiti sporazumom raskidu ugovora, već da smatra da će u saradnji sa novo formiranim lokalnim vlastima u Gusinju moći da postigne dogovor sa lokalnim stanovništvom i pristupi realizaciji projekta.

Nakon toga u junu 2014. godine, definisano je da će koncesionar da ispuni ugovorom predviđene obaveze koje se odnose na osnivanje koncesionarnog društva na propisan način, kao i dostavljanje bankarske garancije na način definisan ugovorom. Nadalje koncesionar je dao saglasnost da će nakon donošenja odluke o formiranju koncesionog društva uplatiti bankarsku garanciju na iznos od 50 hiljada eura koje odgovara prvoj fazi ugovora. Prva faza istražni radovi, idealno rješenje, optimalno korišćenje vodotoka i određene lokacije parametara malih hidroelektrana, izrada prethodne studije opravdanosti male hidroelektrane nakon čega će se dogovoriti realni rokovi za ulazak u drugu fazu, a samim tim i za podnošenje nove bankarske garancije za tu ugovornu fazu. Da kažemo, ukoliko dođe do finalizacije na ovaj način biće uključena i komisija za koncesije Vlade Crne Gore.

Dakle, imali smo situaciju da smo imali koncesionara koji je onemogućen, da upotrijebim taj izraz, da realizujem ono što je njegova ugovorna obaveza u među vremenu mi smo predložili sporazumni raskid ugovora. On je rekao da sada misli da su se stekli uslovi da realizuje ugovor onako kako je bilo predviđeno, na svoju odgovornost uz davanje bankarske garancije i tako dalje. Ta vrsta ponude je njemu sa spekta Vlade, ne ponude nego konkretnog predloga, upućena tako da ćemo sledećih nedelja znati da li je koncesionar po tom pitanju prihvatio obaveze ili je koncesija raskinuta i otvorena za novi tender. Zašto je po tom pitanju, da kažemo, najbolja sa stanovišta korišćena vodnih potencijala, najbolja mogućnost ova? Zato, jer u slučaju raspisivanja novog tendera svakako bi imali sudske postupke radi utvrđivanja činjenica ko nije ispunio svoje ugovorne obaveze. Zajedno smo konstatovali da su postojali ozbiljni otpori od strane lokalnog stanovništva koji su onemogućili koncesionara da radi. Na ovaj način proces

će ponovi biti, da kažemo, u potpunoj proceduru po pitanju isticanja rokova, očekujemo već sljedećih nedelja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i Vama, ministre.

Koleginice, želite li komentar? Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Koliko sam mogla da razumijem, Vi ste rekli da je onaj rok koji je određen počeo da teče od aprila 2013. određene rok od godinu dana. Znači, podrazumijeva se da je istekao u aprilu 2014.godine i rekli ste da su se stekli sad uslovi da se postupi dalje po odredbama, znači izvršenja prava i obaveza i davanje novih garancija, koliko sam razumijela.

Takođe, razumijela sam da će koncesionar pokušati da nađe dogovor sa lokalnim stanovništvom. Da li ste Vi možda upoznati nešto vezano za dogovre i u pogledu ovih prava i obaveza koji su do sada ispunjena, da li Vi možda imate stav lokalnog stanovništva vezano za ove dosadašnje obaveze koje su ispunjene i kakav je možda stav eventualno lokalnog stanovništva po onome što se predviđa za preuzimanje budućih prava i obaveza? Nakon onog ugovora za koji ste rekli da je raskinut.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Je li to bilo dodatno pitanje koleginice?

DRAGINJA VUKASNOVIĆ:

Jeste, pitanje je.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, ministre, imate mogućnost.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Lokalno stanovništvo, složit ćemo se, mislim lako, sa tog aspekta ne predstavlja ugovornu stranu. Predstavljalo je realni problem u implementaciji projekta. U ovoj situaciji onako kako je koncipiran projekat, u ovom momentu koncesionar prihvata ugovorne obaveze i daje bankarske garancije i na njemu je odgovornost da obezbijedi funkcionisanje procesa u skladu sa onim što su njegova prava i obaveze i naravno od strane državnih organa da obezbijedi mogućnost nekome da sprovede ugovore i sa tog aspekta obezbijedi elementarnu vladavinu prava.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanik Aleksandar Damjanović postaviće sljedeće pitanje.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Mustafiću.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, ministre Kavariću,

Postavio sam sljedeće poslaničko pitanje:

Zašto se kasni sa realizacijom projekta izgradnje drugog bloka "Termoelektrane Pljevlja", kao i valorizacijom drugih energetske potencijala, poput vjetroelektrana na Možuru i Krnovu, te gradnje podmorskog kabla ka Italiji? Kao i da li u ovom trenutku postoji precizna analiza troškova i koristi za Crnu Goru u smislu opredjeljenja za dvije moguće trase za snabdijevanje gasom Crne Gore, a to su gasovod "Južni tok" i "Transjadranski gasovod"?

Odgovor sam tražio u pisanoj formi, nisam dobio odgovor do momenta početka ove sjednice, ali se nadam, ministre Kavariću, da ću dobiti odgovor makar dok jedan od ovih projekata ne zaživi. Sijaset ih je, a vidim da se to dosta slabo pomjera. Naravno, nakon dvije godine mandata ove Vlade, a uoči najvaljene rekonstrukcije Vlade, vjerovatno se čeka tamo neki kongres neke partije, kao da ja ne znam kakve veze imaju kongresi sa rekonstrukcijama Vlade i tako dalje, prava je prilika da se napravi jedna mala rekapitulacija, odnosno presjek gdje je Crna Gora u smislu velikih infrastrukturnih projekata. Infrastrukturnih projekata koji su onako gromko i gromoglasno najavljivani, a s

obzirom na činjenicu da mi i dalje od "Termoelektrane Pljevlja" i par malih hidrocentrala nemamo nijedan objekat ni u fazi početka gradnje, odnosno pripreme za početak gradnje, a kamoli da smo tu da ga finalizujemo.

Naravno, očekivao sam da mi se ovdje jasno i precizno odgovori, i to će biti i moje očekivanje sada kada budete usmeno odgovarali, da li ima lutanja u prioritetima od strane Vlade, da li su političke razlike u Vladi, koje su dominantne u nekoliko zadnjih godina, i uslovljavaju li te razlike u prioritetima, a to sve košta Crnu Goru, košta građane, košta u kašnjenju. Došli smo u situaciju da je jedini mehanizam koji Vlada Crne Gore uporno koristi ovih zadnjih desetak godina i duže za podizanje energetske potencijala, gašenje privrednih subjekata. Dakle, od gašenja privrednih subjekata na sjeveru, gotovo svih, preko gašenja subjekata ovdje u Podgorici, od Radoje Dakića, čiji su radnici ovdje ispred Skupštine i traže svoja prava, Kombinata aluminijuma, na taj način ostvarujemo viškove električne energije. Naravno, to nije dobra politika. Ono što je bitno je da se pametno planira, da se ono što se obeća ispuni. Ova Vlada ne ispunjava svoja obećanja. Vi ste ovdje najpozvaniji da u domenu energetike date pojedina obavještenja. Ne zaboravite da sam imao sugestije kao poslanik ovdje u Skupštini da se kada je formirana ova Vlada, formira i posebno Ministarstvo za energetiku i rudarstvo, koje bi se bavilo samo tim projektima. Naravno, nije bilo sluha ni tada, neće biti ni sada vjerujem, jer je rekonstrukcija i suviše politička da bi se posvetila pažnja ovim stvarima.

Dakle, ministre Kavariću, napravite presjek u odnosu na ono što ste obećali, i Vi i Vaša Vlada, u odnosu na ono što ste ispunili, a kao što vidimo od ispunjavanja nema ništa.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolega Damjanoviću.

Izvolite, ministre.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Zahvaljujem.

Samo da kažem, politički načelni dio odgovora, koji pretpostavljam manje vas zanima, a to su što se tiče obećanja, ne kasnimo. Što se tiče projekata i konkretnih rokova ne kasnimo ili makar ne kasnimo odgovornošću Vlade.

Možemo da kažemo da prođemo direktno kroz projekte jedan po jedan i da konstatujemo šta je to, šta se radi, šta je to čije su obaveze, kakvi su vrlo precizni rokovi. Po pitanju projekta koji se odnosi, znači dobićete vrlo detaljan odgovor u pisanoj formi, toliko detaljan da vrijeme neće dozvoliti da se on pročita, ali mislim da je za ovaj vid komunikacije će biti dovoljno, odnosno biti najprihvatljivije da u usmenoj formi definišemo ono što su osnovni rokovi, osnovne determinante procesa.

Po pitanju drugog bloka "Termoelektrane Pljevlja" poznat je stav Vlade, da je to projekat koji mora da se radi po više osnova. Prvi razlog je zato što govorimo o projektu koji omogućava realizaciju energetske potencijala Elektroprivrede. Sa tog aspekta je apsolutno isplativ što omogućava proizvodnju struje po cijeni koja je niža od tržišne, a Vlada mimo toga ima dodatne interese koji se odnose i u funkcionisanju, odnosno imaju veze sa funkcionisanjem Rudnika uglja Pljevlja. Naravno, sve se ovo nalazi u najboljem interesu Elektroprivrede zbog toga što ne samo po pitanju energetske i ekonomske performansi drugog bloka Termoelektrane nego i zbog toga što eventualna negradnja ovoga bloka skopčana je sa ogromnim troškovima i za Elektroprivredu i za grad Pljevlja. S tog aspekta ovaj projekat sa stanovišta Vlade nema nikavu alternativu.

Znate da se nalazimo u finalnoj fazi selektiranja ponuđača. Znamo da postoji jedan česki i dva kineska ponuđača koji su prošli kroz poslednju fazu. Znate da se sa aspekta datih ponuda i predloženih ugovora govori se o vrlo preciznim i detaljnim ponudama i da je Vlada kao akcionar apsolutno spremna da tu odluku donese bukvalno sutra. Ne ulazeći u ono što su performanse jednog drugog, trećeg, to se nalazi na organima upravljanja Elektroprivrede. Ono što je najznačajnije za ovaj vid projekta, on ne podrazumijeva aspekt državnih garancija.

Da kažemo, otežavajući faktor u realizaciji ovoga projekta je baš ovo što ne postoje garancije, tako da govorimo o vrlo kompleksnom procesu gdje se mora selektirati ponuđač sa aspekta tehnoloških performansi, energetske performansi, cijene, obezbijeđenog finansiranja i eventualne zainteresovanosti za učešće u ulazak u vlasništvo nad projektom, što bi mi doživjeli zaista kao znak vjere u projekat. Dio u kome smo ovdje nezadovoljni, jeste, reakcija od strane našeg partnera iz A2A. Naravno, tu vrstu odluke moraju da donesu zajedno sa nama. Poznato je, da kažemo, koncept menadžmenta kakav postoji u Elektroprivredi. U ovom momentu se razgovara po tom pitanju i Elektroprivreda će tu odluku donijeti i prilično sam siguran u saglasnost našeg italijanskog partnera u Elektroprivredi.

Što se tiče vjetroelektrana, tu ste vrlo precizno postavili pitanje koje se odnosi na Krnovo i Možuru. Što se tiče Krnova sva procedura sa aspekta države je završena još na proljeće. Od tada teku rokovi od 18 mjeseci za završetak izgradnje. Poslije toga se Vlada u funkciji realizacije projekta angažovala u saradnji sa IBRD-om da pomogne finansijsku strukturu projekta koja bi omogućila njegovu realizaciju, odnosno

finansiranje. To je uspješno završeno prije nekoliko nedjelja, mislim preprošlog četvrtka, na Vladi tako da rokovi teku i očekujemo početak gradnje. Kada će biti, to zavisi od onoga što su tehnički, vremenski uslovi i ostalo. U svakom slučaju, od maja ove godine rokovi teku, oni su 18 mjeseci po pitanju da se projekat završi i stavi u funkciju.

Što se tiče projekta na Možuri, u ovom momentu se projekat nalazi u fazu da će dobiti građevinsku dozvolu sljedećih dana ili nedjelja ili će biti aktivirana garancija i raskinut ugovor i pokrenut tender za sljedećeg ponuđača. Ono što, ipak, očekujem jeste da će investitor finiširati dokumentaciju i predati je resornom ministarstvu, u ovom slučaju Ministarstvu održivog razvoja, da bi ovaj projekat mogao da bude realizovan. Sada da podijelim i te tehničke aspekte problematike o čemu se ovdje govori, jeste problemi konkretni tehnički sa parcijalizacijom zemljišta, tako da očekujemo da će to biti brzo riješeno i da će ovaj projekat dobiti građevinsku dozvolu. S aspekta našeg interesovanja, govorimo da bi u tom slučaju počeli da teku rokovi do kada objekat mora biti završen.

Što se tiče dva druga megaprojekta, da se tako izrazim, gasovoda Južnog toka i Transjadranskog gasovoda, mislim da smo potpuno svi zajedno svjesni da se nijedan gasovod neće graditi u Crnoj Gori, oslanjajući se na ono što su interni potencijali, odnosno crnogorsko tržište. Crna Gora ima svoju šansu kao tranzitni gasovod. To je nešto što je prepoznato kao ekonomska racionalizacija ovih odluka. Vlada Crne Gore ima stav da svaku mogućnost za gasifikaciju treba iskoristiti. U ovom momentu imamo vrlo konkretan projekat koji se već nalazi u fazi gradnje i koji treba da se završi, odnosno da ima svoje fizičko ishodište u Albaniji i sada sa zemljama regiona radimo na tome da se taj projekat produži, tzv. nalazište koje kroz gasovode Tanapa I Tapa dolazi do Albanije, da dobije svoj logičan nastavak kroz Jadranskojonski gasovod, odnosno dalje nastavak kroz Albaniju, Crnu Goru, Bosnu i Hrvatsku i povezivanje sa Centralnom Evropom. S toga aspekta, to je projekat i evropski ne samo regionalni.

Što se tiče onoga što je interesovanje za Južni tok, naravno da smo raspoloženi za svaki gasovod kada postoji mogućnost da on dođe u Crnu Goru. S tog aspekta onima koji su nosioci potencijalne investicije u Južni tok, stavili smo na raspolaganje sve informacije koje se tiču potencijalnog tržišta Crne Gore i i dalje stojimo na raspolaganju za razgovor po ovom pitanju. Samo smo rekli da sa aspekta optimizma, dijelimo apsolutni optimizam da će projekat TAP-a biti realizovan, jer su odluke donesene, sistem je zatvoren i s tog aspekta treba da iskoristimo šansu kada se već nalazi u okruženju. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, ministre.

Kolega Damjanoviću, želite li komentar? Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala.

Ministar je zaboravio na pitanje kabla, pa neka to bude moje dodatno pitanje, bez namjere da me ministar "poklapa". Kako god da odgovori, samo ću očekivati da dobijem u pisanoj formi taj odgovor.

Da se malo našalim, dakle gradićemo nekoliko autoputeva, je li tako? Čuo sam da se sutra planira da se potpiše, pazite, građani, sada, prvo ugovor, da se nakon toga sa ugovorom upozna Skupština, a nakon toga da dođe i Predlog zakona o autoputu u Skupštinu. Umjesto da se napravi predlog zakona o autoputu, da se taj zakon testira ovdje u Parlamentu i na bazi toga pravi ugovor imamo obrnut redosled. Nije pitanje za vas, ali jeste pitanje infrastrukturnih prioriteta. Vjerovatno ćemo kada budemo gradili vertikalno autoput od Bara do Boljara istovremeno da gradimo horizontalno obalom gasovod Transjadranskog toka, odnosno dionicu kroz Crnu Goru, a kada budemo gradili, ponavljam, horizontalnom obalom jadranskojonski autoput, onda ćemo vertikalno da se kačimo na Južni tok. Isuviše neozbiljno za teme koje život znače u Crnoj Gori.

Druga stvar, vezano za Termoelektranu. Zli jezici kažu da se nešto čeka i gubi neko vrijeme dok se ne završe pitanja autoputa i dodjele nekim partnerima kako bi se onda lakše odabrao neko od ovih rangiranih na tenderu za Termoelektranu. Dakle, imam uporne pozive i želju za razgovorom od strane i ambasada jednih i drugih država koje su zainteresovane za ovaj postupak. On isuviše dugo traje, mnogo je vremena prošlo. Nisam htio namjerno ovdje da opterećujem i parlament i građane sa rokovima kada je počelo, kada se obećalo, koliko ovo već dugo traje, zašto se odlaže, ali je fakat da mi nemamo u termoelektrani drugog bloka, o njoj pričamo, drugi blok pominjemo već pet godina. I dan danas nemamo ni najave, nema priče o spajanju Termoelektrane i Rudnika uglja, Rudnik uglja je i dalje u privatnim rukama. Ne može država da planira ništa vezano za potencijale Rudnika uglja dok nije vlasnik i Rudnika uglja. Mora da ga podržavi, da bude vlasnik. Ne možemo se vaditi na A2A, ovo je drugi put, imali smo kontrolno saslušanje prije neki dan. Niko nije pomenuo da je A2A smetnja gradnji drugog bloka Termoelektrane. Da ne govorimo o hidropotencijalima. Govorite o ovim vjetroelektranama. Kasni se i na Možuri. Kasni se i sa Krnovom. Imamo probleme u odnosima Elektroprivrede i crnogorskog Prenosa, međusobna dugovanja i potraživanja. Šta je sa projektom gradnje prenosnog sistema i "Lastve". Dajte, malo se fokusirajte tamo, čuo sam da i tamo ima nekih problema u realizaciji toga posla, podizvođačima itd, govorim o mogućim korupcijama. Malo, ministre, fokusa, ozbiljnosti, alil usredsređenosti

na neke stvari. Dozvolite pola minuta, pa će ministar odgovoriti dodatno oko Kabla, jer to interesuje građane i mene, na ove stvari od kojih zavisi budućnost Crne Gore.

Možemo i pričaćemo ovdje u Parlamentu je li dobro dati milijardu za autoput, a ne znamo ko će tim autoputem prolaziti i koliko ćemo imati koristi od njega i kada će biti očekivane koristi, za deset, dvadeset godina ili graditi energetske izvore koje možemo u najkraćem mogućem roku valorizovati za te iste pare. Crna Gora ne može da gradi istovremeno i autoputeve, jedan i drugi autoput i da bude tranzit za gasovode i da gradi više energetske izvore. Nema, gospodine Kavariću, u Vladi Crne Gore, počevši od gospodina Đukanovića kao predsjednika pa do vas kao resornog ministra, prioriteta, nema saglasnosti o prioritetima, nema konzistentne politike kako bi se nešto napravilo u ovoj Crnoj Gori. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Možete li formulisati dodatno pitanje?

Dakle, čuli ste, ministre, šta je sa projektom podmorskog kabla? Izvolite.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Zahvaljujem na pitanjima. Zahvaljujem na dodatnom pitanju. Svaka tema koju ste otvorili, otvorili ste ih puno, svaka je vrlo značajna i suštinska i od mene da bi dobili punu informaciju, mislim da bi bio očekivan jedan ekspe od makar sat vremena. Stojim vam na raspolaganju u bilo kojoj formi da razmijenimo informacije po tim pitanjima.

Direktan odgovor na pitanje koje se odnosi na kabal jeste, CGC kao provajder s crnogorske strane nekoga ko treba da izgradi ovaj kabal poštuje rokove, drži se ugovorenih obaveza i ima vrlo konkretne i precizne rokove po kojima treba da se završi ono što je naš dio obaveza, odnosno sa naše strane Jadrana kako je planiran. Ono što isto očekujemo od strane Italijana, vrlo je važno po tom pitanju da se se koordinišemo jer projekat može da funkcioniše jedino ako obje strane rade svoj posao. Ono što dobijamo sve vrijeme od Italijana kao zvanični stav, naših partnera iz Terne, da sa aspekta projekta nema kašnjenja. Javnost je bila upoznata sa problematikom koja se odnosila na Ternin problem u dobijanju dozvole za polaganje kabla kroz hrvatsko podmorje. Prije nekoliko nedjelja bili smo u prilici da čujemo hrvatskog ministra po tom pitanju. Zaista smo se mi trudili da pomognemo i dobili smo ne najavu nego vrlo

precizno obećanje da će ta dozvola biti izdata. Tako da s tog aspekta mi se držimo rokova kao Vlada, odnosno CGC i očekujemo od svih ostalih da se na isti način ponašaju. Ukoliko dozvoljavate, potpredsjedniče, kratko bih rekao djelovi koji su se odnosili na pominjanje prioriteta. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Ne, to je bio komentar, nijesu bila pitanja.

Idemo dalje. Poslanica Ljerka Dragičević će postaviti sljedeće pitanje ministru Kavariću. Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvažena Skupštino, uvaženi gospodine ministre, poštovani građani,

Moje poslaničko pitanje je sljedeće: "Što je vaše Ministarstvo i vi kao ministar poduzelo u vezi nagovještaja preseljenja Uprave Jugopetrola iz matičnog grada Kotora u Podgoricu, te zamjene poslovne zgrade u Kotoru za poslovni prostor u Podgorici?"

Obrazloženje: Od sedmog mjeseca ove godine počele su priče oko preseljenja Jugopetrola iz Kotora u Podgoricu. Koliko je meni poznato, bilo je nekoliko sastanaka čelnika Opštine Kotor sa predstavnicima Vlade Crne Gore, gdje je decidno izneseno od strane svih učesnika da preseljenje kompanije Jugopetrol AD Kotor nije interes Kotora, ali ni Vlade Crne Gore. Čak je bilo rečeno da ćete vi kao ministar ekonomije preispitati ugovor koji je zaključen između Vlade i Hellenic Petroleum.

Takođe vam je bilo upućeno pismo od gradonačelnice Kotora, u kome vas je detaljno izvjestila o povijesti Jugopetrola i razlozima zbog kojih Hellenic petroleum ne bi trebao seliti iz Kotora u Podgoricu.

Jugopetrol AD Kotor osnovan je u prošlom stoljeću, tačnije 1947. godine u Kotoru. Bio je zamajac razvoja Kotora i opštine, uspješno obavljao svoju djelatnost i bio uspješno preduzeće. Pored zaposlenika u svim gradovima širom Crne Gore, Jugopetrol je u samom Kotoru zapošljavao cirka 200 radnika, što sigurno nije bilo malo ni onda ni danas.

Posebno vam je apostrofirano da mnogi zaposlenici radi porodičnih razloga iz Kotora neće preći u Podgoricu, a time dobijamo opet nezadovoljne građane i u zreloj

dobi bez posla ostavljene, što, priznaćete, nije nimalo vedro u ovom turbulentnom vremenu.

Ovim preseljenjem i Opština Kotor bi ostala bez znatnih sredstava, pa od jedne dobre i uspješne opštine pravimo siromašnu i zaduženu opštinu, a sve se gomila u samo jednom gradu Crne Gore. Strah me je da će na taj način biti znak jednakosti između Crne Gore i Podgorice, a to nikome ne bi išlo u prilog. Znam, reći ćete to je privatna kompanija, ali ni oni ne mogu vršljati po našoj državi kako im se prohtje, jer ipak, strateški planovi i planovi razvoja Crne Gore moraju biti poštovani od svih, pa od stranaca, a vjerovati ne mogu da je plan razvoja Crne Gore razvoj samo jedne regije, odnosno samo jednog grada.

Ovdje moram napomenuti i to da je bilo veoma neprijatno na sastanku predstavnika Opštine Kotor, vas i izvršnog direktora Jugopetrola AD Kotor izvjesnog Geroulanosa, kada je taj izvršni direktor omalovažavao kotorsku opštinu i sve građane, a vi se niste mnogo uključili u diskusiju. Morala sam reći izvjesnog, jer onaj ko nas vrjeđa nije zaslužio drugo ime, pa da su mu tri zlatne krune na glavi.

Građani Kotora, građani Boke i svi dobronamjerni građani Crne Gore su ogorčeni. Zato, molim da mi date dobar i pravi odgovor sa posebnim osvrtom na ispunjavanje obaveza Helenika po ugovoru iz 2002. godine. Jer, ukoliko nisu ispunjene sve obaveze Helenika, mislim da slijedi vrlo ozbiljan vaš potez i obrazloženje zašto se nije to pratilo i ranije nego se tako sada otkrilo. Odgovor sam molila u pisanoj formi, do ovog momenta nisam ga dobila, nadam se da neće kasniti. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegini Dragičević.

Izvolite, ministre.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Zahvaljujem.

Naravno, dobićete odgovor i u pisanoj formi. Ono što je ovdje značajno da naglasim jeste nekoliko osnovnih aspekata. Prvi je da je Vlada ekstremno nezadovoljna ovakvom odlukom Jugopetrola po više osnova, počev od toga da je u pitanju brend koji je vrlo jako, precizno, usko vezan za ono što je kotorska opština, drugo što mislimo da neko ko je strateški partner u Vladi da je oko takvih aspekata trebao da se konsultuje i da je ovo sa aspekta Vlade jako nepoželjno ponašanje. Po tom pitanju smo, hajmo sada

zajedno da pogledamo da li je neko nešto propustio da uradi i da li još uvijek postoji, što je meni uvijek najvažnije, još nešto što može da se po tom pitanju uradi. Vođeni su razgovori i sa Jugopetrolom i sa pravnim savjetnicima i na posljetku i sa ambasadorom Grčke. Situacija je takva kakva jeste, a ona kaže da sa formalnog aspekta ne postoje mogućnosti da se ovakva odluka spriječi, jer je odluka donesena, odnosno postojala je u privatizacionom ugovoru vrlo jasna klauzula da zabrana otuđenja imovine predmetne zgrade koja se u ovom momentu pominje i koja jeste predmet sporenja, da ističe pet godina poslije potpisivanja privatizacionog ugovora. S tog aspekta, to je davno isteklo, tako da nama ostaju kao mogućnosti izuzev ukoliko ima nekih drugih mišljenja, mi uvijek volimo da podijelimo i da čujemo šta je to konkretno što bi moglo da se pomogne, jeste razgovor sa Jugopetrolom, da vidimo da li je ta odluka po pitanju i zgrade i konkretnog zemljišta neopoziva. Skupština još nije donijela odluku o preseljenju. Skupština treba po tom pitanju da se opredijeli, iako je i vama poznato kao i meni kakva je struktura akcionara i u Skupštini i u Upravnom odboru.

Što se nas tiče, mi od ovog aspekta nećemo odustati, odnosno iskoristićemo sve ono što su naše mogućnosti. Mislim da je korisno da iskoristimo ovu parlamentarnu raspravu ili bilo koju drugu formu komunikacije da vidimo da li je nešto preostalo što bi još moglo da se uradi i sa opštinskog i sa republičkog ili sa bilo kojeg drugog nivoa, a da je u skladu sa zakonom. Ono što smo dobili u formalnoj, neformalnoj komunikaciji na sastancima jeste da će, u svakom slučaju, Jugopetrol ostati posvećen onome što su strateški prioriteti Opštine Kotor. Po tom pitanju zamolio bih da sa opštinom vrlo precizno dobijemo listu prioriteta šta je to što bi bile želje po pitanju Jugopetrolovog bivstvovanja u Kotoru i još jednom da provjerimo šta su naše zakonske mogućnosti po tom pitanju, jer ovo nije jedini aspekt naše komunikacije s Jugopetrolom s kojim smo nezadovoljni. Ovo je možda posljednji u nizu, a bilo ih je nekoliko prije toga, ali možda sada ne treba otvarati dodatne teme kada govorimo o ovom pitanju. Da li bi bilo nešto drugačije da smo mi bili na vrijeme obaviješteni, ne mogu da tvrdim, ali mi smo obaviješteni formalno u momentu kada je nama rečeno da je odluka već donesena. Da li bi se nešto promijenilo po tom pitanju prije ne znam. Rekli smo da to nije u redu ni sa aspekta Jugopetrola, a ni Opštine Kotor. Da li je postojalo na raspolaganju bilo koje drugo sredstvo, nisam siguran, sada mogu samo da nagađam. Moj je predlog i dalje kao i uvijek hajde da vidimo šta možemo da uradimo po ovom pitanju.

Što se tiče utisaka sa sastanka, moram reći žao mi je što ste to pomenuli, jer ono što mogu da vam kažem da apsolutno nije bilo tako i nemam namjeru da ulazim u polemiku sa nečim prestavkama i utiscima. Kada kažem nečijim ne mislim na vas, jer vi niste bili na tom sastanku. Pretpostavljam da ste povjerovali u to što je nečiji utisak. Mislim da ovo nije mjesto đe treba da dijelimo utiske jer sam ih i ja ponio puno. Ne pada mi na pamet da ih dijelim već da dijelim samo ono što su fakti koje mogu da provjerim i iza kojih mogu da stanem. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Pravo na komentar, kolegunica Dragičević. Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Što se tiče utisaka, gospodine ministre, ni ja nisam bila pri sklapanju ovog ugovora, pa su moji utisci još gori nego ovi što su, ako je neko rekao da Kotorani, da smo Cigani, da samo znamo da prosimo za mažoretke i karnevale, kao ovaj gospodin Grk. Molim vas, sigurni budite da nikada u životu nisam pokušala nešto da kažem što nije bilo. Na koncu konca postoji snimak, pa ćemo ga tražiti.

Što se tiče ovog što kažete da se još nešto može uraditi, meni bi bilo stvarno drago da se nešto uradi, jer bi to bilo baš onako tragično za jedan grad koji, čuli smo juče od premijera, da je Kotor jedan od gradova koji nema dugova, koji je stabilna opština. Što ćemo mi od njega napraviti? Sam Jugopetrol nije ulagao, gospodin Vujica Lazović je odgovarao na prvo pitanje, pa sada povezujem. Sam Jugopetrol je treba da uloži po ugovoru. Treba da bude dokapitalizacija. Ničega od toga nije bilo. On je od onih sredstava, znači od dobiti ulagao. To nije bio predmet ugovora. Ugovor je bio da on treba da uloži. Znamo kupi ga za 100 eura, lakše je sa manjom cifrom baratati, a treba da uloži 200, a oni su 200 uložili, ali od onoga što su prodali gorivo od svog, a nijesu ulagali samo da kažete da su ulagali u Crnoj Gori, da su ulagali u Kotoru ili ma gdje u Crnoj Gori, ulagali su u Bosni, ulagali su u Srbiji, znači sve je to nešto što tjera na to da jednostavno ne mogu da shvatim da to niko nije do sada kontrolirao. Rekao je gospodin Lazović da je tamo ušla finansijska kontrola, vjerovatno će se nešto napraviti i molim vas, vi kao ministar, ja imam puno povjerenje u vas, daćete sve ono što bude trebalo. Bilo je što je bilo, ali sve ono što bude trebalo i što bude da nije u redu, da se to mora ispraviti, jer oni stvarno ne mogu praviti strategiju razvoja Crne Gore. Da imamo samo jednu regiju razvijenu, a sve ono drugo i ono jada što je bilo da mu se digne, stvarno ne bi to trebalo da bude, a onda 200 radnika, vidite što se čini, te "Radoje Dakić", te Aluminijski, 200 radnika i oni će na ulici. Mislim da to nikome nije u prilog i molim vas da se to vrlo ozbiljno razmotri. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama, kolegice Dragičević, i poslanik Andrija Popović, pitanje namijenjeno ministru Kavariću. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Poštovana Skupštino, uvažene građanske i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani ministre,

Prije svega dobro je što imamo ovoliko pitanja oko seljenja sjedišta kompanije "Jugopetrol" iz Kotora u Podgoricu. Nadam se da ćemo zajedno Vlada, Skupština, Opština Kotor zaustaviti taj sud i čin.

Poslaničko pitanje glasi:"Što je država Crna Gora preko Ministarstva ekonomije uradila da spriječi najavljeno preseljenje sjedišta kompanije "Jugopetrol" iz Kotora u Podgoricu, što bi bilo pogubno po njihove radnike, građane i Opštinu Kotor?"

Povodom najavljenog preseljenja sjedišta kompanije "Jugopetrol" iz Kotora u Podgoricu, Liberalna partija je prije mjesec dana zahtijevala hitan i nedvosmislen stav Vlade Crne Gore oko toga, kao i opoziv predstavnika države i fondova u bordu direktora "Jugopetrola" Dragana Radusinovića i Pavla Gegaja, koji su po tvrdnjama njihovog menadžmenta podržali preseljenje sjedišta kompanije. Uočljive su kontra-diktorne izjave predstavnika crnogorske Vlade, dominantnog dijela vlasti na državnom nivou i Opštini Kotor i njihovih predstavnika u bordu direktora "Jugopetrola", tako da ispada da je sve koordinisano iz Podgorice. Ipak, i pored svega, ako želi država ima načina da spriječi preseljenje sjedišta "Jugopetrola", koji od svog osnivanja '47.godine, predstavlja generator razvoja i dio identiteta Kotora. "Jugopetrol" je tokom decenija izrastao u veliko moćno preduzeće da bi sa 2002.godine napravila bez sumnje kardinalna greška. Kompanija je prodana za 65 miliona eura, a većinski vlasnik postaje grčki Helenik Petroleum sa 54,53% akcija, ostalo je vlasništvo države fondova zaposlenih. Možda je sada poslije 12 godina od privatizacije besmisleno postaviti pitanje:"Ko i zašto prodaje monopolističku kompaniju, odnosno zlatku koku, koja svake godine ima veliki profit, osim države Crne Gore". Iako je logično da kompanija sa većinskim privatnim vlasništvom može sama da donosi sve odluke koje se tiču njenog poslovanja. To nije slučaj sa "Jugopetrolom", koji nije ispoštovao privatizacioni ugovor, čak ima puno elemenata da ga država raskine.

Podsjećam da je ugovorom koji je zaključen između predstavnika Vlade "Jugopetrola" i njihovog vlasnika grčkog Helenik Petroleuma definisano da se imovina među kojom je zgrada sjedišta ne može otuđiti bez saglasnosti izvršne vlasti. Podsjećam na zaključke analize efekata implementacije ugovora o privatizaciji "Jugopetrola", koji je 2011.godine uradila ekspertska grupa Ekonomskog fakulteta u

Podgorici za period od 2001 - 2009. Ċe se navodi da eksperti nijesu imali uvod u prateću dokumentaciju, što znači da im je posao značajno otežan. Nastaviću poslije u komentaru. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam. Izvolite, ministre, gotovo identično pitanje.

VLADIMIR KAVARIĆ:

Drago mi je da sam dobio dva pitanja na istu temu, tako da će mi dati i više vremena da sagledamo ovo sa svih aspekata, nadam se da nema potrebe da se troši vrijeme ponavljajući ono što sam već rekao u odgovoru na pitanje poštovane poslanice Dragičević. Potpredsjednik Lazović je više odgovarao na aspekte privatizacionog ugovora, konstatovali smo nezadovoljstvo po više pitanja. Ja se uvijek koncentrišem šta možemo da uradimo sad, mi ovdje koji možemo da donesemo neku odluku.

Gospodine Popoviću,

Ne mislite valjda da bi državni predstavnici da oni postoje u "Jugopetrolu" mogli da glasaju na ovaj način ako je stav Vlade onako kako je već iznesen. Imena koja ste pomenuli oni nijesu predstavnici Vlade, oni su predstavnici privatizacionih fondova. Vlada u "Jugopetrolu" ima nula akcija. Nula. Ništa. Ono na šta bih ja mislio da bih se zaista trebali skoncentrisati i to ovim redom: Skupštine opštine Kotor, Vlada i Parlament, da vidimo kako ovu situaciju možemo da riješimo na najbolji mogući način i šta uopšte je preostalo po tom pitanju da se riješi.

Ponavljam, kakav je jedan stav pitanja Vlade po pitanju preseljenja, vrlo negativan ne podržava, nije u skladu ni sa interesima ni sa politikom Vlade. Da vidimo koje su zakonski aspekti da se to eventualno promijeni. Rekao sam preostala je Skupština akcionara koja treba da odluči po pitanju eventualnog preseljenja i da vidimo zaista u ovom trouglu koja je to komunikacija koju bi trebali napraviti da vidimo koji su to benefiti za Kotor, koji bi mogli iz ovoga, da kažemo da budu definisani, kao obaveza "Jugopetrola" i zaista mislim da nam je potrebno malo više preciznije komunikacije po pitanju onoga što su operativne stvari koje svi zajedno možemo da uradimo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama. Kolega Popoviću, komentar. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani ministre,

Kao prvo, moram da vam kažem nemojte da vjerujete u to da će bilo što "Jugopetrolu" uraditi, ako se sjedište "Jugopetrola" preseli iz Kotora u Podgoricu. Samo da vas podsjetim "Jugopetrol" je od 2002.godine od privatizacije društveno neodgovorna kompanija. "Jugopetrol" je bio stopocentni vlasnik Vaterpola kluba "Primorac". "Jugopetrol" je 2005.godine vlasnička i upravljačka prava nad primorcom vratio kome - nikome, ostavio je jednog od najvećih klubova ne Crne Gore, nego po eks Jugoslavije na ulici. "Jugopetrol" se stalno, kao društveno neodgovorna kompanija ponaša i nemojte misliti ako pođe iz Kotora da će onda tek početi da vraća Kotoru.

Uzevši u obzir sve ovo, jasno je da crnogorska Vlada ima načina da spriječi seljenje sjedišta kompanije iz Kotora u Podgoricu, ako to ne uradi isto tako je jasno da se radi o još jednom činu kojim se zadaje težak udarac Opštini Kotor. Eventualim odlaskom "Jugopetrola" bi bila stavljena tačka na nekadašnju bogatu privredu Opštine Kotor, nestali su giganti poput "Jugooceanije", najveće pomorske kompanije u SFRJ, uništena je cjelokupna kotorska industrija sa pet fabrika različitih namjena "Rivijera", "Bokeljka", Industrija ležajeva, Konfekcija "Jadran Perast", "Ljekobilje" Risan, hoteli "Fjord", "Teuta-Risan", trgovina "Napredak", otišao bi i posljednji sa liste uspješnih preduzeća od kojih je živio ne samo Kotor, nego cijela Boka, i ako je Kotor biser mediterana kojeg je, kao takvog, kao jedini crnogorski grad svijet priznao stavljajući ga na listu svjetske prirodne i kulturne baštine pod zaštitom UNESCO-a. Naša država mu ne daje tretman kakav zaslužuje, čak naprotiv. Liberalna partija kao dio koalicione vlasti na državnom i kotorskom nivou tražimo jasan stav crnogorske države i Vlade povodom ovog, za oko 250 preostalih zapošljenih od nekadašnjih 700 građana, i Opštinu Kotor veoma značajnog pitanja. Mi Parlament, Vi Vlada, Opština Kotor po svaku cijenu da spriječi preseljenje sjedišta Jugopetrola iz Kotora u Podgorici. Mora im se zavrćeti kapa, moraju da znaju što ih čeka ako to urade. Znači, Vlada, naročito ima način da to spriječi. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i Vama, kolega Popović.

Ovim smo završili krug pitanja koja su posvećena Vladimiru Kavariću, ministru ekonomije.

Sad bi trebali preći na pitanja namijenjena magistru Rašku Konjeviću, ministru unutrašnjih poslova koji je već u sali i mi mu iskazujemo dobrodošlicu, međutim, očigledno zbog sjednice radnih tijela poslanici koji bi trebali postaviti pitanja nijesu trenutno u sali, pa predlažem, evo kolege Gošovića, dakle, on će postaviti prvo pitanje, znači možemo početi, a vjerovatno će završiti sjednica, veoma važna sjednica Administrativnog odbora, pa će se i ostali poslanici pridružiti i postaviti svoja pitanja.

Dakle, daćemo riječ prvo kolegi Gošoviću da on postavi svoje poslaničko pitanje ministru unutrašnjih poslova.

Izvolite, kolega Gošoviću.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Gospodine ministre, poštovani građani,

Skupština Crne Gore je krajem mjeseca marta ove godine donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika. Jedna od najznačajnijih novina predviđena ovim zakonom u cilju sticanja povjerenja u izborni proces jeste obaveznost korišćenja elektronskog uređaja za identifikaciju birača na biračko mjesto. Riječ je o sistemu koji nabavkom odgovarajuće opreme i izradom softverskog rješenja treba da obezbijedi da se u sistemu izdatih ličnih karata ne mogu naći dvije lične karte sa istim biometriskim podacima, kao i da na biračko mjesto jedno lice ne može glasati umjesto lica upisana u birački spisak ili glasati dva ili više puta.

Navedeno zakonsko rješenje primjenjivaće se počev od 1.novembra 2014. godine na izborima koji će se održati nakon tog datuma. Birač da bi mogao da glasa mora se elektronski identifikovati.

Izbori za odbornike Skupštine opštine Herceg Novi raspisani su za 14.decembar 2014. godine, elektronska identifikacija birača uslov je koji mora biti ispunjen da bi ti izbori bili sprovedeni u skladu sa zakonom. Međutim, prije neki dan Vi ste gospodine ministre javno saopštili da na tim izborima neće moći biti primijenjena elektronska identifikacija birača. Naveli ste i razloge zbog kojih smatrate da na tim izborima ne može biti ovakav vid elektronske identifikacije birača, koje ćemo svakako prokometrisati nakon Vašeg odgovora na moje poslaničko pitanje koje glasi:

Koje mjere i radje je Ministarstvo unutrašnjih poslova do sada preduzelo na izvršenju Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, propisane obaveze obezbjeđenja uslova da se na biračkim mjestima koriste elektronski

uređaji za identifikaciju birača, te da li je to ministarstvo donijelo upustvo o načinu korišćenja elektronskih uređaja za identifikaciju birača?

Na kojim zakonskim odredbama Ministarstvo unutrašnjih poslova temelji javno saopšteni stav da na izborima za odbornike Skupštine opštine Herceg Novi, koji će se održati 14. decembra 2014. godine, neće biti primijenjena elektronska identifikacija birača?

Ovo posebno ako se ima u vidu da je odredbama člana 68a stav 1 i 2 gore citiranog Zakona, čija primjena teče od 01. novembra 2014. godine, propisano da se na biračkim mjestima koriste elektronski uređaji za identifikaciju birača, i da birač da bi glasao mora se elektronski identifikovati.

Odgovor tražim i u pisanoj formi. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam,

Izvolite, ministre.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi poslanici, uvaženi poslaniče Gošoviću,

Mislim da ćemo se iz odgovora na moje pitanje Vašeg komentara razumjeti. I Vi i ja znamo posvećenost koju smo zajednički imali tokom rada radne grupe, da dođe do usaglašavanja Zakona o biračkim spiskovima i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, i da bih odmah odgovorio precizno na Vaše pitanje saopštiću Vam da je preduslov za primjenu elektronske identifikacije jeste postojanje, odnosno primjena novog biračkog spiska za koji je zaduženo Ministarstvo unutrašnjih poslova. I podsjetiću Vas da je, kada govorimo konkretno o izborima u Herceg Novom, da je odredbama, ti izbori su raspisani kao što znate 26. septembra 2014. godine od strane predsjednika Crne Gore, odredbama člana 38 i 39 Zakona o biračkom spisku, propisano je da se Zakon počinje primjenjivati od 01. novembra 2014. godine. Do tada se primjenjuje Zakon o biračkim spiskovima i podzakonski akti, podzakonski propisi doneseni na primjeni odredaba tog zakona. Takođe, je propisano da će se na izborima koji budu raspisani do dana početka primjene Zakona o biračkom spisku, to je 01. novembar, koristiti birački spiskovi ustanovljeni po propisima koji su

važili prije nastupanja na snagu ovog zakona. Za izbore koji budu raspisani do dana početka primjene novog Zakona, organi lokalne uprave i jedinice lokalne samouprave nadležni su za vođenje biračkog spiska i organ državne uprave nadležan je za vođenje Centralnog biračkog spiska, i oni su u obavezi da biračke spiskove vode po propisima na osnovu kojih su vođeni i prije stupanja na snagu ovog Zakona.

Kao što sam rekao predsjednik države je 26.septembra raspisao izbore za Skupštinu opštine Herceg Novi, dakle prije početka primjene Zakona o biračkim spiskovima i Zakon je svojim članovima definisao šta se dešava u takvoj situaciji i jasno ukazao da će se primjenjivati birački spisak koji će voditi Jedinca lokalne samouprave i Centralni birački spisak koji će voditi Ministarstvo za informaciono društvo, a ne Ministarstvo unutrašnjih poslova.

S obzirom da su izbori za odbornike u Skupštini opštine Herceg Novi raspisani prije početka primjene Zakona o biračkom spisku na predstojeće izbore će se saglasno odredbama Zakona o biračkim spiskovima koristiti birački spiskovi ustanovljeni po predhodnom Zakonu o biračkim spiskovima i propisima donijetim radi njegove primjene.

Državna izborna komisija je istog stanovišta, što je saopštila u pisanom odgovoru Sekretarijatu za lokalnu samoupravu Opštine Herceg Novi 17.oktobra tekuće godine o čemu je takođe informisala Minstarstvo unutrašnjih poslova. Kao što sam već rekao, da bi se primijenila elektronska identifikacija potreban je predhodni preduslov, a to je primjena novog Zakona o biračkim spiskovima. Ministarstvo unutrašnjih poslova pripremlilo je prijedlog projektnog zadatka za uspostavljanje sistema elektronske identifikacije birača, stim u vezi Kolegijum predsjednika Skupštine Crne Gore na 91 sjednici na inicijativu Ministarstva unutrašnjih poslova donio je Zaključak kojim se određuju predstavnici Skupštine koji će u saradnji sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova izvršiti reviziju prijedloga projektnog zadatka, odnosno definisati konačan tekst projektnog zadatka koji će biti osnova za sprovođenje procedure nabavke sistema elektronske identifikacije birača koji uključuje nabavku elektronskih uređaja za identifikaciju birača i softverskog rješenja. Upustvo o načinu korišćenja elektronskih uređaja za identifikaciju birača će biti donijeto kada se predhodno usaglasi projektni zadatak. Članom 68a stav 7 Zakona o izboru odbornika i poslanika propisano je da Ministarstvo unutrašnjih poslova za potrebe elektronske identifikacije birača na biračkom mjestu izrađuje elektronsku verziju izvoda iz biračkog spiska za svako biračko mjesto. Dakle, iz ovog razloga imajući u vidu da se na izbore u Herceg Novom zato što su raspisani prije primjene Zakona o biračkom spisku i odredbe člana 68 a stav 7, u nemogućnosti smo da primijenimo elektronsku identifikaciju jer nemamo elektronski vođen spisak, nego će njega voditi organ Uprave jedinice lokalne samouprave. Zakonski preduslov da Ministarstvo unutrašnjih poslova izradi elektronsku verziju izvoda iz biračkog spiska je da bude i nadležan za birački spisak, a to je od 1. novembra ove godine. Imajući u vidu da će se za izbore u Opštini Herceg Novi shodno zakonu biti

korišćen birački spisak koji vode jedinice lokalne samouprave nemoguće je primijeniti elektronsku identifikaciju. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Kolega Gošoviću, želite li komentar?

Želite, izvolite.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Gospodine ministre,

Mislim da nije niti može biti sporno da saglasno važećim rješenjima, zakonskim rješenjima na izborima koji se održavaju nakon 1. novembra 2014. godine, da bi bili sprovedeni u skladu sa zakonom, mora se obezbijediti elektronska identifikacija birača na biračkom mjestu. Takva obaveza jasno proizilazi iz odredbi člana 68a stav 1 i 2 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, kojima je propisano, ponovo citiram: "Na biračkim mjestima koriste se elektronski uređaji za identifikaciju birača i birač da bi glasao mora se elektronski identifikovati". Dakle, zakonito sprovođenje izbora u Herceg Novom, koje će se održati 14. decembra ove godine, podrazumijeva sprovođenje elektronske identifikacije birača, inače nema zakonitosti sprovođenja izbora.

Iz vašeg odgovora na postavljeno poslaničko pitanje proizilazi da elektronska identifikacija birača u Herceg Novom, 14. decembra 2014. godine, ne bi bila sprovedena iz dva osnovna razloga. Prvo, što to ministarstvo od 22. marta 2014. godine kada je donesen Zakon o izboru odbornika i poslanika pa sve do sada nije obezbijedilo uslove za elektronsku identifikaciju birača. Naime, Ministarstvo je pripremlilo samo predlog projektnog zadatka za uspostavljanje sistema elektronske identifikacije birača, čija revizija još uvijek nije izvršena, nakon čega bi tek trebalo da uslijedi nabavka elektronskih uređaja za identifikaciju birača, izrada softverskog rješenja, obuka članova biračkih odbora i dr., što je nakon ovolike docnje nemoguće obezbijediti za izbore u Herceg Novom. To je prvi i osnovni razlog.

I drugi ograničavajući razlog jeste ovaj o čemu ste vi govorili da postoje zakonski preduslov da bi Ministarstvo unutrašnjih poslova moglo da izradi elektronsku verziju izvoda iz biračkog spiska, a to je da Ministarstvo bude i nadležno za vođenje biračkog spiska. Međutim, to se pitanje da lako prevazići. Nesporno je da novodonesenom zakonu o biračkom spisku kojim se uspostavlja nadležnost Ministarstva unutrašnjih

poslova da vodi birački spisak teče primjena od 1. novembra 2014. godine i imamo ovaj izuzetak za izbore raspisane prije tog datuma, kada se koristi oni birački spiskovi koji vodi organ lokalne samouprave.

Dakle, birački spisak, shodno ovim rješenjima za izbore u Herceg Novom vodi nadležni organ lokalne samouprave, analizu podataka tog biračkog spiska, shovno propisima vrši Ministarstvo za informaciono društvo, za tačnost tog biračkog spiska odgovorna je predsjednik Opštine koji donosi Rješenje o zaključenju biračkog spiska. Kod takvog stanja stvari ne vidim u čemu bi bio problem da Ministarstvo unutrašnjih poslova, za potrebe elektronske identifikacije birača na biračkim mjestima u Herceg Novom, u smislu odredbe člana 68a stav 7, kažem u smislu te odredbe, izradi elektronsku verziju izvoda iz biračkog spiska za svako biračko mjesto u roku od ova 72 časa od dana kada mu nadležni organ Opštine Herceg Novog dostavi zaključeni birački spisak po kome će se sprovesti izbori u Herceg Novom 14. decembra 2014. godine.

Evo, potpredsjedniče, ako može par još sekundi, neću mnogo odužiti.

I time bi se stvorili uslovi da izbori u Herceg Novom budu sprovedeni u svemu na zakonit način. To nije moguće jer ne postoje ni ovi prvi uslovi za elektronsku identifikaciju birača, jer su urađeni tek oni prvi koraci, a slijede ukupne dalje aktivnosti nabavke opreme, softverskog rješenja i mnogo čega drugog.

Ono što je apsolutno sigurno jeste da građane Herceg Novog ne smijemo dovoditi u situaciju da izlaze na izbore koji se ne sprovode u skladu sa zakonom, jer zakon je ovdje apsolutno jasan i građane Herceg Novog apsolutno ne zanima ko je odogovran što ti uslovi kao takvi nisu blagovremeno stvoreni. Mi smo imali priliku da danas pročitamo u sredstvima informisanja izjavu predsjednika države, da očekuje da izbori u Herceg Novom budu sprovedeni na demokratski način ali da neće biti primijenjena takođe elektronska identifikacija birača. Prosto je nevjerovatno da se izbori mogu sprovesti na demokratski način, na način suprotan zakonu. To je nešto što je prosto nemoguće.

Ono što je sigurno jeste da se mora tražiti rješenje koje će obezbijediti da ovi izbori budu zakoniti. U suprotnom, svakako neko će morati snositi odgovornost, ta odgovornost može ići samo prema organima na državnom nivou, sigurno i prema ovom parlamentu, jer se jednostavno građani Herceg Novog i subjekti koji učestvuju na tim izborima ne mogu dovesti u situaciju da ne izlaze na izbore za koje zakonitost provođenja u skladu sa Zakonom nije obezbijeđeno. Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Kolega Tuponja će postaviti, nemate pravo, bili ste poslanik, kolega.

Kolega Goran Tuponja. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem.

Uvaženi potpredsjedniče, kolegice i kolege poslanici, poštovani gospodine Konjeviću, poštovani građani Crne Gore,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine, postavljam vam sljedeće poslaničko pitanje:

S obzirom na veliku zainteresovanost javnosti za slučajeve napada na novinare Tufika Softića i Lidije Nikčević, molim vas da izvijestite crnogorsku javnost da li su lica koja su optužena za napad na Lidiju Nikčević, ranije osuđivana i za koja krivična djela? Vjerujem da je svima u interesu da se utvrdi istina da li su osobe optužene za ovaj napad ranije krivično gonjene, kao i da li se radi o licima koja su povezana sa nekim kriminalnim klanovima. S tim u vezi važno je znati što je sa specijalnim timom formiranim za nerasvjetljena ubistva, od kojih je jedno vezano za ubistvo novinara.

Imajući u vidu činjenicu da su neki inspektori koji su razotrkili slučaj napada na Lidiju Nikčević nagrađeni, da li su oni koji nisu na visini zadatka, odnosno koji nisu ispunili ciljeve koji su pred njima postavljeni, sankcionisani i ako jesu, koje su sankcije u pitanju?

Postoji veliki interes javnosti u vezi učestalih napada na novinare jer se time direktno ugrožava sloboda medija i pravo na drugačije mišljenje. U isto vrijeme građani posmatraju to kako se prema tom problemu odnose državne institucije, kao i kako se unutar državnih institucija pojedinci odnose prema svojim obavezama. Vladavina prava, kao osnov demokratije, se brani snažnim i odlučnim djelovanjem institucija sistema i to je od izuzetne važnosti za državu Crnu Goru na njenom evro atlanskom putu. Javnost je svjesna značaja zaštite novinara i novinarske profesije, pa otud i veliko interesovanje i očekivanje javnosti za ove slučajeve, kao i pravo da zna ko su i kakvu prošlost imaju lica koja su optužena za napad na novinarku.

Očekujem od vas da detaljnije objasnite ko su ljudi koji napadaju novinare, očekujem da kažete što ste saznali o njima. Radi li se o uglednim građanima Crne Gore ili se radi o licima koja imaju kriminogenu prošlost, o licima koja su i ranije osuđivana. Lica koja su pravosnažno osuđivana i koja su izdržavala zatvorske kazne. Da li imate

operativna saznanja da su te osobe povezane sa organizovanim kriminalnim strukturama, ili možda imate saznanja da su povezane sa nekim iz vlasti. Da li se prema vašem mišljenju i saznanjima koja imate, radi o pojedinačnim izolovanim napadima ili imate saznanja da se radi o sistematskom zastrašivanju novinara, kako bi se spriječili da rade svoj posao. Da li ste na osnovu tih napada izveli zaključak o čijim i kakvim interesima se radi, kakvi su motivi.

Ovo su pitanja na koja javnost s pravom traži odgovor i polaže pravo da zna. Vjerujem da u slučaju napada na novinare Softića i Nikčević, možda i dobijemo neke odgovore od vas.

Ono što bih istakao i što treba istaći je podrška radu službenika Ministarstva unutrašnjih poslova koji revnosno i časno rade svoj posao, takvih je puno. Nego se na žalost slabije vide zbog onih drugih koji trune čistu vodu. Tim časnim i vrijednim ljudima treba dati veći prostor i slobodu u radu jer su oni nosioci boljitka ove zemlje. Zahvaljujući njihovom odnosu prema svojim radnim obavezama može rasti ugled državnih institucija ove zemlje. Nagrađivanje takvih pojedinaca je dobar signal svim ostalim da će se cijeniti zalaganje i rezultati.

Ali istovremeno vas moram pitati šta je sa onima koji nisu ispunili ono što je od njih očekivano.

Javnosti nije poznato da je neko snosio sankcije ili bilo kakve konsekvence za neurađeno. Možda nam možete pojasniti da li je neko snosio konsekvence za to što nije rasvijetljeno ubistvo Duška Jovanovića. Izvinjavam se zbog prekoračenja i hvala na razumijevanju.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Kolega Tuponja, vi ste postavili čini mi se u okviru vašeg pitanja još jedno desetak pitanja, ako sam ja dobro ispratio, tako da, jesu vezana, ali to su posebna pitanja, tako da bih dao priliku, naravno ministru Konjeviću da odgovori na vaše osnovno pitanje, a ukoliko želi možemo produžiti malo vrijeme i za ova ostala pitanja za koja cijenite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Dobro je što ste primijetili da je u okviru jednog pitanja barem jedno petnaestak pitanja, ali svakako, ja ću se potruditi mimo ovoga što je bilo u pisanoj formi, da prvo

podijelim jedan dio saglasnosti sa konstatacijama gospodina Tuponje, dakle da Upravi policije i Ministarstvu unutrašnjih poslova radi puno odgovornih i poštenih ljudi, sa tim se slažemo.

Takođe ću se složiti sa njim da je soboda medija vrlo važan stub svakog demokratskog društva, i složiću se sa njim da je odgovoran odnos institucija prema onome što jesu pojedinačni napadi na novinare obaveza svakog od nas, zavisno od naših nadležnosti da te slučajeve razriješimo i dođemo do druge grane vlasti sa adekvatnim nivoima dokaza koji će obezbijediti presude shodno zakonu. To je nekoliko konstatacija o kojim se slažemo. Takođe ćemo se zajednički složiti sa onim što je prepoznato i u samom posljednjem izvještaju Evropske komisije, a to je da je u ovom segmentu kroz rad Uprave policije i Ministarstva Unutrašnjih Poslova i rad Tužilaštva riješeno nekoliko slučajeva koji su se desili u poslednjih godinu i koji mjesec. Ja ću Vas posjetiti da u tom vremenskom intervalu i napad na novinarku Nikčević, sa aspekta policajsko - tužilačkog rada je okončan, da je podignuta optužnica, i da je u toku suđenje, da je u slučaju napada na imovinu Vijesti takođe sa aspekta policijsko - tužilačkih nadležnosti postupak okončan, podignuta optužnica protiv više lica, i takođe je u toku sucki postupak, i da je u slučaju napada na novinara Softića iz 2007.godine, takođe policijskim aktivnostima, podnesena krivična prijava protiv dva lica i sada je stvar daljeg procesuiranja na tužiocu, sprovođenje njegovih radnji. I ja vjerujem da će i u tom slučaju bez želje da priudiciram tužilaštvo podići optužnicu lica pod kojih je policija podnijela krivičnu prijavu. Dakle, jako bitno u svemu ovome da su ova tri slučaja koja su predmet vašeg interesovanja sva tri riješena, o čemu je javnost blagovremeno obaviještena. Slučaj napada novinara Softića , podnesena je kao što sam rekao krivična prijava protiv dva lica, jedno od njih dvojice prolazi kroz krivični prekršajnu evidenciju.

U slučaju napada na novinarku "Dana" Lidiju Nikčević, tri od šest lica prolaze kroz kaznenu evidenciju po više osnova. U rješavanju prethodno navedenih krivičnih dijela kao odličan model pokazala se saradnja i formiranje ad hoktimova policijskih službenika i predstavnika Tužilaštva, koji su postojali u fazi rasvetljavanja podmetanja eksplozivne naprave ispred redakcije "Vijesti", napad na novinarku "Dana" Lidiju Nikčević i napada na novinara Tufika Softića iz 2007.godine. Intezivna saradnja u policijsko tužilačkim timovima i u ovim slučajevima je dala konkretne rezultate odnosno dovela do indetifikovanje i procesuiranje osumnjičenih lica. Kada je riječ, ono što je bilo predmet vašeg interesovanja, takođe kada je riječ o postupku nagrađivanja službenika policije, obavještavam Vas da sam postupio u skladu sa uredbom o vrsti i postupku dodijele priznanja državnog službenika i namješteniku koja omogućava da se policijski službenici nagrade za postignute rezultate u radu, dok se u pogledu sankcionisanja službenika policije za lakše ili teže povrede službene dužnosti primjenjuju odredbe Zakona o unutrašnjim poslovima i Zakona o državnim službenicima i namještenicima u

dijelu koji se odnosi na disciplinsku odgovornost. Policijski službenici koji su se posebno istakli u postupku rasvetljavanja krivičnih dijela počinjeni na štetu novinarka "Dana" Lidije Nikčević, imovine "Vijesti" novčano su, mojom odlukom, nagrađeni jer je njihov rad vrednovan kroz prihvatanje krivične prijave od nadležnog tužioca i podizanje optužnice. U slučaju napada na imovinu "Vijesti". Dakle radi se hvaljenju vozila na Tuškom putu dvojici službenika Uprave policije koji su napravili ozbiljne propuste, u svom radu izrečene su disciplinske mjere. U jednom slučaju prestanak radnog odnosa kao najteža disciplinska mjera koja može da se izrekne, a u drugom slučaju novčana kazna.

Takođe, želim da Vas informišem da je u toku 2014. godina, vođeno i okončano 46 disciplinskih postupaka protiv preko 50 policijskih službenika, po raznim osnovama odgovornosti zašto su izrečene odgovarajuće kazne osim nekoliko slučajeva gdje je donijeta oslobađajuća odluka. Jednako tako u više desetina slučajeva na predlog nadležnih starješina Uprave policije cijenio sam opravdano da se službenici policije nagrade za svoj savjestan rad u postizanju dobrih rezultata. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, ministre.

Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem na vašem odgovoru.

Iako sam očekivao podatke vezano za prošlost ljudi koji su izvršili ove napada, i da li Vi tu primjećujete neku društvenu pojavu ili su to pojedinačni slučajevi. Mi znamo da je država u obavezi da štiti sve građane, a znamo i od kolikog je značaja sloboda medija za razvoj demokratskog društva, a onda posebno kolikog je značaja i zaštita novinara i novinarske profesije. Na žalost, znamo i to da država tu svoju obavezu ne radi na najbolji način, bolje rečeno država svojim odnosom više pospješuje napade na novinare, nego što im omogućava da svoju profesiju obavljaju nesmetano. Nijedna država na svijetu pa ni Crna Gora ne može se smatrati slobodnom, dok novinari nemaju mogućnost da slobodno, nesmetano i bez straha za ličnu sigurnost i sigurnost svojih porodica rade svoj posao. Kako drugačije tumačiti to da višestruki povratnici imaju slobode i hrabrosti da rade drska krivična dijela, osim da institucije sistema nijesu na

visini zadatka. U čemu je problem? U kaznenoj politici u funkcionisanju institucija sistema, i da li bi se to možda spriječilo, ili se ne bi događalo ukoliko počinci ovog dijela imali strah od institucije? Kad bi svi građani ove zemlje imali sigurnost i vjerovali u funkcionisanju pravne države, i da će zakon biti neselektivno sproveden, da blizina pojedinca vladajućoj garnituri nije odlučujuća u tome da li će zakon biti primijenjen ili ne. Građani znaju zakon nije isti za sve, znaju da istrage traju deset i više godina. Koliko dugo treba čekati na pravdu? Što je sa porodicama pretučenih i nastradalih novinara, njihovim najbližim, da li iko razmišlja o njima, o njihovoj potrebi da bude zadovoljna Pravda? Ne očekujem odgovor od Vas, niti ova pitanja upućujem Vama već crnogorskoj javnosti, iako odgovore znamo, ali vrijedi posjetiti i stalno ukazivati na to da nema brige niti funkcionišu institucije sistema. Na pravdu se čeka dugo i predugo, ali dočekaćemo je ne sa Vama, Vi morate da odete da bi pravda došla. Vi ste brana pravde, Vi ste brana vladavine prava, kad kažem Vi ne mislim na Vas lično, gospodine Konjeviću, već persinifikujete Vladu DPS-a.

Vi ste dopustili da se sa jedne strane novinari šikaniraju, prebijaju, ubijaju, da se pale njihova vozila, da se bacaju bombe na njihove redakcije, a sa druge strane ste omogućili da se nešto što nema veze sa novinarskom profesijom nešto što derogira i omalovažava novinarsku profesiju štiti, sve pod velom slobode štanpe. Ovaj sistem je omogućio, a sistem nije nastao sam od sebe, ovaj sistem ste stvorili Vi, Vi ste njegov kreator njegov stvaralac, da se dešavaju na nedopustivi napad na novinare, Vi ste dopustili povratnicima da se rugaju zakonu i da znaju da ne moraju plašiti sankcija.

Za ovakvo stanje u zemlji ste krivi Vi. Da bi se mijenjala ukupna atmosfera u društvu neophodno je da njeni kreatori odu. Tek će se onda otvoriti prostor da se mijenjaju stvari. Na vaše mjesto mora doći neko ko će biti borac za pravdu, neko ko ne špekuliše ostankom na vlasti, neko ko ne duguje nikome ništa, ko će biti kadar da svakog pojedinca izvede pred lice pravde. Zahvaljujem i izvinite na prekoračenju.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, kolegice Jonica.

Izvolite, da postavite svoje poslaničko pitanje, ali molim Vas bez ovih političkih komentara.

Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Dame i gospodo poslanici, poštovani građani, gospodine Konjeviću,

Moje poslaničko pitanje glasi:

Građani Sutomora su 16.07.2014.godine podnijeli inicijativu za teritorijalnu promjenu i time započeli predviđeni postupak da Sutomore dobije status opštine. Uz inicijativu je, u skladu sa Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, Ministarstvu unutrašnjih poslova predata i Studija o opravdanosti teritorjalne promjene. Ministarstvo je dužno da u roku od 45 dana od dana podnošenja inicijative da mišljenje koje se odnosi na ispunjavanje formalno pravnih pretpostavki. Da li je Ministarstvo dalo mišljenje i ukoliko nije zašto to da sada nije urađeno? Takođe, da li možete zbog građana Sutomora odgovoriti na pitanje koji je realni rok do kojeg očekujete da se mogu završiti sve faze postupka i doći do poslednje - utvrđivanje Predloga zakona predviđeno članom 31stav 2 Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore. Razlog za postavljanje pitanja potpuno je jasan. Od momenta kada smo i utvrđivali tekst ovog zakona o kojem sad govorim znate da sam bila jedini poslanik u ovoj Skupštini koji je podnosio amandmane da Sutomore već kroz tada utvrđivanje teritorijalne organizacije Crne Gore dobije status opštine. Jer ako postoji prostor u Crnoj Gori koji bez velike potrebe za analizom ukazuje na to da ispunjava bukvalno sve uslove da dobije status opštine, onda je to Sutomore.

Naravno, princip je bio da se donese zakon. I nakon što su odbijeni naši amandmani da se već zakonom Sutomoru da status opštine, građani Sutomora su krenuli u proceduru da rade sve ono što je zakonom predviđeno. Cilj postavljanja mog pitanja nije da kažem da ste Vi u ministarstvu probili zakonski rok, zato što mogu da razumijem činjenicu da inicijativa je predata 16. jula, zakonski rok je 45 dana, i ja razumijem činjenicu da je tokom avgusta bio odmor. Vi razumijete da građani Sutomora to na takav način ne razumiju, nego uvijek imate komentar vazda je neki problem kada je Sutomore u pitanju, jer se građani Sutomora u nizu svega što je prethodilo ovome, a i odnosa lokalne i državne vlasti prema tom dijelu opšte Bar ne osjećaju nekako kao oni koji su u zapečku brige države kada su oni u pitanju.

S druge strane, ne bih ukazivala na rok da od tog nekog roka kada je rok istekao je prošlo još jedan rok od 45 dana i sad već pretpostavljam da negdje postoji problem. Moguće da ćete me uputiti na član 26 stav 2, gdje piše da kad Ministarstvo ocjeni da je to potrebno može drugih organa državne uprave tražiti stav u vezi podnijete inicijative i studije koje će uzeti u obzir prilikom davanja mišljenja. Ukoliko je u pitanju upravo to da se ste obratili nekim drugim državnim organima i da u tim državnih organa ne dobijate odgovore, ja upravo zbog javnosti ukazujem da je dobro da nije problem u Ministarstvu unutrašnjih poslova, i da kažemo i od kojih državnih organa čekate da

dobijete odgovore, kako bismo i odavde poslali opomene onima koji nijesu radili svoj posao, da možda iz nekih političkih interesa nekih ljudi koji su na čelu tih ministarstava da se ne desi ono što će se desiti sljedeće godine u Baru, a to je odvajanje opštine Sutomore i lokalni izbori da Sutomore posebno, posebno za Bar, jednostavno ne budemo oni koji ne prateći proceduru dozvolimo onima koji su u opoziciji kroz to što ste im uputili da odlažu ono što je neminovnost, a to je da Sutomore dobije opštinu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Ministre, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažena poslanice Jonica,

Vi ste postavljajući pitanje i u jedno dali odgovor.

Članom 26 stav 1 Zakona o teritorijalnoj organizaciji, kao što znate, propisano je da inicijativu sa studijom podnosioc dostavlja Ministarstvu unutrašnjih poslova radi davanja mišljenja koje se odnosi na ispunjavanje formalno pravnih pretpostavki. Navedeno podrazumijeva da dostavljena inicijativa i studija po sadržaju i metodologiji moraju biti u skladu sa odredbama člana 22 do 25 Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, i odredbama pravilnika o sadržaju i metodologiji izrade studije opravdanosti teritorijalne promjene. Obzirom da značaj pitanja i na činjenicu da Ministarstvo Unutrašnjih Poslova nije u mogućnosti da cijeni ispunjenost formalno pravnih pretpostavki po pitanju analize podataka o fiskalnoj održivosti, saobraćaju, industriji, turizmu, trgovini, poljoprivredi i drugo, Ministarstvo je, saglasno članu koji ste Vi rekli, članu 26 stav 2 zakona, u vezi podnijetih inicijative i studije tražilo stav organa državne uprave i to: Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo finansija, kulture, saobraćaja i pomorstva, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, održivog razvoja i turizma, zdravlja, Ministarstva prosvjete, Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva za informaciono društvo i komunikacije, Uprave za nekretnine, Uprave za imovinu, Zavoda za statistiku, kao i od glavnoga administratora i sekretara za opštu upravu i društvene djelatnosti opštine Bar.

Na osnovu dobijenih stavova od strane nadležnih ministarstava i drugih organa, a imajući u vidu složenost problematike i obimnost dokumentacije Ministarstvo

unutrašnjih poslova intezivno radi na pripremi mišljenja koje će vrlo brzo biti upućeno podnosiocu inicijative. Što se tiče pitanja koji je realan rok do kojeg očekujemo da se mogu završiti sve faze postupka do utvrđivanja predloga zakona, a imajući u vidu da su zakonom, pored navedenog propisane dalje procedure i rokovi koji se odnose na različite subjekte uključene na ovaj process, u ime Ministarstva nijesam u mogućnosti da vam dam precizan odgovor. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, koleginice.

SNEŽANA JONICA:

Hvala, potpredsjedniče.

Dakle, Vi se obično žalite da vam ja u jednom pitanju postavim jako mnogo pitanja, pa su vam teška moja pitanja da odgovorite. Onda vam ja postavim prosto pitanje, i onda je problem što sam ja i odgovorila na to pitanje. I očekivala, iskreno, samo jedan dio i vi vidite da sam pokušala i u očima ljudi iz Sutomora koji ovo gledaju da amnestiram Ministarstvo unutrašnjih poslova, jer znate kad se nešto konstatno događa odnosno na određeni prostor postoji rezerva da neko to namjerno koči. Ja sam svjesna bila procedure i bilo mi je bitno da kažete da ste se obratili drugim ministarstvima, nabrojali ste ih, ali smatrala sam da je možda korektno ili bolje zbog vas i zbog svih nas da kažete iz kojih ministarstava nijeste dobili odgovor. Ja recimo znam da postoji jedno ministarstvo, pretpostavljam da nijeste dobili odgovor zbog posebnog interesovanja rukovodioca tog ministarstva da što više odloži proces koji se tiče izbora i opštine Bar i Sutomore, ali otom- potom. Bilo bi lijepo, dobro Vi ćete mene pisani odgovor dostaviti tek pred novu godinu jer ne daj bože nebiste nikad dostavili pisani odgovor prije, tako da do tada će Sutomore već dobiti to mišljenje.

Rekli ste ubrzo, nadam se da će to ubrzo značiti za par dana, a i pošto Vi nijeste rekli ono što je realna dinamika, ja imam obavezu zbog građana Sutomora da kažem što je to. Ako to ubrzo bude sljedećih nekoliko dana ili desetak dana, pa recimo da stavimo da je to 1. novembar onda imamo 90 dana, pa je sljedeći rok 31. januar, koji se odnosi na to da oni zajedno sa mišljenjem ministarstva dostave opštini i zahtjev da se dalje vodi postupak, onda opština 31. januara ima 45 do 90 dana da raspiše referendum, i neka bude da će se tu koristiti krajnji rokovi, jer se očigleno koriste u ovim situacijama. To je negdje kraj maja, onda ima 15 dana Ministarstvo da bude obaviješteno to je

sredina juna itd.itd. Evo da ne čitam sve po redu, ali do kraja jula Predlog zakona bi morao biti u proceduri do kraja sledeće godine, morali bi biti raspisani izbori za izbor vlasti u opštini Sutomore i novi izbori u opštini Bar. Ja znam da to nekima smeta, ali ja želim da ponovim da je opština Sutomore i kada smo donosili ovaj zakon ispunjavala sve uslove, tako da me prosto iznenađuje ili čudi zašto je toliko vremena trebalo ljudima iz ministarstava da konstatuju nešto što je seporno, a to je da ako postoji prostor u Crnoj Gori i traži da bude opština i da ima fiskalni kapacitet to je Sutomore. Ako postoji prostor koji ima i geografsko i saobraćajnu povezanost ,onda je to Sutomore, ako postoji sve ono što je drugo, a ciljevi su kada tražimo teritorijalne promjene, a to je podsticanje ekonomskog razvoja za koje Sutomore ima apsolutno sve preduslove, pružanje višeg nivoa usluga apsolutno dobar razlog, jer se ljudi iz Sutomora već dugo govore o tome da postoji mačehinski odnos ne samo opštinskih vlasti u Baru, već i državnih vlasti kada je u pitanju Sutomore da se ubiraju ogromni prihodi sa teritorije ovog dijela opštine Bar. I podsjetiću samo da je prodat Maljevik, da je opština Bar ubrala 40 miliona eura sa prostora Sutomora, to je samo jedan od mnogobrojnih prihoda koji je dobijen, da bukvalno centa nije uloženo u ovaj prostor, da osnovne stvari koje treba da priliče turističkom mjestu nijesu urađene. Zaista vrijeme da se makar kada je u pitanju Vlada sa jednakom ažurnošću kada je to bilo u prethodnim slučajevima kada su tražene nove opštine.

Kolega Mustafiću, i vama bitno izbori u Baru će biti do kraja sljedeće godine kao i izbori u Sutomoru, Sutomore mora i treba da bude opština. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

U redu nastavljamo dalje.

Hvala vam.

Poslanik Zoran Miljanić, postaviće sljedeće pitanje.

Izvolite.

ZORAN MILJANIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, ministre Konjeviću, kolege i kolegice, građani Crne Gore,

Na osnovnu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore ministru unutrašnjih poslova postavljam sljedeće pitanje:

S obzirom da je nerasvijetljenost krivičnih djela u Crnoj Gori po izvještaju Tužilaštva 80%, koje korake ste planirali da napraviti kako bi u narednom periodu bila poboljšana?

Obrazloženje:

Ministre Konjeviću, vjerovatno ćemo se složiti da bezbjednosna situacija u Crnoj Gori u posljednje vrijeme nije baš na dobrom nivou i nije baš najbolja. Nećemo se složiti vjerovatno oko termina da li je ugrožena, da li je nestabilna ili slično. Zašto je to tako, postoji vjerovatno veliki broj razloga i datira ne od kad ste Vi na čelu, nego i u zadnjoj deceniji, a i prije toga. Vaša odgovornost je veća u odnosu na vaše prethodnike, jedino iz tog razloga što je zakonom Upravi policije vraćena je u nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova, baš u vrijeme vašeg mandata.

Ja nebih danas govorio o velikim temama poput neriješenih ubistava, poput bombaških napada, poput napada na imovinu i poslanike medija, poput napada na državne funkcionere i ranjavanja, pa napade na pripadnike Policije i pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova. Nego bih vam se obratio iz razloga što u posljednje vrijeme više gospođa me susrelo u kvartu preko Morače u dijelu grada gdje ja živim i požalilo mi se da se dešavaju razbojnički napadi kada žene odu ili se vraćaju iz prodavnice, kada odu u komšiluk na kafu kod komšnice da razbojnici usred bijela dana napadaju, otimaju tašne, otimaju, skidaju lančice sa vratova, otimaju novčanike, tako ta i to je jedna loša pojava koja dodatno utiče na ovo da kažemo nestabilne bezbjednosne prilike u posljednje vrijeme. To je upravo u zadnje vrijeme pojačano i ima dosta takvih primjera. Hoću samo da se osvrnem na te obične ljude znači koji su na ulici da i oni su žrtve kriminala i žrtve napada, baš kao i svi ostali. Zašto je to tako, pa i to vam možda mogu pomoći, to je zato što ste vi ukinuli, odnosno mislim na Ministarstvo ne na vas lično, još ranije pozorne reone i pozornike na ulicama. Tako da vi osim saobraćajnog policajca više ne možete vidjeti na ulici policajca. Tako da jednostavno ti kriminalci, razbojnici, osjećaju se toliko sigurno da nasrću na naše građane bez ikakve zadržke i u po bijela dana.

Pored toga, ukinuli ste čak i patrolne službe, znači one službe gdje su policajci u vozilima i koji mogu vrlo brzo reagovati, a uveli ste neke policajce u zajednici i slične pojave što možda jesu, jeste dobro za neku veliku državu, ali za ovaj mali naš sistem i malu državu, mislim da to nije najbolje rješenje.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, ministre.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi poslaniče Miljaniću, očekivao sam da ćete ipak imati jedan pristupak koji je više afirmacija vašeg profesionalnog rada, imajući u vidu da ste dugo bili u službi bezbjednosti, uključujući, crnogorsku službu. Tako da ćete više koristiti u bojašnjenjima struku a ne politiku. Nažalost više ste ušli iz ugla, to je legitimno poslanika politike a ne struke. Opet kažem, to sam od vas očekivao imajući u vidu da vaše dugogodišnje iskustvo tek ste to u samom kraju odgovora, govorili o nekim stvarima koje su postojale dok ste vi bili pripadnik službi bezbjednosti u Crnoj Gori i to je tačno. To je prije više godina prije mandata ove Vlade su reorganizacijom određene stvari promijenjene, kao što ćemo sadašnjom reorganizacijom Uprave policije zajedno sa programom ICTAP-a koji radimo sa Američkom ambasadam u Podgorici krenuti u prvom kvartalu naredne godine sa patrolnim službama, sa podjelom Podgorice u određene patrolne reone gdje će to funkcionisati negdje na način otprilike ovako kako ste i vi u vašem komentaru sugerisali. Takođe, ono oko čega se nećemo složiti, ne što se nećete složiti sa mnom, nego se nećete složiti recimo i sa pomoćnikom državnog sekretara Hojtom Brajanom i samo prije nekoliko dana boraviće u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori, odgovarajući na novinarsko pitanje vezano za njegov utisak i prema njegovim informacijama ocjenu stanja bezbjednosti u Crnoj Gori, rekao da je ona stabilna i da je Podgorica, bezbjednost u Podgorici na većem nivou nego što je to u Vašingtonu dakle on dolazi. To je apropo izjave onu koju sam ja saopštio prije 15 dana. Ono što ste takođe kroz izvještaj tužilaštva koji ste uzeli kao lajt motiv da postavite ovo pitanje, zaboravili da saopštite jeste da na strani 48 tog izvještaja se konstatuje podatak od 10,8% neotkrivenih učinilaca teških i najtežih krivičnih djela, što je neophodno cijeniti u kontekstu otkrivanja krivičnih djela veće društvene opasnosti. Podaci, ono o čemu postoji razlika i hvala vam na tome što smo zajednički negdje taj problem prepoznali i krenuli u njegovo rješavanje jeste da u izvještajima tužilaštva i Uprave policije se razlikuju podaci po pitanju stanja i rezultata u oblasti kriminaliteta. Zašto? Razlike u podacima su prezentirane o radu Vrhovnog državnog tužilaštva 2013.godinu su posljedica različitih metodologija prikazivanja podataka. Obim, odnosno stopa kriminaliteta ako se predstavlja kroz zvaničnu statistiku Uprave policije, značajno je manje u odnosu na podatke tužilaštva. Jer tužilaštvo registruje i veliki broj krivičnih djela koje prijavljuju građani drugi organi, nevladine organizacije, kao i inicijativu državnog tužilaštva koji dolazi direktno u tužilaštvo. Policija procenat rasvjetljenosti krivičnih djela

po nepoznatom izvršiocu prikazuje na osnovu broja djela koja je registrovala i rasvijetlila u izvještajnoj godini, dok tužilaštvo procenat računa na osnovu prijavljenih krivičnih djela po nepoznatom izvršiocu u tekućoj i prethodnim godinama ukoliko zaista nije nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja. Nevezano od ovoga, ono u šta smo ušli jeste da te metodologije usaglasimo, jer je to jedna od obaveza koje smo prepoznali i definisali kao svoju obavezu u poglavljima 23 i 24. Podsjećam da je tužilaštvo kao organ gonjenja do nedavno u proteklih 18 mjeseci funkcionisalo bez starješine Vrhovnog državnog tužioca, koji je izabran voljom upravo poslanika crnogorskog parlamenta na nedavnom zasijedanju. Ova situacija je dodatno otežala funkcionisanje Policije i tužilaštva, na što je Evropska komisija upozoravala i ukazivala u svom izvještaju. Zajedničke aktivnosti, angažovanje svih raspoloživih kapaciteta doprinijeće poboljšanje rezultata, što je zajednička obaveza u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala i implementaciji mjera preporuka Evropske komisije iz akcionih planova za pregovaračka poglavlja 23 i 24. Samo jedna ilustracija uvijek su nam, uvijek bez obzira da li dolazili iz vlasti i opozicije govorimo o potrebi ispunjavanja evropskih obaveza posebno iz poglavlja 23 i 24. Danas je na Odboru za politički sistem bio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona DNK iako je sami tekst zakona dobio pozitivno mišljenje Evropske komisije, on zbog neprisustva jednog dijela poslanika vladajuće koalicije nije dobio podršku poslanika opozicije iako se radi o evropskom zakonu. I sada bismo mogli da budemo dozvoličete, mogli bismo da budemo kritikovani zašto taj zakon nijesmo usvojili, a radi se o tekstu koji je pozitivno ocijenjen od strane Evropske komisije. U tom dijelu vas molim da barem kad se radi o Evropskim zakonima nemamo tu podjelu na vlasti i opoziciju, nego da ocjenjujemo tekst onako kako ga ocjenjuje Evropska komisija i omogućimo prohodnost određenih zakonskih propisa koji su vrlo važni. Budućim izmjenama takođe ulazimo i vrlo brzo će doći pred Parlament izmjene zakona o unutrašnjim poslovima koji je u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova, Zakonika o krivičnom postupku, specijalnom tužilaštvu, oduzimanje imovinske koristi u nadležnosti Ministarstva pravde. Jasno će se precizirati i proširiti određena policijska ovlašćenja, što će za sigurno doprinijeti većem stepenu otkrivanja krivičnih djela. Ministarstvo unutrašnjih poslova započelo u proceduru, reorganizacije postojeće strukture oko čega sam nešto govorio na samom početku i posebnog usklađivanja sa onim što budu rješenja u zakonu o specijalnom tužilaštvu. Izmjenama Pravilnika na kojima već radimo, shodno obavezama iz plana 23 i 24 formiraće se četiri nove organizacione jedinice. Dakle, za sajber kriminal, terorizam, trgovinu ljudima i vođenje finansijskih istraga. Centralizovaće se privredni kriminal, unaprijediti obavještajni rad policije i na takav način realizovati predviđene obaveze iz Akcionog plana za 24. Naravno, ne bježeći od onoga što je prisutno i u drugim zemljama, ne postoji apsolutna efikasnost organa za sprovođenje zakona, ona je nemoguća. Ne postoji apsolutna efikasnost ni jednog državnog organa, ali ono što i kroz ova pitanja i vaša i drugih jeste da ih negdje doživljavamo kao određenu vrstu podstreka da državni organi rade bolje. Ima dosta prostora za njihovo

unapređenje, ali bih molio u tom kontekstu da ono što je dio parlamentarne procedure, kao što je usvajanje ovih evropskih zakona ne dijeli nas na vlast i opoziciju, nego da te tekstove na koje imamo pozitivna mišljenja EK imaju prohodnost u crnogorskom parlamentu a ne da isključivo iz političkih razloga ti zakonski tekstovi ne dobiju prohodnost i onda kasnimo sa njihovim usvajanjem, a da ne govorimo o njihovom implementaciji. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, ministre Konjeviću.

Izvolite, kolega Miljaniću, komentar.

ZORAN MILJANIĆ:

Ministre Konjeviću, mislim da do sada svaka da kažemo rasprava u ovom domu je bila na fonu poboljšanja rada institucija sistema, tako je i ova. Ne vidim zašto biste je drugačije doživjeli. Jedino što bih vam ukazao da sam ja bio pripadnik službe u jednoj sređenoj državi koja se zvala Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija. To je nešto što je razlika između ove sadašnje službe na čijem ste vi čelu i one gdje sam radio. Da ste se malo raspitali znali biste da sam 1989.godine u vrijeme antibirokratske revolucije kada je vaš koalicioni partner došao na vlast ulicom ostao bez posla. Eto toliko o tome, mom profesionalnom angažmanu. Meni je važnije, gospodine ministre, šta kaže onaj narod i oni građani na ulici, nego što kaže bilo koji strani zvaničnik. To što kaže strani zvaničnik je bitno a ono što kažu na ulici, što kažu građani u svakodnevnom životu i ti problemi sa kojima se oni susreću treba da je mnogo bitnije za nas sve, a za nas ovdje jeste sigurno, nego bilo kakve ocjene bilo kojih stranih zvaničnika. To je njihovo pravo da oni vide tako ali uvijek ne mora da to bude sve i tačno. Još jednu stvar bih vam sugerisao da je mnogo bolje da se okrenete rješavanju egzistencionalnih problema ljudi koji rade u vašim službama, to su ljudi koji obavljaju operativne poslove na terenu i policajci, koji su na ivici životne egzistencije, nego što se daju i što su se davali krediti pod sumnjivim okolnostima, funkcionerima policije. Ne kažem za vaš period, kažem da je to vaš posao da se sada time bavite. Naravno i vi i tužilaštvo, jer to je potpuno jedno te isto. Vrlo je bitno da se bavi, vrlo je bitno da dodjemo do prave istine i da te novce koji idu u te potrebe, kao i oni novci koji idu za nezakonite pritovre, a čuli smo juče od gospodina Markovića da je to oko 5 miliona eura. Mnogo je bilo bolje

da je sve to otišlo na one potrebe koje ste vi sami isticali da vam treba novca, a ne da se traži ponovo iz budžeta nego ima novca samo ga treba iskoristiti, da ne ide na pogrešne svrhe, nego da ide onamo gdje treba da se iskoristi.

Samo još jedno, juče je gospodin Marković iznio jednu po meni jako tešku izjavu, izjavu je dao, da su kriminalci tehnički opremljeniji od policije. Dajem vam to k znanju ako niste pratili, pitao sam u kom svojstvu. Rekao je - u svojstvu potpredsjednika Vlade. Nijesam znao da je to tako, ali eto dajem k znanju ako niste pratili.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Gospodine Miljaniću, potpredsjednik Marković nije trenutno u sali, kad bude onda možete sa njim razmjeniti ocjenu te konstatacije.

Nastavljamo dalje.

Kolega Abazović, izvolite, postavite pitanje.

DRITAN ABAZOVIĆ.

Potpredsjedniče Mustafiću, poštovani ministre Konjeviću, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Ministru unutrašnjih poslova, postavio sam sljedeće pitanje koje mi nije u ruci, jer sam malo permutovao raspored, ali koje glasi otprilike ovako, a ministar ima mogućnost da ispravi.

Po kojim parametrima, kada ste izjavili da je sigurnost u Crnoj Gori ista kao i u SAD kojim ste se parametrima služili. Mislim da je za javnost ovo bitno da zna, a pokušaću vrlo kratko da obrazložim moju ličnu nelogičnost vezano za to, a vjerovatno ću vam u komentaru reći da ste pogriješili u negativnom smislu za Crnu Goru jer je za sigurnost bolja nego u SAD.

Interesuje me kako možemo da se uporedimo sa zemljom koja što se sigurnosnog aspekta tiče je tehnološki jako opremljena, vjerovatno ima tehnološki opremljene kriminalce, ali je spektakularno opremljena u tehnološkom i vojnom smislu, koja na žalost vodi ratne sukobe ili mirovne misije širom svijeta, čiji je broj stanovnika 318 miliona, koja ima GDP kapital negdje oko 46.000 dolara, koja zaista ima ubijstava u određenim zonama i u oređenim gradovima više nego Crna Gora, ne za jednu, nego za pet godina i koji su to parametri po kojima se uporedila ta sigurnost. Metodologija sigurnosti zaista može da bude vrlo široka, vrlo je disperzivna u tom smislu, možemo

da gledamo to u nekom socijalnom, možemo to da gledamo baš u kriminalnom, možemo da gledamo u odnosu na korupciju, organizovan kriminal, sve to zajedno utiče na bezbjednost, na generalno kulturno uzdignuće društva, sve ono što podrazumijeva i trgovinu i ekonomiju. Samo me interesovalo koji su to parametri kojima ste se služili da biste došli do takvog zaključka. Mislim da je logičnije da se uporedjemo sa nekim zemljama sličnih karakteristika, mogućnosti i veličina a ne sa zemljama koje su super sile u nečemu bez obzira što biti super sila ne znači da bezbjednost je na najvećem mogućem nivou. U drugom dijelu ću reći šta Global Pis index za svijet generalno za sve zemlje koja učestvuju u istraživanjima govori i o Crnoj Gori i o SAD, i o nekim drugim državama. To sam se logikom služio, a volio bih da čujem od vas odgovor kojom ste se vi logikom služili kada ste to izjavili. Što se tiče zemalja u regionu tu bih se i ja mogao složiti sa vama, a što se tiče SAD nekako mi nije nešto što je uporedivo, osim ako vi imate bolje podatke. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, kolega Abazoviću.

Izvolite, ministre.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Poštovani poslanice, prvo da razjasnimo jednu stvar. Vas sam razumio da vi mislite da je bezbjednost u Crnoj Gori bolja nego u Americi. To ste rekli. Vi ste rekli da mislite, a sada mi kažete nije vaše mišljenje nego je mišljenje neke institucije koju ste pročitali. U redu, ne sjekiram se ja ni najmanje. To je prva stvar.

Druga stvar, ovu vrstu poređenja, sami ste odgovorili na vaše pitanje, upoređujući bruto društveni proizvod po glavi stanovnika, odgovara vam statistika. To ste mogli da pitate vašeg kolegu poslanika iz Pozitivne, gospodina Bojanića, on je možda, izvinjavam se, dakle bivši iz Pozitivne, izvinjavam se, on je možda pozvaniji od mene i vas u tom statističkom dijelu. Dakle, prosto kao što računate, imate u ekonomiji različite parametre na bazi kojih uporedjujete određene države. Jedan od parametara je bruto društveni proizvod po glavi stanovnika. Imate niz nekih drugih parametara, na bazi kojih pravite poređenje bez obzira na veličinu zemlje. Isto u ovom kontekstu imate statističke parametre do kojih se dolazi, koji pokazuju mogućnost da iz tih parametara izvlačite generalnu ocjenu o stanju bezbjednosti. To je prosto jedna stvar koja je pristuna i nevažno je da li to rade zemlje regiona za neku od zemalja EU ili za SAD. Dakle, parametri sesa

aspekta broja krivičnih djela njihove rasvijetljenosti, strukture krivičnih djela i tako dalje i dolazite do jedne opšte stope kriminaliteta, koja je prisutna u jednoj državi bez obzira na njenu veličinu. Statistika je u pitanju izvlačenje iz tog konteksta i ovo što sam bio pripremio, imajući u vidu da poslije izjave zamjenika državnog sekretara, vjerovatno se i vi slažete sa ovom mojom izjavom, onda ste pošli još u veću krajnost, misleći da je, odnosno tvrdeći da je, a evo jedna čekam da čujem te podatke da je bezbjednost bolja nego u Sjedinjenim ametičkim državama, na što vam ja zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

U svakom slučaju raduje nas ta činjenica. Izvolite, kolega Abazović.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, sadašnji ministre SDP-a, u Vladi Crne Gore. Ja ću vam reći ono što sam rekao i malo prije. Morao sam tragom vaše izjave malo da istražujem, s obzirom da nijesam znao i došao sam do sajta koji svako može da pogleda, koji je vrlo relevantan, radi se o GLOB INDEKSU svake godine. Oni imaju Vision of Humanity i imaju i imaju niz parametara po kojima utvrđuju bezbjednost u svim zemljama, koji učestvuju u istraživanju, a ima ih zaista puno. I sada da ne bih sve čitao, mi se nalazimo, vjerovali ili ne po tome na 55 mjestu u malo bezbjednije zemlje, a SAD ona je žutim, ona je 99 mjestu po njihovoj statistici. Međutim, ono što treba nas da interesuje, ministre, i zbog čega sam ja postavio pitanje jeste kada mi to spustimo na nivo Evrope. Služimo se GLOBAL INDEKSOM, GLOBAL PIS INDEKSOM. U toj situaciji Crna Gora, što se Evrope tiče je pri dnu. Gora je od Srbije, gora je od Hrvatske, bolja je od Bosne, bolja je od Kosova, što se regiona tiče. Na prvom mjestu je Island, a od zemalja bivše Jugoslavije najbolje je kotirana Slovenija koja je na deseto mjesto. A ministre unutrašnjih poslova, ja sam ovo pitanje postavio i u svijetlu događaja koji su karakterisali prethodnih dva mjeseca, kada se broj ubistava u Crnoj Gori povećalo. Broj ubistava koji se povećava. Broj obračuna kriminalnih grupa i neke koje vi hapsite je u uvećanju i tvrdeći u toj situaciji, kao i ovo što je tvrdio potpredsjednik Vlade, nema veze što nije tu javna je ličnost, iznosi javne stavove da su kriminalci tehnički opremljeniji, a da mi kao zemlja imamo nivo sa SAD-om, ja mislim da nije bar korektno prema građanima, ali to je moje subjektivno mišljenje. Moj je apel da vi zaista svoj posao morate da radite malo bolje, generalno kao Ministarstvo unutrašnjih poslova i da bezbjednost građana Crne Gore, koje ponavljam u posljednjih dva mjeseca nije na zavidnom nivou. Opet subjektivno bez ikakve statistike i bez ikakvih ovih indeksa koje možemo da zapostavimo da zaista pokušate da izdignete na neki veći nivo. To što će Ministarstvo unutrašnjih poslova nakon određenih ubistava ili pucnjava po Baru slati

interventne jedinice, to nikoga više ne interesuje. Građane interesuje da se to više ne dešava, a građane Crne Gore bi bezbjednost trebala da interesuje ne da bude na nivou Islanda, jer to je zaista teško ili na nivou Danske, ali ipak na nivou nekih baltičkih država koje komparativno statistički u bilo kojoj statistici koju ste vi pominjali realno bi mogle da odgovaraju, trebaju da odgovaraju našim građanima. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Kolega Labudović će postaviti sljedeće pitanje. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Prvo da iskoristim priliku da vam zahvalim zbog činjenice da ste nam omogućili da ipak obavimo svoju poslaničku dužnost, s obzirom da smo imali jedan veoma važan sastanak.

Gospodine Konjeviću, činjenica je da sam se ja prvo obratio Ministarstvu vanjskih poslova, jer sam smatrao da ono što mene u ovom pitanju interesuje spada u djelatnost tog ministarstva, ali ne branim, vi ste jednako predstavnik Vlade koliko i vaš kolega Lukšić, tako da mogu i vama da se obratim. Da vam se obratim ovim pitanjem ponukalo me nekoliko napisa u posljednje vrijeme koji upućuju na činjenicu da ni nakon osam godina od kako je stekla nezavisnosti punopravni i unutrašnji, međunarodni kapacitet da odlučuje od svim svojim pitanjima Crna Gora nije definisala liniju razgraničenja gotovo ni sa jednom državom koja je okružuje.

Vi ćete vjerovatno reći da su u pitanju neki sporadični problemi koji u principu ne opterećuju dobrosusjedske odnose i ja ću se složiti sa vama, ali je činjenica da je jedan od osnovnih atributa države jasno i nesporno utvrđene njene međunarodne granice. Crna Gora to u ovom trenutku nema i pored činjenice da su pred ratifikacijom sporazumni sa nekim od naših susjeda, ali to iz raznoraznih razloga koji upućuju na sumnju da postoje teritorijalni sporovi odlaže. Evo neću apostrofirati pitanje Prevlake. Ono je pitanje koje je Crna Gora naslijedila iz onog doba kada je bila članica i državne zajednice i one velike Jugoslavije, ali je činjenica takođe da se odjednom pojavio spor i oko ratifikacije Sporazuma o razgraničenju sa Bosnom i Hercegovinom, jer neki krugovi kako iz reda naučnika i javnosti, tako iz reda veoma odgovornih političara najavljuju spor vezano za Sutorinu. Oni tvrde da je Sutorina jedan od da izlaza Bosne i

Hercegovine na more, sa kojim je ona međunarodno priznata na Berlinskom kongresu, i da je Sutorina pripala Crnoj Gori dženlmenskim sporazumom dvojice tadašnjih partijskih funkcionera jedne i druge države, koji su mijenjali Sutorinu za neko lovište tamo negdje na Sutjesci. Takođe, uporno se ćuti pred činjenicom da postoji sporna teritorija i sa, ja bih rekao sa Srbijom, a vi ćete tvrditi da je riječ o nekakvoj državi koja se zove Kosovo. I ono što mene lično motiviše da vam postavim ovo pitanje jeste činjenica da na tom području, čak i ja imam neka imanja za koja plaćam poreze, a evo već 15 godina ni nos tamo ne smijem da pomolim, pa sam vam se obratio pitanjem sljedeće sadržine:

"Sa kojim državama sa kojima se graniči Crna Gora ima utvrđenu i Međunarodnim sporazumom potvrđenu liniju razgraničenja, a sa kojima je ta linija sporna i šta Vlada i resorno ministarstvo preduzimaju tim povodom?" Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam. Izvolite, ministre.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Hvala.

Gospodine Labudoviću, samo ću vam prije odgovora reći jednu stvar. Republika Hrvatska je obnovila svoju državnost '91godine, još uvijek sa svojim ključnim susjedima Bosnom i Hercegovinom i Slovenijom članica Evrpske unije nema potpisane ugovore o razgraničenju. Hoću da vam kažem koliko su te stvari kompleksne, jer se radi o međudržavnim dogovorima i sporazumima. Dakle, to je prva stvar.

Crna Gora je naporno u proteklih sedam, odnosno osam godina radila, ja ću vam reći šta u tom dijelu imamo. Ono što bih vas zamolio, dakle s obzirom da je ovo visoki dom, da je ovo politika, nemojte da širite u ovom Parlamentu stvari koje nijesu tačne i da prepričavate trećerazredne novinske članke, pokušavajući na neki način da izazovete osjećaj da neka država u okruženju u ovom slučaju Bosna i Hercegovina ima teritorijalnu pretenziju prema Crnoj Gori. Ja mislim da u tom kontekstu kao odgovorni ljudi, kao državni funkcioneri moramo, ipak da znamo da vrednujemo šta je državni stav saopšten više puta od strane organa Bosne i Hercegovine, a šta je pisanje nekog drugorazrednog ili trećerazrednog medija. Mislim da je to važno kao poruka koju građanima treba da pošaljem. Razgraničenje i utvrđivanje državne granice između Crne Gore i Bosne i Hercegovine je završeno i očekujemo potpisivanje ugovora o državnoj granici čime će ove dvije države od bivših članica Socijalističke Federativne Republike

Jugoslavije prve riješiti pitanje svojih granica. To vam je još jedna ilustracija koliko su ove stvari komplikovane. Pregovori na obavljanju poslova razgraničenja međudržavne granice i priprema za zaključivanje međudržavnog ugovora o državnoj granici između Crne Gore i Bosne i Hercegovine, započeti su oktobra 2008. godine, a završeni maja 2014. U tom periodu održano je pet sastanaka Komisije za granicu Crne Gore i Bosne i Hercegovine i osam sastanaka zajedničkih stručnih grupa za dokumentaciju i identifikaciju, granične linije između dvije države.

Na završnom sastanku komisija za granicu Crne Gore i Bosne i Hercegovine, održanom 26. i 27. maja ove godine u Sarajevu saglašena su i parafirana sva granična dokumenta od strane komisija i stručnih grupa i to Ugovor o državnoj granici između Crne Gore i Bosne i Hercegovine, tekstualni opis protezanja državne granice i topografska karta razmjera 1:25 hiljada sa ucrtanom graničnom linijom, cjelokupna državna granica ucrtana je na 19 topografskih karata, prema važećim podacima u katastru, sa spiskom koordinata svih prelomnih tačaka od tromeđe Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Republike Srbije na sjevernom dijelu, do tromeđe Crne Gore i Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske na južnom dijelu. Dakle, sva granična dokumenta su verifikovana i od strane članova Komisije, predstavnika sva tri konstruktivna naroda u Bosni i Hercegovini. Nekadašnja administrativna katastarska granica postala je državna granica.

Protokolom o određivanju tromeđnih tačaka koji je potpisa u Sarajevu 2003. godine, određene su tromeđne granične tačke na sjevernoj i južnoj tromeđi između Crne Gore, Republike Srbije i Bosne i Hercegovine i između Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske.

Vlada Crne Gore, na sjednici od 12. juna ove godine, na prijedlog Ministarstva unutrašnjih poslova, usvojila je Izvještaj o vođenju pregovora na pripremama zaključivanja ugovora o državnoj granici Crne Gore i Bosne i Hercegovine, prihvatila isti, čime su u Crnoj Gori okončani unutrašnje pravne procedure potrebne za potpisivanje ovog ugovora.

Komisija za granicu Crne Gore i Bosne i Hercegovine, treba da formira zajedničko radno tijelo u čijoj će nadležnosti biti da izvrši obilježavanje ovim ugovorom utvrđene državne granice na terenu. Takođe, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na sjednici od 10. septembra ove godine utvrdilo je Prijedlog za zaključivanje ugovora o državnoj granici između Bosne i Hercegovine i Crne Gore, i sada je Ugovor o granici na daljoj proceduri kod Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Podsjećamo vas da su nedavno bili izbori u Bosni i Hercegovini, početkom oktobra mjeseca i da je ovih dana, čini mi se, konstituisano predsjedništvo. Nakon završetka procedura Predsjedništva Bosne i Hercegovine stvaraju se uslovi za

potpisivanje ovog ugovora, nakon čega slijedi potvrđivanje, odnosno ratifikacija ugovora sa ciljem stupanja na snagu.

Razgraničenje između Crne Gore i Republike Kosovo, usaglašen je i parafiran tekst Nacrta ugovora o državnoj granici između Crne Gore i Republike Kosova. Takođe, usaglašeno je i potpisano zajedničko upustvo za obilježavanje državne granice, održavanje granične linije, graničnih oznaka i pojasa uz državnu granicu između Crne Gore i Republike Kosovo.

Na drugom sastanku komisija za granicu Crne Gore i Republike Kosovo, koji je održan marta prošle godine u Podgorici, usaglašeni su i potpisani Poslovnik o zajedničkom radu komisije, Upustvo o zajedničkom radu komisije za identifikaciju i utvrđivanje pravca protezanja granične linije, izradi graničnih dokumenata kojim je, između ostalog, utvrđeno da se za pripremu granične dokumentacije, radi precizne identifikacije granične linije koriste katastarski planovi, elaborati o nekadašnjim katastarskim granicama između republika bivše Jugoslavije. Nastavljeni su pregovori na usaglašavanju pravca protezanja granične linije i radi se na pripremi priloga koji su sastavni dio ugovora o granici. Ukupno je usaglašeno od 80 kilometara državne granice između Crne Gore i Republike Kosovo, usaglašeno je 75 kilometara.

Takođe, bitno je naglasiti da sam s ministrom Unutrašnjih poslova Republike Kosovo, marta ove godine u Prištini, između ostalih, potpisao Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosovo o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Kotlovi-Kućište za međunarodni drumski putnički saobraćaj na putnom pravcu Murina-Čakor-Peć i Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosovo o otvaranju međunarodnog drumskog graničnog prelaza ulaz Savine vode, na putnom pravcu Rožaje-Kula-Peć, čime Crna Gora i Republika Kosovo indirektno priznaju nekadašnje administrativne granice nakon obnove, odnosno sticanja nezavisnosti.

Sa Republikom Albanijom još 2009. godine potpisan Sporazum Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije, a državna granica između Crne Gore i Republike Albanije utvrđena je još 1926. godine i to je konstatovano u Sporazumu iz 2009. godine. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, ministre.

Kolega Labudoviću, pravo na komentar.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine Konjeviću,

Da na početku raščistimo jedno pitanje. Apsolutno je netačna vaša teza da ja širim paniku i laži u ovom parlamentu. Uostalom, sami ste rekli, nakon osam godina imate potpisan Sporazum samo sa Republikom Albanijom. Ako to nije dovoljan argument za upitanost koju sam ja iskazao, onda ja stvarno ne razumijem šta je politika.

Drugo, pitanje Sutorine, gospodine Konjeviću, nijesu pokrenuli neke trećerazredne novine i portali, već se vodi široka društvena akcija koju predvodi niko drugi nego prof. Suad Kurćehaić, profesor sa Fakulteta političkih nauka i dr pravnih nauka istovremeno, a takođe, zaboravili ste da su još 2006. godine Željko Komšić i Haris Silajdžić, tadašnji članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine najavili ovaj granični spor sa Crnom Gorom.

Šta će biti i kako će biti, ja nijesam baba Vanga, vi još manje, ali je činjenica da sporazum još nije potpisan, i da se vodi široka društvena akcija da se pitanje Sutorine postavi pred međunarodnu arbitražu, tako da nećemo imati samo Prevlaku kao problem.

Što se tiče granice sa Srbijom, u dijelu koji pripada njenoj južnoj pokrajini Kosovo, takođe 12 sastanaka je Komisija za razgraničenje održala i nije uspjela da parafira sporazum, šest hiljada hektara je još uvijek sporno. Iako izuzmemo Koča Danaja, koga uporno pokušavate da stavite pod tepih, a ima ona "boj se Danajaca i kad darove nose", mi u ovome trenutku, gospodine ministre, nemamo međunarodno priznatu i međunarodnim i međudržavnim ugovorima potvrđenu granicu Crne Gore, gotovo ni u jednom dijelu.

Nije sporn, za sad, makar ja to nijesam čuo, onaj dio koji se drži Republike Srbije. Valjda nekim svojim unutrašnjim problemima pritisnuti, nisu možda ni obratili pažnju na to. Ne znam ima li spora ili nema, ali znam, gospodine ministre, možete da pričate što god hoćete, da imam imanje u ovom spornom području, koje je katastarski moje i na koje plaćam porez, a na koje 15 godina, uprkos intervencijama granične policije kojoj odajem priznanje i skidam kapu za ono što pokušava da napravi na tom terenu, država Crna Gora kao država, ne smije nogom da stupi. To ide vama na teret i vama na dušu pa se vi možete pravdati koliko vam god volja. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, kolega Labudoviću.

Koleginica Branka Bošnjak će postaviti naredno pitanje. Neka se pripremi kolega Đukanović.

BRANKA BOŠNJAK:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Moje poslaničko pitanje glasi: Koliko je lica po povlašćenim uslovima, u skladu sa članom 12 Zakona o crnogorskom državljanstvu, steklo crnogorsko državljanstvo i tražila sam da mi se dostavi lista sa imenima i prezimenima tih lica i na čiji predlog je za svakog od njih donijeta odluka o prijemu u crnogorsko državljanstvo?

Ovo sam tražila iz razloga što smo svi svjesni činjenice da je naš zakon, svjesna sam i ja činjenice da smo mala država, sa malim brojem stanovnika i da ne smiju biti, da kažem previše otvoreni za prijem u crnogorsko državljanstvo, da ne bi izazvali neki kontraefekat, ali mislim da je naš zakon toliko striktan i toliko strog da mi imamo ogroman broj građana Crne Gore, znači ljudi koji žive u Crnoj Gori koji su rođeni u Crnoj Gori, završili i osnovnu i srednju školu u Crnoj Gori, čiji roditelji imaju crnogorsko državljanstvo a oni ga nemaju. Ja znam, da ne navodim imena iz svoje porodice i od svojih prijatelja ljude koji se suočavaju sa tim problemom.

Slažem se sa tim da treba postojati ovaj član zakona koji omogućava davanje državljanstva po povlašćenim uslovima određenim ljudima, ali ja mislim da se to zloupotrebljavalo i iz tog razloga da bi dokazala da ipak Crna Gora možda i manje vodi računa o onima kojima bi trebala da vodi računa, koji žive tu sa nama, a da mnogo veći prioritet daje nekima kojima daje privilegiju za dobijanje državljanstva, ada li su ti ljudi to i zaslužili. Iz tog razloga sam htjela da dobijem tačnu informaciju koja su to lica i na čiji predlog je donešena odluka da se oni prime u crnogorsko državljanstvo, a znam da po zakonu to mogu da urade, odnosno da predlog daju samo Predsjednik države Crne Gore, predsjednik Skupštine Crne Gore i premijer. To su tri osobe koje u skladu sa članom zakona, koliko je meni poznato, mogu da daju predlog da se donese ova odluka. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, koleginice.

Ministre, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Hvala Vama, uvažena poslanice Bošnjak.

Mi smo već ovo objavljivali. Ovo je dostavljano prije negdje pola godine, čini mi se, možda malo više na pitanje poslanice Jonice. Ona je dobila taj spisak i takođe smo u odgovoru na zahtjev o slobodnom pristupu informacijama jednom dnevnom listu, takođe, odgovorili. Ovo nije više nikakva tajna. Moja želja je bila i obaveza zakonska u tom dijelu, shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, da se imena i prezimena i nakon stava nadležene Agencije za zaštitu podataka o ličnosti da se to može objaviti ime i prezime, mi smo to i uradili. Dakle, nema nikakvog specijalnog odgovora mog sada ovim povodom, jedino što će odgovarajući na ovo Vaše pitanje taj presjek biti dopunjen zaključkom od 05.maja 2008. kada je zakon stupio na snagu zaključno sa 27.10. danas ili juče kad li, koliko lica je steklo državljanstvo prijemom po članu 12. To je 180 lica, od trenutka primjene zakona do 27.10. u prilogu pisanog odgovora dosaviću vam listu sa imenima i prezimenima lica koja su u skladu sa članom 12 Zakona o crnogorskom državljanstvu stekla crnogorsko državljanstvo.

Kao što sam već rekao, ovo je već nekoliko puta objavljivano u sredstvima javnog informisanja i bilo predmet javnosti. Ono što ću sada još da vam kažem, da su ovlašćeni predlagači na osnovu kojih je donijeta odluka o prijemu u crnogorsko državljanstvo su: Predsjednik Crne Gore u jednom slučaju, predsjednik Skupštine u jednom slučaju, predsjednici Vlada Crne Gore od 2008. do 2014. u 20 slučajeva, potpredsjednik Vlade u jednom slučaju, Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja u 20 slučajeva, Ministarstvo zdravlja različito su se organizaciono zvali za ovih sedam godina u dva slučaja, Ministarstvo kulture, sporta i medija u 58, Ministarstvo prosvjete i sporta u sedam, Ministarstvo kulture u šest, Ministarstvo prosvjete u šest, Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine i da spojim Ministarstvo održivog razvoja i turizma ukupno šest, Ministarstvo nostranih, vanjskih i Ministrstvo inostranih i evropskih integracija ukupno 10, Ministarstvo odbrane dva, Ministarstvo za ekonomski razvoj jedan, Ministarstvo nauke četiri, Ministarstvo pomorstva i saobraćaja jedan, Ministarstvo pravde tri, Ministarstva unutrašnjih poslova 17, Ministarstva za informaciono društvo tri, Uprava za sport i mlade u devet slučajeva subili predlagači. U pisanom odgovoru ćete dobiti spisak od 180 lica sa navedenim podatkom ko ga je predložio da dobije državljanstvo. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, ministre.

Koleginice Bošnjak, komentar.

BRANKA BOŠNJAK:

Zahvaljujem ministru i očekujem taj odgovor, nadam se da ću ga dobiti i prije sljedeće sjednice s obzirom da ste rekli da ste ga već pripremili, odnosno da ste ga imali pripremljenog za neke moje kolege koje su ranije postavljali pitanje i za novinare.

Dodatno bih Vas pitala, da li ste u Ministarstvu vašem planira izmjena Zakona o crnogorskom državljanstvu i da li se planira, u stvari da, uslovno rečeno, ti uslovi koji su vrlo striktni malo olabave, da bi neki ljudi koji zaista zaslužuju da budu crnogorski državljani, neću sada govoriti ne po ovom članu, jer ne znam šta vam je, pretpostavljam da ima tačno pravilnik po kome se odlučuje o tome i voljela bih ako nije problem da mi i to dostavite u sklopu ovog pitanja. Da li planirate da radite na izmjenama ovog zakona, jer mislim da je negdje po nas koji smo u Crnoj Gori nismo gostoprимljivi ili da kažem da odbijamo neke ljude koji zaista zaslužuju da dobiju crnogorsko državljanstvo, kojima su roditelji crnogorski državljani, koji su ovdje završili školovanje, a desilo se da se školuju u nekoj drugoj državi i to u državi koja je tada bila zajednička, pa su tamo izvadili neku od ličnih dokumenata pasoš ili ličnu kartu, jer im je tokom studija trebalo da putuju na neku od ekurzija, da su oni oštećeni iz razloga što ministarstvo neće da pravi uvid. Vi lako možete da zaključite da je to lice živjelo u Crnoj Gori toliko godina i završilo sve što pričam osnovnu, srednju školu i da praktično zaslužuje da bude crnogorski državljanin, ali to se ne radi. Nekako se ti dokazi o tome ne provjeravaju, koliko sam shvatila.

Mislim da bi trebali da idemo u tom pravcu da se ovaj zakon učini manje strogim, ali da se i dalje ima u vidu da ne smijemo da ga do te mjere napravimo fleksibilnim da dobijemo odjednom ne znam koliko novih državljana, sa tim se takođe ne slažem. Mislim da smo se ogriješili o mnoge koji i dalje žive u Crnoj Gori i nadaju se crnogorskom državljanstvu. Ogromni su problemi ljudi koji nemaju državljanstvo, susreću se sa ogromnim problemima, a reći ću jedan koji je onako za sve slikovit, tj. da ne mogu da konkurišu za zaposlenje u državnim organima Crne Gore i u lokalnim organima lokalne samouprave zato što nisu crnogorski državljani. Mislim da su diskriminisani bez nekog pravog razloga, jer je suštinski stanje na njihovoj strani, ali čisto pravni akt i ovaj strogi Zakon o crnogorskom državljanstvu ne omogućava da dobiju državljanstvo. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Zahvaljujem na prilici da pojasnimo. Mislim da je negdje tema koju Vi otvarate zaista značajna. Ono što ću Vam ja kazati da nijednim zakonskim propisom ne možete da riješite sve pojedinačne slučajeve koje mi susrećemo. To je prosto nemoguće, kao Vi tako i ja. Kao ministar unutrašnjih poslova u prilici sam da vrlo često primim te ljude i zaista vidim da zakon u jednom svom segmentu možda ima određenu vrstu manjkavosti. Sve je to od slučaja do slučaja. Zakon se piše kao univerzalan u kontekstu njegove primjene. Ne možemo ga mijenjati da bi smo svaki pojedinačan slučaj koj možda ima neki svoje elemenat nepravde mogli da ispravimo.

Zakon o crnogorskom državljanstvu je usaglašen sa svim standardima koji postoje u toj oblasti. Dakle, stoje dvije stvari, jedna je da neke zemlje imaju liberalne, a neke imaju malo strožije zakonske propise. Sve zemlje naše veličine, našeg brojnog stanja su se opredijelile za ovaj drugi koncept, strožijih zakonskih rješenja u tom smislu i sa aspekta koncepta to je opredjeljenje zauzeto 2008. godine kada je taj zakon usvojen. Nekoliko puta, podsjetiću vas, su ugrađivane u njega kroz izmjene i dopune određene norme temporalnog karaktera, trajale su jedno vrijeme kako bi se olakšale određene stvari koje su prevashodno se odnosile na rješavanje statusa lica koja su imala određenu vrstu migracija tokom ratnih dešavanja na prostoru bivše Jugoslavije.

Mi sa 2014. godinom završavamo i sa statusom sa istekom roka iz jednog drugog zakona, to je Zakona o strancima veznao za pravni položaj interno raseljenih lica u Crnoj Gori. Te se stvari, moraju podvlačiti linije. Tačno je da ljudi koji nemaju crnogorsko državljanstvo ne mogu da rade u organima državne uprave, ali je jednako tako tačno da je to gotovo, ne gotovo nego u svakoj državi tako. Ne možete vi raditi u Ministarstvu unutrašnjih poslova ili Ministarstvu odbrane nekih od evropskih zemalja u koliko nemate državljanstvo te države ili nemate državljanstvo. Potvrđujem ono što ste vi rekli, a pojedinače slučajeve teško da možemo normom obuhvatiti sve- Potrebno je malo vremena da se i ta pitanja riješe. Veliki broj tih pitanja je u međuvremenu riješen. Razumijem, negdje ja lično kod mojih prijatelja sam se susretao sa situacijama koje nekad jesu zaista ovako za znak pitanja.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Jedno vrijeme smo bili vrlo izdašni u davanju državljanstava, sada smo vrlo restriktivni. Vremena se mijenjaju. Naravno, ne odnosi se na vaše vrijeme, nego na neka ranija vremena.

Poslanik Milutin Đukanović.

Prvo pitanje. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANVIĆ:

Poštovani ministre, postavio sam sljedeće poslaničko pitanje:

Koje relevantne dokaze Ministarstvo unutrašnjih poslova je prikupilo u slučaju napada na novinarku "Dana" Lidiju Nikčević.?

Obrazloženje:

Gospodine Konjeviću, svjedoci smo da je veliki broj napada na novinare ostao neriješen. U svim izvještajima međunarodnih institucija traži se da se riješe napadi na novinare, počev od ubijstva Duška Jovanovića pa do posljednjeg napada na novinarku "Dana".

Vlada je pribjegavala vrlo spcifičnim rješenjima određenih slučajeva, tako da smo imali jedan nevjerovatan slučaj da su se javila dva dobrovoljca da su oni izvršili napad na novinara, a taj novinar saopštava da to nijesu ta lica.

Posljednji slučaj brutalnog prebijanja novinarku "Dana" i popezna konferencija za novinare, i saopštenje policije da je uspjela da riješi taj slučaj ulijevaju nadu kod velikog broja građana da je policija konačno počela da radi svoj posao . Takodje, i premijer je prije nekoliko mjeseci na premijerskom satu saopštio da je taj slučaj riješen.

Gospodine Konjeviću, da li i dalje smatrate da je taj slučaj riješen?

Da li i dalje smatrate da su vaši dokazi čvrsti?

Da budem potpuno otvoren zar vam se ne čini da je 12 ročišta mnogo da bi se dokazala nečija krivica ako su vaši dokazi tako čvrsti i ako je policija dobro odradila svoj posao. Najkompleksniji slučajevi završavaju se za mnogo manje ročišta a ne procesi koji, po mišljenju premijera, zatim potpredsjednika Vlade gospodina Duška Markovića, i vas gospodien ministre unutrašnjih poslova, već prije nekoliko mjeseci bio riješen.

Da li je, gospodine ministre, u redu da vašeg glavnog svjedoka poslije izjave date u fazi prikupljanja dokaza vaše ministarstvo protjera iz Crne Gore istog dana poslije date izjave i takvoga onemogućí da tu izjavu potvrdi ili eventualno demantuje na sudu. Nikome ne pamet da prejudicira sudski proces, kako će se on završiti ali siguran sam da i vi smatrate da proces predugo traje, pored tako čvrstih dokaza koje je prikupila policija.

Zato od vas, gospodine ministre, tražim da saopštite koji su to čvrsti dokazi koji nepobitno, po mišljenju premijera, potpredsjednika Vlade i vas ovaj slučaj čine riješenim. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega Đukanoviću.

Znam da je naš ministar dobro pripremljen i da neće zaboraviti to što je htio da zaboravi ali htio bih da prenesem i vama, ministre, i vama, kolege, jedan veliki utisak koji nosim iz Danske, zemlje gdje je najjači parlamentarizam danas u Evropi. Ovo kada dolazi ministar za svako pitanje je jedana od najvažnijih institucija. Najviše je gledana i ministar ne smije nikad da pogriješi. Prethodni ministar pravde jedanput je pogriješio nešto parcijalno rekao što nije tačno. Odmah je bio smijenjen. To je zemlja Danska, napisaću vam izvještaj na 20 strana. Poslaću ga i ministrima pa dako nešto nauče. To je bilo u doba kada je Danska bila kraljevina.

Ministre, budite prvi onaj koji je iz Danske, pokažite jasno glasno, jer unutrašnji poslovi Evropske unije će se preispitivati u sljedećem periodu i u Danskoj će biti referendum povodom toga. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Hvala vam, potpredsjedniče.

Kada ste vi sa tog putovanja mogli da naučite koliko bismo mi tek mogli, imajući u vidu vaše poznavanje i godine i poznavanje odredjenih stvari.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

No koment. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Uvaženi poslaniče Đukanoviću, možda smo pobrkali temu. Ovo je parlament, a ne sud. Ja vam ne mogu govoriti o dokazima. Ovo nije sudnica. Niti ste vi sudija, niti sam ja tužilac, s jedne strane. S druge strane, vi govorite o tome da ne želite da preudicirate sudsku odluku. Bojim se da u jednom segmentu imate zainteresovanost za

slučaj, dakle da u drugom segmentu koristite ovu salu da vršimo , da pokušavate da vršite određenu vrstu indirektnog uticaja na sud, tražeći od ministra unutrašnjih poslova nešto što on ne može da uradi. Sudski postupak dok traje, dokazi se nalaze tamo gdje treba, postoji tužilac koji je podigao optužnicu koju je stranka u postupku, postoje oštećeni , njihovi advokati i sudija. Sud je dužan da shodno zakonu donese ovakvu, kad kažem ovakvu ili onakvu mislim na osudjujuću ili oslobadjajuću presudu, cijeneći sve ono što je u njegovoj sudnici i saopšteno i kroz izjave svjedoka i kroz materijalne dokaze i tako dalje i tome slično. Dakle, nemojte od mene tražiti da sada u Parlamentu iznosim dokaze. Na to nemam pravo, niti je Parlament u tom kontekstu sudnica. Ono zašto vjerujem u krajnje da smo vi i ja, krajnje dobronamjerno zainteresovani jeste da sud donese odluku isključivo zasnovanu na zakonu.

Još nešto bih želio da kažem, ne stoji, apsolutno da u mandatu ove Vlade imate nerazvijetlene slučajeve napada na novinare. Mislim da je taj procenat rasvjetljenosti napada odličan i to je pohvaljeno u izvještajima EK, to je pohvaljeno u izvještajima EK . Nažalost, dva napada koja su se desila na imovinu "Vijesti" i na novinarku Nikčević, već sam govorio, sa policijsko-tužilačkog aspekta rasvjetljeni, podignute su optužnice i sada čekamo sudski postupak. Prvostepene presude ili eventualno po žalbama drugostepenih organa i budemo do te mjere strpljivi da poštujemo nezavisnost suda u tom dijelu i da sačekamo njihove odluke u tom segmentu a ne da kroz pojačanu političku rektoriku dovodite me u poziciju da ja ne mogu da govorim o detaljima iz tih policijsko-tužilačkih aktivnosti koje su bile, ponajmanje da o njima govorim tokom sudskog postupka . Molim vas da prosto zajednički negdje prepustimo sudu da završi svoj dio posla. Kada sud završi svoj dio posla onda možemo da pričamo. Možemo da pričamo zavisno od onoga kakva sudska odluka bude. Samo bih to zamolio da imamo u vidu.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, gospodine Đukanoviću.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine ministre, jedina moja lična zainteresovanost je da se ovaj slučaj razriješi i da se otkriju izvršiocima napada na novinarku "Dana" Lidiju Nikčević. Gospodine ministre, dobro sam pazio šta ću pričati, u obrazloženju mog pitanja. Vodio sam računa da ne narušim tekući sudski proces, ali vi ste taj koji preudicira ishod sudskog procesa. Vjerovatno ste to radili zbog izvještaja EK kako bi mogli da saopštite kako je Ministarstvo unutrašnjih poslova sposobno da zaštiti novinare. Dokaz za to je i nagrada

policijacima koji su, po vašem mišljenju, pribavili ključne dokaze po ovom predmetu i tako vam riješili ovaj slučaj.

Vi ste i vaš premijer, očigledno presudili prije konačne i pravosnažne sudske presude. Da to saopštava bilo ko drugi, čovjek bi mogao i da razumije, ali kada to saopšti premijer i ministar unujtrašnjih poslova, to bi u svakoj demokratskoj zemlji bilo shvaćeno veoma ozbiljno. Ali, Crna Gora nije demokratska država i ne bji bilo prvi put da predstavnici Vlade obmanjuju građane i ne govore istinu.

Gospodine ministre, možda se na kraju procesa i ispostavi da ste riješili slučaj, ali do pravosnažne presude vi to ne smijete da saopštite.

Još jednom da ponovim. To je ono što izaziva najveću sumnju. Izašli ste, saopštili ste javnosti da imate snažne dokaze, a već ima 12 ročišta. Spomenite bilo koji proces koji je imao više od 12 ročišta. To je ono što izaziva sumnju.

Vas, gospodine ministre, treba samo da interesuje istina, a istina interesuje i najširu javnost Crne Gore. Država mora da uradi sve da zaštiti novinare. Jer, u Crnoj Gori je vrlo teško biti novinar, pogotovo novinar novina koji snažno kritikuju ovaj režim. Neki su tu kritiku platili i glavom. Zbog toga je, gospodine minsitre, vaša odgovornost veća. Pogotovo je opasno obmanjivati javnost. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ.

Hvala i vama, kolega Đukanoviću.

Izvolitesa sljedećim pitanjem.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Postavio sam sljedeće poslaničko pitanje:

Koliko je ubistava ostalo neraskvijetljeno u Crnoj Gori i koja su to ubistva?

Obrazloženje: Gospodine Konjeviću, u Crnoj Gori je ostalo gotovo 30 neraskvijetljenih ubistava. Od vas, naravno, očekujem precizan odgovor, ja sam ovu cifru saopštio čitajući medije. Vi ste ministar već dvije godine, a i prethodni ministar je bio iz SDP-a, i koliko je mene poznato ni jedno ubistvo koje se desilo prije vašeg dolaska na tu poziciju, nije riješeno.

U Crnoj Gori se od dolaska DPS na vlast desio veliki broj ubistava koja ni do današnjeg dana nijesu razriješena. Ubijani su glavni urednici, isoki policijski funkcioneri, slučajni prolaznici, itd. Koje ste aktivnosti konkretno vi preduzeli da bi se neka od ovih ubistava rasvijetlila.

Da li je moguće da još ne znate ko je sve bio u vozilu iz kog je pucano kada je ubijek glavni urednik Dana. Da li je moguće da se i dalje ne zna koja je to ruka pucala ispred Kliničko bolničkog centra. Da li je konačno riješeno ubistvo policijskog inspektora Ščekića. Šta je sa ubistvima policijskih inspektora Žugića i Raspopovića. Da li se i dalje vodi istraga u ubistvu ministra odbrane Pavla Bulatovića. Ima li napretka o strijeljanju Vasa Pavićevića i Joca Vujičića na Paštrovačkoj gori.

Slična pitanja bi mogla da se postave za sva neriješena ubistva.

Ministre, ako ste nemoćni da rješavate ove slučajeve ili vas neko opstruira u obavezi ste da o tome obavijestite javnost ili da podnesete ostavku. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Đukanoviću.

Izvolite, ministre, posebno na tu ostavku.

RAŠKO KONJEVIĆ:

Poslaniče Đukanoviću, da bih vam odgovorio na ovo pitanje, morate ga postaviti na način na koji bih vam ja mogao odgovoriti. Da mi kažete koliko je ostalo nerasvijetljenih ubistava u Crnoj Gori, koja su to ubistva, u kojem periodu. Recite mi u kojem periodu, na koji period mislite? Dolaska DPS-a, koja je to godina, mislite li na 89, 90, 91, 92, poslije višestranačkih izbora prvih, da li nakon ad revolucije, itd. i tome slično. Morate ipak postaviti preciznije pitanje u tom segmentu da bih vam odgovorio. Postavite pitanje u tom konceptu i dobićete precizan odgovor.

Ono što ću vam ja reći da od najtežih krivičnih djela koja su počinjena u Crnoj Gori u proteklih preko 20 godina stopa nerasvijetljenosti je ispod 10% tih krivičnih djela. I samo jednu stvar koju sam ostao dužan kod odgovora na prethodno pitanje. Dakle, da li je moje nagrađivanje na prijedlog odgovornih starješina Uprave policije policajaca koji su učestvovali u policijsko tužilačkoj akciji prejudiciranje odluke suda. Naravno da nije. To je obaveza ministra unutrašnjih poslova da kada tužilac na bazi dokaza koje je policija obezbijedila podigne optužnicu i time verifikuje njihov rad, valjda je normalna obaveza ministra unutrašnjih poslova da te službenike nagradi. Kao što još jednom

kažem, kolega Đukanoviću, vrlo ste zainteresovani za ovaj slučaj i za to postavljate pitanje u vezi toga.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Izvolite, kolega Đukanoviću.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Znači ministar nije htio da nam saopšti neke trivijalne razloge kako bi izbjegao odgovor na broj neriješenih ubistava, pa zna se na koja se ubistva misli, od kad je uspostavljen višepartijski sistem u Crnoj Gori.

Ministre, ne govorite istinu kad saopštavate da sam ja nešto posebno zainteresovan za ovaj slučaj. Ministre, to su obične insinucije. Ja sam vas pitao jer najjača opoziciona novina u Crnoj Gori piše - vi nijeste riješili ubistvo glavnog i odgovornog urednika. Vi nijeste riješili do kraja napad na novinarku Dana. Je li normalno pored čvrstih dokaza da imamo 12 ročišta.

Ja sad, po osnovu drugog pitanja, mogu da zaključim da ste vi u sprezi sa organizovanim kriminalom. Jer, izbjeci odgovor na ovo pitanje to je skandal bez presedana. Gospodine ministre, to je očigledno kopča koja drži DPS i SDP na vlasti. To je suština.

Ne bih dalje više komentarisao vaše ponašanje, jer nije dostojno ovog parlamenta.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Đukanoviću.

Nemate pravo da odgovorite, ministre.

Je li to dopunsko pitanje?

Ministre, molim vas. Kolega Đukanoviću, da li je to dopunsko pitanje, da li imate dopunsko pitanje?

Znači pitao sam, ministre, molim vas, po Poslovniku i ponašajte se tako po Poslovniku da li je bilo dopunskog pitanja. Nije bilo dopunskog pitanja.

Ministre, ja vam zahvaljujem na prisustvu i na radu u Parlamentu. Imaćete priliku, možete odmah konferenciju za štampu, imate sve mogućnosti, samo da dođemo do istine svi u tome pravcu. Pa kom odgovara odgovara.

Prijatno i hvala vam na saradnji.

Sada prelazimo na pitanja koja su upućena gospodinu Radoju Žugiću, ministru finansija.

Prije neki trenutak sam ga vidio ovdje, sad ga ne vidim. Tu je. Nećemo prekidati sjednicu, evo ministar stiže, razumijemo ga ima dosta obaveza, a i godine ga stižu, a tek kako će ga stići, ministre, da vam kažem utisak iz Danske. Biće velike reforme ne samo u sektorima drugim nego i u sektoru finansija. Znači, Evropska unija sa referendumom koji će biti u Danskoj kao inicijalna kapisla spreman na ovu ekonomsku politiku. Čitajte, gledajte, mi nismo ,gospodine ministre, spremni za stare kriterijume, a tek za nove. Čekaju vas veliki izazovi.

Prvo poslaničko pitanje ili dva, uputio je kolega Damir Šehović. Izvolite, prvo pa onda drugo.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Raduloviću.

Uvaženi ministre Žugiću, poštovane kolege, ja sam iskoristio član 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore i postavio sam Ministarstvu finansija, odnosno ministru Žugiću sljedeće pitanje:

Koliki je trenutni nivo poreskog duga Crne Gore, koliki je iznos duga koji se može smatrati teško naplativim, koliki je ostatak duga, koje aktivnosti Vlada Crne Gore, odnosno Ministarstvo finansija, tokom 2013. i 2014. godine sprovodilo u cilju smanjenja nivoa poreskog duga, a koje aktivnosti planira da sprovede u narednom periodu. Kakvi su efekti do sada preduzetih mjera?

Dakle, kao što ste mogli primijetiti, trudio sam se da postavim jedno kratko a važno pitanje iz prostog razloga što se, čini mi se, crnogorska javnosti od decembra 2013. godine, na zvaničan način u ovom parlamentu nije mogla upoznati sa visinom poreskog duga. Tada smo u susret raspravi o budžetu za 2014. godinu, na jedan jako korektan način od strane ministra finansija informisani, kažem svi poslanici u Parlamentu, su informisani o trenutnom nivou poreskog duga koji je u tom momentu bio

evidentan, i cijenio sam da u susret raspravi o budžetu koja nas narednih dana očekuje na radnim tijelima Skupštine, a nešto kasnije i u ovoj plenarnoj sali, da bi nam ta vrsta informacije bila od koristi.

Takođe, motiv još jedan koji me ponukao da postavim ovo pitanje je činjenica da Vlada Crne Gore, odnosno država Crna Gora u susret suočavanju sa negativnim posljedicama krize, bila primorana da posegne za nekim mjerama kako bi smanjila negativan efekat te krize i kako bi posljedice krize učinila što lakišim za naše građane. Neke od tih kriznih mjera su na snazi bile kako bismo zajedno sa ministrom finansija na načine kako smo svaki put do sad to radili na korektan transparentan način i pred očima crnogorske javnosti se suočavali sa jednim složenim problemom kakav jeste problem poreskog duga, i siguran sam da ćemo zajednički to uspjeti da uradimo u narednom periodu na zajedničko zadovoljstvo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Izvolite, ministre.

RADOJE ŽUGIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvaženi poslanice i poslanici, gospodine Šehoviću,

Saglasan sam sa vama da je riječ o jako važnom jasnom i konciznom pitanju i o pitanju od velike važnosti ne samo za sferu fiskalne ekonomije, već i za ukupnu ekonomiju, jako važno pitanje sa stanovišta naše ekonomske politike i njenih osnovnih ciljeva, ciljeva dinamičnijeg ekonomskog rasta, jačanje konkurentnosti ekonomije, ali i jako važno pitanje sa stanovišta susretanja onoga što slijedi u vrlo skorom vremenu i na Vladi prethodno i ovdje u Parlamentu, a to je budžet za narednu godinu, ali, kako ste i sami rekli, polazeći od onoga što su brojne krizne mjere koje smo implementirali u prethodnom periodu kako bismo dostigli ili postigli veći stepen fiskalne održivosti.

Ja sam i vama i poslaniku Damjanoviću, budući da su dva identična pitanja, u pisanoj formi dostavio odgovore. Nadam se da su odgovori stigli. Ovdje ću i vama i ukupnoj javnosti pokušati da saopštim ono što je najvažnije u mjeri mogućega, zavisno od vremena koje mi stoji na raspolaganju, da vas upoznam sa osnovnim nivoom i osnovnim tendencijama, vezano za nivo poreskog duga.

Dakle, potraživanja države prema aktivnim poreskim obveznicima iznose na današnji dan 218 miliona eura. U taj iznos uračunata je i kamatna stopa aktivnih poreskih obveznika, suma koja iznosi 69 miliona eura. Dakle, ovaj iznos se dobija kada se od ukupno evidentiranog kalkulatavnog duga koji je zaključno sa 27.10. ove godine iznosio 537 miliona eura o čemu su mediji već danas obavijestili crnogorsku javnost, iako sam ja pripremao praktično ovo pitanje do kasno sinoć, ali dobro je. Transparentnost nije smetnja ovome što je, po meni, jako važna tema, ne samo fiskalne održivosti već i ukupne ekonomije, ali i tema koja je bitna za disciplinu svih poreskih obveznika u Crnoj Gori.

U toj sumi imamo poreski kredit u iznosu od 114 miliona eura, dug preduzeća u stečaju 135 miliona eura, dug likvidiranih preduzeća u iznosu od 45 miliona eura i reprogram duga iz 2003. godine u iznosu od 25 miliona eura.

Dakle, ako se od ove sume oduzmu kalkulatavni ili evidencioni dugovi, tako ih nazovimo, koji se tiču duga preduzeća u stečaju i likvidaciji, i koji iznose 180 miliona eura, onda dolazimo do ukupne sume poreskog dugovanja, poreskih obveznika u Crnoj Gori koja je nešto manja od ranije konstatovane sume, a koja je iznosila 330 miliona eura.

Treba naglasiti da postoje opravdani razlozi da se utvrđivanje poreskog duga vrši procjenom, jer na kvalitet podataka utiče još uvijek prisutna djelimična dezintegrisanost IT sistema poreske uprave. Naime, još uvijek funkcionišu dva odvojena knjigovodstvena modula. U proteklih godinu dana intenzivno je rađeno na sistemskom rješavanju problema koji se odnosio na nekontrolisani dnevni prirast baze podataka segmenata objedinjene naplate. Urađena je zamjena ovog knjigovodstvenog modula i sistem je pušten u produkcionu rad. Novi podsistem će predstavljati jezgro budućeg IT-a i njegovom implementacijom će se stvoriti uslovi za kreiranje jedinstvenog knjigovodstvenog modula. Poslovni procesi biće optimizovani i bolje kontrolisani, a segment koji se odnosi na raspodjelu javnih prihoda i generisanje prihodne izjave će biti znatno unaprijeđeno.

Sve navedeno ukazuje da poreska uprava prepoznaje određene nedostatke koji direktno ili indirektno utiču na kvalitet dostavljenih informacija i intenzivno je radila na sistemskom rješavanju istih te se očekuje ažurnije evidentiranje poreskih prijava i poreskih istraživanja, odnosno preciznije praćenje poreskog duga.

Evidenciju o preduzetim mjerama i procjenu nenaplativosti poreskog duga, Poreska uprava vodi na dnevnom nivou, a kroz dalje unapređenje IT sistema stvorice se pretpostavke za precizno utvrđivanje poreskog duga u kontinuitetu se, dakle, preduzimaju mjere naplate i može se zaključiti da je u proteklih godinu dana ostvaren značajni napredak.

Napominjem da je tokom 2013. godine, po osnovu naplate poreskih obaveza ostvaren prihod u iznosu od 942 miliona eura i isti je u odnosu na 2012. godinu veći za 76 miliona eura. Ovaj podatak, dozvolite još samo par sekundi, ako može. Ovaj podatak ukazuje na činjenicu da je naplata u prethodnoj godini nadmašila i naplatu u godini takozvanog buma investicija ili ekonomske ekspanzije, tj. u 2008. godini za 31 milion eura. Prema podacima o naplati poreza izvjesno je da će se u tekućoj godini ostvariti veći stepen naplate u odnosu na prošlu rekordnu godinu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Pozivam sve poslanike koji su postavili pitanja ministru Žugiću da bi bili tu.

Izvolite, kolega Šehoviću.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Dakle, slažemo se oko toga da je ovdje riječ o jednom krucijalno važnom pitanju za čitav ekonomski sistem Crne Gore i čini mi se da ima smisla da na ovaj način razgovaramo u Parlamentu o tome. Da bismo mogli da čitamo podatke možemo da kažemo sljedeće, ali prije toga da se osvrnem na vaš odgovor i da kažem da ja nemam nikakav problem da saopštim da Ministarstvo finansija i Poreska uprava spadaju u državne organe koji imaju ponajbolje rezultate u Vladi Crne Gore u prethodnom periodu i ti rezultati nijesu izraz moje impresije, već konkretnih podataka koje ste vi ovdje jasno saopštili. U 2013. godini imamo povećanu naplatu, odnosno veću naplatu za 76 miliona u odnosu na 2012. godinu. Shvatio sam da se očekuje da će tokom 2014. godine biti naplaćeno više 40 miliona eura u odnosu na ono što je planirano i to su podaci koji su evidentni na osnovu kojih se može lako izvući ovaj zaključak koji sam ja maloprije rekao.

Međutim, ovdje govorimo o novim podacima koje smo dobili za poreski dug Crne Gore i ako ih poredimo sa posljednjim podacima iz decembra 2013. godine, dolazimo do zaključka da je taj poreski dug značajno povećan na osnovu ovoga što je dostavljeno, a znam da bi takav zaključak bio pogrešan. Jer, ako vidimo da je tokom 2013. godine potraživanje prema aktivnim privrednim obveznicima su bila 119 miliona, 2014. 218 miliona, dakle imamo povećanje od 99 miliona.

Ja bih vas zamolio ako je ikako moguće, objasnite odakle taj problem. Predpostavljam da je u metodologiji ovaj problem i pretpostavljam da će crnogorsku

javnost ovo interesovati. I ono što se još može saznati upoređivanjem ova dva podatka jeste činjenica da se evidentirani poreski dug od decembra 2013. godine povećao za 207 miliona eura. Složićemo se da nešto u metodologiji obračuna poreskog duga nije u redu, i da tu definitivno stvari moramo dovoditi na jedan kvalitetniji nivo.

Ono što smatram takođe za potrebnim da kažem jeste to da je jako važno da u susret raspravi o budžetu imamo veoma precizan i jasan akcioni plan za naplate poreskog duga. Mislim da je to važno iz prostog razloga što poreski dug košta, oportunitetni trošak poreskog duga je velik jer svi mi znamo da država Crna Gora godišnje pozajmljuje 250 miliona eura da bi mogla da servisira svoje obaveze. Ako to uporedimo sa poreskim dugom naplativim od 218 miliona, slažemo se da imamo prostora da unapređujemo sistem i slažemo se da je značajan resurs za unapređivanje sistema, upravo ovaj poreski dug. I pominjem neophodnost pripreme akcionog plana, pa ako treba da i predstavnici Parlamenta učestvuju u njegovoj izradi kako bismo do kraja godine bili u situaciji da zajednički procijenimo da li ima prostora za odmrzavanje penzija i da li ima prostora za ukidanje kriznog poreza. Vjerujem da, ako napravimo jedan kvalitetan akcioni plan, ako se svi zajedno složimo da treba da budemo maksimalno posvećeni njegovoj realizaciji, onda sam siguran da nam možda kalkulacija pokaže da je moguće da se neke od ovih kriznih mjera koje su s razlogom uvedene prošle godine, da je moguće da se odustane od njih. U tom kontekstu, smatram da i Odbor za ekonomiju, finansije i budžet može da pomogne i siguran sam da ćemo kao i svaki put do sad sa vama naći zajednički jezik oko tih pitanja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ.

Hvala.

Gledam na sat i kazaljke nijesu pomjerene ili smo izgubili sat vremena, tako da budemo efikasni.

Drugo pitanje. Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Takođe sam u skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine postavio i sljedeće pitanje: "S obzirom da je Skupština Crne Gore u julu 2014. godine usvojila Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza, a da nadzor za sprovođenjem zakona vrši organ državne uprave nadležan za poslove utvrđivanja naplate i kontrole poreza, odnosno Poreska uprava, da li se na osnovu pomenutog nadzora mogu primijetiti već sada efekti primjene ovog zakona? Da li je usvojen podzakonski akt kojim se definiše način i

postupak vršenja kontrole subjekata na koje se zakon odnosi? Da li su odgovorne osobe u javnom sektoru i privrednim subjektima popisale dospjele neizmirene obaveze i utvrdili plan naplate i da li se ta vrsta informacije koja proizilazi iz člana 10 zakona dostavlja Poreskoj upravi? Koliko je do sada naplaćeno kazni zbog eventualnog kršenja pomenutog zakona?

Svjestan sam da je proteklo svega pola godine od usvajanja ovog zakona i svjestan sam da u roku od pola godine ne možemo očekivati neke benefite od njegove primjene konkretnije, ali sam takođe svjestan da je riječ o jednom izuzetno važnom zakonskom tekstu sa kojim možda crnogorska javnost nije do kraja upoznata. Osnovni motiv da postavim ovo pitanje je upravo i to, da skrenemo pažnju našim privrednicima da ovakav zakon postoji u sistemu i da u značajnoj mjeri može da im olakša probleme sa kojima se svakodnevno suočavaju, a ti problemi su vezani za enormno visoke rokove plaćanja koji su im nametnuti, zbog čega trpe ogromne štete, ponajviše zbog činjenice da jednostavno nijesu prije usvajanja ovog zakona bili u situaciji da se izbore sa ovim problemom. Sada kada postoji ovaj zakon i ako se budu oslonili na njega, čini mi se da imaju jako kvalitetan mehanizam da spriječe zloupotrebe pojedinih neodgovornih velikih privrednih subjekata koji zloupotrebljavajući svoj monopolskih položaj ugnjetavaju i pritiskaju male privredne subjekte i time im povećavaju problem likvidnosti koji je trenutno jedan od najvećih ako ne i najveći problem koji tišti crnogorsku ekonomiju. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, ministre.

RADOJE ŽUGIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslaniče Šehoviću, mislim da je još jedno veoma aktuelno pitanje koje ste postavili i nadam se, budući da je kasnije stiglo pitanje, da ste na vrijeme dobili odgovor u pisanoj formi. Saglasan sam u cjelini sa vama da je ovo pitanje jako važno i sa stanovišta ukupne javnosti, budući da je to zakon koji je nedavno donesen i za koji praktično, mislim da dobrim dijelom i javnost u našoj ekonomiji, prije svega, nema dovoljno saznanja, a polazeći od svega onoga što su benefiti jednog ovakvog zakona, saglasni smo i u samom procesu predlaganja zakona bili ovdje u parlamentu da je ovo jedna antimonopolska mjera, mjera zaštite onih koji nijesu dovoljno snažni od onih koji

imaju veći stepen, uslovno rečeno, snage na tržištu i time da zaštitimo one povjerioci koji na drugačiji način ne mogu da naplate svoja potraživanja.

Vlada Crne Gore je, saglasno zakonu, o rokovima izmirenja novčanih obaveza u julu ove godine donijela uredbu o načinu i postupku vršenja kontrole izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama koja je u primjeni od 22. avgusta tekuće godine. Navedenom uredbom propisano je da privredni subjekat koji je povjerilac u dužničko povjerilačkom odnosu u slučaju neizmirenih novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama podnosi obavještenje nadležnom poreskom organu, kao i dokumentaciju o neizmirenim obavezama. Na osnovu podnijetog obavještenja povjerioca, poreski organ preduzima zakonom propisane mjere, odnosno dužniku izdaje prekršajni nalog ili pokreće prekršajni postupak pred nadležnim organom za prekršaje. Treba imati u vidu da je za tačnost i vjerodostojnost dokumentacije koja se podnosi poreskom organu uz obavještenje odgovoran povjerilac prema normama ove uredbe.

U vezi vašeg pitanja da li su odgovorne osobe utvrdile plan naplate, ukazujemo da većina privrednih subjekata smatra da se obaveze iz člana 10 navedenog zakona odnosi na dužnika s obzirom da isti propisuje da su odgovorne osobe u javnom sektoru i privrednim subjektima dužne da popišu neizmirene obaveze, te da u roku od 90 dana izrade plan njihovog izmirenja i dostave ga poreskom organu. Očigledno je da postoji velika nejasnoća u pogledu primjene navedene odredbe iz razloga što izrada plana izmirenja obaveza od strane dužnika ne bi doprinijela efikasnijoj naplati potraživanja od strane povjerioca. S toga je u cilju otklanjanja nejasnoća u vezi primjene ovog zakona Poreska uprava pokrenula inicijativu da u saradnji sa Privrednom komorom razriješi otvorena pitanja u vezi sa primjenom člana 10 ovog zakona.

Pored navedenog, važno je istaći da i nije sankcionisano neispunjavanje obaveze iz ovog člana 10 zakona, pa s toga Poreska uprava nema adekvatne instrumente da blagovremeno obezbijedi podnošenje plana izmirenja obaveza privrednih subjekata i javnog sektora. Zaključno sa 27.10. ove godine popis dospelih neizmirenih obaveza poreskom organu dostavilo je 157 subjekata iz Herceg Novog, 11 iz Nikšića i samo jedan iz Podgorice. Do navedenog datuma nijedan subjekat nije dostavio obavještenje o neizmirenim obavezama radi preduzimanja mjera od strane poreskog organa. S obzirom da nije podnijeto nijedno obavještenje o neizmirenim novčanim obavezama, nije bilo osnova za pokretanje prekršajnog postupka, samim tim nije bilo ni naplate novčanih kazni po tom osnovu.

Još jednom da istaknem da je ovo pitanje jako korisno i da nejasnoće na koje smo ukazali, a koje javnost percipira upravo na takvom kursu treba riješiti kroz transparentan i otvoren dijalog, a posebno shodno onome što je predlog Poreske uprave, rješavanje, odnosno razrješenje ovih dilema zajedno sa privrednim subjektima i asocijacijom Privrednom komorom. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

I vama, ministre.

Kolega Šehović.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Očigledno da je bilo potrebno da se bavimo ovim u parlamentu, jer sam bio u toku najvećeg dijela ovih odgovora koji ste vi upravo sada pročitali. To je bio osnovni razlog zbog čega sam htio da na ovaj način u parlamentu otvorimo još jednom tu priču. Imajući u vidu da se sada javljaju neka esnavska udruženja koja su jako zabrinuta zbog usvajanja ovog zakona, pretpostavljam da imaju debeli, ali baš debeli razlog da štite pojedine subjekte koji su najviše pogođeni ovim zakonom, smatrao sam da još jednom treba javnost podsjetiti na postojanje ovog zakona. Smatrao sam da ovaj zakon još nije zaživio u Crnoj Gori, da je jedan od načina da on zaživi upravo podsjećanje i putem poslaničkog pitanja.

Čini mi se da ova nejasnoća koju ste pomenuli da nije bilo možda ni razloga za njom jer se član 10 odnosi samo na dospelje, a ne podmirene obaveze i da se ta vrsta informacije dostavlja Poreskoj upravi. To je najmanje bitan član u ovom zakonu. Najvažniji član ovog zakona je taj da se rokovi ograničavaju na 30 dana, sa mogućnošću produženja još za 30, da se u izuzetnim slučajevima i to bez kršenja principa savjesnosti i poštenja može precizirati i duži rok od 60 dana, ali da pri tom to potraživanje mora zaštititi klauzulom, koja u svojem sastavu ima riječi bezuslovna naplativa na prvi poziv itd.itd.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona treba da vrši Poreska uprava, a nije logika zakona da dužnik dostavi informaciju Poreskoj upravi, a da Poreska uprava samo u tim slučajevima se bavi ovim zakonom ne. Član 10 ima logiku samo da utvrdi dospelje obaveze prije stupanja na snagu ovog zakona. Nakon što zakon stupi na snagu, svi povjerioci u Crnoj Gori i svi dužnici u Crnoj Gori trebaju da se drže ovog zakona i trebaju da se pridržavaju ovih rokova koji su definisani zakonom. Čitajući ovaj odgovor shvatili bi smo da problem rokova plaćanja ne postoji u Crnoj Gori, jer niko nije platio kaznu. Naravno da ćemo se složiti i vi i ja da to nije tako i da jednostavno moramo svi dati svi od sebe da bolje razumijemo norme iz ovog zakona, da bolje razumijemo da Poreska uprava mora da radi svoj posao, da Poreska uprava mora da vrši nadzor nad ovim zakonom i da se privrednim subjektima moraju pridržavati jasnih odredbi u ovom veoma kratkom, ali važnom zakonskom tekstu, tako da u tom smislu

stojimo na raspolaganju i Poreskoj upravi i svim zainteresovanim subjektima za dodatno tumačenje pojedinih normi kako bi zakon što je prije zaživio u punom smislu te riječi i kako bi privredni subjekti posebno oni koji su ucijenjeni od strane neodgovornih, velikih privrednih subjekata monopolista došli u situaciju da izađu konačno na zelenu granu i da riješe jedan od najvećih problema sa kojima se suočavaju, a to je problem nelikvidnosti koji dobrim dijelom je generisan i nametanjem neprimjereno, da ne kažem bezobrazno dugih rokova plaćanja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolega.

Riječ ima kolega Damjanović, a vi ste napravili leteću rokadu kao u hokeju. Izvolite, kolega Gošović.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Povodom razmatranja Predloga zakona o Budžeti Crne Gore za 2014.godinu, Skupština Crne Gore, na sjednici od 27.decembra 2013.godine, donijela je zaključke kojima je zadužila Vladu Crne Gore da do 30.juna 2014.godine sačinili analizu ostvarenih budžetskih prihoda u odnosu na prihode planirane Budžetom za 2014.godinu i o tome podnese izvještaj Skupštini. I u slučaju da se ostvari povećanje planiranih poreskih prihoda u odnosu na rashode za prvih pola godine, obavezala Vladu da predloži mjere u cilju povećanje izdataka za socijalna davanja, dječije dodatke, tugu njegu i pomoć, lične invalidnine, subvencije za električnu energiju, domaćinstvima sa najnižim primanjima, otpremnine za tehnološke viškove po osnovu pravosnažnih rješenja Fonda rada i ostala prava iz penzijskog invalidskog osiguranja.

Vlada Crne Gore u mjesecu julu 2014.godine uradila Informaciju o realizaciji budžeskih prihoda u prvoj polovini 2014.godine i dostavila je Skupštini Crne Gore. Informacija sadrži podatak da je prema preliminiranim podacima Ministarstva finansija, budžetski prihod za prvih šest mjeseci 2014.godine, ostvaren u iznosu od 574,7 miliona eura, što je za 5,6% više u odnosu na plan za navedeni period. Imajući u vidu ostvareno povećanje budžetskih prihoda za prvih pola godine, stvoreni su uslovi da Vlada pristupi realizaciji naznačenog zaključka Skupštine Crne Gore i predloži povećanje izdataka za socijalna davanja, kao i za ostala prava penzijsko invalidskog osiguranja.

Međutim, Vlada do sada nije predložila mjere za povećanje izdataka za socijalna davanja, nije predložila mjere za povećanje izdataka za subvencije električne energije, niti za povećanje sredstava za isplatu otpremnina po osnovu pravosnažnih rješenja Fonda rada, a posljednje usklađivanje penzija u skladu sa zakonom izvršena je još u mjesecu januaru 2012.godine. S tim u vezi gospodine ministre penzioneri u Crnoj Gori sa posebnom pažnjom svakako očekuju vaš odgovor, da li će konačno u 2014.godini doći do odmrzavanja penzija? Penzioneri svakako očekuju pozitivan odgovor, jer ste 19.maja ove godine i javno saopštili da jedini segment potrošnje koji neće ostati limitiran je segment penziona potrošnje, odnosno da će od svih nepopularnih mjera u procesu konsolidacije tokom ove godine doći do ukidanja one koja se tiče zamrzavanja vrijednosti penzija, kako bi to osnovu penzioneri ostvarili određene aspekte nove valorizacije.

Naznačene okolnosti nametnule su potrebu da postavim poslaničko pitanje:"Da li će sa početkom primjene u 2014.godini Vlada Crne Gore izvršiti navedeni zaključak Skupštine Crne Gore i predložiti mjere u cilju povećavanja navedenih izdataka". Dobio sam odgovor u pisanoj formi prije ove sjednice Skupštine, na čemu sam vam zahvalan, jer to baš nije čest slučaj u ovom Parlamentu.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegi.

Izvolite, ministre.

RADOJE ŽUGIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući, zahvaljujem poslaniče Gošoviću.

Svakako da na početku, želim da ocijenim da ste postavili veoma aktuelno pitanje. Pitanje koje se direktno odnosi na nadležnost Ministarstva finansija i tiče se nesporno, prije svega fiskalnih elemenata, odnosno elemenata fiskalne ekonomije.

Prema podacima Ministarstva finansija u 2013.godini ostvareni subudžetski prihodi koji su za 117,5 miliona eura veći u odnosu na prethodnu fiskalnu godinu, odnosno u odnosu na 2012.godinu ili u procentima za 10,43%. Takođe, u ovoj godini,kako ste kazali koja predstavlja godinu ekonomskog oporavka naplata prihoda je povećana za 6,43 ili u apolutnom izrazu za 56,7 miliona eura. Razlozi ovog pozitivnog odstupanja, ostvareni u naplati javnih prihoda su, prije svega realizacija mjera fiskalnog prilagođavanja, pominjali smo u prethodnom komentaru koje su to mjere koje su

doprinijele pored suzbijanja sive ekonomije, kao i promjene poreskih stopa, prije svega PDV-a i kliznog poreza. Dakle, to su osnovni elementi na osnovu čega smo ostvarili ovaj visoki stepen naplate javnih prihoda.

Istovremeno sa rastom neplaniranih javnih prihoda došlo je i do izvršenja, takođe možemo reći neplaniranih rashoda, odnosno izvršenja na rashodnoj strani. U 2013.godini platili smo 107 miliona garancija i 15,26 miliona eura sudskih izvršenja, da bi u ovoj godini takođe u vremenu za ostvarenje ovih prihoda izvršili 21 milion sudskih izvršenja, odnosno 11,41 milion u prethodnoj godini. Sa aspekta uticaja na likvidnost neplaniranog povećanja prihoda, ali i izvršenje rashoda ostvaruje se negativan uticaj na samu likvidnost.

Otplata obaveza po osnovu izdatih garancija shodno članu 60 Zakona Budžeta i fiskalnoj odgovornosti, mora se isplatiti iz sredstava koja se vode na konsolidovanom računu trezora u skladu sa uslovima i rokovima koji je utvrdila Vlada Crne Gore. I pored toga što se radi o neplaniranim izdvajanjima treba sagledati i pozitivnu stranu ovih izvršenja, jer smatramo da smo voim riješili određene ranjihovisti ranijeg perioda i stvorili zdraviji u odnosu za ekonomske aktivnosti u narednom periodu.

Uz svo poštovanje zaključaka koje je donijela Skupština Crne Gore i koji su predmet posebne pažnje naše Vlade treba reći da je ipak odgovornost Vlade, odnosno Ministarstva finansija u vođenju fiskalne politike. Mada apsolutno razumije potrebu za većim nivoom životnog standarda svih građana i to je u svakom dokumentu ekonomske i fiskalne politike Vlade i Vlada posvećeno radi na tome, ali Vlada mora voditi računa i o objektivnim materijalnim mogućnostima odnosno o poreskom kapacitetu, kako privrede tako i stanovništva. No, i pored neplaniranih rashoda i kako sam kazao na početku neutralnog uticaja na likvidnost, treba reći da smo tokom ovog perioda za koji se vi interesujete za prava iz oblasti socijalne zaštite izvojili 51 milion eura, što je za 2,3 miliona eura više u odnosu na prethodni period, odnosno na plan. Za realizaciju obaveza po osnovu pravosnažnih rješenja Fonda rada izdvojeno je 4,14 miliona eura ili u odnosu na prvobitni plan 600.000 eura više. Takođe smo isplatili subvencije za najugroženije slojeve stanovništva za električnu energiju, a ono što sam najavio prilika je da potvrdim i danas od svih nepopularnih mjera koje smo kroz prethodnu aktivnost Vlade uveli najavljujem i danas potvrđujem da će vrlo skoro na sjednici Vlade biti dokument da se definiše penzijska politika i kojim ćemo ukinuti dvogodišnji period zamrzavanja vrijednosti penzija za vrijednost jednog ličnog boda, a to što sam i danas vidio u štampi da se praktično, na osnovu osnovnih parametara švajcarske formule za novu vrijednost boda za ukazivanju vrijednosti penzija, da je to zbir polovine procenata indeksa rasta zarada i rasta troškova života, da bi po osnovu tih negativnih parametara penzioneri ostvarili negativan rast. Takođe će biti predlog da garancije u prethodnom periodu i žrtava koje su podnijeli i niskog nivoa materijalnog statusa svakako da ćemo tražiti kroz zakonsku proceduru da ne dođe nikako do umanjenja penzija, već da se

penzije usklađuju samo onda ako se ostvaruje pozitivan rast penzija, odnosno bolji materijalni status najstarije populacije u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, ministre. Izvolite, kolega Gošoviću.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Gospodine ministre,

Da je ispoštovala zaključak Skupštine, a što je bila dužna, bez obzira na neplanirane izdatke o kojima ste govorili, povećanje izdataka bi se svakako odnosilo na korisnike dodatka tuđe njege i pomoći koji na mjesečnom nivou sada iznose svega 63,20 eura najniži su u regionu. Na korisnike lične invalidnine koja mjesečno iznosi 109,15 eura riječ je o pravu koja pripada licima sa teškim invaliditetom. I sakako na visinu dodataka za djecu koji sada mjesečno iznosi od 19,10 eura za dijete korisnika materijalnog obezbjeđenja do 31,90 eura za dijete korisnika lične invalidnine i dijete bez roditeljskog staranja.

Vama je gospodine ministre svakako poznat podatak. Da je u mjesecu avgustu ove godine 6.517 penzionera ostvarilo penziju od 100,40 centi. Da je 25.728 penzionera primilo penziju od 100,40 centi do 173 eura, odnosno da 32.245 penzionera ostvaruju primanja ispod linija apsolutnog siromaštva od 173 eura. Takođe, 32.428 penzionera ostvaruju penziju u visini od ovih 173 do 273 eura, odnosno da blizu 70% cenogorskih penzionera ima primanja do prosječnog iznosa penziju u Crnoj Gori od 274,45 eura.

Javnosti je, gospodine ministre, svakako poznato da Vlada ulaže značajne napore u obezbjeđenju sredstava da penzije budu redovne, ali u koliko u 2014.godini ne dođe do odmrzavanja penzija penzioneri će biti dvostruko oštećeni. I dalje bi im bilo onemogućeno da na zakonu zasnovano pravo na usklađivanje penzija od mjeseca januara 2013.godine za 3,3% i od mjeseca januara 2014.godine dodatnih 1,8%. I penzije na kraju 2014.godine ostale bi na nivou penzija od 1.januara 2012.godine, samim tim ne bi došlo do povećanja osnovice na kojoj bi trebalo primijeniti procenat povećanja penzija od 1.januara 2015.godine, a koji procenat povećanja u koliko ga uopšte i bude ne može biti značajan je u 2014.godini očigledno neće doći do povećanja zarada u Crnoj Gori niti značajnije povećanje potrošačkih cijena.Zato je gospodine ministre bitno da odmrzavanja penzija ne uslijedi 1.januara 2015.godine,no bar 1.decembra da tako kažem,novembra ove godine, da se poveća ta osnovica na koju bi se usklađivale penzije početkom 2015.godine u suprotnom nećemo uraditi u odnosu na standard

penzionera nećemo uraditi ništa, jer će ostati osnovica iz 2012.godine na kojoj neće doći do povećanja nema rasta zarada, niti rasta potrošačkih cijena ni očekivati do kraja godine. S tim u vezi Vlada je i donijela poseban zaključak da Ministarstvo finansija skupa sa Ministarstvom rada socijalnog staranja i Ministarstvom ekonomije uradi tu, da tako kažem metodologiju usklađivanja penzija u 2015.godini i dostavi je Skupštini i nadamo se da ćemo uskoro biti u prilici da sagledamo tu metodologiju, ali od suštinskog značaja da odmrzavanje penzija uslijedi prije kraja 2014.godine. Mislim da se tu slažemo u razmišljanju, jer to je mnogo, mnogo bitno sa aspekta povećanja penzija odnosno koliko, toliko poboljšanja standarda penzionera.

Iz dostavljenog odgovora proizilazi da je i pored toga što je naplata prihoda za period januar - septembar veća za 56,78 miliona eura, odnosno sa ovih 6,43% ovaj zaključak Skupštine ipak neće biti izvršen, neće doći do povećanja izdataka u sveri socijalnih davanja, niti zaočekivati da će ipak doći do bar djelimičnog povećanja odmrzavanja penzija, a samim tim i osnova za usklađivanje penzija u skladu sa zakonom i u toku 2014.godine. U svakom slučaju bićemo u prilici da veoma brzo u postupku razmatranja Predloga Budžeta i sagledamo sve ove stavke i okolnosti toliko značajne za one kojima je ipak najteže u Crnoj Gori. Lica koja ne rade nijesu u mogućnosti da ostvaruju prihode i najstariju populaciju koja je, kao što dobro znamo uložila sve svoje i stvaralaštvo i doprinose za izgradnju ovog društva. Zahvaljujem se i izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama. Riječ ima poslanik Nimanbegu. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani ministre Žugiću, poštovane kolegice i kolege poslanici,

Ja sam za ovu treću posebnu sjednicu Skupštine uputio ministru Žugiću sljedeće pitanje: "Koliki je ukupan iznos koji je Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću podijelila u svojim konkursima od njenog osnivanja do sada? Koliki je iznos tih sredstava konkursa po kalendarskim godinama? Koji je broj organizacija koji su dobile sredstava, ukupan i po projektima sa kojim su konkurisali? Takođe me interesuje podatak koji se odnosi na sjedišta dobitnika konkursa po opštinama".

Obrazloženje:

Raspodjela dijela prihoda od igara na sreću je centralizovao raspodjelu sredstva za finansiranje projekta NVO-a u Crnoj Gori. Kako je prošlo više godina od uvođenja ovog načina finansiranja, smatram da je potrebno analizirati sve slabosti ali i pozitivne strane ovog načina raspodjele sredstava NVO-ima kako bi predložili eventualne promjene Zakona o igrama na sreću u namjeru da ovu raspodjelu učinimo održivom, kvalitetnom i pravičnijom.

Poštovani ministre, poštovana javnosti,

Osnov po kojem sam ja uputio ovo pitanje, između ostalog i dva dokumenta koje je Vlada usvojila oko razmatranj Izveštaja o raspodjeli novca na osnovu konkursa Igrama na sreću, takođe i Skupština Crne Gore u stvarnosti Odbor za ekonomiju, budžet i finansije je razmatrao krajem 2013.godine. Oba ova dokumenta su ili u septembru prošle godine ili u decembru prošle godine razmatrani, da bi približili javnosti ovu tematiku. Nesporno je da nevladine organizacije moraju dobiti podršku od strane Budžeta.

U Crnoj Gori to se, ako bih mogao pojednostaviti radi od strane Vlade Crne Gore preko ovog konkura od Igara na sreću, imamo Fond za manjine gdje nevladine organizacije mogu učestvovati i lokalne samouprave. Pošto i lokalne samouprave sa svojom obavezom oko finansiranja nevladinih organizacija u principu su one u manje stabilnoj poziciji nego Budžet koji je na državnom nivou. Nevladinim organizacijama je ovo možda i najkonkretniji način da bi finansirali svoje aktivnosti. Moramo znati da postoji četvrti način, a to je finansiranje preko međunarodnih organizacija, IPA fondova, ambasada raznih, ali ovdje se u principu radi o mojoj zainteresovanosti da bi se srednjim malim nevladinim organizacijama koji imaju prave životne projekte omogućilo da konkurišu u budućnosti.Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Izvolite, ministre.

RADOJE ŽUGIĆ:

Poštovani poslanice Nimanbegu,

U cjelini sam saglasan sa vašim komentarima koje ste postavili kroz poslaničko pitanje i na koje sam dostavio,nadam se da ste dobili odgovor u pisanoj formi, ali mnogo

više od samog odgovora je značaj ove teme koja je aktuelna ne samo u ovom Parlamentu već u ukupnoj javnosti.

Kako ste i sami kazali raspodjela ovih sredstava na održiv, kvalitetan i pravičan način, dodao bih samo i bez bilo kakvog konflikta interesa kod same raspodjele. Nesporno je da nevladin sektor dobija značajne podrške iz Budžeta, a takođe jako je potrebno da sva ova sredstva koja dijelimo budu na zakonit, transparentan način i na način da kažemo, odgovoran prema ovom Fondu javnih sredstava, posebno prema javnosti i posebno sa stanovišta visokog nivoa transparentnosti kao najbolje zaštite za samo zakonito poslovanje.

Komisija ra raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću je od imenovanja u skladu sa godišnjim zakonima o budžetu, raspodijelila ukupno 19.317.000 eura. U nastavku sam u prilogu akta koji sam vam dostavio, dali i pregled raspodjele po godinama. U 2006. godini dodijeljeno je milion eura, u 2007. godini 2.400.000 eura, u 2008. godini tri miliona, u 2009. godini 3.450.000 eura, u 2010. godini 2.580.000 eura, u 2011. godini 2.530.000 eura, u 2012. godini 2.508.000 eura i prošle godine 1.849.000 eura. Istovremeno vas obavještavam da je Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću predhodne tri godine podržala ukupno 1.119 projekata nevladinog sektora, a član 13 Uredbe o kriterijumima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele prihoda od igara na sreću predviđa da nijedna organizacija na konkursima ne može biti podržana na više od tri projekta.

Sa druge strane, imajući u vidu da se u skladu sa zakonskom regulativom koja definiše proces raspodjele budžetskih sredstava krajnjim korisnicima nije definisana obaveza Komisije za raspodjelu, da određeni dio raspoloživih sredstava opredjeljuje po opštinama, odnosno po kriterijumima sjedišta organizacije, i takva analiza nije rađena. Možda je to prilika da od buduće izmjene regulative upravo napravimo i izmjene i dopune po osnovu lokacije, odnosno sjedišta NVO sektora. Koristim priliku takođe, i da napomenem da su svi podaci relevantni za rad Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću u predhodnom periodu u skladu sa dogovorom sa predstavnicima Komisije, objavljeni na sajtu Ministarstva finansija, konkurs igara na sreću. Dat je takođe, i link u samom odgovoru na Vaše pitanje. Zahvaljujem se.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, ministre.

Izvolite, kolega.

GENCI NIMANBEGU:

Poštovani ministre Žugiću,

Ja takođe, kao i ranije kolege Vam moram zahvaliti što ste pisani odgovor nam dali ne prije početka postavljenog pitanja, već mi smo ga imali danas u toku dana što je pohvalno za vaše Ministarstvo.

Imam što se tiče na Vaš odgovor dvije male primjedbe ili sugestije. Primjedba se u principu odnosi na to da ja nijesam dobio odgovor po projektima koji su konkurisali, samo pregled koliko je konkurisalo i koliko je dobilo projekata. A što se tiče drugih stvari, evo samo da nastavimo ovaj dijalog ili interesovanje.

Naime, glavne primjedbe u dijelu javnosti su na to da je raspodjela nvca bila obavijena valom netransparentnosti. To možda potvrđuje i to da smo imali predstavnika i Ministarstva koji je dao ostavku na članstvo u tom upravnom odboru, ali to su i lične odluke, možda pogrešno i tumačim, jer iz same rasprave recimo, u odnosu na sredstva koja su raspodijeljena u 2011. godini dobili smo Izvještaj da je recimo, u 29 organizacija gdje je rađena revizijada su četiri dobile negativno mišljenje, što je ispod 20% ali oko 20%, ali da je za osam, znači, oko 30% traženo da su donešena rješenja o povraćaju sredstava. I sada onaj dio koji se odnosi na dužnosti koje bi trebalo da ima Ministarstvo finansija i sam predlog je o donošenju podzakonskih akata koje bi doveli da se primjena zakona nevladinih organizacijama omogući u tom dijelu da nisu dobitnici samo šest predviđenih koji su, igara na sreću, koji mogu konkurisati šest nivoa, nego da mogu i druge organizacije na osnovu drugih projekata, da mogu konkurisati.

Znači, ovo kašnjenje o donošenju novih zakona o nevladinim organizacijama i ne primjenom bi donošenje podzakonskih akata, nadam se da su umeđuvremenu oni doneseni, da će omogućiti da ova raspodjela koja sada bi se trebala ostvariti, bude što transparentnija i u dijelu da male nevladine organizacije imaju pristup ovim fondovima.

Znači, mi imamo jednu situaciju gdje one velike nevladine organizacije koji se i ovdje i pojavljuju i koje dobijaju sredstva po meni ovim malim organizacijama možda i ne dozvoljavaju da dođu i da razviju svoje kapacitete, a postavio bih jedno pitanje:

Da li je možda ovdje mjesto javnim ustanovama da konkurišu? Ipak se one u principu finansiraju od drugih budžeta. Da li su to od opština, mi ih imamo da konkurišu, ali je možda potrebno napraviti i odrediti kriterijum, ne o raspodjeli nego i o onima koji mogu konkurisati. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, kolega.

Sada će pitanje postaviti kolega Damjanović.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani ministre Žugiću,

Postavio sam sljedeće pitanje:

Koliko iznose evidentirana poreska i neporeska potraživanja koja pripadaju budžetu države i kakva je njihova struktura, na dan postavljanja pitanja; koliko je od tih potraživanja odloženo, shodno zakonu, koliko je odobreno da se plati u ratama, kao i za koji iznos potraživanja je Ministarstvo finansija kapitalizovalo ista, za namjene kako zakon omogućava regionalnog razvoja, restrukturiranje privrednih subjekata, kao i za druge namjene?

Naravno, odgovor sam dobio u pisanoj formi, na način da sam ga pročitao danas u štampi, da je juče bio na sajtu. Pozdravljam i tu novu praksu, s obzirom da odgovore dobijamo sa zakašnjenjem po mjesec dana, dva, ali nikakav problem, lakše i meni i vama da komentarišemo.

Naravno, u odnosu na odgovor koji ste dali, samo kratko. Nijesam dobio u ovom zadnjem dijelu mog pitanja, odgovor vezan za kapitalizaciju ovih poreskih i neporeskih potraživanja. Svojevrsna kapitalizacija je bila ovo sa Elektroprivredom Crne Gore, ovih 40 miliona evra, odnosno povećanje udijela države u vlasničkoj strukturi, ali svakako jedna solidna zakonska norma koja se po meni ne primjenjuje, odnosno slabo primjenjuje. Ministarstvo mora imati jedan od prioriteta da sagleda ove mogućnosti da se ovaj dug koji ste naveli, a koji je 218 miliona evra, tako zvanično "priznati", može kapitalizovati. Od ovih 537 miliona evra, kako ste već dali, mislim da su kolege prije mene postavili slična pitanja tako da smo dobili odgovore, tako da ne bih cifre posebno komentarisao. Ali, svakako ću komentarisati jedan dio u odgovoru, ali kad Vas budem čuo, a to je, dio duga poreskog od 135 miliona evra koji se odnosi na dugovanja privrednih društava koja su u stečaju, da se tretira kao nenaplativ. Čemu onda stečaj? Mislim baš da kroz stečaj i kroz stečajni postupak, a znamo one naplatne prioritete, imamo šansu kao država, odnosno u tim sudskim procedurama da upravo naplatimo jedan dio tog poreskog duga i da vidimo i da čujemo jesmo li i koliko do sada naplatili?

Ima nekih firmi koje su otišle u stečaj i gdje se država i te kako naplatila. Tako da tu ne pravimo diskriminaciju.

I svakako, u dijelu odgovora gdje me obavještavate da je shodno Uredbi o postupku naplate poreškim potraživanja imovinom poreških obveznika, a to nalaže i Zakon o poreškoj administraciji, svega naplaćeno 10 miliona evra, odnosno 5% ovog priznatog duga od strane 11 poreških obveznika. Dakle, bilo bi dobro da čujemo i sada u Vašem odgovoru, zašto ovako male cifre, zar ovdje nama više prostora da se i ovaj dio unaprijedi. Evo, toliko.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Izvolite, ministre.

RADOJE ŽUGIĆ:

Zahvaljujem, uvaženi poslaniče Damjanoviću.

Ja sam komentarisao dok ste Vi bili van ovog visokog doma, da je praktično identično pitanje Vaše i poslanika Šehovića pa bi pokušao da se ne ponavljam, a da ono što je nedostavno u prethodnom odgovoru dam kroz Vaše pitanje, a ujedno i odgovorim na niz potpitanja koja ste naknadno definisali ili dali u svom pisanom zahtjevu za poslanički odgovor.

Dakle, Vi ste pitali osim nivoa poreškog duga, koji nivo duga je odložen, odnosno dozvoljen za plaćanje u ratama, i koji dio naplaćenih prihoda po ovom osnovu se upotrijebio za kapitalizaciju za namjene regionalnog razvoja, restrukturiranje privrednih subjekata kao i za druge namjene.

Dakle, ponoviću zbog Vas i zbog ukupne javnosti, da je ukupan poreški dug u Crnoj Gori 218. miliona eura i da na taj dug, odnosno u tom dijelu iznosa poreškog duga imamo i 69 miliona eura kamate kod aktivnih poreških obveznika.

Zašto se ovaj dug razlikuje u odnosu na predhodna iskazivanja vezano za nivoe poreškog duga, to smo na neki način već apsolvirali ovdje u Parlamentu. Dakle, riječ je o novoj metodologiji o uključivanju duga preduzeća u stečaju, i duga preduzeća u likvidaciji. Međutim, ta metodologija je rađena u mjeri mogućeg, budući da Poreska uprava, upravo u ovom vremenu radi na tehnološko-tehničkom snaženju prije svega IT-

a koji će vrlo skoro, nadam se biti potpuna podloga ili potpuna podrška za potpuniji kvalitet svih podataka vezano za poreske aktivnosti, a ne samo preska dugovanja.

Dakle, ovo što rekoste 218 miliona eura "poreskog duga" , pa da skoro se i složim s Vama, jer dio duga se vrši na osnovu procjene. Dakle, morate uvesti potpuni red u prijavi svega onoga što rade poreski obveznici, kako stanovništvo tako i privreda, pa tek onda kada imate potpunu bazu u svom sistemu informatičkom, onda možete izvesti i apsolutno tačan nivo duga.

Što se tiče naplate duga imovinom poreskih obveznika, za taj posao smo imali posebnu uredbu Vlade i uradili ono što je bilo moguće. Preuzeli smo određene nepokretnosti koje su bile u funkciji pojedinih organa, prije svega poslovne prostore, kako bismo na jednoj strani naplatili poreska potraživanja, a na drugoj strani uštedjeli kroz prizmu manje plaćenih troškova zakupa što je i bila tema prilikom usvajanja budžeta u ovom Parlamentu.

Dakle, mogu vam reći još ovo, da smo u predhodnom periodu zaključno sa 24.10. ove godine, na zakonu utemeljeno odložili 20 miliona eura poreskih obaveza od čega se sedam miliona eura odnosi na plaćanje, na odloženo plaćanje, a 13 miliona eura na plaćanje u ratama. Dakle, još jednu stvar želim da vam istaknem, da ćemo u narednom periodu osnažiti regulatorni okvir, već smo učinili prve korake prema Vladi, a Vlada svakako nakon usvajanja nove fiskalne politike nazvali smo je neki aspekti fiskalne politike, mejere za suzbijanje sive ekonomije će učinjeti da se ne povećava, odnosno regeneriše poreski dug u narednom periodu, posebno kod kompanija koje imaju solventnost, koje imaju imovinu, kapital, a nemaju likvidnost, u timsučajevima se može dozvoliti eventualno reprogramiranje poreskih obaveza samo uz zalog, odnosno kolateral. Tako da ćemo isplate zarada u budućem periodu bez javnih prihoda, to će biti na kraju predlog Ministarstva finansija Vladi, kasnije Vlade Parlamntu, tretirati kao krivično djelo za odgovorna lica u pravnom licu, a isto tako isplate zarada mimo kanala platnog prometa, odnosno na ruke kako nam se ne bi dešavale pojave da nakon protoka određenog vremena, jer znate, veliki broj poreskih obveznika u odnosu na broj poreskih inspektora nemoguće je sve to u kratkom roku iskontrolisati, napraviti potpuni obuhvat i imati potpuno preciznu evidenciju.

Dakle, povećavanjem odgovornosti za odgovorna lica u pravnim licima i kako kod preduzetnika ostvariće se mogućnost da u budućem periodu značajno smanjimo zonu sive ekonomije posebno na tržištu rada. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, ministre.

Izvolite, kolega.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Mala korekcija, ministre, nisam bio van ovog doma, nego upravo u domu na drugom spratu na sjednici Administrativnog odbora gdje smo branili poslanika. Ali, da se vratimo na ovaj Vaš odgovor i komentarisanje.

Dakle, nazvao sam to "dugom", imajući u vidu da sam prije pet godina započeo ovdje priču u Parlamentu prvi sa pitanjem poreskog duga i tada čini mi se gospođa Ščekić, koja je tada bila pomoćnik ministra gospodinu Lukšiću, me je obavijestila da je tada dug po njihovim procjenama iznosio 350 miliona evra. Sada imamo ovaj formalni mnogo veći, ali ovaj priznati mnogo manji. Nikakav problem nije, alihajde da usaglasimo taj informacioni sistem da znamo zaista koliko se duguje. Kada pričamo o poreskom dugu, ovo je samo jedan manji segment. Dakle, ovdje nijesmo kalkulirali carinski dug, nijesmo kalkulirali dug za lokalne poreze koji duguju pravna lica i građani lokalnim upravama. Kada se te cifre dodaju onda ovo postaje zaista alarmantno i po meni jedan od ključnih da kažem problema cjelokupnoj crnogorskoj ekonomiji.

Dalje, govorite o naporima u Poreskoj upravi i da li ima napora u Ministarstvu finansija da se Poreska uprava, odnosno Uprava carina definišu kao samostalne uprave, da nijesu više u ingerenciji Ministarstva finansija i da nemamo onih čuvenih volšebnih drugostepenih postupaka koji traju u nedogled, gdje nam nekoliko miliona evra lebdi u tim ping-pong postupcima. A sada ću Vam reći zašto, imam jednu malu cifru ovdje koja je vrlo interesantna. I šta je sa možda ključnim aspektom ove priče koja bi možda smanjila poreski dug, a to je da izmijenimo zakonsku regulativu i da konačno omogućimo da se poreski dug plaća i od lične imovine vlasnika firme. Dakle, ne možemo garantovati sa "tašna, mašna, stolica i telefon", odnosno mobilni sad. Hajde da skupimo hrabrost i da vlasnici firmi koje duguju stotine i stotine hiljada evra, garantuju za poreski dug svojom ličnom imovinom. To je kapital koji je nesrazmjern problemima u kojima su te firme. Dakle, tu su nekretnine, vile, kuće, bankovni računi itd. Da i tu inicijativu pokušamo da sprovedemo.

Šta je sa kvartalnim izvještavanjem od strane Poreske uprave upravo o stanju duga, u stvari pomažemo gospodinu Lakićeviću na ovaj način pitanjima, da ona njegova inicijativa dobije prohodnost da nas češće izvještava o svim tim stvarima.

Naravno, što bih još ovdje htio da potenciram, to je da se negdje mora zaista pristupiti i kreiranju ovog poreskog identifikacionog kartona gdje bi onda mogli da zaista

vidimo ko i koliko duguje i ko i koliko poreza plaća. Dozvolite još pola minuta, potpredsjedniče. I da na taj način zaokružimo ovu neveselu priču. Dakle, neću otvarati ovdje teme koje nijesu, da kažem, nametnute kroz ovo pitanje, a to je pitanje kriznog poreza i naredne godine koje je predloženo, a rekli ste ako bude nekih boljitaka da ćemo taj krizni porez da sklonimo iz sistema. Ne, ali smatram da je veoma važno da pročitam par podataka zbog javnosti u ovom dijelu odgovora gdje ste naveli da je 18,4 miliona evra do 30.09. odnosno sada nešto malo više, odloženo ili dato da se plaća u ratama. I ovdje ima veoma interesantnih firmi. Hajde da ne ulazimo u genezu kako je taj dug nastao, poreski, ali je li moguće da nam "Cijevna komerc" duguje 2,1 milion evra, da nam Institut "Simo Milošević" duguje 330 hiljada evra, da nam Parking servis Budva duguje 418 hiljada evra, da nam d.o.o.EPS turs Budva duguje 529 hiljada evra, da nam HL diskont Laković duguje 550 hiljada evra, Fudbalski Klub Budućnost 650 hiljada, Gintaš mont 478 hiljada, Pošta Crne Gore 790 hiljada, ima ovoga još, Tehnoput 2,4 miliona, AD Kontejnerski terminali prodasmo je nedavno 1,1 milion, Montenegro Airlines pet miliona evra, odnosno 30% ovog odlaganja se odnosi na čuveni Montenegro Airlines. I sada me interesuje, naravno, pozdravljam što ovunormu koristite restriktivno. Znači, od tih 217 zahtjeva svega 44 ste odobrili i to je nekih 18 miliona evra, i nema problema da se svim ovim firmama omogući da ratama plate poreski dug. Govorim o tome kako je isti nastao.

Koje su sankcije i šta se dešava ako se ova dinamika ne ispoštuje? Mene to interesuje i neka to bude, ne neko dopunsko pitanje, već evo nama svima za razmišljanje. Ministre, nastavićemo naravno ovu diskusiju na matičnom odboru. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

Idemo na pitanje kolege Abazovića.

Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Raduloviću.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre Žugiću,

Ja sam postavio sljedeće poslaničko pitanje:

Koliko je ukupno izrečeno novčanih kazni od strane inspekcijskih organa koji su pod nadzorom Vašeg ministarstva u toku turističke sezone i u kojim novčanim iznosima kumulativno? Podatke sam tražio sortirano po opštinama: Ulcinj, Bar, Budva, Kotor i Herceg Novi.

Takođe još jedno pitanje. Da li je neki od zapisnika prilikom inspektorskog nadzora sačinjen eventualno i na albanskom jeziku?

Ja želim takođe kao kolega da se zahvalim na ažurnosti u dostavljanju odgovora i mislim da Vaše ministarstvo zaista treba da posluži kao primjer ostalima. Prvo, zato što ste odgovorili na vrijeme, drugo za to što ste odgovorili konkretno za razliku od nekih prethodnih situacija koje smo i danas mogli da vidimo, gdje niti nema odgovora, a i ono što se pročita je vrlo nekonkretno. Razlog zbog kojeg, pošto ćete vi pročitati podatke, a onda ćemo ih zajednički komentarisati koliko je to moguće i koliko vrijeme dozvoljava. Moja želja je bila da vidim kolika je bila aktivnost inspekcijskih organa, svjesni ste i sami da zaista je veliki pritisak i na ljude koji obavljaju određene djelatnosti, koji žive faktički od jedne vrlo kratke sezone koja je sve ove godine svela konkretno samo na avgust mjesec i zaista to otežava rad kao i neke situacije koje ostaju sporne, a to je način vršenja kontrole.

Po ovome što ćete vi pročitati nadam se radi građana, a volio bih da zaista čuje jer su podaci ovako prilično važni, vidjećemo da postoje velike oscilacije između opština, ali i dalje ne shvatam bez obzira na nešto što apsolutno podržavam, a to je veću poresku disciplinu koju ste neminovno uveli i poboljšali prethodnih godina, da ipak ostaju neki problemi, a oni se prije svega odnose na kažnjavanje na jedan čudan način.

Prije svega traženje fiskalnih računa prije izvršene kompletne usluge meni zaista nije prihvatljivo niti mi je logično, nije mi logično da inspektori ulaze u lokale i da jednostavno uzimaju gostima sa stola da bi gledali ono da li je ono što je ispisan o na računu zaista i stoji, da li neko jede pljeskavicu, hamburger ili biftek, mislim da to nije primjereno za jednu ozbiljnu zemlju koja pretenduje da bude ozbiljna turistička destinacija i da na sve to moramo obratiti pažnju, ali ostaviću da nakon Vašeg odgovora iz korektnosti jer ga vi morate pročitati. Onda i dam svoj komentar na ovo konkretno što su odgovorili uz još jedanput zahvalnost na Vašu ažurnost.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Abazoviću.

RADOJE ŽUGIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine Abazoviću, i potpuno dijelim sa Vama, Vaša uočavanja, ali proces suzbijanja sive ekonomije nije jedan aktivan čin već je to po meni dugotrajan i zahtjevan proces i mi radimo istrajno na njemu. Ja mislim da smo početne korake dobro uradili i da smo jednu uslovno rečeno široku zonu sive ekonomije značajno suzili ali ne i do kraja. Slažem se potpuno, da prostor u daljem sužavanju ove zone postoji.

Takođe, sam saglasan sa Vama gospodine Abazoviću, da način vršenja kontrole i do mene dolaze prigovori, čak je dobro da imamo ovako otvoren dijalog pred javnošću, da i poreski inspektori i ostali inspekcijski organi shvate i čuju da je poreski obveznik onaj od koga i mi živimo i da se moramo odnositi profesionalno prema našem subjektu kontrole, našem uslovno govorim. Ali, takođe znamo da izgradnja institucije kao što je Poreska uprava, kao što su ostale inspekcijske službe, jeste opet proces i on zahtijeva vrijeme i zahtijeva uočavanje tih greški koje se vjerovatno javljaju nadam se u manjem broju odnosno nadam se u sve manjem i manjem borju u odnosu na početne greške koje smo svi zajedno uočavali. I zaista trudimo se da kroz jednu pozitivnu kampanju ukažemo i poreskim obveznicima, ali i nadležnim inspekcijskim organima, posebno organima za koje je nadležno Ministarstvo finansija. U mom slučaju, da budemo do kraja profesionalni, a nikome ne oprostimo niti i jedan euro obaveza, ali nikom ne naplatimo niti i jedan cent onoga što ne treba da plati. Dakle, samo tao ćemo steći povjerenje i samo tako ćemo imati slažem sa vama i na tom polju ozbiljnu državu, državu koja pretenduje da bude još snažnija turistička destinacija.

Način vršenja kontrole vezano za pojedine fiskalne račune, ja mislim da toga ima, ali očekujem da u budućem periodu bude sve manje i manje i da ćemo još jednom ponavljam kroz otvoren dijalog, kroz komunikaciju, kroz ukazivanje i kriz korišćenje javnosti uspjeli da učinimo da transparentnošću i ovaj proces učinimo profesionalnijim i više zakonitim. Jer, znate to je aktivnost koja može proizvesti i određene slabosti, ali ako se što više otvaramo, ako smo potpuno otvoreni, onda i poreski i drugi inspektori znaju jako dobro da nema radnji koje se mogu raditi, nebih da ih nazivam bilo kakvim imenom, jer želim da vjerujem, da svi nadležni organi rade posao odnosno da će raditi na način kako je to zakon definisao.

Što se tiče Vašeg pitanja konkretno, tokom turističke szone vezano za inspekcijski nadzor u dijelu nadležnosti Ministarstva finansija, mi smo imali izdatih 1.115 naloga za prekršaje i izrečene novčane kazne u nivou od 2,3 miliona eura, od čega se na primorske opštine odnosilo 1.800.000 eura i dao sam u prilogu dopisa koje sam pripremio takođe alokaciju uslovno rečeno ovih mjera koje su date po opštinama na primorju, gdje je lider Budva sa 213 prekršajnih naloga, nakon nje Ulcinj sa 198, pa nakon Ulcinja Bar, sa 176, Kotor sa 90, Tivat 50 i Herceg Novi svega četiri prijave i tu se

potpuno slažem sa Vama. Ne mogu baš da vjerujem da je u Herceg Novom potpuno praktično siva ekonomija iskorijenjena. Tako da prihvatam, da mi moramo u budućem periodu raditi na tome da jednako tretiramo sve opštine, a ja mislim da nema mnogo razlike u nivou sive ekonomije, koja je bila u prethodnom periodu, ali ovo je prilika da pozovemo odgovorne i u ovim opštinama, gdje se navodno iskazuje potpuna lojalnost konkurencije, odnosno puna legalna ekonomija.

U odgovoru na Vaše pitanje, evo uspješću da saopštim nekoliko podataka zbog javnosti, da se ovi podaci odnose na period 1.jun o.g. 31.08. takođe o.g., a u tom periodu imali smo 4.134 kontrole u kojima je utvrđeno 824 prekršaja ili dnevno smo imali 45 kontrola a u prosjeku je utvrđivano devet prekršaja ili 20% od izvršenih kontrola su bile kontrole sa utvrđenim nepravilnostima.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, ministre.

Izvolite, kolega Abazoviću.

DRITAN ABAZOVIĆ:

Zahvaljujem, ministre. Vaše čuđenje koje je vrlo korektno, ja apsolutno prihvatam uz samo jedan komentar, da kako je tek meni, čisto javnosti radi. U Ulcinju je naplaćeno 55 puta više kazni nego li u Herceg Novom au Baru je naplaćeno 51 puta više kazni nego u Herceg Novom, a u Budvi još i više. U Ulcinju i u Budvi, je naplaćeno 56% ukupnih taksi, ukupnih kazni. Zašto je ovo bitno. Bitno je meni iz razloga, ja jesam lokal patriota, ali mislim da je ovo elementarna logika. Budva je metropola turizma, a Ulcinj je najsiromašnija opština nažalost na primorju. Budva je prepoznata turistička destinacija, a Ulcinj je grad bez hotela. Kada se radi o iznosu kazni jeste više je naplaćeno u Budvi, a li ne nešto drastično neih 15% više nego li u Ulcinju, to je jedno.

Drugo, zaista je čudno da Herceg Novi koji je ozbiljniji turistički grad, koliko toliko od Bara, toliko postoji oscilacije. Ne radi se ovđe o nikakvoj poreskoj disciplini, ovdje se radi po mom skromnom sudu o koncentraciji inspekcije, koncentraciji inspekcije, odnosno nadzora koji je veći u gradovima kao što su Budva i Ulcinj, vjerovatno i zbog broja turista i zbog broja objekata, ali generalno podaci su malo sporniji. I ovaj zadanji pošto smo se oko ovoga složili da postoje problemi i u kontroli, ali i u primjeni ovih podataka, a to će vjerovatno biti predmeti nekog drugog dijaloga.

Ja želim da navedem, da ste Vi iskazali u Vašem odgovoru da nije bilo zapisnika na Albanskom jeziku. Ja mislim da u gradu gdje se naplati pola miliona kazni, ljudi skladno Zakonu o upravnom postupku imaju prava poučavanja na jezik, Vi ste naveli da niko to nije tražio, ja mislim da to niko i ne zna da traži, ali mislim da bi bilo korektno da u nekom narednom periodu promislite o tome, da malo iskombinujete inspektore, da malo učinite ljudima pristupačnijim, da eventualno, ukoliko ne postoje saznanja mada se niko ne može kriti da jezičkim neznanjem nije i izvršio prekršaja, ja se sa tim nebih pomirio. Ali, radi korektnosti da se i oko toga mora obratiti pažnja čisto da bi se u potpunosti ispoštovao i Ustav Crne Gore i Zakon o upravnom postupku, ali i da ne ostane neka gorčina da neko nešto radi iz inata, a ne u skladu sa zakonom.

Ja sam zahvalan Vama i na Vašem odgovoru i nadam se da ćemo zajedno u nekom narednom periodu konstatovati napretke vezano za ove podatke koje smo dobili.

Zahvaljujem.

PREDEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Posljednje pitanje je postavio Danko Šarančić, ne manje važno od prethodnih.

DANKO ŠARANČIĆ:

Uvažene kolegice, gospodine ministre Žugiću, poštovani građani.

Ja sam, gospodine ministre, Vašem Ministarstvu postavio sljedeće pitanje koje glasi:

Koji su projekti na teritoriji Opštine Pljevlja do sada finansirani iz kapitalnog budžeta za 2014. godinu i u kojim iznosima?

Podsjećanja radi kada smo prošle godine negdje krajem decembra mjeseca u ovom parlamentu stajali državni budžet, naravno utvrdili smo i njegov kapitalni dio kao najvažniju razvojnu komponentu u iznosu od nekih 90 miliona eura, ako se dobro sjećam.

Ja sam u svojoj diskusiji i tada rekao da je to veoma mali iznos za Crnu Goru i da se konstantno mora raditi na njegovom uvećavanju.

Ali, to gospodine ministre nije jedini problem, mnogo je veći onaj koji se tiče pravedne raspodjele tog veoma skromnog kolača, o čemu sam takođe govorio. I evo

budžetska godina se polako bliži kraju, a i građevinska sezona na sjeveru je praktično završena ili se završava i vrijeme je da se na neki način podvuče crta i vidi šta se uradilo i dokle se stiglo. Zbog toga sam Vam i postavio ovo pitanje, smatram da je neophodno da javnosti i građani čuju od vas oko svega ovoga. Ja znam da je bilo ukupno nekih 2 do 3% realizaciju projekata, odnosno finansiranje projekata u Opštini Pljevlja i ta sredstva su bila predviđena, ako se dobro sjećam od oko 650.000 eura za dom kulture oko 500.000 eura za infrastrukturu u Bukovici i nekih stotinak hiljada eura za deponiju čvrstog otpada, ako sam to dobro sve posložio. Određena sredstva su bila planirana takođe za modernizaciju saobraćajnica na području Opštine Pljevlja preko direkcije za saobraćaj i to sve zajedno čini mi se ne prelazi bar procenata od ukupnog iznosa kapitalnog budžeta pod uslovom da se on realizuje u potpunosti.

Ja ne želim sada da ponavljam priču koja se stotinu puta čula u ovom Parlamentu i van njega koje sve probleme imaju Pljevlja, kako ljudi žive u njima, od čega žive od čega obolijevaju, od čega umiru i da li su Pljevlja zaslužila 2% kapitalnog budžeta Crne Gore. Šta sve Pljevlja daju ovoj državi, dakle jedna ispričana priča. Mnogo puta ali izgleda da Vlada Crne Gore je ne čuje i nije je nikada do sada čula.

Ja želim od Vas gospodine ministre da čujem prije svega da li se nešto realizovalo i finansiralo i od ta 2%, a evo nadam se da ću imati priliku posljednjih informacija dobijenih od vas da dam i neki svoj sud o svemu tome u komentaru.

Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Izvolite, ministre.

RADOJE ŽUGIĆ:

Uvaženi gospodine poslaniče Šarančiću, moram da istaknem zadovoljstvo da se postavilo pitanje jer kapitalni budžet jeste nesporno, najvažnija komponenta, sa stanovišta javnih radova. Prije svega, i sa stanovišta pravednosti i regionalne raspodjele kapitalnog budžeta, da svakako ono što mi radimo u ovoj fazi prilikom konstituisanja ili predlaganja budžeta težimo da kapitalni budžet ne bude svega 90 miliona, kazali već mnogo više i kod Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, odnosno fiskalnim pravilima smo definisali da sve ono što je razvojna komponenta nema smetnji da generiše čak i deficit koji će se kroz stvaranje većeg nivoa GDP-a odnosno BDP-a

vratiti kroz stvorene veće vrijednosti na taj način doprinijeti kvalitetu makroekonomskih i fiskalnih parametara.

Slažem se sa Vama takođe, da kada je riječ o raspodjeli manji je problem nivo dodjele, veći je problem pravednost raspodjele, po onoj narodnoj nije nam krivo na mali, već na krivi dio. I stoga, sam u pripremi odgovora na Vaše poslaničko pitanje, koje ste dobili u pisanoj formi nadam se i Vi. Naveli sve ono što je država preko kapitalnog budžeta ulagala u Pljevlja i u Pljevaljsku opštinu u vremenu od 2010. d 2013.godine, kao i u vremenu 2014.godine, sa posebnim osvrtom na najvažnije infrastrukturne i druge objekte vezane za javne radove. Dakle, u 2014.godini završena su tri kilometra lokalnih puteva u iznosu od 145.000 eura u Mjesnoj zajednici Bukovica, završeni su radovi na izgradnji preostalih objekata koji su ugovoreni, započeti prethodne godine u toku su radovi na 15 objekata planiranih za ovu godinu, do sada je realizovano 309.000 eura u toku su završni radovi na rekonstrukciji ulice Boško Buha i do sada je uloženo 161.000 eura. Potpisan je takođe ugovor za radove na rekonstrukciji ulice Vuka Kneževića, a tamo su u toku pripremni radovi. Ja se nadam da Vi ove podatke imate i da ćemo u međusobnom komentaru doći do objektivnih činjenica kada su u pitanju javni radovi u vašoj opštini.

Na kraju aktivnosti na realizaciji projekta centar za kulturu sprovodi Opština Pljevlja, a Vlada Crne Gore preko Direkcije javnih radova učestvuje u finansiranju. Do sada je opština raspisala dva javna nadmetanja, koja su poništena od strane državne komisije za kontrolu postupka javnih nabavki. Kapitalnim budžetom za period 2010. - 2013.godine, na teritoriji Opštine Pljevlja, realizovani su projekti u vrijednosti od 5.220.000, kao najznačajnije završene objekte u prethodnom periodu izdvajamo sljedeće.

Osnovna škola Salko Ajković u Vukama površine 840 m², rekonstruisan je centar za kulturu 1.560 m², urađena je scenska tehnika u bivšem Domu vojske je rekonstruisana Husein Pašina džamija, rekonstruisan je takođe objekat tužilaštva površine 359 m², modernizovano 11 kilometara lokalnih puteva, rekonstruisano 8.800 m², gradskih saobraćajnica, sa svom neophodnom infrastrukturom i na kraju u okviru realizacije IP-a projekata u Mjesnoj zajednici Bukovica završena je izgradnja 58 stambenih jedinica ukupne površine 3.133 m² pomoćnih objekata površine 1.320 m² i 23,149 m² mreže prilaznih puteva sa priključenjem stambenih objekata na elektro i kanalizacionu mrežu. Skraćujem priču da bih iskoristio da vam saopštim i ono što je urađeno u ovoj godini, kapitalnim budžetom za ovu godinu preko Direkcije za saobraćaj, za Opštinu Pljevlja u toku je tenderska procedura za izbor izvođača za projektovanje sljedećih putnih pravaca Pljevlja - Metaljka prva faza dužina 19 km početak radova kraj 2015. ili početak 2016.godine. Rekonstrukcija dionice puta Slijepač most Pljevlja od Crkvice do Vrulje u dužini od 12 km, takođe početak radova u narednoj godini, kao i rekonstrukcija magistralnog puta Pljevlja - Mihajlovica, granica sa Srbijom u dužini od

16 km, početak radova takođe u narednoj godini. U aktu koji sam Vam dostavio imate i pregled pojedinačnih ulaganja po godinama kako ste i tražili.

Zahvaljujem se.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Izvolite, kolega Šarančiću.

DANKO ŠARANČIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine ministre, na odgovoru, nijesam dobio odgovor u pisanoj formi, moguće da je pristigao, ali u svakom slučaju u mom pitanju mislim da sam bio jasan i precizan. Hvala Vam u svakom slučaju što ste nabrojali i ove projekte, odnosno investicije koji su realizovani u nekih četiri, pet godina unazad, ali dobro. Sve je to skromno i moglo je mnogo više i mnogo bolje.

Dobro je poznato i Vama, a nadam se i građanima Pljevalja i cjelokupnoj crnogorskoj javnosti, da je pogrešna ekonomska politika Vlade svih ovih godina dovela u veoma težak položaj najveći broj lokalnih samouprava, a njihove budžete učinila sve teže održivim i nedovoljnim za finansiranje osnovnih lokalnih potreba javnih interesa, zbog čega u ostalom lokalne samouprave, odnosno uprave i postoje. Uz konstantno narastajuća zaduženja opština drastično se povećavaju razlike u njihovoj razvijenosti i kvalitetu života građana, gospodine ministre. Kao po pravilu na štetu onih sjevernih koje više nisu u stanju da bilo šta investiraju i učine za svoj razvoj iz svojih skromnih lokalnih budžeta.

Ovdje je, sjećaju se svi, od strane poslanika Demokratske partije socijalista krajem prošle godine predlagan i onaj čuveni Zakon o prijestonici. Trebalo je, dakle, praviti takozvani fond za razvoj prijestonice ili kako god se zvao i to iz kapitalnog budžeta Crne Gore u iznosu od 10%, partija kojoj Vi pripadate, gospodine ministre, predlagala. Nije prošlo. Ponovo se predlaže nešto slično što bi na njegov projektovani iznos kapitalnog budžeta predstavljalo negdje oko devet miliona eura. Dakle, devet miliona eura novca svih građana namijenski za razvoj prijestonice svake godine. Da se ne bi smo pogrešno razumjeli, duboko uvažavam i poštujem istorijski i kulturni, državotvorni i svaki drugi značaj Cetinja i potrebno je da se Cetinju pomogne, jer za težak položaj u kome se Cetinje nalašilo najmanje su krivi građani Cetinja. Problem je drugi, mnogo veći. Na ovaj način se nastavlja diskriminacija i podjele u Crnoj Gori.

Pitam Vas i sve u Vladi na čelu sa premijerom, kakav bi Vaš odnos bio prema predlogu da, recimo, Pljevlja proglasimo resursnim ili energetske centrom Crne Gore od posebnog nacionalnog interesa. Pa da svake godine iz kapitalnog budžeta Pljevljima pripadne devet, deset miliona eura? Sve lijepo u zakonskoj formi i namjenski pa sve do 2020.godine. Imamo i novu političku realnost, novi je predsjednik opštine, nije više iz opozicije, dajte da učinimo taj napor i da napravimo poseban namjenski fond za resursni energetske centar Crne Gore. Zaslužuju to Pljevlja, ništa manje od Cetinja, vjerujte mi, jer su i ona dala mnogo ovoj državi. Na žalost, nema za to političke volje u vlasti, neće je ni biti, kao što nema ni cementare, ni toplifikacije, ni drugog bloka, ni pruge, niti ičega što je Vlada obećala Pljevljima.

Pljevljima treba uzeti sve, vratiti im dva procenta, tamo ne treba graditi, tamo ne treba ulagati, tamo možda ne treba u buduće ni odlaziti, jer nije vazduh dobar. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, kolega Šarančiću.

Sa ovim smo završili pitanja koja su upućena ministru Žugiću. Mi ga pozdravljamo, svako dobro i zdravlje.

Na redu su pitanja koja su upućena Ministarstvu održivog razvoja i turizma, tu je gospodin Gvozdenović, ministar sa svojim saradnicima. Pozdravljamo ga.

Prvo pitanje je uputio kolega Nimanbegu.

Izvolite, kolega.

GENCI NIMANBEGU:

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Poštovani ministre Gvozdenoviću,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, za treću posebnu sjednicu Skupštine upućem Vam sljedeće pitanje:

Pošto predloženi Predlog zakona o Morskom dobru, i javno izraženi stav i premijera Đukanovića i Vas da će se granica obuhvata odrediti novim komisijama o razgraničenju predviđenim novim zakonom, kome ide u prilog neusvajanje tog novog zakona i koliko su u predlogu zakona usvojene primedbe predstavnika Opštine Ulcinj u

radnoj grupi z izradu zakona? Da li će granica obuhvata Moraskog dobra biti određena isto za sve primoske opštine posle usvajanja novog Zakona o Morskom dobru?

Šta će se desiti usvajanjem tog zakona, u slučaju da se granica obuhvata vrati na šest metara od dosega morskih talasa, sa nadležnostima u prostornom planiranju koje su sada na snazi za 30km² Opštine Ulcinj, koje ima Vlada tj. Vaše ministarstvo kao resorno, u slučaju da se obuhvat recimo sa 30km² smanji na 6km²? Da li će tada prestati da važi Prostorni plan posebne namjene za Morsko dobro u zaleđu Velike plaže, u maslinjaku Valdanos i drugim područjima Opštine Ulcinj koje Vaše ministarstvo planira umjesto Opštine Ulcinj?

Obrazloženje:

Granica obuhvata područja Morskog dobra, koja je 15 godina bila nezakonito utvrđena i tek usvajanjem Plana područja posebne namjene za Morsko dobro u Skupštini Crne Gore 2007.godine je uvedena u legalni zakonski okvir predstavlja diskriminacionu primjenu tog zakona u Crnoj Gori u odnosu na Opštinu Ulcinj.

S toga i postavljam pitanje u vezi sa problematikom Morskog dobra kako bi javna riječ uticala da se ova nepravda prema Opštini Ulcinj konačno otklonila i to ubrzanim aktivnostima u skladu sa demokratskim standardima, nediskriminirajućim i pravičnim i to sve u skladu sa preporukom Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje, POSP Crna Gora EU. Ovaj je Parlamentarni odbor između Parlamenta Crne Gore i Evropske unije, naime 2012. godine usvojio jednoglasno odluku da i Skupština i Vlada Crne Gore ukloni sve sumnje u diskriminirajuće primjene zakona, a posebno Zakona o Morskom dobru. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Izvolite, ministre.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Kao što ste upoznati u januaru Zakon o Morskom dobru je dostavljen Skupštini Crne Gore i mi očekujemo da rasprava o tom zakonu bude na narednoj sjednici. Mi iz minstarstva i Vlade smatramo da je to dobro zakonsko rješenje, zakonsko rješenje koje jasno definiše sve elemente koji su vezani za taj prostor. Mi očekujemo da otvorimo raspravu u Skupštini. Kao što znate, taj zakonski okvir prošao je i Zakonodavni odbor i prošao je Matični odbor. Tu su bila neka rješenja koja su prihvatljiva za resorno

ministarstvo i Vladu, mi očekujemo u skladu sa diskusijom koja je bila na tim Matičnim odborima da imamo nekoliko amandmana koji su prihvatljivi za Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Kao što znate, intenzivno smo radili na tom poslu. U 2011. godini taj materijal je bio dostavljen Vladi. Kada sam ponovo preuzeo funkciju ministra održivog razvoja i turizma odmah smo formirali radnu grupu gdje je bilo preko 20-ak eminentnih stručnjaka i predstavnika svih opština. Koliko se sjećam, u toj radnoj grupi bio je i tadašnji predstavnik lokalne samouprave koji pripada vašoj partiji i koji je sada predsjednik Upravnog odbora u okviru ovih granica o kojima Vi govorite predsjedava Upravnim odborom Morskog dobra.

Ovim zakonskim rješenjem definisaće se dvije linije. Jedna linija, to je linija obale i linija Morskog dobra. Komisija koja treba da odredi, jasno definisana ovim zakonom. Ona treba da bude uređena posebnom uredbom. Kada smo na Vladi razmatrali pitanja zakona o Morskom dobru mi smo Vladi uputili i predlog uredbe i odmah nakon donošenja zakonskog rješenja smatramo da treba donijeti uredbu, pristupiti jednom stručnom radu koji će zahtijevati sigurno preko godinu dana rada, koji treba da odredi taj dio uz samo more, to je ta linija obale. To je dio koji će biti prirodno bogatstvo i dio gdje će biti linija Morskog dobra.

Što se tiče prostorno planske dokumentacije, prostorni plan Morskog dobra i državne studije lokacije koje su urađene za taj dio obalnog prostora od ukupno 60 studija koje su definisane Prostornim planom Morskog dobra urađeno je 24, još četiri studije su trenutno u fazi izrade. Znači, skoro 50% tog prostora je uređeno, što smatram jako dobrim rezultatom i rezultatom koji je stvorio uslove za jednu kvalitetnu zaštitu i valvorizaciju tog prostora. Samo na prostoru Opštine Ulcinj urađene su takođe četiri studije lokacije koje je država finansirala.

Konkretno na vaš odgovor do 2020. godine važiće ta Prostorno planska dokumentacija, jer je to rok za važeje te Planske dokumentacije i na taj način valvorizovati taj prostor.

Šta će se desiti u slučaju da se pomjeri granica? Tada u Listu nepokretnosti koji se izdaje za Morsko dobro neće u listu G stajati Morsko dobro, već će stajati iste zabilježbe koje postoje u drugim elementima odnosa prema vlasništvu na prostoru. U zakonskoj regulativi je bilo pitanja i svojinskih odnosa. Ovaj Zakona o Morskom dobru, takođe, ulazi i u ta pitanja i čini mi se na jedan jedinstven način i jasan način definiše sva ta pitanja. Rad kolega iz Ulcinja i iz drugih opština doprinio je da dođemo do ovog rješenja. Normalno, dio rješenja je prihvaćen. Rješenja koja nijesu prihvaćena su obrazložena. Javana rasprava je bila vrlo važna. Dobili smo 25 različitih pisanih mišljenja i 150 usmenih sugestija. Sve su te sugestije analizirane i u Izvještaju sa javne raspave tačno postoji po svakoj primjedbi, sugestiji, predlogu kakav je obrađivač i resorna ministarstva, kasnije i Vlada zauzele stav oko toga.

Sa zadovoljstvom očekujem raspravu, a posebno usvajanje tog zakona, jer sam siguran da će on značajano unaprijediti, olakšati rad i pojednostaviti rad državne i lokalne administracije u narednom periodu.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Izvolite, kolega.

GENCI NIMANBEGU:

Problematika Morskog dobra je za Opštinu Ulcinj izuzetno opterećujuća iz razloga što ima dvostruki obim nadzora nad Prostornim planom ili planiranjem prostora. Ovaj dio 30km² koji je aktuelan na osnovu na osnovu, kažem, legalizovanog nelegalnog određivanja granica Morskog dobra kod usvasjanja Zakona o Morskom dobru, tek 2007.godine ušla je u legalne okvire, usvajanjem zakona bi trebalo. Vaš odgovor nije bio toliko jasan, ali bi trebao da se konačno povuče i da bude isti za sve opštine u Crnoj Gori. Ne vidim razlog da komisija koja bi po novom zakonu radila da utvrditi za jednu opštinu da je ta granica od morske obale, znači granica Morskog dobra negdje 6, 7, 10 metara, a da je u Ulcinju 2 km. Lično nemam tu sumnju, imam bojazan kada će se to desiti jer predloženi zakon o Morskom dobru predviđa dvije godine od formiranja komisije da se odredi granica.

Moja intervencija ide u tom pravcu, da nema nikakvog demokratskog, nema nikakvog pravičnog, nema nikakvog argumenta da po isteku ovog perioda na koji važe ove državne studije lokacije da planiranje tim prostorom ne pređe u opštinu. Takođe, da planiranje tih državnih studija lokacija ako se ukaže potreba za nekim novim sadržajem da se može pristupiti izmjeni i dopunama bilo tog Planskog dokumenta za to područje koje bi poštovalo državne studije o lokaciji. Smatram da i ako ima dvije ipo godine da je Parlamentarni odbor obavezao Zaključkom koje nema sadržinu zakona, nema sadržinu da i Vlada i Skupština da konačno to pitanje mora doći u dnevni red Parlamenta i da se riješi pozitivno. Konačno se vidi da ovo što si iz Opštine Ulcinj poslanici Morsko dobro nazivali morskim zlom, nije bilo loše, jer njihova namjera je bila da se ukaže da je to diskriminacija. Ta diskriminacija se mora otkloniti.

Siguran sam da se Vi slažete sa tim, da to ko je nekad radio, da je tada debelo pogriješio. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Sada će postaviti poslaničko pitanje, kolegistica Kalezić.

Izvolite, kolegistica.

JELISAVA KALEZIĆ:

Gospodine potpredsjedniče Skupštine, kolegistica i kolege, gospodine ministre Gvozdenoviću sa saradnicima i prije svega poštovani građani Crne Gore,

Svoje poslaničko pitanje sam dostavila, ali po Poslovniku treba i da ga pročitam, što ću i sada učiniti.

Molim da mi odgovorite u kojoj fazi je aktivnost na izradi i donošenju detaljnog prostornog plana koridora Jadransko-jonskog puta kroz Crnu Goru? Da li je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, kao naručilac posla, tražilo od obrađivača da obavezno predloži varijantna rješenja prostorno, tehnički i ekološki osjetljivih elemenata u okviru koridora?

Molim da odgovor dobijem usmeno i u pisanoj formi.

Obrazloženje:

Podržavam da Crna Gora i na državnom nivou i lokane zajednice rade na izradi Prostornog planske i projektne dokumentacije za sve i važne i, da kažem one, koji su možda drugostepene važnosti, infrastrukturne objekte. To je nešto što nam niko ne brani, a najmanje košta i uvijek možemo da u datom trenutku imamo dobrobit od toga. U tom smislu smatram da se neopravdano kasnilo i sa izradom Prostorno planske dokumentacije za Jadransko-jonski auto put, a i za ovaj za koji je već urađena i donešen detaljni prostorni plan 2008.godine. Ovo nije ni u kakvoj koliziji sa mojim generalnim stavom, da Crna Gora nije sada u mogućnosti da započne te projekte, ali jeste u obavezi da ih do kraja i dosledno na nivou dokumentacije razradi.

O čemu se radi? Što se stalno, po mom mišljenju više to nije slučajno, pravi niz propusta da bi se obezbijedio valjan kvalitet te Prostorno planske dokumentacije kojim se se zaštitio i javni interes, kojim bi se zaštitio prostor, kojim bi se zaštitile finansije i budžet države i kojim bi se zaštitili interesi građana kao vlasnika jednog dijela toga prostora. Ovo pitanje koje sam postavila vezano je za moj uvid koji je stručni i koji mogu da dokumentujem u mnogo elemenata da materijal, u koji sam imala prilike da uđem i

da pogledam, za Jadransko- jonski auto put radi o glavi prostoru Podgorice, radi na užtrb javnog interesa i interesa građana Podgorice i najvećim dijelom građana Malesije.

Još jedna stvar, sve se ovo ponovo vraća na pitanje ukrsnice auto puta, koja takođe otvara slična pitanja, zašto se neka rješenja održavaju i pored jasnih dokaza da su na štetu države, na štetu budžeta i na štetu građna. Vi mi odgovorite za pitanja o Jadransko-jonskom auto putu, a onda ćemo prokomentarisati šta se može.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolegice.

Izvolite, ministre.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Kao što znate, uvažena poslanice, procedura da bi se donio jedan planski dokument zahtijeva jedan dosta jasno definisan put od izrade programskog zadatka do nacrtu, do javne rasprave, do prijedloga koji se dosavlja Vladi. Prije dostave tog prijedlog Vladi usaglašava se sa 19 institucija koje daju određena mišljenja. Ministarstvo održivog razvoja i turizma smatra da je jako važno, i oko toga se slažemo, da se u pripremi svih velikih projekata uradi planska dokumentacija i projektna dokumentacija, na taj način se štedi vrijeme i na taj način se stvaraju uslovi za realizaciju velikih investicionih projekata u Crnoj Gori. Odmah nakon usvajanja Prostornog plana prije države u ovom domu prije šest godina pristupilo se intenzivnom planiranju aktivnosti i tada je i realizovan projekat Bar - Boljari, projekat Bjelasica - Komovi, Lovćen, pristupilo se izradi Jadransko -jonskog autoputa, projektima koji su vezani za valorizaciju Morače i drugih važnih projekata, Prostorni plan Morskog dobra, Prostorni plan obalnog područja itd. Ovaj projekat zbilja, po meni, traje jako dugo, po meni traje bespotrebno dugo. Mi smo prije skoro godinu dana u vladinu proceduru sa svim mišljenjima ministarstava dostavili ovaj predlog prostornog plana, nakon svih analiza koji su bili na javnoj raspravi. Imamo tu još do kraja neusaglašena mišljenja između nekoliko ministarstava. Ovaj plan daje mogućnost za punu valorizaciju tog prostora koji bi trebao da stvori uslove za povezivanje Hrvatske, Crne Gore i Albanije. Takođe, po nama, pravi jednu dosta dobru stvar koja je vezana za zaštitu prostora na taj način što skraćuje koridor koji je bio definisan u dijelu opštine Podgorica, gdje je bio zauzet preveliki prostor i sa 76 miliona metara kvadratnih to se svede otprilike na polovinu tog prostora i na taj način se uštedi nekih 25 miliona kvadrata u djelovima grada. To je dio grada koji se odnosi na Tološe 1, Tološe 2, Vranići, Duklja, Zagorič 5 i Zlatica B. Smatramo da se na taj način mnogo

bolje valorizovao prostor u slučaju skraćanja ovog koridora. Novo zakonsko rješenje koje je usvojio ovaj parlament, takođe otvara mogućnosti u tom pravcu. To je jedna od stvari koja je važna za prostorni plan jadranskojonskog autoputa.

Jedna od ključnih razlika i od dilema koje se vode jeste pitanje da li je Petlja Smokovac ili Straganica ta koja treba da bude opredjeljujuća u ovom rješenju. Ovaj prostorni plan jadranskojonskog autoputa definiše jedan širi obuhvat i to se sada zove zaobilaznica Podgorica-sjever koji treba da obezbijedi da se tu u okviru programskog i projektnog rješenja može naći najbolje rješenje na osnovu analiza koje su rađene u prethodnom periodu. Dio tih rješenja radilo je Ministarstvo saobraćaja, a dio tih rješenja radila je Opština Podgorica prilikom izrade svog prostorno urbanističkog plana. Smatramo na taj način da uspijevamo da pomirimo različita viđenja. Na taj način štitimo kvalitetno prostor i projektantima dajemo mogućnost da u okviru tog šireg opsega, nakon dodatnih analiza, zauzmu svoj stav.

Očekujem da se na osnovu ovakvog rješenja vrlo brzo donese prostorni plan jadranskojonskog autoputa. Znamo za razna mišljenja, uvažavamo ta mišljenja. Mislim da su precizno definisana u ovom planu, ali na ovaj način pokušavamo da izađemo iz tog, da tako kažem, problema i da obezbijedimo donošenje tog plana. Moj odgovor je malo širi, htio sam da u ovoj vrsti komunikacije budem potpuno jasan. Plan je prije nekoliko mjeseci dostavljen Vladi, radila su se određena usaglašavanja. Proizvod tih usaglašavanja nakon javne rasprave jeste definisanje tog šireg obuhvata prostora za definisanje Petlje, gdje se vrši preklapanje između Prostornog plana Bar-Boljari i Prostornog plana Jadranskojonskog autoputa.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Rekli ste mi pretežno sve što znam, ali korisno je za građane da čuju, ima, vjerovatno, zainteresovanih. Međutim, problem je negdje drugo. Problem je, kao što sam rekla, u tome što se da li zbog nedovoljne sinhronizovanosti na povezivanju različitih nivoa razrade rješenja koja se odnose na isti prostor ili zbog namjere da se nešto odugovlači, tu namjeru pripisujem Ministarstvu saobraćaja, to sam sa ovog mjesta više puta rekla, čija je obaveza bila da 2008. godine, kada je usvojen Detaljni prostorni plan koridora Bar-Boljare, u roku od šest mjeseci uradi idejni projekat koji nije urađen do

dan danas, a vi ste izašli u susret tom, ne znam kako to da nazovem, jer prosto se ne izražavam nepristojno, ali vi ste izašli u susret toj aljkavosti ili neodgovornosti od strane Ministarstva saobraćaja time što ste, koristeći parlamentarnu većinu, izdejstvovali da se jedan apsurdan, sa stanovišta struke i sa stanovišta primjenjivosti, član promijeni, mislim da je to član 78, najnovija izmjena, da se na osnovu generalnog rješenja, odnosno idejnog rješenja može ustanoviti osovina puta, odnosno vršiti eksproprijacija koji je u direktnoj koliziji sa članom, znaće Sanja vjerovatno, tu je do vas, zna napamet zakon, koji najdirektnije saopštava da za objekte od javnog, odnosno kako se sada kaže opšteg interesa obavezno je raditi varijantna rješenja na nivou idejnog projekta. Ovamo izbacujete idejni projekat kao nešto što po pravilima struke ne može da se preskoči. To je kao da neko kaže da se poslije četvrtog razreda osnovne škole može upisati u srednju školu, dakle bukvalno je tako, doslovce je tako, tako nešto se progura.

Iz ovog proizilazi da ste vi učestvovali u onome što je Ministarstvo saobraćaja napravilo kao tešku opstrukciju po budžet, po prostor i po interese građana. Preporučujem vam da se to, iako sam na matičnom odboru kazala i iznijela stručne razloge, da se taj član ne može tako mijenjati, da je besmisleno. Vi ste sada čak to iznijeli kao razlog da se ubrzaju stvari na izgradnji autoputa čija i neće početi gradnja tako brzo, znamo i vi i ja, ali suština je sljedeća. Gospodine ministre, tragovi su mnogi do pećine, a u slučaju pitanja prostora i planova do vašeg Ministarstva.

Nemoguće je da postoji toliko elemenata. Gospodine predsjedavajući, tema je za trodnevni stručni skup, a ja ću požuriti jer već zloupotrebljavam vrijeme. Dakle, postoji toliko elemenata na osnovu kojih može da se pokaže da nedostatnost u prostorno planskoj dokumentaciji i u projektnoj dokumentaciji direktno šteti državnom budžetu, direktno šteti određenom prostoru, u ovom slučaju prostoru lokalne zajednice, odnosno Glavnog grada i brojni primjeri, imam ih ovdje, ali nemam vremena da iznesem. Radi se o tri infrastrukturna projekta, važna i velika, gdje su žalbe građana tako očigledne da će to za koju godinu, ipak će nas Evropa pogledati valjda lijepim očima i reći - daj da spašavamo narod, gdje će te tužbe ići na neke druge sudove, a nama dolaziti obaveza da se plaćaju milionska obeštećenja zato što državna administracija nije radila posao kako valja. Mnogi od tih slučajeva postoje već sada, a ja ih kao čovjek koji se tim poslovima bavi ili kao žena svejedno, mislim žena je čovjek, neko ko se tim poslovima bavi, recimo, četiri decenije. Dakle, vidim ih tako mnogo da ovo što vam govorim ukazujem jako prijateljski, ali prije svega vodeći računa o javnom interesu koji se iz vašeg ministarstva ne štiti ni približno kako bi trebalo.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, koleginice.

Čitam redovno vaše kolumne i to mi je drago.

Prelazimo na poslaničko pitanje koje je uputio kolega Bralić. Izvolite, kolega.

IZET BRALIĆ:

Hvala, potpredsjedniče Skupštine.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani građani, poštovani ministre Gvozdenović, u skladu sa članom 187 Poslovnika, postavio sam sljedeće pitanje:

"Koje mjere je Ministarstvo održivog razvoja i turizma preduzelo od 2006. godine na planu unapređenja podsticaja razvoja zimskog turizma na sjeveru Crne Gore? Koliko sredstava je utrošeno iz budžeta, koliko sredstava od Investicionog razvojnog fonda, koliko od donacija na sanaciji i unapređenju skijališta na sjeveru Crne Gore? Koliko je sredstava utrošeno ukupno pojedinačno po opštinama i po godinama"?Odgovor sam tražio u pisanoj formi. Kako odgovor nijesam dobio do ovog trenutka, pokušaću da u obrazloženju kažem neke opšte forme koje su vezane za postavljeno pitanje.

Značajan broj planskih dokumenata, strategija, master planova, planova i studija koje su obrađivale i obrađuju pravce razvoja sjevera Crne Gore su donijete u prethodnom periodu. Kao prvi ili drugi prioritet razvoja zavisno od opštine na koju se odnosi prepoznat je turizam i to dominantno kao planinski turizam na sjeveru države. I pored nespornih deklarativnih zalaganja i formalnog opredjeljenja o konkretnoj realizaciji nijesu postignuti postavljeni ciljevi, čak bi se moglo reći da su rezultati ne samo skromni već i simbolični. Najviše se postiglo u stvaranju pretpostavki za razvoj planinskog turizma u okviru projekta Bjelasica Komovi, iako su i ovdje velika odstupanja u odnosu na planirani obim, dinamiku, radove i aktivnosti. Formirana je regionalna agencija Bjelasica Komovi Prokletije 2009.godine. Ona je ograničena samo na ovo područje iako bi, po našem mišljenju, bilo racionalnije ako već ima regionalni karakter da obuhvata cjelokupni region sjevera.

Zbog toga je naš prijedlog da se izvrši reorganizacija ove agencije i da obuhvati i ostala područja sjevera Crne Gore. Kada se ima u vidu prostorni plan posebne namjene za Bjelasicu i Komove, uočava se da ovaj plan obuhvata djelove opštine Podgorica, Plav, Berane, Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin ili, još preciznije posmatrano, ovaj prostorni plan se više može okarakterisati kao kontinentalni nego kao sjeverni.

Kada se posmatra klasterizacija planinskog razvoja turizma zapaža se da opštine Pljevlja i Rožaje, kao i značajan dio sjevernog dijela opštine Bijelo Polje stoje izolovane ili bar nepovezane značajnije sa razvojnim klasterom turizma označenim kao klaster 5 i

6. Ovo je vizuelno vrlo jasno pokazano na geografskoj karti Crne Gore datoj na str. 21 Prostornog plana posebne namjene Bjelasica i Komovi.

Zbog toga, predlažem da ovo područje koje je po cijeloj dužini granično i najsjevernije u Crnoj Gori, a ujedno i najsiromašnije što u kraćem roku uzme u razmatranje, obradi po proceduri koja je uobičajena za izradu planova razvoja planinskog, a u prvom redu zimskog turizma. Na ovaj način bi se stvorile formalne planske pretpostavke za osmišljeni razvoj, organizaciju i uređenje prostora ovih opština, u skladu sa osnovnim razvojnim opredjeljenjima po principima održivog razvoja. Kao polazna osnova za obradu ovih područja radi razvoja turizma služila bi dokumenta kao što su Prostorni plan Crne Gore do 2020. godine, Master plan razvoja turizma u sjevernom dijelu Crne Gore, program razvoja planinskog turizma u Crnoj Gori, strateški okvir održivog turizma u sjevernoj i centralnoj regiji i socioekonomska analiza, kao i već donijeti planovi kao što je Plan posebne namjene Bjelasica i Komovi.

Prema programu razvoja planinskog turizma u Crnoj Gori koji sadrži projekcija razvoja planinskog turizma, planirane ukupne investicije do 2020. godine su oko 351 milion eura. Za sada nema dostupnog podatka koliko je od tih projekcija realizovano. Prema tome, potrebno je podatke koliko je u odnosu na te projekcije realizovano investicionih ulaganja ukupno i pojedinačno učiniti javnim. Predlažem da Ministarstvo turizma da jasno viđenje budućnosti razvoja turizma na sjeveru Crne Gore precizno i pojedinačno po opštinama, da donese akcioni plan realizacije tih aktivnosti kako bi se iste mogle transparentno pratiti. Na ovaj način bi nadležni zaduženi organi dobili precizna i sa rokovima definisana zaduženja o čijoj realizaciji bi morali izvještavati Vladu Crne Gore i Skupštinu Crne Gore. Ovim bi se blagovremeno uočavali nedostaci ili nerealizovane obaveze, te bi se moglo pravovremeno i reagovati. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Izvolite, ministre.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Crnogorski turizam, ako želi da se razvija prema procjenama koje ocjenjuju drugi da možemo da idemo naprijed i da budemo jedna od najbrže rastućih turističkih destinacija, ako značajno ne ulaže u sjever Crne Gore neće moći da zadrži tu poziciju. Crna Gora bilježi jako dobre rezultate u crnogorskom turizmu na južnom dijelu, a ogroman potencijal postoji na sjeveru Crne Gore. Urađeno je dosta studija, urađene su

prostornoplanske dokumentacije, urađen je Prostorni plan za Bjelasicu i Komove, u završnoj je fazi, računam da bi za jedno mjesec dana mogao da bude i prostorni plan za durmitorsko područje. Preko Svjetske banke značajno smo podržali realizaciju prostorno urbanističkih planova i donijeli sedam urbanističkih planova i nekih 20-ak detaljnih urbanističkih planova, ali to nije dovoljno. Pored toga, u kapitalnom budžetu se moraju nalaziti značajno veća finansijska sredstva. Vidjeli ste da je i ove godine pozicija sjevera, prije svega koja je vezana za turizam, dobro pozicionirana, a takođe će vrlo brzo biti i predmet naše rasprave i kapitalni budžet i budžet za 2015. godinu. U tom budžetu koji treba da predvidi, prije svega, sredstva za realizaciju projekata predstavlja novu turističku infrastrukturu, a to je turistička infrastruktura o kojoj ste i vi pričali. To je dio koji je vezan za infrastrukturu žičare i ostali prateći elementi koji bi trebali da stvore uslove da se privatni sektor i investitori prepoznaju interes da na tom prostoru investiraju i da mogu da izvrše povrat svojih investicija.

Pored planske dokumentacije, pored svih elemenata koji su vezani za kapitalni budžet, smatramo u Ministarstvu održivog razvoja da posebnom poreskom politikom za sjever i određenim podsticajima se mogu stvoriti uslovi za razvoj turizma. Bez takvih podsticaja povratne investicije za neki hotel je za nekoliko desetina godina, što nijedan investitor, sigurni smo, neće doći i zbog toga se moraju skratiti ti rokovi samo na taj način. Iz tog razloga, maksimalno podržavamo realizaciju svih tih takvih aktivnosti.

Konkretno, preko Investiciono razvojnog fonda za opštinu Andrijevića uloženo je 150.000 eura, za Berane 360.000 eura, Bijelo Polje 970.000 eura, za opštinu Kolašin 364.000 eura, Plav 262.000 eura, za Pljevlja 1.377.000, za Plužine 157.000 eura, za Rožaje 970.000 eura, za Šavnik 150.000 eura i za Žabljak 3.800.000 eura. Trenutno su intenzivne aktivnosti na Ski centru Savin kuk. Uložena su sredstva preko Investicionog razvojnog fonda koji koristi resurse kapitalnog budžeta oko 800.000 eura, gdje se radi remont postojećih žičara. Smatramo da je to jedna od prvih faza koja treba da stvori uslove da ta žičara, prije svega, bude sigurna i bezbjedna, a nakon toga da se poboljša njen kvalitet i na taj način poboljša konkurentnost zimskog centra Žabljak. Takođe, preko Investiciono razvojnog fonda, u njihovom planu, postoji i opredijeljena su sredstva za isti taj projekat od dodatnih 3 miliona eura. Trenutno se rade intenzivne aktivnosti na projektu "Bjelasica" i "Komovi". U toku je tender za izradu nove trafo stanice u Kolašinu od 800.000 €, takođe tender za izradu bazne stanice na lokalitetu Kolašin od 850.000 eura u ovoj godini i narodna godina od 40.000 eura, te tender za izradu projektne dokumentacije za put Kolašin 1600, tender za izradu projektne dokumentacije za put Brbulovo - Žarski. Takođe, izrada studije izvodljivosti za valorizaciju Đalovića pećine, smatramo da je to jako važan element i dugo se pričalo o tom projektu. Na tom projektu, napravljen je akcioni plan pod kojim podrazumijeva izradu pripremnih radova, izradu studije. Nakon toga će se morati raditi saobraćajna studija i studija valorizacije tog prostora.

Od posebnog značaja je asfaltiranje putnog pravca Ravna rijeka - Jasikovac i niz nekih drugih kulturnih pravaca kao što je Jasikovac - Miljača. Donošenje Odluke o izboru najboljeg ponuđača za izradu tijela marketinške kampanje za region Bjelasice - Komovi, tender za valorizaciju lokaliteta 1600 i tako dalje. Kao što vidite u fokusu naše pažnje je sjever Crne Gore . Smatramo da sa svim tim aktivnostima dodatno treba da promolišemo taj prostor , posjete u nacionalnim parkovima koji su na prostoru sjevera Crne Gore su značajno intenzivirana. Ove godine nekoliko desetina posto je porastao promet broja turista koji su željeli da upoznaju dodatno taj prostor. Imamo veliki povrat tih turista. Realizuju se manji hoteli, imamo nekoliko manjih hotela koji se realizuju na sjeveru Crne Gore, ali takođe imamo jedan veliki problem imamo blizu 3000 ležajeva na sjeveru Crne Gore koji nijesu u funkciji a to su hoteli koji su imali svoje kvalitete u prethodnom periodu. Mi smatramo da u okviru kapitalnog budžeta takođe treba da postoje sredstva koja bi dodatno stvorila uslove da se ti hoteli na sjeveru Crne Gore, koji se sada ne koriste, kao što su "Lokve", hotel "Berane" i ostali projekti. Hoteli predstavljaju ipak jedno jezgro grada se mora država uključiti, angažovati svoja sredstva, valorizovati te prostore a nakon toga, opet, naći neke partnere koji bi upravljali sa njim ili uspjeli od toga da naprave neku poslovnu aktivnost.

Danas se potpisuje ugovor o upravljanju hotela "Lipka" u Kolašinu. Smatrali smo da Budvanska revijera, kao državno preduzeće, takođe, mora dio svojih osnovnih aktivnosti da usmjeri ka sjeveru Crne Gore. Jedna od tih elemenata iz Akcionog plana je i ta aktivnost da određene projekte koji nijesu u funkciji na sjeveru Crne Gore na taj način se potpuno realizuje taj projekat spajanja juga i sjevera. Samo na taj način Crna Gora je konkurentna turistička destinacija. Na raznim prostorima postoje možda lijepe planine, postoje lijepa mora, ali rijetko postoji tako jedan mali prostor, prostor na kome se na jedno kratko vrijeme može ostvariti ta energija između ta dva prostora i ovo je jedna od niza pozitivnih aktivnosti, jedna od aktivnosti koja treba dodatno da nas ohrabri u kojem pravcu treba da se radi.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Izvolite, kolega.

IZET BRALIĆ:

Zahvaljujem, gospodine ministre.

Ipak, pored svih ovih mjera koje se sprovode, moramo priznati sporije nego što jeste želja i što bi trebalo da ide. Dešavaju se dvije stvari depopulacija sa tog prostora i migracija u ostalim djelovima i rast nezaposlenosti koja se javlja. Takođe, ono što sam htio potencirati da nijesu ista ulaganja u dijelu sjevera i na krajnjem sjeveru. Pocrtao sam da u ovim master planovima nijesu na najbolji način obuhvaćeni prostori kao što je opština Pljevlja, Rožaje i sjeverni dio opštine Bijelo Polje i da u tom dijelu nijesam našao podatke da je uloženo bilo što na rekonstrukciji ili osavremenjavanju skijališta na tom prostoru.

Podsjetiću vas da je Hotel "Turjak" '89. prema podacima koje je dao Monstat u Godišnjaku imao 30.000 ino gostiju a da danas ti hoteli ne rade upravo zbog toga što država nije uložila ni jednog centa u skijalite - ski staza 1. i 2. koje stoje. Odmah pored je i skijalište "Lokve" koje je privatizovano, na žalost ni jedno ni drugo ni treće nijesu bili predmet ulaganja u prethodnom periodu , kao što sam bio u prilici da vidim u planu za budžet 2015. takodje nema ulaganja. Lokalna vlast čini napore da stavi u funkciju skijalište Hotela "Turjak" bez obzira da li se ono nalazilo u vlasništvu privatnog ili je ono trenutno, bez obzira, mislim da Vlada treba da na najozbiljniji način razmotri mogućnost oživljavanja tog skijališta pogotovo što je to granični region koji na sat vremena ima pola miliona stanovnika i potencijalnih gostiju.

Zbog toga sam, posmatrajući ulaganja koja ove godine idu, izračunao precizno da se u ski centar na sjeveru ulaže više od 7 miliona eura, što je jako dobro i to podržavam i to treba da se radi. Medjutim, treba napraviti preraspodjelu tih sredstava i da se obuhvati taj krajni sjever na način da pokušamo da zaustavimo i ove migracije i da pokušamo da ispravljamo ovu nezapošljenost koja je, pored svih ovih mjera, porasla na sjeveru. Prema podacima koje smo dobili od 2013. godine nezapošljensot na sjeveru je porasla sa 20,57 na kraju 2012. godine, sa intencijom da ove godine taj procenat bude i veće.

Svakako, zahvalan sam na odgovoru koje sam dobio, nadam se da ću materijal dobiti u pisanoj formi. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Braliću.

Prelazimo na pitanje koje je upitala kolegunica Đurašković. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam sljedeće pitanje Ministarstvu održivog razvoja i turizma: Da li su iz kruga bivše Fabrike "Polimka" u Beranama izmještene opasne hemikalije koje su zaostale još iz vremena dok je fabrika radila a koje su korišćene u procesu štavljenja i prerade kože?

Obrazloženje, u krugu bivše Fabrike "Polimka" u Beranama , koja je bila fabrika kože i kožne galanterije, već 12 godina nepropisano je uskladišteno blizu 70 tona otpadnih hemikalija koje su svojevremeno korišćene u procesu proizvodnje štavljenja i prerade kože. Na lageru su ostale velike količine boja, lakova, razređivača i drugih otrova ili otrovnih materija a uključujući mravlju supornu i sirćetnu kiselinu.

Skrećem pažnju da su sve navedene materije otrovne, kancerogene, a mogu biti i zapaljive u zavisnosti od količine alkohola i sumpora koji se tu nalazi.

Ovaj otpad se nalazi u buradima koja su dotrajala i oštećena koroziom te predstavljaju pravu ekološku bombu u slučaju kada bi došlo do izlivanja otpada u zemlju, vazduh ili u rijeku Lim. Sjećate se bio je jedan icident prije par godina kada je došlo do pomora ribe u rijeci Lim, ispostavilo se da su putem kanalizacionih cijevi otišle otpadne vode iz ovog kruga. Najveći problem predstavlja i činjenica da se u neposrednoj blizini ovih skladišta nalaze gradkse četvrti koje su brojno naseljene stanovništvom, kao i sama rijeka lim i glavna saobraćajnica. Od 2002. godine kada je prestala sa radom Fabrika "Polimka" dva puta je mijenjala vlasnika i svrhu svoje djelatnosti, ali ni jedan vlasnik do sada nije riješio ovaj veliki ekološki probelm. Odgovor sam tražila u pisanoj formi. Do sada mi nije stigao nadam se da će stići. Hvala lijepa.

PREDŠEDNIK BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolegнице, na ovakvom jednom uzajamnom dobrom pitanju. Nadam se da ćemo onu zajedničku rezoluciju, ministre, donijeti, usvojiti sa zajedničkim Akcionim planom oko zaštite životne sredine svi zajedno za pravu ekološku Crnu Goru. Donio sam mnogo iskustava iz Kopenhagena iz Agencije i tamo ćemo imati podršku još i veću od njih.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Nadam se da ste imali tu komunikaciju.

Zahvaljujem se na postavljenom pitanju. Tačna je informacija da se na tom prostoru nalazi određena količina oko 50 tona materijala. Takođe je tačno da je firma Montinspekt u nekom prethodnom periodu uradila analizu i određenu kategorizaciju tog

materijala, ali inspekcije službe smatrali su da se mora uraditi dodatne analize i treba precizno utvrditi šta je od tog materijala nešto što može da se tretira kao otpad, a drugi dio koji mora da se tretira kao hemikalija. Ostala su tu u nekom određenom periodu i određena nerazumijevanja, da li dio hemikalija kojim istekne rok odmah automatski prerasta u otpad. Tu su korišćenja i određene analize evropskih eksperata i zauzet je stav da ako je prošao rok treba uraditi dodatnu analizu i na osnovu te analize onda izvršiti novu kategorizaciju i procjenu tog materijala. Obaveza da to uradi jeste obaveza vlasnika tog prostora. Inspekcijske službe su naložile da se uradi nova analiza. Dio te analize može da se uradi u Crnoj Gori. To radi Preduzeće CETI, a dio tih analiza kada se pokažu svi ti elementi ako to sve bude kako treba može da se uradi dodatno u Crnoj Gori, a i za dodatne neke analize možda će trebati i neka međunarodna institucija laboratorija to da uradi.

Slažem se s vama da tim pitanjima treba da se posveti veća pažnja. Nije to samo u ovom objektu. To postoji u nekoliko objekata koji su privatizovani u prethodnom periodu, a više nijesu u funkciji i to će i nakon ovog vašeg pitanja biti dodatno pažnja inspekcijских službi i resornog ministarstva da pokušamo da tražimo rješenje. Razumljećemo da za sva ta rješenja koja su vezana za ekologiju treba vremena. Mi smo se usredsredili, prije svega na pet ključnih tačaka u Crnoj Gori. Dobili podršku Svjetke banke da prevazilazimo ta pitanja. Postoji niz nekih manjih, koji se nadam da u okviru postojeće zakonske regulative ili nekim dodatnim sredstvima možemo da efikasno realizujemo, ali to su procesi po pravilu.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

I procesi. Zavisi od energije, snage i umreženosti. Izvolite kolegice.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Zahvaljujem se na vašem odgovoru. Moram da kažem i sve da toksičnim materijama nije ista kao rok trajanja i da je to sve u ispravnom stanju i da je ispravno skladišteno, potrebno je da Zavod kontroliše imali isparenja i da li otrovne čestice odlaze u tlo, u vazduh i u vodu, mislim to su kontrole koje treba da se redovno vrše. Htjela bih da kažem da ratifikacijom Roterdamske konvencije Crna Gora je preuzela obaveze u pogledu uvoza i izvoza opasnih materija a samim tim i brigu o skladištenju. Nadam se da će ovo nas podstaći da i mi ovo sve što imamo momentalno na teritoriji Crne Gore da povedemo veliki račun da sve to bude zdravo za naše stanovništvo. Šta hoću da kažem. Mi imamo institucije koje su relevantne. Imamo i Agenciju za zaštitu životne sredine, imamo i ekološku inspekciju, imamo i Zavod. Ja znam da nije samo na

nivou jednog stepena da to treba da bude sveobuhvatno, ali da ne bi smo dozbolili da je Crna Gora samo ekološka država na papiru i od 1991.godine, moramo da uradimo sve da nam bude to i u stvarnosti. Hvala lijepa.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, koleginice.

Prelazimo na pitanje koje je uputila Vuksanović. Izvolite.

DRAGAINJA VUKSANOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore, uvaženi ministre Gvozdenoviću,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam vam sljedeće poslaničko pitanje:

Da li je u planu segmencija HG "Budvanska rivijera" i ako jeste koji bi hoteli i zemljište bili u novoosnovanoj kompaniji? Da li je tačno da ima razmišljanja da kompanija Stratex kao manjinski akcionar u HG "Budvanska rivijera" preuzme većinski paket akcija u jednoj od novonastalih kompanija, a na osnovu razmjene akcija sa državom u dvije nove kompanije?

Obrazloženje:

HG "Budvanska rivijera" je najveća hotelska grupa u Crnoj Gori u čijem je vlasništvu osam hotela u Budvi, Petrovcu i Plužinama u kojima ima skoro 4.000 kreveta. Najveći je poslodavac u Opštini Budva, a plate zaposlenih su iznad državnog prosjeka. Kompanija je na bijeloj listi svih poreskih i drugih državnih organa i sve svoje finansijske obaveze uredno izvršava i ispunjava.

U proteklih nekoliko godina je u podizanje kvaliteta ponude uloženo 27 miliona evra, najčešće iz sopstvenih prihoda, čime je većina sadržaja podignuta na nivo od četiri zvjezdice što omogućava znatno veću prodajnu cijenu sadržaja i produženje sezone.

Iz medija sam saznala da je u planu podjele kompanije na dva segmenta pa bi me interesovalo koji je državni interes za ovu odluku?

Takođe, da li ima razmišlja o tome da najveći privatni vlasnik akcija izmijenja akcija sa državom čime bi ona postala jedini vlasnik u jednoj, a manjinski vlasnik u drugoj kompaniji?

Time bi Staratex za nekih 20-tak miliona kupljenih od privatnih lica i fondova od kojih većina nijesu iz Crne Gore, dobio pet hotela kategorije četiri zvjezdice koji se obično prodaju za po desetak miliona pojedinačno. U čemu bi bilo državni interes u ovakvom eventualnom potezu?

Tražim da mi odgovor dostavite u pisanoj formi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, koleginice.

Izvolite, ministre.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Hvala lijepa.

Danas će "Budvanska rivijera" upravljati sa još jednim hotelom u Kolašinu i nadamo se da će tom strategijom ići i u narednom periodu da naš operator kojim je država vlasnik upravlja sa još nekoliko hotela na sjeveru Crne Gore.

Pored svih ovih pokazatelja "Budvanska rivijera" je poslala pozitivno, imala je prihode od zakupa hotela "Sveti Stefan" u Miločer zadnjih nekoliko godina nešto preko 11,5 miliona eura. U prošloj godini preko milion eura, a u ovoj godini već je uplaćeno nešto oko 850.000 eura zakupa što dodatno pozitivno utiče na poslovanje ove kompanije. Zadnja procjena je rađena prije desetak godina, Odbor direktora "Budvanske rivijere", prije nekoliko mjeseci donio odluku o novoj procjeni vrijednosti. Zadnja procjena vrijednosti bila je nekih 67 miliona eura i svakih pet godina je neophodno da se radi nova procjena. Ta procjena je provjerena Ekonomskom fakultetu iz Podgorice, nakon usaglašavanja stavova i razmjene mišljenja između procjenjivača i menadžmenta upravni odbor preduzeća treba da usvoji procjenu na svojem odboru, nakon toga treba da je proslijedi Skupštini akcionara "Budvanske rivijere" i treba da se usvoji nova procjena.

Takođe, u planu privatizacije za 2014.godinu definisano je i mogućnost prodaje akcija 58,5% koji su u vlasništvu državnog kapitala "Budvanske rivijere", postoji posebna tenderska komisija koja se bavi tim pitanjima. Ona treba Vladi i Savjetu zaprivatizaciju

da predloži određena rješenja u pravcu traženja strateškog partnera. U sadašnjoj situaciji ne postoje inicijative za neke posebne modele.

Očekujemo usvajanje od Ekonomskog fakulteta procjene imovine i nakon toga određeni elaborat predlog za privatizaciju od tenderske komisije pri Savjetu za privatizaciju koju je formirao.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Vrlo izazovno znati u funkciji održivosti.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nijesam dobila decidno, tačno odgovore na moja postavljena pitanja. Naravno, vi imate pravo da date vaš odgovor kako vi smatrate da treba. Vi ste na samom početku obraćanja ukazali na ono što sam ja ukazala u obrazloženju, a to je da zaista Hotelska grupa "Budvanska rivijera" zaista uspješno posluje. Iz vaše posljednje konstatacije ja sam zaključila, ne tako sigurno, da ne pominjete ovog partnera Stratex o kojem sam ja govorila o svojem poslaničkom pitanju, ali sam zaključina na osnovu vašeg odgovora da će se procjene praviti. Postavlja se onda pitanje da je potrebno da se pravie izvjesne procjene, ali sav ovaj postupak usvajanja tih procjena, obraćanje Skupštini akcionara, mogućnost prodaje akcija, indirektnoukazujete na činjenicu da su istinite ove tvrdnje i da ima razmišljanja da se Hotelska grupa "Budvanska rivijera" podijeli. Ja iskreno moram da kažem da ću jako biti srećna ako od toga nema ništa, jer mi u Socijaldemokratskoj partiji smatramo da apsolutno nakon svih ovih pokazatelja od toga da Hotelska grupa "Budvanska rivijera" je na bijeloj listi kao poreskih obveznika, da ne govorimo o interesima radnika koji rade u toj hotelskoj grupi, čije su plate iznad prosječne zarade crnogorskih građana u Crnoj Gori, zaista ne vidimo nikakav državni interes da se ovo desi. Ja sam zaista zadovoljna i srećna ako nema pomena o ovome i ako se ovo neće zbiti i dogoditi. Ukoliko su tačne ove tvrdnje koje su bile u medijima, jer ja inače sam osoba koja nikada neće iznijeti nešto tek tako, nego na osnovu onoga što čujem, ali opet i to ne mora da bude tačno, da kažem da budem srećna ako to nije tačno, onda Socijaldemokratska partija sad da znate neće podržati ono što je suprotno državnim interesima Crne Gore, ukoliko dođe do te ideje da se Hotelska grupa "Budvanske rivijere" podijeli na dva segmenta. Znači da se ta kompanija podijeli, ako ima takvih razmišljanja, mi smo čuli iz medija da ima. Mi to nećemo podržati. I naravno da ćemo

insistirati na tome da se utvrdi, ako postoji plan segmentacije koji je svojinsko pravni osnov za to dalje? Znači, kako će se vršiti ta segmentacija. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama, kolegice, i ja se nadam da će se to pretočiti u život, ali vremena su čudnovatna i izazovna. Interes je veliki.

Sada ima poslaničko pitanje kolega Nišević. Ja mu se zahvaljujem, jer je bio izuzetno tolerantan prema kolegicama da svoji poziciju, da one govore prije njega. Izvolite kolega.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani gospodine ministre,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavio sam sljedeće poslaničko pitanje:

" U kojoj fazi je realizacija projekta izgradnje žičare na planini Bjelasica na lokalitetu Cmiljača, i asfaltiranje puta Ravna Rijeka-Jasikovac-Gmiljača, za koji su sredstva predviđena kapitalnim budžetom za 2014.godinu u iznosu od oko tri miliona eura, a sve u cilju otvaranja planine Bjelasice i Crne Gore kao jedinstvene turističke ponude?

Ja ću dati kratno obrazloženje,pošto se ovo pitanje sadržavalo u pitanju gospodina Bralića, a i u vašem komentaru na njegov odgovor, pa ću ukratko dati obrazloženje ovog pitanja.

Obrazloženje:

Prošla je ljetnja turistička sezona. Sumiraju se rezultati i sve su naznake da su prihodi pristojni. Po izvještajima efekta turizma za ljetnji period u odnosu na isti period za prošlu godinu bilježe blagi rast,kao u broju noćenja broju turista, tako i u visini prihoda. Prihodi od turizma iznose za prvih osam mjeseci 643 miliona eura što je za oko 2% više nego za isti period prošle godine. Raste i broj turista milion i dvjesto hiljada, kao i broj noćenja oko osam miliona.Posjeta nacionalnim parkovima i planinama bilježi rast za oko 15%. S toga je jedna od ključnih strategija razvoja da se Crna Gora razvija kao jedinstvena turistička destinacija sa posebnim akcentom na sjever. Dosta sam ovo gospodine ministre parafrazirao iz vašeg skorog obraćanja javnosti, a sada ću i da

citiram: "Smatramo da tu postoje ozbiljni neiskorišćeni potencijali koji mogu dodatno da pozicioniraju Crnu Goru kao jednu od najbržih rastućih turističkih destinacija u čitavom svijetu". Mislim ste mislili na sjever.

Gospodine ministre,

Nekih opština sa sjevera u ovoj priči nema. Posebno nema Bijelog Polja, pa sam s toga i postavio ovo poslaničko pitanje. Tražio sam i odgovor u pisanoj formi, ali ga nijesam dobio, da bih lakše komentarisao vaš odgovor.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega. Izvolite, ministre.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Što se tiče vašeg odgovora, mi smo nekoliko puta vodili ovdje, kako kažem dijalog oko toga i složili se sa jednom stvari. Ako crnogorski sjever ne bude valorizovan, ako ne budu se ulagala značajna finansijska sredstva u narednom periodu Crna Gora neće moći da bude jedna od najbrže rastućih turističkih destinacija kao što je sada po izvještaju Svjetskog savjeta za turizam i putovanja. Veliki potencijal postoji na sjeveru i siguran sam da ćemo zajednički konstatovati da je zbilja zadnjih nekoliko godina jako puno toga urađeno i jako puno toga stvoreni preduslovi da se izvrše investicione aktivnosti za naredni period.

Neću da ponavljam koliko je planske dokumentacije urađeno. Kolika su to bila finansijska sredstva, preko kredita Svjetske banke i iz Budžeta resornog ministarstva. Znači nekoliko miliona eura je samo uloženo za realizaciju planske dokumentacije na sjeveru Crne Gore. Smatramo da to nije dovoljno. Iz tog razloga smo odmah pristupili realizaciji projekata u skladu sa kapitalnih budžetom. Jedna od ključnih projekata bili su projekti u Bijelom Polju i to je projekat Cmiljače i za taj projekat je precizno definisane aktivnosti koje treba uraditi narednih pet godina i u okviru tih pet godina samo za taj prostor uložiće se za turističku infrastrukturu nešto oko 20 miliona eura. I taj posao je već počeo da se radi. Zato sve treba određeno vrijeme. Mi računamo sa takvim projektom da ćemo uspjeti da obezbijedimo investitora uz aktivnosti Opštine Bijelo Polje, koji bi trebao da realizuje turistički kompleks koji ima četiri hotela sa preko 31.000 bruto razvijene površine sa oko 1.500 ležaja, 22 bungalova sa 2.200m² i u tom pravcu se pristupaju realizaciji putne infrastrukture i sada je u fazi realizacije projekat putni pravac Ravna Rijeka - Jasikovac u dužini od 5,5km., nakon toga nastavlja se projekat od Jasikovaca do Cmiljače u dužini od 8km. i za taj projekat je Jasikovac - Cmiljača već

pripremljena projektna dokumentacija i raspisan tender, a prvi projekat Ravna Rijeka - Jasikovac, već će brzo pristupiti realizaciji radova jer je raspisan tender projektu i radu. Uporedo sa tim urađen je kompletan elaborat za realizaciju i iz tog razloga da bi se kandidovali kod kapitalnog budžeta i na naše veliko zadovoljstvo sigurni smo u vašu podršku u Parlamentu. Ta će sredstva biti obezbijeđena. Pročitaću koji su to segmenti.

Izrada elektroenergetske mreže vrijednost investicije tri miliona eura, putna infrastruktura plus ovi projekti koji su urađeni tri miliona i sedamsto dužina od 14km. zajedno sa parking prostorom, telekomunikaciona infrastruktura procijenjena vrijednost investicije 250.000 eura, prateći objekti u blizini polazne stanice površine 800m² sa sljedećim sadržajem, Info Centar, restoran, ambulanta, radionica, garaža za ratrakte, parking ukupna procijenjena vrijednost 770.000 eura, mehanizacija zaštitna, dodatna oprema, motorne sanke i ostale 200.000 eura, prateći mašine za tabanje snijega, uređaj za instalacije za proizvodnju vještačkog snijega, ski lift Z 9 procijenjan vrijednost investicije 9.700.000, izgradnja 3km staza vrijednost 450.000 eura, akumulacija vode zapremine 10.000 m³ procijenjena vrijednost investicije 680.000 eura. Svi ćemo se složiti, da je nakon planske dokumentacije, urađen drugi nivo, to je nivo projektovanja, da je na osnovu toga projektovanja obezbijedila značajna sredstva za finansiranje, da naša priča dobije da tako kažem i materijalizaciju kroz realizaciju konkretnih projekata. Ovi planovi treba da se realizuju u narednih pet godina, uporedo sa tim radiće se već projekti koji se rade, to je put od Berana do Kolašina, koji treba da valorizuje čitav prostor Bjelasice. Pričao sam od Đalovića klisuri takođe u jednom jako važnom segmentu, projekat Sopiljače treba da proizvede investiciju samo u objekte turističke. Da se realizuje taj projekat svih tih skijaških staza i žičara, trebalo bi da bude ukupno 31 milion eura. Ključna je stvar da je kapitalni budžet i Vlada prepoznala interes u tom pravcu da se valorizuje taj prostor i posao je počeo. To je jako važna poruka, posao je počeo, počelo je da se radi počeli su putni pravci, počela je infrastruktura do lokacije gdje treba da se urade turistički objekti, nadamo se da će to proizvesti dodatna interesovanja preduzetnika i ukupne privrede, inostranog kapitala i na taj način oživjeti jako važne izuzetno interesantne i turistički jako potentne prostore.

Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Izvolite, kolega Nišaviću.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Hvala, gospodine ministre.

Nijesam zadovoljan Vašim odgovorom, jer sam ja u pitanju tražio konkretan odgovor dokle je došlo sa realizacijom konkretnih projekata. Vi ste u svom odgovoru dali niz projekata koji će se uraditi u budućnosti iako tako bude, ja to stvarno pozdravljam, ne samo ja, nego i Bijelo Polje i dio sjevera. Pričam za to, što priča o turističkim potencijalima i resursima Bijelog Polja je postala toliko istrošena i bajata, tako da se nama Bjelopljcima smuči i u stomaku i u glavi od pominjanja istine. A tek strategija da Crna Gora bude jedinstvena turistička ponuda sa akcentom na sjever, nagoni nam suze na oči, jer smo postali suviše emotivni u odnosu na te strateške pravce razvoja 20 godina se priča i više o tome. Godinama se u državnom i lokalnom, kapitalnom budžetu projektuju milionska sredstva za otvaranje planine Bjelasice sa Bjelopoljske strane i otvaranje drugih potencijala turističkih potencijala Bijelo Polja.

Tako je i ove godine, odnosno kada se usvajao budžet za 2014.godinu u decembru 2013.godine, u dijelu kapitalnog budžeta za projekte na Bjelasici izdvojeno tri miliona eura, za nabavku i postavljanje žičare na trasi Jasikovac - Cmiljača, a čuo sam u odgovoru, da je to tek u planovima tender itd. Za asfaltiranje putne trase Ravna Rijeka - Jasikovac, rekli ste da će da počnu radovi, 615.000 za asfaltiranje trase na putu Jasikovac - Cmiljače, 200.000 eura. Bojim se gospodine ministre, da će ova sredstva ili dio ovih sredstava ući u predlog budžeta za narednu godinu, kao i do sada. Kažete, treba da počne asfaltiranje puta samo što nije počelo Jasikovac - Ravna Rijeka. Pa Vi kao da ne znate da je na sjeveru počela zima, da je pao snijeg i da će sa tim radovima sigurno da se sačeka do idućeg proljeća.

I da konstatujem da se iz odgovora vidi kolika je stvarna zainteresovanost i Ministarstva i države za turistički razvoj sjevera, a posebno Bijelog Polja. Da sam u pravu, govori i podatak da u ukupnom prihodu države od turizma učešće Bijelog Polja mjeri se ne procentima, već u desetim djelovima promila. Ali se nadam da će i ovo moje pitanje i vaš odgovor promijeniti taj odnos. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, kolega Nišaviću.

Sa ovim smo završili pitanja koja su bila upućena gospodinu Gvozdenoviću, mi mu se zahvaljujemo na prisustvu.

Prvo da vas obavijestim kolega da sa današnjim radom ćemo završiti sa pitanjima koja smo uputili ministru Ivanoviću, a onda ćemo sutra nastaviti rad u 11 sati. Prva pitanja će biti pitanja koja su upućena ministru Brajoviću. Ministar Ivanović je tu, ja ga pozdravljam.

Jedan kratki utisak svima sam rekao iz Danske. Znači, Danska ministre 5,5 miliona Danaca hrani 15 miliona ljudi. Znači, izvozi hranu za 10 miliona, samo je to 11% GDP-a, razbijaju u proizvodnji svinjetine. Čak je i u Srbiji uvozi, čudnovata Danska. Znanje na prvo mjestu, niko ne može biti farmer pravi, ako nije završio fakultet. Reforma i sada ide kod njih, ali jedan debeli izvještaj ću napisati o tome.

Izvolite, kolega Vučiniću.

JANKO VUČINIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, uvaženi ministre Ivanoviću,

Ja sam Vašem Ministarstvu i Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja i Vama postavio sljedeće poslaničko pitanje:

Šta je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja uradilo da pomogne radnicima AD Ribarstvo iz Rijeke Crnojevića, koji su zbog uvođenja stečaja, ostali bez osnovnog izvora životne egzistencije, kojima se duguje osam zarada kojima nijesu uplaćivani doprinosi za penzijsko osiguranje više od četiri godine, a takođe su ostali bez otpremnina. Šta ste uradili da pokrenete proizvodnju u toj fabrici i spasite 50 radnih mjesta?

Takođe sam Vas u okviru ovoga pitanja postavio i sljedeće:

Šta će Ministarstvo poljoprivrede i održivog razvoja preduzeti da spasi od gašenja više od 130 radnih mjesta u preduzeću "Javorak" NB DOO u kojem je od prije nekoliko dana poslodavac sam sebe uveo stečaj i ostavio sve radnike bez posla?

Pa evo ukratko da obrazložim ovo poslaničko pitanje, postavio sam ga iz razloga što su evo i ove dvije fabrike krenule da tako kažem nekim zlim putem ovdje u Crnoj Gori, što idu sve fabrike putem gašenja, jedna je u Rijeci Crnojevića, druga u Nikšiću, radi se znači o 200 radnih mjesta i Vi u Vašem resoru ministre gasite radna mjesta. Vi ste takođe prepoznatljivi po originalnim medijskim nastupima, ali od radnika koji su štrajkovali zajedno sa radnicima Metalca ispred zgrade Vlade, saznao sam da imate i originalna rješenja. Tako ste jednom od radnika ribarstva htjeli da nadomjestite taj gubitak radnog mjesta, što ste mu rekli da ćete mu dati, kupiti kravu na kredit, pola

gratis, a pola da bude na kredit, a on vam je odgovorio čini mi se još originalnije šta će mi, ministre, krava, kad ja nemam livadu. E tu je naša nesreća, što mi u Crnoj Gori imamo toliko mnogo proletera, koji nemaju nigđe ništa, imaju četiri zida u nekoj šupi ili zgradi i svoje ruke da rade na tim radnim mjestima, a vi ste im iz Vlade ukinuli ta radna mjesta. Sada evo da se vratim na početku mandata vaš šef je rekao da će otvoriti 40.000 radnih mjesta. Pitam se da li ste Vi u tom velikom žaru za dobrobit građana i za poboljšanje kvaliteta života krenuli u kontra smjeru, pa vi gasite to 40.000 radnih mjesta. Jer, kako vidim iz mjeseca u mjesec samo se gase radna mjesta i zatvaraju se fabrike.

Želim konkretno da vas pitam i želim konkretan od vas odgovor. Šta ćete uraditi da spasite ove dvije fabrike? Obije fabrike mogu da rade i Fabrika na Rijeci Crnojevića, mogu za dva dana. Radnici su mi rekli, to je vrlo istinita priča, da ta fabrika može za dva dana da proradi.

Takođe, šta ćete uraditi sa Fabrikom nekadašnjeg Javorca u Nikšiću i ta fabrika može da radi, ali ste je dali i dobio je tamo neki vlasnik koji je uništio i opljačkao tu fabriku, ali evo kasnije ćemo o tome, poslije ovog mog odgovora. Znači, šta ćete uraditi da spasite ova radna mjesta i da spasite ove dvije fabrike, možet li ih vratiti u državnom vlasništvu, možemo li mi imati ponovo te fabrike koje su svo ovo vrijeme pljačkane i u kojima su radnici izrabljivani.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite, ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Hvala vam, poštovani predsjedavajući.

Poštovani gospodine Vučinić, uvažene dame i gospodo,

Prije nego što pređem na odgovor na postavljeno poslaničko pitanje podsjetiću uvaženog poslanika Vučinića na ono što se dogodilo prošle godine, a to je, da je ovo Ministarstvo konstatovalo na bazi evidencije koji ima poimenično za svakog zaposlenog da smo otvorili 1000,70 radnih mjesta u 2013.godini.

Takođe, podsjetiću gosodina Vučinića da je nedavno i Monstat i na moje iznenađenje na bazi sprovedene ankete radne snage konstatovao rast od 4.200 zaposlenih u oblasti poljoprivrede. Mi njesmo htjeli sa tim da izađemo u javnosti da

dokazujemo da efekti našeg rada su vrlo vidljivi, ono što je naša projekcija za ovu godinu jeste najmanje 500 radnih mjesta i prilično sam siguran da ćemo tu cifru premašiti, a biće kasnije prilike da tokom odgovora na neka druga pitanja pojasnim konkretnije i te rezultate.

Što se tiče odgovora na niz pitanja koje ste Vi postavili u okviru jednog poslaničkog pitanja. Kada je u pitanju Ribarstvo AD Rijeka Crnojevića i ruralnog razvoja godinama prati poslovanje i status ovog preduzeća, ovo preduzeće privatizovano je 1996.godine, danas se nalazi u procesu stečaja koje sprovodi Privredni sud Crne Gore. Sva pitanja vezana za ovo preduzeće u nadležnosti su Privrednog suda i vi to jako dobro znate, stečajnog sudije i stečajnog upravnika koji se staraju o zakonom definisanom postupku, koji zakon se usvaja u ovom Parlamentu. U okviru kojeg će se rješavati pitanja koja su predmet vašeg interesovanja. Mene najviše naravno je zanimalo onaj dio da li Ministarstvo nešto uopšte preuzima. Do sada je ovo Ministarstvo u više navrata pružilo podršku preduzeću Ribarstvo AD Rijeka Crnojevića, konkretno 2009.godine, sa 60.000 eura podržali smo izgradnju sistema za prečišćavanje vode od kojih je korist imala i fabrika ali i lokalno stanovništvo 2010.godine ovom preduzeću data je podrška u iznosu od 400.000 eura za pokriće troškova u procesu sertifikacije. Tokom 2013.godine, predstavnici Ministarstva poljoprivrede, više puta su obilazili fabriku sa potencijalnim investitorima iz Mađarske, Srbije, Slovenije, Italije i Izraela i svaki put u saradnji i u pratnji predstavnika zaposlenih. Konačno u više navrata, tokom 2014.godine, organizovani su sastanci sa predstavnicima ribarstva AD Rijeka Crnojevića, posljednji sastanak održan je sredinom oktobra o.g. te informacije koje ste saopštili Ministarstvu mi nijesu poznate, ali ako želite da vam dam nešto ekskluzivno reći ću vam da sam ponudio jednom od zaposlenih da za njegovo dijete pod pretpostavkom da je sve istinito što mi je saopštio, pokušamo da nađemo stipendiju, ali da ako će koristiti stipendiju, onda i benefite novog znanja, nastavljajući na ono što je potpredsjednik rekao, koristi na svom domaćinstvu, a ne da dođe bilo gdje drugo van Rijeke Crnojevića i da tu koristi nova saznanja.

Ono što smo dogovorili jeste, da razmotrimo mogućnost povezivanja radnog staža za lica koja su stekla pravo odlaska u penziju na osnovu informacija koje treba da dobijemo od sindikata ovog akcionarskog društva. Iako do danas nijesmo dobili traženu informaciju, pokrenuli smo inicijativu za rješavanje ovog pitanja kod Ministarstva rada i socijalnog staranja u čijoj direktnoj nadležnosti rješavanje ovog pitanja. Prema našim nezvaničnim informacijama, radi se o sedam do osam lica koja su stekla pravo za odlazak u penziju. I ukoliko je to zaista tako i mi dobijemo podatke koji to potvrđuju, nastavićemo dalje da tim licima shodno zakonu omogućimo povezivanje radnog staža i nesmetan odlazak u penziju.

Ministarstvo poljoprivrede, ruralnog razvoja u okviru budžetom utvrđenih sredstava ne raspolaže sredstvima kojima bi mogli pomoći subjektima koja su u stečaju

ili radnicima koji ne primaju zarade i kojima se ne uplaćuju porezi i doprinosi. Želim da napomenem da su radnici imali svog predstavnika u bordu direktora Ribarstvo AD Rijeka Crnojevića, radnike je predstavljao gospodin Luka Strugar. To znači, da su radnici preko svog predstavnika u bordu direktora bili u mogućnosti da se upoznaju sa poslovanjem akcionarskog društva svake godine i poslovnim odlukama koje su se donosile, kao što smo imali mogućnost da pokrenu pojedina pitanja od njihovog interesovanja. Stečaj u ovom društvu otvoren je 26.jula 2013.godine, od tada do danas, stečajni upravnik je tri puta oglašavao imovinu na prodaju, ali zainteresovanih kupaca nije bilo. Jedan od razloga, je i dalje visoka vrijednost imovine, ali i sporovi koje ova firma ima sa Danskim kraljevskim Aklapodom, eto čudne koncidencije oko Danske, Trgoprometom, Industrijaimpeksom i drugi privrednim subjektima kao i pitanje duga prema Komercijalnoj banci Budva. Kada pominjem Komercijalnu banku Budva, vama je poznato da je imovina društva založena u pregovorima sa pojedinim investitorima Komercijalna banka Budva je ponudila reprogramiranje kredita u iznosu od oko 1,5 miliona. Međutim, i dalje interesovanja nije bilo, zašto. Jedan od razloga je smanjen izvoz ribe iz Skadarskog jezera i prema zvaničnim informacijama, koje smo dobili od Nacionalnog parka Skadarskog jezera za razliku od ranijih izlovljavanja sa 19 oka sada se izlovljava riba samo iz dva oka. Drugi je doprinos sirovina radi prerade, zbog specifične lokacije i velikih transportnih troškova, to nije ekonomski održivo i treće da od 1996.godine do danas tehnologija je toliko uznapredovala, da se prerada ribe vrši praktično na samim brodovima kojima se vrši i hvatanje ribe. Zato smatramo da je potencijalna budućnost fabrike u nekoj vrsti specijalizacije Ministarstvo poljoprivrede je pripremio opis ovog i sličnih projekata, koje nastojimo da u bilateralnim susretima kao i preko Agencije Crne Gore za promociju stranih investicija predstavimo potencijalne investitore.

Uvaženi predsjedavajući, ja se izvinjavam ukoliko me dopustite ja imam još tri paragrafa odnose se na drugi pitanja i kompaniju Mirai.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Mnogo je važno, ja ću vam dopustiti samo da bude kondezovano.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Kraće je od ovog prvog dijela. Hvala vam na ovom dodatnom vremenu.

Kada je u pitanju Mirai podsjećam da je ova kompanija 2004.godine, privatizovala bivšu kompaniju "Javorak", firma je dobila na korišćenje putem koncesija državne šume na prostoru Opštine Nikšić, nakon devet godina poslovanja u ovoj godini došlo do prekida proizvodnje u sektoru šumarstva, sredinom godine država je raskinula koncesione ugovore na korišćenje šuma zbog njihove nerealizacije. Rješenje za šume postala su konačna ključni razlog za raskid ugovora bili su neostvarena proizvodnja u šumi tokom posljednjih pet godina u iznosu od 36.500 km³ i neplaćeni iznos koncesione naknade u iznosu od 414.534,41 cent. U Firmi "Javorak" stalno zaposlenih radnika iznosi 27, dok su preostali zaposleni sezonski radnici sa kime je sklapan ugovor o djelu. Prema informacijama kojima raspolažemo u ovom momentu navedenih 27 stalno zaposlenih radnika zadržani su kod poslodavca, za rad u pogonima koji u ovom momentu obavljaju proizvodnju. Zajedno sa Opštinom Nikšić, čini sve kako bi se pokrenula drvoprerađivačka industrija i u ovom dijelu Crne Gore. Smatramo da je ključno stvoriti preduslove za aktiviranje šumskih potencijala na prostoru Opštine Nikšić, kroz podršku instaliranja u pogon a koju koriste drvo lošijeg kvaliteta. Time bi podstakli novo zapošljavanje u reprodancu bilo u ovoj, bilo u nekoj drugoj firmi i stvorili mogućnost da se zaposli makar dio lica kojima su prekinuti ugovori u povremenom radu. Konkretno interesovanje već postoji, prevashodno od stranih investitora, sa kojima Ministarstvo poljoprivrede obavilo više razgovora, uključujući i nedavno posjetu koja je bila prije dva dana Opštini Nikšić.

Hvala vam na dodatnom vremenu.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Izvolite, kolega.

JANKO VUČINIĆ:

Gospodine ministre, ništa mi odgovorili nijeste sve je to skockano na papir, napisano ali to je teorija, a drugo je praksa. Šta je urađeno od ove dvije fabrike, opljačkane su i jedna i druga. Evo da počnem od ove Fabrike ribarstva taj vlasnik sada nije bitno ni kako se zove, on je imao svoje firme koje su nabavljali sirovine za tu fabriku ribe, a onda je imao svoju firmu koja je prodavala te proizvode po mnogo većoj cijeni

nego što je bila cijeni fabrički. On je izrabljivao te radnike za nikakav novac, te plate su bile mizerne, minimalne možda 250 eura, šta je uradio na kraju, uzeo je kredit znači vi ste mu omogućili, ne kažem lično vi, nego iz vašeg Ministarstva ili možda iz Savjeta za privatizaciju ili predsjednik Savjeta za privatizaciju, premijer ili ne znam ko. Neko je morao da okrene glavu na toili je toliko neznaven da je mogao da pretrpi sve to što se radilo u tim fabrikama. Mislim moje je pretpostavka da je neko okrenuo glavu i zato što je okrenuo glavu na sve to da je podmićen, jer je nemoguće da je taj vlasnik te fabrike Ribarstva uzeo kredit založio u tu fabriku i na osnovu toga zaloga uzeo kredit od milion i po eura, a fabrika vrijedi sada tri i po miliona eura to. I znači, ostali smo bez te fabrike na taj način i Vi kažete eto vam sud sad pa se sudite i šta Vam bog da na tom sudu, a dokle presuda ne bude onda crknite od gladi. To je što se tiče fabrike Ribarstva.

Što se tiče, Fabrike Miraji što je bio nekadašnji Šik Javorak ista stvar. Znači, kupio je vlasnik te fabrike Šik Javorak za jedan euro, ali on je kupio za jedan euro da bi uložio u nju tri miliona i 700 eura za pet godina, da bi zaposlio 350 radnika, dobio je koncesiju za deset godina i šta se desilo, nii je plaćao koncesiju, niti je plaćao porez, niti je plaćao doprinos, davao je platu tim radnicima na ruke i sve to ste pred vašim očima, pred očima državnim institucija i Vi ste ministre okretali glavu, ne znam jesti li Vi ili vaš prethodnik, ili neko iz Savjeta za privatizaciju što ste im omogućili da se uknjiže kao vlasnici, a nijesu pošovali te prodajne ugovore, da uzimaju kredite na taj način pljačkaju državu, i te radnike. Sve to je rađeno pred vašim očima i Vi ste mi danas došli ovdje fino napravili jedan tekst ni luk jeli ni luk mirisali. Vi ste krivi, vi ste vlast, vi ste upravljali sa ovom državom, Vi ste omogućili sad ne znam kako i na koji način da se ova država pokrade da se radnici opljačkaju, da se te fabrike pozatvaraju i evo sad imamo dvije uništene fabrike. Evo ja svremena na vrijeme pratim vaš rad, Vi ste vrlo aktivni otvarate po selima bistjerne, a u gradovima zatvarate fabrike. Evo sad je u zadnje vrijeme čini mi se priča o uzgoju koza, neka da je komunistička vlast te koze prozvala državnim neprijateljem broj jedan, uništavali su šumu, šta je bilo razlog hvalilo je radne snage, ti komunisti, komunistička vlast je napravila fabrike otvorila radna mjesta i sada izgleda da su ti ljudi koji su držali te koze u to vrijeme imali neki predosjećaj šta će biti sa tim fabrikama, da će doći neko ko će ih zatvoriti bili su u pravu, tranzicija je otišla od komunizma u srećnim zemljama prema modernom nekom kapitalizmu kod nas je tranzicija bila od komunizma prema mafiji, dobili smo mafijašku vlast koja je zatvorila te fabrike i sad nam vraća koze i da radnici iz tih fabrika danas uzgajaju koze i na taj način da preživljavaju. Nažalost, to je naša istina to je naša zbilja. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega, zbog te istine koze i krtole su nas prehranile u Katunskoj nahiji, najljepše meso i najljepši sir.

Prelazimo na pitanja ko je uputio kolega Stanić.

Izvolite, kolega.

NOVICA STANIĆ:

Uvaženo presjedništvo, dame i gospodo poslanici, gospodine minister,

Ja sam vama uputio dva pitanja.

Da li je Vektra - Jakić DOO Pljevlja, shodno usvojenom planu reorganizacije u stečaju počela plaćanje koncesionih naknada za korišćenje šuma? Koliki je godišnji iznos u planu predviđen za plaćanje ove naknade?

Da li je i u kom iznosu Uprava za šume donijela rješenje za plaćanje ove naknade za 2012,2013 i 2014 godinu?

Da li je Poreska uprava vršila prinudu naplata po ovom rješenjima?

Da li je vršena doznaka i sječa šuma od strane Vektre - Jakić predviđena za 2012,2012. i 2014.godinu za koje nije plaćena koncesiona naknada za korišćenje šuma?

Kratko obrazloženje:

U junu 2014.godinepravosnažno je usvojen Plan reoragnizacije Vektra - Jakić DOO Pljevlja kojim je prioritarno, kao troškovi postupka, predviđeno izmirivanje obaveza po osnovu koncesionih naknada za korišćenje šuma. Prema mojim saznanjima ni do danas nije počelo plaćanje ove naknade, a koncesionar vrši doznaku i sječu šuma.

Kad dobijem odgovor komentarišaću.Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega.

Izvolite, ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Poštovani gospodine Staniću, zahvaljujem na postavljenom pitanju, iako ono zapravo sadrži pet potpitanja pa ću pokušati da budem što je moguće konkretnije nadam se da ste dobili u pisanoj formi odgovor na vaše poslaničko pitanje.

Dakle, da li Vektra-Jakić shodno usvojenom planu reorganizacije u stečaju počela plaćanje koncesione naknade za korišćenje šuma. Dopunjenim planom reorganizacije koji je prihvaćeno od strane prirodnog suda u Bijelom Polju utvrđene su obaveze povjerioca u koje spadaju obaveze prema Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja odnosno Upravi za šume kao organu u sastavu ovog ministarstva i dinamika plaćanja obavezno. Utvršene obaveze koje su potvrđene u ovom planu počinju da se isplaćuju od 30.06.2015. godine, prije tog datuma Vektra-Jakić o planu realizacije nema obavezu plaćanja koncesija koji su predmet vašeg interesovanja. A vidjećete kasnije iz nastavka odgovora zašto je to tako.

Drugo pitanje, bi bilo koliki je godišnji iznos u planu predviđen za plaćanje naknade, dug po osnovu koncesionih naknada za korišćenje u drvenu masu pripada trećem isplatnom redu i iznosi jedan milion 186 hiljada 89 eura i 38 centi. Predviđena isplata duga u devet jednakih rata po 131 hiljadu 788 eura i 82 centa počevši od 30.06.2015.godine.

Treće pitanje, da li u kom iznosu Uprava za šume dodijelila rješenja za plaćanje ove naknade za 2012,2013,2014.godinu, Uprava za šume donijela je rješenje prema kojima je Vektra - Jakić bila zadužena za bruto drvenu masu i to 134 hiljada kubnih metara 2012.godine, 136 hiljada 704 kubna metra 2013.godine i 125 hiljada 412 kubnih metara u 2014.godini, i ukupan iznos ovog bruto zaduženja iznosi tri miliona 703 hiljade 324 eura i 53 centa. Ali to ne znači da je sve ovo posječenu u među vremenu, dakle treba praviti razliku između onog što je u zaduženju Uprave za šume i ono što je sa druge strane posječeno na osnovu kojeg koncesije postaju efektivne.

Četvrto pitanje, bilo da li Poreska uprava vršila prinudnu naplatu po ovim rješenjima. Prema podacima Poreske uprave po zaključku broj 0317-4-2690 od 28 maja. 2012.godin, pokrenut je postupak blokade računa radi prinude naplate, na predmetnim zaključcima dat je prigovor od strane koncesionara, a pokretanje stečenog postupka naveden iznos prijavljen u stečajnu masu i postaje dio stečajne mase.

I konačno, vaše peto pitanje, da li je vršena doznaka i sječa šuma od strane Vektre-Jakić predviđena za 2012,2013 i 2014.godinu. Vektra -Jakić ne vrši doznaku stabala od strane ove kompanije i u 2013,2014.godini vršena sječa onog dijela drvene mase koja je bila zadužena u 2012.godini. Prema dostavljenim izvještajima oko 56

hiljada kubnih metara posječeno je do 20.juna ove godine, po nalogu stečajnog upravnika, od 20.juna ove godine Vektra-Jakić izlazi iz stečaja i počinje da se realizuju zaduženja iz kraja 2012, i zaduženje iz 2013,2014 godine. Prioritet ima sječa sanitarne stabala u gazinskoj jedinici Ljubišni, zbog toga što su primjećena etnomološka većina stabala na tom prostoru. Trenuto se na lageru Vektra-Jakić nalazi oko 30 hiljada kubnih metara, ceuloznog i trulog drveta o čemu svjedoči fotografija koji su sastavni dio pisanog odgovora koji sam dostavio. Dakle, u slučaju Vektre-Jakić Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i organ državne uprave koji je zadužen za naplatu prihoda potpuno su postupili u skladu sa zakonom i odlukama Privrednog suda. Drago nam je da je Vektra-Jakić izašla iz stečaja kao što je poznato to se dogodilo 20.juna ove godine pokretana je proizvodnja kompanije izuzetnog značaja i ovo je sada potpuno suprotan primjer u odnosu na prethodne o kome je govorio poslanik Vučinić, tako nam je drago da Ministarstvo poljoprivrede doprinijelo da se pokrene proizvodnja u ovom velikom za naše prilike i da u ovom momentu oko 150 novih radnih mjesta bude otvoren u kompaniji Vektri-Jakić sa tendencijom kako se proizvodnja dalje povećava, raste broj radnih mjesta. Istovremeno iz dana u dan raste proizvodnja i stvaraju se uslovi da krene i iznos, ovo ministarstvo nastaviće da ulaže maksimalne napore da ovo investicija koja je uvjeren sam najveća na balkanu kada je u pitanju oblast drvo prerađivačkim industrije da očekivane rezultate po crnogorskoj ekonomiju i očekujemo da u skladu sa vašim mogućnostima vi date konkretan doprinos.

Dopustite mi samo u ovih 30-ak sekundi koji su preostali, da skrenem pažnju i vas prisutnih poslanika ovdje, ali i građana Crne Gore da je u pitanju jedan veoma veliki sistem i da odlično poznajem zatečno stanje. Kada sam prvi put bio u ovoj kompaniji i jako mi je dobro poznato šta je bilo prije nekoliko dana kada smo ponovo posjetili ovu kompaniju i vidjeli veliku razliku. Ne samo u dijelu oblovine koja se nalazi na početku procesa, nego i rezane građe koja se nalazi na samom kraju. Siguran sam da će u 2015.godini započeti proces izvoza, ne na način kako se to sada u jednom dijelu Crne Gore realizuje, kroz oblovinu, nego makar kroz primarnu proizvodnju rezane građe koja predstavlja taj prvi korak u preradi. Ono što je interes ministarstva jeste da što je moguće veći dio dodatne vrijednosti bude realizovan ovdje u Crnoj Gori, a ubijeđeni smo da će se na taj način ostvariti prostor za dodatna radna mjesta.

Nadam se da ste zadovoljni sa odgovorom na postavljeno pitanje. Ukoliko ima dodatnih pitanja, a budem znao na njih da odgovorim, tu sam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Izvolite, kolega.

NOVICA STANIĆ:

Gospodine ministre, prijatno ste me iznenadili što sam dobio odgovore na oba pitanja u pisanoj formi, jer u posljednje vrijeme nisam naučio od ministara Vlade Crne Gore da dobijam takve odgovore, dakle, tu Vas pohvaljujem.

Što se tiče samog odgovora on je, moram priznati, depresivan. On se završava rečenicom da očekujete da i ja u skladu sa svojim mogućnostima dam doprinos unapređenju drven industrije u Pljevljima, konkretno "Vektre Jakić". Evo ja dajem, gospodine ministre. Da Vas podsjetim, ja sam prethodnim ministrima poljoprivrede i vodoprivrede i šumarstva, čini mi se da se to tako zvalo, i gospodinu Simoviću i gospodinu Miloševiću po dva puta postavljao pitanja u vezi "Vektre Jakić". Uvije je bilo sačekajte tri mjeseca, sačekajte šest mjeseci, u zadnje vrijeme sačekajte pet miliona kredit iz Abu Dabija i da sve krene kao po loju. Moram priznati da sam u početku napadao gospodina Brkovića zbog toga što je zarobio pljevaljske šume koje čine četvrtinu šuma Crne Gore, a ništa ne radi, a onda sam okrenuo ploču pa sam krenuo da napadam Vladu. Ako je Vlada mogla da u KAP sruči stotine miliona evra, pa zar ne može da pomogne i gospodinu Brkoviću sa pet miliona evra da pokrene proizvodnju u gigantu pljevaljske indistrije "Vektre Jakić" koja je nekad zapošljavala 1 900 radnika.

Zašto je odgovor depresivan? Zato što je u budžetu Opštine Pljevlja predviđeno za ovu godinu mislim oko dva ipo miliona evra za koncesije 2012., 2013., 2014. godina. Vi ste to ovdje sveli na milion 186 hiljada i počinje isplata od 30.juna 2015. godine, e pa neka je na zdravlje, a vjerujem i na kratki vijek novoj loklanoj vlasti u Pljevljima iz DPS-a.

Prosto je nevjerovatno, posle postavljenog pitanja sam se malo interesovao u lokalnoj upravi u Pljevljima, da vidim kakve oni podatke imaju. To je dijametralno suprotno od ovoga. Ne znam ko griješi, vi ili oni koji su mi davali podatke. Pazite, po podacima koje sam tamo dobio kaže da je prije uvođenja stečaja, a on je uvden u maju 2012. godine, donešeno je Rješenje Uprave za šume kojim se zadužuje "Vektra Jakić" na koncesiju od 1,35 miliona evra, a po planu za 2012.godinu. Od toga 70% ide opštini. Po planu reorganizacije je bilo predviđeno 169 hiljada do 30.juna 2014. godine a ostatak u polugodišnjim ratama za pet godina. Pazite dalje, 2013. godina - po planu reorganizacije predviđeno je 1,7 miliona evra do 30.06.2014. godine, a po rešenjima koja su navodno prije desetak dana stigla u Poresku upravu iz Uprave za šume predviđeno je milion 235 hiljada u deset mjesečnih rata i to prva uplata 25.oktobra 2014., a zadnja 25.jula 2015.godine. Za 2014. godinu nema je u planu reorganizacije, a u budžetu opštine planirano je 1,7 miliona puta 70%. Po rešenju Uprave za šume 1,133 hiljade evra u deset rata, prva rata 25. oktobra 2014. zadnja 25.jula 2015. godine.

Znači, ovo ako bi bilo tačno to bi bila ipak nekakva pomoć lokalnoj upravi, a ako je tačno ovo što ste Vi meni odgovorili onda možemo slobodno ključ u loklanu upravu, ali više to nije naš problem, tamo je vaš gradonačelnik pa neka vidi šta će da radi.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Pređite na drugo pitanje.

NOVICA STANIĆ:

Drugo pitanje je glasilo:

Zašto šumar u pljevaljskom selu Kozica ne dozvoljava seljanima da doznačenu sušiku tjeraju kući u oblom stanju i koriste na način kako im najbolje odgovara, već od njih traži da je u šumi isijeku na kratke trupce ili ti cjepanice, kako bi se mogla koristiti isključivo kao ogrevno drvo?

Obrazložnje:

Sušika kod koje nije počelo truljenje, u seoskim domaćinstvima ima višestruku namejnu: izgradnja koliba, mljkara i drugih pomoćnih objekata ili opravku istih. Poznato je da u pljevaljskim šumama propada oko 200 hiljada kubnih metara sušike zbog toga što nije redovno rađena sanitarna sječa. Umjesto da se izlazi u susret seljanima Kozice i drugih sela čime bi se postigla dvostruka korist, sanitarna sječa i koliko toliko pomoglo inače uništeno selo. Ovako se ti ljudi tjeraju da kupuju drvo prve klase za izgradnju pomoćnih objekata zašta oni nemaju novac, a na drugoj strani ogromne količine suške propadaju. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, ministre.

PETAR IVANOVIĆ:

Poštovani gospodine Staniću,

Način korišćenja šuma u državnom vlasništvu od strane pavnih i fizičkih lica utvrđen je i uređen je Zakonom o šumama i podzakonskim aktima, odnosno

pravilnicima kojima su razrađeni postupci i procedure korišćenja drvne mase u državnim šumama. To znači da korišćenje drvne mase ne može biti realizovano kako kome najbolje odgovara, kako ste to kazali u Vašem pitanju, već onako kako to nalaže propisana procedura. Uvjeren sam, da se kao posalnik Skupštine Crne Gore u potpunosti zalazete za poštovanje procedure.

Kako konkretno izgleda procedura? Kada je u pitanju korišćenje drvne mase i sanitarnih sječa putem maloprodaje ista se realizuje na osnovu pristiglih zahtjeva stanovništva u ruralnim područjima. Ti se zahtjevi dijele u dvije grupe. Prvu grupu čine zahtjevi za obezbjeđivanje ogrijevnog drveta. Drugu grupu čine zahtjevi za obezbjeđivanje tehničkog drveta. Ovakvi zahtjevi odnose se na sanaciju objekata ili na njihovu izgradnju u cilju podsticanja razvoja poljoprivrede, sami ste naveli manja opravka štala, podizanje ograda, nadstrešine i tako dalje. Kada je zahtjev upućen sa namjero da se dobije ogrijevno drvo za sopstvene potrebe, a ono se iskoristi za druge svrhe kao drvna građa ili se koristi za dalju prodaju, očigledno je da se time krši procedura i da nastaju zloupotrebe. Tada šumarska služba reaguje na način, ne da spriječi lokalno stanovništvo da ostvari pravo koje im je odobreno usvajanjem njihovog zahtjeva, već da spriječi zloupotrebu tog prava. Metod nije uobičajen, ali se primjenjuje i daje rezultate. Zloupotrebe su smanjenje od kad se ovaj metod primjenjuje. Važno je da šumarska služba omogućava da zahtjevi stanovništva budu ostvareni u skladu sa traženom namjenom i onemogućavaju, u mjeri mogućeg, da postupak bude predmet eventualnih zloupotreba. Postupanje šumara u selu Kozice je odgovor na moguće zloupotrebe i u skladu je sa definisanim procedurama. Ovim odgovorom namjera mi je bila da Vam predočim proceduru, a u koliko pak smatrate da nije dovoljno dobra pozivam Vas da date sugestije, odnosno šta konkretno treba učiniti da bi ova procedura bila bolja.

Zahvaljujem Vam što ste mi postavili jedno direktno pitanje, nadam ste da ste dobili direktan odgovor i kada tako razovaramo vidite kako efikasno koristima vrijeme, ali mi dopustite da dam još dvije napomene.

Postoji velika razlika između onoga što su planovi i onoga što je realizacija. Svaka institucija pravi svoje planove, tako to čini i Opština Pljevlja, tako to čini i Ministarstvo poljoprivrede, ali nekada realizacija bude veća ili manja od onoga što su planovi. Uprava za šume na osnovu planova pravi zaduženja. Tako da to što ste Vi dobili kao finansijske parametre koji su pretpostavlja, vjerovatno, tačni, jesu cifre na bazi onoga što je bio plan, ali se taj plan nije realizovao. Kada se plan ne realizuje onda isto tako predstavnici Uprave za šume izađu na teren pa konstatuju tačno u kubni metar koliko je od tog plana realizovano da bi se napravio obračun. Mi ovdje imamo dvije cifre, jedna je cifra koja se odnosi na prvobitni plan, a drugo je ono što je realizovano tj. ono kako jeste. Moja namjera nije da branim kompaniju Vektra Jakić, ali upravo iz razloga što postoji zaduženje i realizacija, postoje velika odstupanja u ciframa o kojima govorite

vi i o kojima govorim ja. Ali, ukoliko izražavate sumnju u cifre koje sam ja iznio, ja vas pozivam da zajednički te cifre provjerimo, a te cifre provjeravamo na tri mjesta. I lično sam siguran u njihovu ispravnost.

Ono što mene zanima je sljedeće: da resurse koji predstavljaju prirodno bogatstvo, a siguran sam da će se i potpredsjednik složiti sa tim Crne Gore koristimo na način da povećamo proizvodnju, povećamo izvoz, što je moguće veću dodatnu vrijednost realizujemo u Crnoj Gori i otvorimo veći broj radnih mjesta. Ja vas pozivam, i to je bila dobra namjera sa moje strane, da kao poslanik, evo možemo zajedno, obiđemo kompaniju Vektra Jakić, da vidimo zajedno kako izgledaju kapaciteti i koje nove razvojne mogućnosti postoje u ovoj kampanji. A realizacijom svakog od tih projekata otvaraju se mogućnosti za nova radna mjesta. Pri čemu ja govorim ovdje samo o direktnim efektima. Ne zaboravimo i one indirektno, to jeste da Vektra služi kao flaster za angažovanje jednog velikog broja malih firmi ili pojedinačnih fizičkih lica, počev od same sječe, izvlačenja, transportovanja, različitih usluga koje su potrebne kompaniji, itd. Stavljanje kompanije Vektre u puni zamajac na ovom nivou o kojem govorimo sada imaćemo između 1200 i 1400 radnih mjesta. Primaći ćemo se onome o čemu ste vi govorili da se nekada dešavalo u Crnoj Gori.

Pomenuli ste kredit Abu Dabi, on je namijenjen isključivo za nove projekte. Ne za sanaciju firmi koje se nalaze u stečaj, ne za rješavanje bilo kakvih problema koji su finansijske prirode, nego za nove projekte. Ukoliko kompanija Vektra bude imala nove projekte i ispuni kriterijume koji su dati, onda bi po tom osnovu mogla govoriti i o novim mogućnostima zapošljavanja.

Samo sam htio da u ovom vremenu koje je preostalo dodatno razjasnim i zahvaljujem se na vrlo direktno postavljenom pitanju i nadam se da ste vi zadovoljni dobijenim odgovorom. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, ministre.

Izvolite, kolega Staniću.

NOVICA STANIĆ:

Gospodine ministre, vjerujte da se niko ne bi više obradovao da Vektra Jakić krene punom parom nego Pljevljaci, pa i ja među njima. Više nego Vlada Crne Gore i vi

kao njen ministar. I za to bih volio, ako već nije moglo iz tog kredita od Abu dabia, koliko je Vlada Crne Gore iz svoje kese miliona uložila tamo da te stvari krenu, nije ni evra.

A da vas podsjetim, evo sad kad sam pročitao odgovor izgleda da sam konačno shvatio na šta to Brisel misli kad stalno potencira visoki kriminal i korupciju, pa vjerovatno na ove seljane iz Kozice, jer oni traže da posijeku sušiku, dakle ono što će da trune i tako i tako, pa im ne date da naprave kolibu ili mljekar od toga, nego moraju da lože, a Kozica je na 1200 metara nadmorske visine i to je visoki kriminal i korupcija. E vala velika šteta, ovo će da satrune i tako i tako, i još će da zarazi zdrava stabla.

Da vas podsjetim, godišnji prirast u pljevaljskim šumama, pa one čine četvrtinu šuma Crne Gore, je više od 200 hiljada kubnih metara. A u ovom trenutku u pljevaljskim šumama ima sušike više od 200 hiljada kubnih metara. To nikad nije bilo. A znate zašto nije bilo? Zato što pet šest godina se ne vrši sanitarna sječa.

Samo da navedem primjer, pomenuli ste u odgovoru Ljubišnju. Na odjelu zelene strane, pred lokalne izbore, masovno sušenje stabala koje je bilo uočljivo i sa nekoliko kilometara rastojanja. I da bi tu bruku sakrili iz Uprave za šume, posjekli su to i ostavili da trune, više od 30 hektara, a to je izvor najstrašnije zaraze za zdrava stabla. Vi ovo proglašavate korupcijom za to što će seljani da posijeku sušiku i umjesto što će da je nalože da naprave kolibu. A ja vam tvrdim, pred svake izbore, a pogotovu pred lokalne posljednje, iz Uprave za šume su aktivisti DPS-a, posebno policajci i potencijalni glasači, dobijali rješenja po pet kubika, ne sušike, sušiku su mogli da sijeku koliko hoće, nije im ni trebalo odobrenje, nego po pet kubika građe prve klase. E tako su se kupovali glasovi. I to nije kriminal i korupcija, a jeste ako seljani iz Kozice posijeku sušiku koju normalno plate, pa umjesto da je nalože, a oni naprave kolibu. E velika šteta. A ja vam tvrdim, da se ja pitam i da sam kojim slučajem ministar, dao bih svih onih 200 hiljada kubnih metara da seljani posijeku i po Ljubišnji i očiste šumu, a neka je koriste kako god hoće. Hvala vam lijepo.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, poslaniče Staniću.

NOVICA STANIĆ:

Ako već proglašavate kriminalom to što seljani iz Kozice ne nalože sušiku nego naprave mljekar ili kolibu, ja vas pitam šta je odvoz tehničke građe preko Rančana Jabuci u državu Srbiju utorkom i četvrtkom i ako je to po koncesionom ugovoru

zabranjeno. Kako to objašnjavate, ko od toga ima koristi i da li se na to plaćaju koncesije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Zbog javnosti, kažite, ministre, što je sušika, da li je to u prirastu svako drvo ili je posebno drvo. Znači, svako drvo, za to sam htio da pitam. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ:

Radi javnosti, ako mi date mogućnost, a hvala vam i na dodatno postavljenom pitanju, hvala vam na razumijevanju, htio bih da se osvrnem na tri segmenta.

Ovdje govorimo o tome da je neko seosko domaćinstvo podnijelo zahtjev koji je prihvaćen i u tom zahtjevu je traženo da se odobri ogrijevno drvo. O tome pričamo. Dakle, ako je neko tražio da dobije ogrijevno drvo, onda treba da dobije ogrijevno drvo i da to bude ogrijevno drvo. Ako je tražio da to bude tehničko drvo i udovoljeno je takvom zahtjevu onda to treba tako da bude realizovano. Dakle, ja vas samo molim da ne miješamo te dvije stvari, da ne stvaramo neku iluziju o tome da je ministar nekoga optužio ili da se ovdje radi o ne znam kakvim drugim stvarima. Nije. Dakle, seoska domaćinstva sa područja opštine Pljevlja dominantno traže ogrijevno drvo i za to kada se udovolji tim zahtjevima treba da ogrijevno drvo i da dobiju. Ništa drugo.

Što se tiče sanitarne sječe. Ja vas uvjeravam da je i ove godine bila sanitarna sječa. Ja kao ministar nijesam zadovoljan obimom sanitarne sječe i tu se slažemo nas dvojica, nema nikakve razlike. Znamo kakve sve bolesti šuma mogu da nastanu ukoliko se sanitarna sječa ne realizuje do kraja.

Ovom prilikom ne bih govorio o tome zbog čega sanitarna sječa nije imala veći obim, ali ukoliko bude pitanja i na tu temu, vrlo ću rado odgovoriti. Ali, što se tiče mene, mi smo se zalagali da što je moguće nižoj cijeni se realizuje sanitarna sječa da bismo spasili ostatak šume, jer to treba da bude ono zdravo jezgro. I siguran sam u jedno da će doći momenat kada ćemo morati da plaćamo nekome da obavi sanitarnu sječu, a ne da neko nama plaća kao državi da bi realizovao sanitarnu sječu.

I na kraju, treće, pokrenuli ste jedno pitanje koje je dugo predmet pažnje Ministarstva poljoprivrede, a radi se o izvozu oblovine. Pažljivo je analiziramo jer ne želimo u tom repro lancu, u tom sistemu postoji veliki broj radnih mjesta. Ne želimo da ih ugrozimo, ali siguran sam i tu želimo da postignemo isti cilj, a to je da se što manje

oblovine izvozi van Crne Gore. To je u nadležnosti inspekcija. Inspekcije nisu sastavni dio Ministarstva. I ja i ovog puta apelujem na inspektore, da kada god primijete neregularnost, takođe je i to procedura, dakle zna se šta je koncesioni ugovor, zna se kako se radi otpremnica, zna se kako se izvozi određeni proizvod, da primjenjuje zakon. Nitša više od toga. I siguran sam da će onda biti i manje slučajeva o kojima vi govorite i da ćemo imati više sirovine ovdje za preradu u Crnoj Gori.

I na kraju, time završavam, vrlo brzo otvaramo dvije nove peletare gdje će upravo sušika i drvo lošijeg kvaliteta biti sirovine, odnosno imput za dalju preradu i da ćemo konačno doći do situacije da umjesto da uvozimo pelet, kao što je to bilo godinama unazad, počnemo polako da zadovoljavamo domaće tržište, i nakon toga izvozimo.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Završavamo sa današnjim radom.

Zahvaljujemo, gospodine ministre Ivanoviću i vama kolege.

Sjutra nastavljamo u 11 sati sa pitanjima upućenim ministru Brajoviću.

Svako dobro svim građanima i vama. Prijatno.

30. 10. 2014. u 11.20h

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Uvažena gospodo, poštovani građani Crne Gore, nastavljamo sa današnjim radom.

Počinjemo sa pitanjima koja su upućena ministru Brajoviću, on je prisutan ovdje i pozdravljamo ga.

Prvo pitanje će mu uputiti poslanik Popović. Izvolite, kolega.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani, poštovani ministre,

Poslaničko pitanje Liberalne partije i najjače partije u Skupštini opštine Gusinje, Partije za Gusinje, glasi: Što se događa sa izgradnjom puta od Plava do Gusinja do Podgorice preko Albanije, čiji je završetak najavljuvan za kraj 2012. godine i kojom se ta udaljenost skraćuje preko tri puta sa sadašnjih 190 kilometara?

Obrazloženje: Put koji građani, odnosno građanke opština Plav i Gusinje, sanjaju vjekovima, a kojim rastojanje do Podgorice umjesto sadašnjih 190 kilometara skraćuje tri puta i ima velike šanse da bude izgrađen preko teritorije Albanije dugo se najavljuje, a tadašnji ministar saobraćaja Crne Gore je obećao da će biti u funkciji 2013. godine. Riječ je o putnom pravcu Plav-Gusinje-Vrmoša-Tamara-Dinoša-Podgorica.

Inače, stari karavanski put od Gusinja preko Albanije 1948. godine je zatvorio tadašnji albanski predsjednik Enver Hodža. Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj prije nekoliko godina usvojila informaciju o inicijativi za povezivanje puta Podgorica - Gusinje preko Republike Albanije.

Imajući u vidu značaj koji za stanovnike Plava i Gusinja ima direktno povezivanje sa Podgoricom kao šansa za bolju valorizaciju prirodnih i turističkih potencijala i ukupan razvoj ovog kraja, Vlada je tada zadužila Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija da u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova pokrene inicijativu sa albanskom stranom oko otvaranja graničnog prelaza Grabon zatrijebačka Cijevna.

Put Gusinje - Podgorica preko Albanije za građane sjevera Crne Gore, ali i za cijelu državu je od neprocjenjive važnosti. Inicijativu za izgradnju ovog puta koji ima ogroman značaj za sjever Crne Gore je prije više godina pokrenula MZ Gusinje i Partija za Gusinje, preko njihovog predsjednika dr Rusmina Laličića, koji su uložili ogroman trud, naravno, uz Vladu Crne Gore i resorna ministarstva da se ovaj veliki projekat konačno realizuje.

Jasno je da je kod ovog projekta neophodna velika i sinhronizovana saradnja dvije prijateljske države Albanije i Crne Gore ali i značajna ulaganja. Inače dionica puta Gusinje - Podgorica, kroz Albaniju, je duga 23 kilometra, a kroz Crnu Goru oko 30 kilometara. Treba istaći da će taj put prolaziti kroz predjele koji ga sami po sebe

obezbjeduju od elementarnih nepogoda, a važan je za Crnu Goru i kao alternativni put pored sadašnjeg uz kanjon Morače i budućeg auto puta.

Elementarne nepogode, ali i česti zastoji zbog saobraćajnih udesa su više puta pokazali da je alternativni put neophodan. Taj put otvara i vrata velikim investicijama u sjevernim opštinama, s obzirom na to da su sa tim putem na pragu prave valorizacije turističkih potencijala tog kraja.

Isto tako, mnogi Gusinjsani, Plavljsani koji žive i rade širom svijeta žele da svoj kapital ulože u razvoj ovih opština i tako se stvore uslovi za otvaranje novih pogona i preduzeća, a time i zapošljavanje mladih ljudi sa ovih prostora.

Izvinjavam se, malo sam prekoračio potpredsjedniče.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega, posebno na tome što ste potencirali na nešto što je od izuzetne značajnosti i što može u ovom momentu, ja se nadam da će se složiti i ministar Brajović, da bude jedno od prioriternih aktivnosti, jer Evropska unija je rekla da će dati za jednu milijardu, neka to tumači kao za tehničku dokumentaciju, najviše za infrastrukturu, a kasnije i kroz valorizaciju toga, oko 10 milijardi.

Izvolite, nešto bliže o tome uvaženi ministre Brajoviću.

IVAN BRAJOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče.

Poštovani poslaniče Popoviću, dozvolite samo da podsjetim i vas i druge kolege, a i građane Crne Gore, da sam na jednoj od prethodnih sjednica posvećenoj poslaničkim pitanjima, odgovorio na gotovo identično pitanje poslanika Džavida Šabovića.

Kad je u pitanju izgradnja puta od Plava i Gusinja do Podgorice, preko Albanije, možemo da istaknemo da su resorna ministarstva u ranijem periodu već ostvarila intenzivnu saradnju po pitanju ovog projekta, resorna ministarstva Crne Gore i Albanije.

Obaveze koje su u tom periodu preuzete od strane Vlade Crne Gore, odnosno Ministarstva saobraćaja i pomorstva Crne Gore, a koje su ustanovljene u komunikaciji sa Ministarstvom javnih radova, transporta i telekomunikacija Republike Albanije, oko

izgradnje predmetnog puta, kojim dijelom prolazi kroz Republiku Albaniju, crnogorska strana je realizovala.

Direkcija za saobraćaj je završila rekonstrukciju puta Gusinje - Grnčar, dužine 5,5 kilometara, u vrijednosti od dva miliona 66 hiljada 666 eura i izgradila nedostajući dio puta od sela Cijevna Zatrijebačka do granice sa Republikom Albanijom, dužine 313 metara u vrijednosti 128 hiljada 733 eura. Takođe Planom redovnog investicionog održavanja, izgradnje i rekonstrukcije magistralnih i regionalnih puteva, Direkcija saobraćaja za 2014. predviđeno je raspisivanje tendera za izbor najboljeg ponuđača za izradu projekta rekonstrukcije puta Podgorica - Stari Aerodrom - Dinoša - Zatrijebač čija procedura je u toku.

Nakon sastanka resornih ministara Crne Gore i Republike Albanije održanog u Skadru 21. oktobra 2013. godine, organizovani su sastanci na tehničkom stručnom nivou i izvršen je obilazak trase postojećeg puta na dijelu koji prolazi kroz Republiku Albaniju. Ovom prilikom je sagledano stanje puta, realizovane i planirane aktivnosti, a izvršen je i uvid u dosad izrađenu tehničku dokumentaciju za predmetni projekat odnosno put Plav-Gusinje-Podgorica, preko teritorije Republike Albanije.

Ukupna dužina puta Gusinje - Podgorica iznosi 72 kilometra, a dio koji prolazi preko teritorije Albanije iznosi 43 kilometra. Takođe, u Tirani održani sastanak ministara saobraćaja jugoistočne Evrope sredinom februara ove godine, bavio se pitanjem projekata od regionalnog značaja, odnosno projekata prekogranične saradnje, gdje je istaknuta potreba i značaj realizacije projekta putnog pravca Plav-Gusinje-Podgorica preko teritorije Republike Albanije.

S obzirom na karakter projekta, odnosno regionalnog uvezivanja dvije države, smatra se opravdanim zajednički nastup prema instrumentima evropskih predpristupnih fondova ili prema investicionom okviru zapadni Balkan u cilju iznalaženja modela za realizaciju.

U odnosu na podatke koje sam iznio prilikom odgovora na prethodni put postavljeno poslaničko pitanje, dobili smo od albanskih kolega i nove informacije o trenutnom statusu dionica na ovom putnom pravcu. Za dionicu Zatrijebačka Cijevna granica Grabon, dužine tri kilometra, projekat izgradnje biće finansiran iz IP prekograničnog programa Crna Gora - Albanija milion i 140 hiljada eura, dok bi

izgradnja mogla početi u aprilu naredne godine i u istoj godini biti završena. Dokumentacija je završena.

Dionica Grabon - Tamara, dužine 7,6 kilometara je završena. Izgradnja je finansirana od strane .... tri miliona 580 hiljada eura.

Dionica Tamara - Vrmoš dužine 29 kilometara podijeljena je na dva lota. Lot jedan dužine 14,7 kilometara, procijenjena vrijednost pet miliona 143 hiljade eura, i lot dva dužine 14,4 kilometra, procijenjena vrijednost četiri miliona 920 hiljada eura. Projektna dokumentacija je završena. Izgradnja dionice

Vrmoša lot jedan počće u novembru, kako kažu albanske kolege i oni vjeruju da može biti završena do oktobra 2016. godine.

Za dionicu Tamara - Vrmoš lot dva, kolege iz Albanije očekuju da njena izgradnja otpočne u martu ili aprilu 2015. godine i da bude završena krajem 2016. godine.

Dionica Vrmoša - Gusinje je završena.

Ja, naravno, ovdje sa punom odgovornošću mogu da govorim o onome što se radi na teritoriji Crne Gore, a uz naše konstantno nastojanje da u kolegama, da sa kolegama sa albanske strane ubrzamo ovu djelatnost i sa njihove strane, prenio sam vam ono što su najsvježije informacije dobijene od njih. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vama ministre.

Izvolite kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Zahvaljujem ministre.

Mi se često srećemo na poslaničkim pitanjima, naravno da ne mislite da ja imam nešto protiv vas, čak naprotiv, ali vaš je resor takav, mislim da Crnoj Gori nema života bez izgradnje puteva, bez puta Bar - Boljare, bez Jadransko - Jonske auto ceste, bez puta Gusinje- Podgorica preko Albanije. Putevi donose, odnosno vraćaju život. Naročito sjever, praktično su svi pobjegli, mnogo nam je ljudi otišlo u inostranstvo, dolaze u Podgoricu. Jedino se na taj način može vratiti život, putevi mogu da vrata život.

Samo da kažem, drago mi je što se sticajem okolnosti dogodilo tako da je premijer juče, odnosno prekjuče na premijerskom satu govorio o ovom putu Plav-Gusinje - Podgorica, preko Albanije. Ova, dakle možemo podijeliti ovaj put u tri dionice, tri dijela: dionica Gusinje do albanske granice, koja je završena; druga kroz Albaniju i ova treća od albanske granice do Podgorice. Vi ste govorili o tome, mislim da treba na sve načine pokrenuti, naravno govorili ste i o dinamici izgradnje puta, ne možete vi uticati na izgradnju puta kroz Albaniju, realno je očekivati da bi to moglo biti, ako sam vas dobro shvatio, 2016. godine, do kraja 2016. godine, ali mene brine najviše ova dionica kroz Crnu Goru od albanske granice do Podgorice i ja molim, apelujem da se tu ipak više napora uradi da se ta dionica konačno izgradi.

Ja ću postaviti, shodno Poslovniku dopunsko pitanje, iako ste vi na neki način i odgovorili - Kada očekujete da će put Gusinje Podgorica preko Albanije biti u funkciji. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Izvolite ministre.

IVAN BRAJOVIĆ:

... vrijeme da vam sad odgovorim. Rekli ste i sami da sam vam odgovorio u ovom dopisu. U onom dijelu koji mi radimo na našoj teritoriji mogu precizno da vam odgovorim. Rekao sam vam da smo mi pripremili dokumentaciju, tendersku proceduru za rekonstrukciju puta, znači mi smo, put je probijen i izgrađen, ali svakako se osjeća potreba da kad taj put bude u punom funkcionisanju on će imati i veći saobraćaj i onda se treba unaprijediti i ova infrastruktura na teritoriji od granice sa Albanijom do Podgorice i mi radimo tu proceduru, ona je pripremljena za tendersku proceduru u ovoj godini. Vidjećemo da li će se to završiti kao postupak u ovoj godini ili ostati za početak naredne godine.

Ovaj dio koji sam vam rekao to su najsvježije informacije dobijene od kolega iz Albanije. I kao što znate, taj put prolazi kroz prilično nenaseljeni dio Albanije. Sa tog stanovišta, to je i premijer rekao u svom odgovoru, postoji veća zainteresovanost

možda sa naše strane da mi spojimo dva kraja i da imamo rastojanje od 70 kilometara, umjesto 190 kilometara, ali na to ne možemo previše uticati sem pokušajima da zajedno apliciramo kod međunarodnih fondova. U tom smislu sam i rekao njihova očekivanja, pa bi odgovor na vaše pitanje mogao da bude, kažem opet ja uz ogradu, mogao da bude krajem 2016. godine.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ministre, iskoristiću vaše prisustvo i molim vas za nešto što je jedan od akutnih problema Crne Gore, to sam izlobirao i na albansku stranu i na hrvatsku stranu. Brza saobraćajnica na toploj strani mora, imali sve infrastrukture magistralne i jadransko jonski i Beograd - Bar, ona je neophodna i to možemo u najvećoj mjeri da izradimo zajedno sa Albanijom i Hrvatskom, sa domaćom operativom.

Uzmite to kao alternativu. Ljeti je katastrofa.

Izvinjavam se što ovako, ali to mi je dio materije i imam neki odnos prema ovoj državi ovako krajnje rodoljubiv.

Izvolite, izinjavam se kolega Miliću.

SRĐAN MILIĆ:

Nemate što da se izvinjavate potpredsjedniče, postavili ste moje pitanje.

Prije svega da kažem da u odnosu na prethodno pitaje, pozdravljajući inicijativu dr Rusmina Laličića, gospodina Andrije Popovića, i ljudi iz Gusinja, da smo u više navrata i plavske opštine, govorili o tome da je neophodno obezbijediti najbolju moguću vezu, kad već postoje prostorne mogućnosti i koristim priliku da pozdravim mog prijatelja, pravog graničara na Grnčaru, profesora Mita Ivanovića, koji tamo podiže djecu i njemu bi mnogo značilo kada bi se taj put konačno probio i riješilo to egzistenciono pitanje tih ljudi.

A moje pitanje je bilo koje konkretne mjere i aktivnosti je preduzela Vlada Crne Gore u vezi sa neophodnošću izgradnje naše dionice Jadransko - jonskog auto puta, kao i izgradnje zaobilaznica Herceg Novi i Budva.

Pošto su to najveća, najznačajnija uska grla, kad već govorimo o Crnoj Gori kao zemlji koja se opredijelila za turizam, kao zemlji koja je prevashodno i dalje avio

destinacija za goste, da je u potpunosti promijenjen način kako dolaze turisti na odmor, da se više radi o personalizovanim dolascima, ne o agencijskim dolascima, zahvaljujući internetu, zahvaljujući svim onim mogućnostima, gdje na pojedinim sajtovima i dalje, na žalost bez uticaja Crne Gore da naplati svoju proviziju i svoj porez u odnosu na te sajtove gdje se milioni evra iznose iz ove zemlje, ali to nije vaš resor, gospodine ministre, no gospodina Gvozdenovića, gdje se može najlakše obezbijediti najjeftiniji i najekonomičiniji smještaj. Ti ljudi ne dolaze avionima. Ti ljudi dolaze upravo, pošto mi nemamo loukost kompanije koje dolaze ovdje, više ni Dubrovnik ne može da to opskrbljuje, već i oni su izbjegli da primaju neke od tih loukost kompanija. Nama je od životne važnosti sigurno izgradnja Jadransko - jonskoga auto puta i ovih obilaznica.

Malo ću, pošto sam imam uvod, izvinjavam se.

Jadransko - jonski put je strateški projekat kroz region Jugoistočne Evrope i Balkana, njegov završetak ... koridor visokog kapaciteta i kvaliteta koji spaja srednju Evropu, Sjevernu Italiju sa Jonskim poluostrvom preko Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Albanije i Grčke. Pruža se duž obala Jadranskog-jonskog mora od Trsta u Italiji do Kalamata u Grčkoj. Procijenjena dužina auto puta je hiljadu 550 kilometara. Opsluživao bi 26,2 miliona stanovnika, a učestvuje Crna Gora sa 2,6% od ukupnog broja.

Čitam ono što je vaš odgovor jer ovo se nalazi da bismo uštedjeli vrijeme da pričamo malo konkretnije stvari vezano za auto put. Kroz Crnu Goru će proći 94,9 kilometara Jadransko - jonskog auto puta što čini 6% od ukupne dužine auto puta. Urađena su preliminarne studija izvodljivosti, generalni projekt, nacrt detaljnog prostora Jadransko - jonskog auto puta. Dionica je .... dakle govorim o onom dijelu koji do sada definisan Grahovo-Čevo-Podgorica, obilaznica tunel kroz Dečić, granica sa Albanijom.

Zajednička trasa sa auto putem, danas se potpisuje taj ugovor, a nadam se da ćemo doći ovdje u Parlament da pričamo oko cifara, oko svih uslova vezano za auto put prema sjeveru, kao što očekujem da ćemo ovdje otvoriti raspravu o svakom elementu vezano za izgradnju Jadransko - jonskog auto puta i elementu za izgradnju zaobilaznica Herceg Novi i Budva, dakle 12,2 kilometra je zajedničko sa auto putom Bar - Boljari, put je projektovan za brzinu do 100 kilometara na sat, otvorena trasa iznosi 67,75 kilometara, dužina mostova 13,49 kilometara, dužina tunela 13,95 kilometara.

Ono što je meni posebno bitno je da od prvog trenutka kada govorimo o Crnoj Gori. S obzirom da je autoput u Hrvatskoj došao na granicu Bosne i Hercegovine, došao do Ljubuškog i da Bosna i Hercegovina više ne otvara to pitanje da li će se praviti most na Pelješcu ili će se ići iza Neuma. Ide se iza Neuma, izlasi se ovamo kod Trebinja i kod Nudola, i ovaj naš dio bi značio mnogo za sve one tranzitne goste koji čine značajni broj onih koji prolaze granicu na Debelom Brijegu ili na granici prema Nudolu ili Aranđelovu sa strane Republike Srpske i Bosne i Hercegovine. Nudo-Zelenika 65,5 km cijena po metru kvadratnom procijenjan 2,5 evra. Zelenika - Smokovac 12,2 km. cijena procijenjena 22 evra. Smokovac - granica sa Albanijom 18 evra 17,2. km. Mene će interesovati, ne možete mi sada odgovoriti, ali će mi trebati za jednu značajnu analizu kasnije, kao što ću se interesovati i za auto-put prema sjeveru. Da li se u posljednjih 5 ili 10 godina dešavala promjena vlasništva na parcelama koje su na ovoj destinaciji? Čisto da vidimo da li je neko već dobijao informacije kuda će da se kreće auto - put, da je za beznačajna sredstva kupovao te parcele i ne mogu da vjerujem kada država i opštine imaju na pjenu od mora dosta svoje imovine da je baš tamo se jasno definisalo tim prolazom da se radi o apsolutno privatnoj imovini ili da nema državne imovine u svemu tome. Cijena izgradnje auto-puta Nudo - Zelenika koje je priznaćete ministre, nije baš u potpunosti zahvalan teren, iziskuje značajna ulaganja je 8,63 miliona evra. Zelenika - Smokovac 13,25 miliona evra po kilometru; Smokovac - granica sa Albanijom 13,1 milion evra. Ono što smo uradili u SNP-u prilikom pripreme za ovo pitanje je da dobijemo i koliki je dnevni tranzit, koliko kola prođe preko graničnog prelaza Debeli brijeg, koliko imamo od toga da je u tranzitu, da li znamo ko nam ulazi na kraju krajeva u zemlju i da vidimo kolika je isplativost tog čitavog projekta. Nećete mi zamjeriti, ako se stavi odnos između nečega što predstavlja jedan evropski koridor i tranzita koji prolazi kroz zemlju i teškoća koje imaju i građani iz primorskih opština vezano za saobraćaj u ljetnjim mjesecima , mnogo isplativije će biti ovaj projekat vjerovatno nego što će biti kraće na vremenskom periodu nego što će biti projekat ovaj drugi.

Završavam, hvala velika što ste ovliko ostavili vremena da ovo progovorim, vi znate i sami u Hrvatskoj najnerazvijena područja su bila upravo ona kuda je kasnije prošao auto-put. Samom izgradnjom toga auto-puta hrvatskog mi smo došli u situaciju

da imamo te i ta područja kao najrazvijenija jer se tu smještaju industrijski kapaciteti, sva ona logistika koja je potrebna. Mi danas imamo u Hrvatskoj nekih 500 i nešto kilometara auto-puta koji možete da pređete normalnom ograničenom brzinom od 130 km na sat za nekih tri i po četiri sata vožnje i da prodjete čitavi onaj dio, a onda od Ljuboškoga do Herceg Novog ili do Budve vam treba četiri sata. Vi znate da je osnov za svaku turističku destinaciju njena dostupnost. Ono što bismo mi morali sa naše strane da s jedne strane vodimo računa da se ni jedan cent ne potroši više nego što bi trebalo da se potroši za izgradnju, a da sa druge strane obezbijedimo apsolutnu transparentnost i u ovom dijelu čak koji se tiče cijene izgradnje kilometra auto-puta . Više o tome može profesor Radulović mnogo bolje da kaže. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Miliću.

Malo ste me isprovocirali, i samo nekoliko još podataka u dobro Crne Gore.

Suštinsko je pitanje što će.....doći, da li će doći turista ili će doći tranzit, onaj tranzit će doći i proći kroz Podgoricu, a turista će doći preko Debelog brijega . Mi moramo imati brzu saobraćajnicu, toplu stranu, sa tri trake, sa zaobilaznicama , da nam turisti ne prolaze od Konovalja pa do Budve ovamo onamo za sat - dva vremena, a do Konovalja za sat vremena ili da prodju od Sutomora do Bara, za sat vremena. Moramo domaću operativnu krajnje iskoristi i napraviti konzorcijum koji će raditi ono što umiju da rade, a stranci neka rade velike mostove i velike stvari. Pare da ostanu u Crnu Goru i da Crnu Goru napravimo da bude zemlja saobraćaja normalnog. Izvinjavam se.

IVAN BRAJOVIĆ:

Poštovani poslaniče Miliću, ali prije nego što predjem na odgovor na vaše pitanje mada ste vi iz naših razvojnih dokumenta i iz materijala koje je naše Minsitarstvo pripremalo najveći dio odgovora i dali kroz postavljeno pitanje čime ste mi omogućili da sem što ću vam dostaviti i u pismenoj formi odgovor , možda na jedan drugi način pridjem odgovaranju na vaše pitanje. Ovo što je potpredsjednik govorio i prethodno pitanje poslanika Popovića i vaše pitanje samo govore o sljedećem: pružaju mogućnosti za jednu ozbiljnu raspravu o ovim pitanjima, i prosto juče sam čekao čitav dan jer je

trebalo da bude negdje popodne, možda je dobro što danas imamo više vremena za ovaj razgovor, i ako je sada sjednica Vlade na koju moram stići kada završim ova pitanja. Hoću da vam kažem da je ovdje upravo prepoznata prvo važnost infrastrukture same po sebi, nemate nigdje razvoja ili bilo kakvog ekonomskog razvoja, nemate ravnomjernog demografskog razvoja ako nemate infrastrukturne pravce razvijene dovoljno da neko ko živi na sjeveru ne želi da ode odatle ako može u svaki kraj Crne Gore doći za sat, sat i po vremena.

Druga stvar, vi ste u vašem pitanju spojili dva strateška putna pravca i ja ću kroz odgovor koji će biti malo duži ali pretpostavljam da je to sasvim u redu, pokušati da nametnem dileme koje su normalne tu. Govorili ste i o Jadransko-jonskom auto-putu, govorili ste i o brzjoj cesti duž crnogorskog primorja i to ste i vi govorili, potpredsjedniče Raduloviću.

Naravno da je nama cilj da stvaramo pretpostavke za održivi privredni razvoj Crne Gore i da su, siguran sam, infrastrukturne pretpostavke za to jedne od najopredjeljujućih. Mi smo potpuno angažovani na kreiranju privlačnog podsticajnog ambijenta za investitore i izbor najoptimalnijeg modela izvora i načina finansiranja realizacije projekta uz maksimalno poštovanje zakonskih propisa. Zašto ovo kažem? Zato što mi danas potpisujemo a to je i tema odgovora na pitanje poslanika Tuponje sljedeće, potpisujemo kreditni aranžman sa Egzim bankom i stvaraju se pretpostavke da se uputi materijal poslanicima, kompletan materijal, mislim da nikada sveobuhvatniji materijal nećete ni dobiti, ili ga nijeste dobili do sada, da o tome raspravljamo. Pazite, država se zadužuje za određeni iznos sredstava. Država više neće uzimati kredite ilinema mogućnosti da uzima kredite uz državne garancije upravo zato što je tim kreditom za izgradnju prioritetne dionice autoputa to limitirano. Zato moramo za finansiranje ovih projekata tražiti druge načine finansiranja putem koncesija, privatno-javnog partnerstva, donacija, pristupa zajedničkom regionalnom odgovoru na ovo pitanje. Inače ima dosta dilema iako ste rekli da ih nema. Ima još dilema i oko pelješkog mosta, ima npr. izvjesnosti da Hrvati neće više vući put ka Dubrovniku i dalje ka nama, nego se zadovoljavaju jadranskom magistralom, ne žele da opterete taj prostor više itd.

E sada, naravno da su to strateški pravci, jer mi imamo Prostorni plan Crne Gore, imamo strategiju razvoja saobraćaja Crne Gore, imamo strategiju našeg razvoja državnih puteva. Tu su tri putna pravca, autoput Bar-Boljari, Jadransko-jonski autoput i brza cesta uz Crnogorsko primorje. Vi ste najznačajnije podatke o tim cestama već rekli, ali evo da kratko ponovim.

Jadransko-jonski autoput kao jedan od tih najznačajnijih strateških pravaca bi prvenstveno bio u funkciji kao što ste rekli tranzitnog međunarodnog saobraćaja i pospješio bi prateće djelatnosti, skladištenje i trgovina i druge usluge, a i popravio naravno dostupnost Crne Gore kao turističke destinacije. 1550 km kroz sedam zemalja, kod nas on ide, pazite govorimo sad o generalnim projektima, to su i za Jadransko-jonski put i za brzu cestu su generalni projekti. Mi autoput Bar-Boljare radimo na osnovu idejnog projekta ove dionice, na osnovu koga će kineski partner da radi glavni projekat i izvodi radove. Generalni projekat znači povučena crta u prostoru.

Ona je imala ovakav pravac, granica sa Bosnom i Hercegovinom-Nudo, Grahovo-Čevo, Podgorica- brdo Zelenika, Smokovac-Dinoša granica sa Republikom Albanijom.

Prolazila bi teritorijama opština Nikšić, Kotor, Cetinje, Danilovgrad i Glavnog grada, naravno.

Projektovana brzina bila bi 100km, trasa 67,75km otvorena, ukupna dužina mostova 13,49km, ukupna dužina tunela 13,95km, ukupna dužina trase Jadransko-jonskog autoputa kroz teritoriju Crne Gore 95,19km. I podaci ovi i podaci koje ste Vi naveli oko eksproprijacije potencijalni

su podaci iz jedne informacije koju smo pripremili da bi naši predstavnici, sada na jednom regionalnom skupu koji je bio u Beogradu, rekli što su to nama neki od prioritarnijih budućih razvojnih projekata (Jadransko-jonski gasovod, Jadransko-jonski auto put i rekonstrukcija željezničke pruge Beograd - Bar). Šta se dešava poslije toga? Posle sam imao milion poziva da li tačno prolazi tuda jer pripremaju se ljudi da im se otkupljuje zemlja. Ovo je generalni projekat. Dugo ćemo mi još razgovarati dok dodjemo u varijantu da pridjemo eksproprijaciji. Da govorim malo slobodnije, određene kolege

iz regiona govorili su da će Jadransko-jonski auto put početi sa izgradnjom 2030. godine.

S druge strane, što se tiče brze saobraćajnice duž crnogorskog primorja, ona je planirana na pravcu Debeli brijeg granica prema Hrvatskoj , Herceg Novi , prelaz preko Bokotorskog zaliva, Tivat, Budva, Bar , Ulcinj reon Frasksnjela, granica prema Albaniji u dužini oko 110 kilometara. Mi imamo a složićete se jer ste to pominjali do sada potpunu zagušenost od maja do septembra tim putem, a za elitnu destinaciju turističku to je nedopustivo. Znači, mi imamo prioritet izgradnje ove dionice.

Tu je urađena prethodna studija izvodljivosti, projekat vrijedi po tim procjenama oko milijardu eura, treba ga realizovati kroz više faza, prvenstveno izgradnjom obilaznice oko primorskih gradova. Postoji izražena potreba zato što je toliko zagušenje da imate nekada u saobraćajnim špicima obim saobraćaja od preko 30.000 vozila na dan. Na primjer dionica od Aerodroma Tivat do Budve je najopterećenija dionica u Crnoj Gori po tom protoku saobraćaja i sve. Mi smo razmišljali da tamo pravimo bulevar, ali šta znači pravljenje bulevara? Prvo, ogromno zahtjevanje za ekspropisana zemljišta u tom reonu i onog dijela iznad Budve kada to realno morate da suzite.

Međutim, naravno, brza saobraćajnica projektovana brzina od 80 km na sat i saobraćajna traka 2 puta po 3,25, odvojene saobraćajne trake, to je bio profil auto-puta. O čemu se ovdje radi? Znači, nesporno je da mi ulazimo u realizaciju projekta puta Bar - Boljari. Prvi sljedeći biće infrastrukturni, jedan od ova dva putna pravca. Zaista pozivam i stručnu javnost i sve, ovo se nalazi u Prostornom planu i ovo se nalazi u strateškim planovima razvoja, da mi zajedno analiziramo što je za nas optimalnije, jer u nekom istom periodu sigurno nećemo ući u realizaciju ova dva putna pravca. To su sredstva koja Crna Gora ne može da izdvoji, ne može da obezbijedi i bilo bi nerealno očekivati. Inženjerska razmišljanja kojima sam se dugo bavio sa kolegama, govore o tome da mi, pazite, Jadransko-jonski auto-put, mnogi spajaju u Crnoj Gori u različitim varijantama. Za jedne je to put od Debelog brijega do Ulcinja, za druge je to put od Nudola do brda Helmica, ka Božajama. Sa ablanca strane postoji zahtjev da naša veza sa njima na Jadransko-jonskom auto-putu bude dolje kod Šinđona, a naša je veza ove brze saobraćajnice kod Sukobina. Postoje različita razmišljanja. Mislim da treba razmišljati intenzivno jer je bolje izgubiti vrijeme u planiranju i dobrom pozicioniranju tih

puteva nego praviti greške kada počnu da se izvode radovi, da mi možemo da radimo i približavanje ovih trasa. To su u Prostornom planu kada pogledate dva putna pravca praktično paralelna putna pravca na rastojanjima od 30 do 40 km. Mislim da to nije racionalno po Crnu Goru. Naravno, prema zahtjevima međunarodnim, apsolutno smo za Jadransko-jonski auto-put. Kuda će on biti, dajte da mi dodatno otvorimo nove razgovore oko toga i definitivno strateški označimo taj pravac. Taj auto-put može da bude nešto što je i brza saobraćajnica koja obuhvata obilaznice sa kojih ćete sa tog nivoa imati kopče za primorske gradove i rasteretiti ovako neopisive gužve. Znači, to je generalni poziv stručnoj javnosti i svima da razgovaramo o projekcijama, pa ako bude trebalo da mijenjamo neka naša strateška dokumenta.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Jeste, ali vi ste već donijeli neke odluke koje mogu da ugroze ove sve ostale jer nemamo para.

Izvolite kolega Miliću.

SRĐAN MILIĆ:

Neću da kvarim ovaj dan kada se potpisuje ugovor, ali ću kvariti poslije kada se bude raspravljalo oko troškova i svega ostaloga. Da pročitam iz ovog vašeg dokumenta: imajući u vidu značaj regionalne saradnje za realizaciju ovako važnih infrastrukturnih projekata iskazanu podršku partnera Evropske komisije zemalja Jadransko-jonske makro regije kao i međunarodnih i finansijskih institucija, priprema se memorandum o razumijevanju koji se odnosi na saradnju prilikom realizacije . Ova inicijativa ima uporište u novoj strategiji proširenja Evropske unije koja naglašava važnost većeg fokusiranja na unapredjenje ekonomske održivosti posebno u kontekstu aktuelne ekonomske situacije na Zapadnom Balkanu i samoj EU. Cilj memoranduma je da se generiše interesovanje zemalja za zajednički i integrisani pristup realizaciji ovako značajnog projekta u odnosu na inicijativu prema Evropskoj komisiji i međunarodnih finansijskih institucija. Dakle, cilj je da zemlje, potpisnice zajednički konkurišu za fondove Evropske unije, kroz na primjer mehanizam zapadno balkanski okvir kao i za soft zajmove prema Evropskoj banci za obnovu i razvoj i evropskoj investicionoj banci.

To neka građani Crne Gore uporede u odnosu na ono što imamo danas. Kada govorimo o prioritetima za mene je prioritet uz društvo poštovanje svega ako smo istinski za te evropske integracije, ako smo istinski za regionalnu saradnju i ako istinski znamo gdje su nam problemi u funkcionisanju, onda je prioritet bio, slažem se u potpunosti sa vama, treba stručna javnost da odgovori na pitanje šta će nam dva paralelna, ne ista, ali slična pravca, i po širini ceste i po svemu ostalom. I jedan i drugi se kreću oko milijardu evra po našoj procjeni.

Znate, 261.000 putnika je prošlo granicu Debelog brijega u prvih četiri mjeseca ove godine, 20 do 30.000, 30.000 je maksimum bio putnika je prošlo dnevno u ljetnim mjesecima granični prelaz Debeli brijeg. Ne podcjenjujem ni onaj gore, prema Nikšiću, od Trebinja prema Nikšiću. 2 do 3.500 danas prelazi, potpredsjedniče, danas prelazi granični prelaz, potpredsjedniče i vi i ja pamtim da je turistička sezona u Crnoj Gori počinjala i prije marta a završavala se u novembru. To što se na nekvalitetan, nekozistentan, katastrofalan način vodi politika u toj oblasti, nama ne daje za pravo da predvidimo da budemo gluvi za ono što će se desiti sa razvojem u Crnoj Gori. Ono što je, po meni, ovdje problem i dalje imamo rasprave i rasprave o tome kuda, kako, gdje ćemo i što ćemo da radimo. Budimo pošten, Jadransko-jonskim auto-putem u odnosu na ovu sada putanju kako ste je definisali ni Bar ni Ulcinj ne dobijaju ništa. Dobiće, pitanje je normalno šta Ulcinj dobija sa putem Bar - Boljari. Takođe, takođe je veliko pitanje, ali o tome ćemo da pričamo nadam se kada budemo došli ovdje pa raspravljamo o auto-putu Bar - Boljari ali sa brzim cestama sa jasnom definicijom te linije se moglo to riješiti. Mi možemo da postignemo onaj efekat. Vi dobro znate da u vašem ministarstvu imate ponudu zainteresovanih stranih investitora koji ulažu u turizam i kojima je interes da se rješavaju određena ta uska grla vezano za taj put i mogućnost kreditiranja i mogućnost dogovora i svega onoga ostaloga. Ne volim zatvorene sjednice, treba da se priča o svemu otvoreno. Ako neko smatra da je potrebno ovu zemlju zadužiti u narednom periodu i generacije koje će bože zdravlja poslije nas ostati ovdje, za milijardu, dvije, tri milijarde evra, nema nikoga pozvanijeg od poslanika u Skupštini Crne Gore da odluče gdje, kako i zašto, na osnovu jedne sveobuhvatne a ne dugačke, ne treba nama neka velika analiza. Imamo uporedna iskustva, imamo kako možemo da se finansiramo, imamo kako možemo da dobijamo

garantove i kako može jedan dobar dio toga da bude besplatan, imamo potrebu da se povežemo, da budemo dio, kopča između zemlje Evropske unije i zemlje Evropske unije kao što je Grčka i taj dio treba da iskoristimo. Da se ne zanosimo, ima u Italiji izgrađenog auto-puta kojeg oni zovu politički auto .- put i od Tortone i Aleksandrije, do jednog dijela blizu Milana. Napravili su ga za vrijeme neke vlasti dobio je sin jednog bogataša da to izgradi. Tih 80-ak kilometara auto-puta je najmanji mogući u Zapadnoj Evropi, profesore Raduloviću, promet, ali oni to pokazuju. Oni vas povedu tamo da kažu kako su glupo potrošili pare. Mi ih nemamo, ali imamo mogućnost da konkurišemo za sredstva Evropske unije. Imamo mogućnost da nam strateški investitori koji ulažu, zaista, sredstva ovdje u Crnu Goru finansiraju dobar dio zbog sebe i zbog njihovih gostiju koji trebaju da dođu. Jer, pitanje je šta ćemo da radimo sa rekonstrukcijom aerodroma Tivat, kada budemo imali prave turiste sa dubokim džepom koji mogu da plate, da li on može to da opsluži, da li ćemo da koristimo aerodrom Trebinje, šta ćemo da radimo sa onom vezom koja dolazi iz Bosne i Hercegovine. Da vam kažem, Hrvatska je to riješila do Ljubuškoga. Od Ljubuškoga do Mostara je danas samo 50 km dobre ceste, potpredsjedniče Parlamenta. Ako su se oko nečega dogovorili u Bosni i Hercegovini, dogovorili su se da naprave taj krak bez problema i da se to uradi, da li je to Popovo polje, ne znam kojim putem se to ide, ali je to nešto što će Bosna i Hercegovina, gospodine ministre, da završi. Nemojmo mi da sada trošimo vrijeme.

Ponavljam još jedanput vaš apel - hajdemo, ima ovdje sasvim dovoljno ljudi koji stručno mogu da odgovore na to pitanje, hajde da to riješimo i kažemo ne trebaju nam dva puta, hajdemo jedan. Gdje je problem? Problem je zato što imamo ogroman tranzit. Je li dao bog da ti gosti koji uđu na hercegrovsku, budvansku i tivatsku rivijeru tamo i ostanu, ali mi dobro znamo da jedan ogroman dio tih ljudi nastavlja svojim putem dolje prema Albaniji, prema Grčkoj. Hvala vam velika.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama kolega Miliću.

Svi se slažemo da prioriteti koji će stvoriti nove infrastrukture, sve pare u Crnu Goru, više turista, tranzit sve veći, GDP sve veći. U tome je pamet. Izvinjavam se što

upadam ovako, ali ova mi je tema mnogo bliska i mnogo sam je proučavao, pa po malo da doprinesem.

Izvolite, kolega Tuponja.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Koleginice i kolege poslanici, uvaženi ministre Brajoviću, poštovani građani Crne Gore,

Nadam se, potpredsjedniče, da ćete i prema meni imati malo tolerancije što se tiče vremenskog okvira. Žao mi je što nema niti jednog jedinog poslanika iz vladajuće koalicije, izgleda da tema nije dovoljno interesantna da bi bili ovdje u sali.

Moje današnje pitanje je vrlo kratko i vrlo aktuelno. Ono glasi: "Kad će i hoće li uopšte početi gradnja auto-puta Bar-Boljari"?

Iz medija smo saznali, mi vas praktično ovdje zadržavamo, vi ćete odavde u toku dana otići direktno na potpisivanje ugovora u vezi gradnje auto-puta. Naravno, građani Crne Gore sa velikim interesovanjem prate sve informacije vezane za auto-put, ali nikako da dobiju tačnu informaciju oko početka njegove gradnje.

Početak februara premijer Đukanović je najavio početak gradnje auto-puta na proljeće ove godine. U julu prošle godine premijer Đukanović najavio je početak gradnje auto-puta u drugoj polovini 2013. godine, a u decembru je prognozirao da će to biti krajem februara, dok je prije pet godina svečano presjekao vrpču za početak gradnje auto-puta u Gornjim Mrkama zajedno sa tadašnjim premijerima Hrvatske i Srbije, Kosor i Cvetković. Za razliku od Srbije i Hrvatske, Crna Gora nema ni metra auto-puta, ali zato je za razliku od gospođe Kosor i gospodina Cvetkovića gospodin Đukanović još uvijek predsjednik Vlade, nema logike, ali je tako, kod nas mnogo toga nema logike, ali je tako. Kada pokušamo da saberemo neke činjenice, a to je da imamo najavu da će nakon početka gradnje sama gradnja auto-puta trajati četiri godine, a iz prethodnog smo vidjeli kolika je tačnost onoga što Vlada najavljuje, zatim ako znamo da ne govorimo o cijeloj dužini auto-puta već govorimo samo o dionici Smokovac-Mateševo u dužini od oko 41 km, što predstavlja, iako se radi o najzahtjevnijoj dionici puta, manje od četvrtine ukupne dužine auto-puta Bar-Boljari, onda nam ne treba ni prevelika pamet da

izračunamo da završetak izgradnje auto-puta, inače niko ne pominje niti pokušava da ga približno prognozira, u povoljnom slučaju ne možemo očekivati ni prije 2030. godine.

Gospodine Brajoviću, vi ste prije nekih mjesec i po dana u Italiji učestvovali na neformalnom Savjetu ministara saobraćaja Evropske unije. Tada ste dali jednu izjavu koje je putem saopštenja prenijelo vaše ministarstvo i citiram jedan dio iz saopštenja. Brajović je u svom obraćanju saopštio očekivanja o brzom početka realizacije projekta auto-puta Bar-Boljare, prioritetne dionice Smokovac- Uvač-Mateševo i ukazao na potrebu da se evropski fondovi konkretnije usmjere ka finansiranju velikih infrastrukturnih projekata u regionu, završen citat.

Da li možete da nam približite šta ste mislili? Što za vas znači brzi početak realizacije? Da li ste u mogućnosti da kao čelni čovjek resornog ministarstva, kao osoba sa najvećim stepenom odgovornosti u ovom procesu kažete građanima Crne Gore i čvrsto stanete iza toga što ste rekli po cijenu podnošenja ostavke, kada će početi izgradnja auto-puta? Jasno mi je da ne možete odgovoriti tačno u dan. Javnost neće imati ništa protiv da u toj najavi pogriješite mjesec ili dva dana, ali javnost je sita praznih obećanja. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega.

Izvolite, ministre.

IVAN BRAJOVIĆ:

Mislio sam da ću malo zloupotrijebiti vaše pitanje da bih odgovorio na nešto i za to što je rekao poslanik Milić. Međutim, vi ste mi omogućili ovim pitanjem, pominjanjem i citatom našeg saopštenja koje je govorilo o mom učešću na neformalnom sastanku ministara transporta Evropske unije u Milanu, pa ste mi omogućili da odgovorim i pojasnim taj dio. Jeste, učestvovao sam. Vrlo je važno, za ono što je govorio poslanik Milić, o tome kako se mogu zahvatiti pare iz evropskih fondova. Naravno, sve što budemo mogli da privučemo od evropskih fondova mi ćemo pokušati da uradimo. Ali, jedan vrlo važan podatak je tada izrečen. Razgovaralo se o ukupnoj transportnoj politici Evropske unije i razgovaralo se o mreži auto-puteva i infrastrukturnih projekata. Tu je

Balkan prilično siromašan, ali je ministar ..., italijanski ministar transporta koji je predsjedavajući Savjeta za transport Evropske unije rekao da su oni, po očekivanjima u Evropskoj uniji, trebali da mobilišu 250 milijardi eura za infrastrukturne projekte u Evropi i da su zasad uspjeli da mobilišu samo 26 milijardi eura. Znači, nije lako naći ta sredstva.

Zato i ja apelujem da poslije ove investicije koja je dogovorena, i ja ću vam reći nešto o tom početku, kraju i ostalom, mi vidimo racionalno što nas čeka za drugi dio naše putne i svake druge infrastrukture. U tom smislu sam i govorio. Rekao sam, kolege, mi ćemo vrlo brzo početi da radimo auto-put u Crnoj Gori i kod svih vas prepoznajem pitanje zašto to izvode Kinezi. Zato što je to aranžman gdje oni obezbjeđuju i finansijska sredstva i zato što ne postoji tako povoljan finansijski aranžman kakav smo mi dobili nigdje. To sam rekao i njima. Za konkretnije okretanje prema regionu sam ih pozvao zbog ovih drugih infrastrukturnih projekata i nastavka radova na auto-putu Bar-Boljari poslije ove dionice i jadransko-jonskog auto-puta ili brze ceste duž crnogorskog primorja. Toliko o pojašnjenju.

Mi smo imali prilike, uvaženi kolega i ja da razgovaramo povodom jednog vašeg ranijeg pitanja o auto-putu. Tačno, vi ste pominjali to licitiranje sa početkom radova i sve. Moram da vam kažem, sada vrlo lično govorim, ja sam jednu izjavu dao o rokovima kada sam rekao da ćemo pregovore oko ugovora o projektovanju i izgradnji sa kineskim partnerom, nadam se, završiti do kraja januara mjeseca i završili smo ih u osam sati ujutru 1. februara. Takođe, rekao sam da očekujem da će rasprava biti na kraju proljećnjeg zasijedanja ovog parlamenta.

Mi smo ugovor o projektovanju i izgradnji sa CCCM i CRBC kao njihovom kćerka firmom koja će izvoditi radove potpisali 26.februara ove godine. Time smo stekli uslove da apliciramo za kreditna sredstva, jer bez potpisanog ugovora o projektovanju i izgradnji mi nijesmo mogli do Egzim banke, mi jesmo razgovarali sa Egzim bankom, i kolega Žugić i ja, ali nismo mogli da podnesemo zvaničnu aplikaciju za kredit. Mi smo to uradili 03.marta 2014.godine. Bilo je tu i sa njihove strane optimističnih najava, to njima

traje najmanje šest mjeseci do godinu dana, ali će oni pokušati još brže da to urade. Uz svo naše nastojanje i moje učešće u razgovorima u maju sam dobio obećanja generalnog direktora ... , generalnog direktora SRBS-a koji je rekao, potpuno smo spremni za realizaciju projekta, odredili smo projekt menadžera, pripremili smo i mehanizaciju, ali oprostite ja nisam predsjednik Egzim banke nego sam ja neko ko vodi firmu koja će da izvodi radove.

Vrlo je korisna bila posjeta, učestvovao sam u delegaciji koju je predvodio predsjednik države Filip Vujanović i razgovarali smo sa kineskim predsjednikom Si ĐI Pingom oko ubrzavanja, odobravanja sredstava, razgovora o auto putu i drugim investicijama. Mi smo tačno šest mjeseci od 03.marta praktično, sredinom septembra mjeseca dobili obavještenja od strane Egzim banke da su oni odobrili sredstva i da nude ugovor o finansiranju. Taj ugovor o finansiranju smo pogledali, dali primjedbe, pregovarali i on je od strane predsjednika kineske Egzim banke, gospodina Li Ruogua, potpisan. Danas se potpisuje, predstavnici Vlade u ime Vlade će to potpisati ministar finansija potpisati i posle toga ćemo održati konferenciju za štampu, danas u kineskoj ambasadi, da bi ubrzali vrijeme, da ne bi bilo puta u Kinu i tako dalje. Nakon toga, stvaraju se uslovi da se taj materijal iz Zakona o auto putu, na usvajanje u Parlament i na upoznavanje Ugovora o kreditu i Ugovora o projektovanju i izgradnji, a dostavićemo vam i opšte uslove ugovaranja, žutu "Fidikovu" knjigu iz 1999. po kojima je to rađeno, da imate sve elemente na osnovu koga se dogovorio ovaj posao.

Posao je o projektovanju i izgradnju kineski izvođač radi glavni projekat i izvodi radove i oročen je za to 48 mjeseci. Znači, nije bilo neke priče kao što vi kažete ni u naznakama, nego od početka radova 48 mjeseci. Postoje određeni rokovi davanja garancije, određeni rokovi za uvod nadzora i ostalih stvari, ali mi smatramo od završetka parlametarne rasprave i od objavljivanja u Službenom listu, a rekli smo da sve to stupa na snagu od dana objavljivanja u Službenom listu, da smo mi stvorili sve pretpostavke za početak realizacije projekta. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama ministre.

Priča o auto putu će tek početi. Sigurno da Vas ja pitam, a mislim i kolegistica Kalezić rekli bi u ovoj prvoj fazi zašto crnogorska pamet nije izgradila tu tehničku dokumentaciju.

Izvolite, kolega Tuponja.

GORAN TUPONJA:

Zahvaljujem,

Pokušao sam što kraće i što konciznije da formulišem pitanje na koje ćete mi dati kratak i eksplicitan odgovor, međutim nisam ga dobio. Kad će i hoće li uopšte početi gradnja auto puta Bar - Boljari, niste mi odgovorili.

Vi ste prvi čovjek ove države koji je odgovoran za realizaciju toga projekta i ako Vi nemate tu sigurnost ko će onda da je ima. Upozorenje Svjetske banke o pretjeranom zaduživanju zemlje upućuje na to da razmišljamo i o alternativnim rješenjima koja ste do juče odbacivali. Mene bi lično radovalo da se razmotre sve opcije. Već sam Vas pozivao sa ovog mjesta na uporedne analize koje bi pokazale šta je adekvatnije rješenje za Crnu Goru uzimajući u obzir teren, količinu saobraćaja, brzinu gradnje, vrijeme gradnje, vremenski okvir, kada ćemo biti u mogućnosti da vozimo tim putevima, naravno finansijsku snagu i druge parametre koji su od značaja za donošenje jedne odluke čiji teret će nositi ne samo naše generacije već i generacije naše djece.

Kad sam govorio o završetku radova nisam govorio o završetku ove dionice koja je data za četiri godine, već sam govorio o završetku radova kompletnog auto puta Bar - Boljare. To ne zna niko. To vjerovatno, mi smo približno istih godina, mi nećemo doživjeti.

Vjerujem da se onih 114 miliona od prodaje Telekoma koji su bili namijenjeni za auto put takođe uzimaju u obzir za finansiranje ovog auto puta ili možda to nije slučaj, a vi ćete nam to u nekim svojim budućim izjavama i pojasniti o čemu se tu radi.

Juče smo imali u štampi nešto što mene navodi na određena razmišljanja. Članovi ekspertskeg tima koji treba da realizuje posao vijeka uzeli su 200 hiljada eura za svoje usluge koje su počele da se primjenjuju prije nekih 13 mjeseci. Dakle, radi se, članovi Vladinog ekspetskeg tima, ekspertskeg pregovaračkog tima za auto put isplatili su preko 200 hiljada eura na ime naknade za članstvo zaključno sa ovim mjesecom.

Ekspertski tim broji 16 članova a svaki od njih od polovine oktobra prošle godine prima po 1 000 eura mjesečno. Na čelu toga tima ste Vi i Vaši saradnici iz ministarstva i drugih institucija Crne Gore koje se bave ovim poslom.

2006. godine Vlada je donijela odluku da Ministarstvo saobraćaja preuzme pod svoju nadležnost realizaciju ovog kapitalnog projekta. Danas osam godina kasnije mi imamo porazan rezultat rada resornog ministarstva. Niko, ali baš niko nije preuzeo odgovornost zbog toga. Uvijek je bio kriv neko drugi, od svjetske krize pa na dalje. Šta je za očekivati od budućnosti, kako vjerovati? Da li iko iz Vlade smije sa tačnošću, plus - minus godinu dana da kaže kad će građani Crne Gore moći da voze kompletnu dionicu puta od Bara do Boljara?

Vi znate koliko je osjetljiva dionica puta kroz Platije. Platije su za više od četiri decenije postojanja magistralnog puta od Podgorice do Kolašina, a posebno kroz Platije i dalje prema Bijelom Polju i granici sa Srbijom, poginulo je oko 1 200 ljudi. Samo u Dromiri jednoj od crnih tačaka više od 60 žrtava. Dakle, svakim danom ili svakim produženjem negradnje auto puta ili neke druge bolje saobraćajnice ugrožavaju se i životi naših građana, pa i građana drugih zemalja. Građani su siti medijskih izjava, najava, konferencija za štampu, naziva kineskih banaka, Eksim banka, predugovora, okvirnih sporazuma, naziva kineskih firmi CCCC, CRBC, siti su i kompijuterske animacije auto puta. Nesporno takve prezentacije efektno daju viziju onoga što treba da se gradi, ali vrijeme je da se nešto stvarno i desi. Mi ne živimo u virtuelnom svijetu niti možemo virtuelno da putujemo. Ili počnite da gradite ili odustanite od gradnje, ali prestanite da dajete obećanja koja niste u stanju da održite, a istovremeno niste spremni ni da snosite konsekvence zbog neispunjenih obećanja.

Gospodine Brajoviću, Đekna je umrla, Godo je došao a evo početak gradnje auto puta se još čeka. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama kolega Tuponja.

Poslednje pitaje, ali ne manje važno ministru Brajovću uputio je kolega Gojković.

Izvolite kolega.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče, gospodine ministre, poštovane kolege,

Moje pitanje glasi:

U kojoj je fazi privatizacija Jadranskog brodogradilišta Bijela i kakvi su planovi Savjeta za privatizaciju kada je u pitanju budućnost brodogradilišta? Takođe, interesuje me, da li je u procesu privatizacije konsultovana Opština Herceg Novi i Mjesna zajednica Bijela? Te, da li su u iste bili uključeni predstavnici sindikalne organizacije iz struke?

Skoro sam identično pitanje postavio 23.jula i pošto nisam dobio odgovor u pisanom obliku, tada nismo prisustvovali Skupštini zbog bojkota Parlamenta zbog korupcije u Herceg Novom, posle tri mjeseca nisam dobio pisani odgovor, pitanje sam ponovio. Dobio sam odgovor juče na .....

.....treba dođe pisani odgovor koji je bio spreman već u julu mjesecu. Ne znam zašto tako znam da Vi tada nijeste bili nadležni za ovo pitanje da je bio gospodin Vujica Lazović, ali smatram da činjenica pokazuje koliko se i koliko se pažnje Vlada odnosi prema ovim pitanjima i koliko je transparentno uraditi. Želim da kažem, da smo mi kao Klub Socijalističke narodne partije predložili zaključke na sjednici Skupštine Crne Gore 8.jula 2014.godine.Prvi zaključak je glasio da Skupština Crne Gore preporučuje Savjetu za privatizaciju i kapitalne projekte da u procesu privatizacije Jadranskog brodogradilišta AD Bijela i pregovore sa investitorima uključi sindikalnu organizaciju Jadranskog brodogradilišta Bijela.

Tada su svi poslanički klubovi podržali ove zaključke osim poslaničkog Kluba Demokratske partije socijalista i interesuje me da li su ti predstavnici sindikata sada uključeni u ove pregovore. Ono što je važno reći to je značaj Brodogradilišta Bijela i uticaj ovaj proces privatizacije koji ima na sve nas , na Bijelu, na Herceg Novi, i na Crnu Goru na kraju. Bijela je veliko mjesto, velika mjesna zajednica sa preko četiri hiljade ljudi, u potpunosti upućena na brodogradilište i ja mislim preko 90% privrednih aktivnosti je povezano sa brodogradilištem i ogroman broj stanovnika iz Bijele i Herceg Novog je radio i danas radi značajan broj u brodogradilištu. Praktično od škole do penzije Bijela je upućena na brodogradilište, želim da znam da li je Vlada koja predstavlja vlasnika državu Crnu Goru imala toliko senzibiliteta da pitate ljude gdje ima mnogo stručnih ljudi

koji su svjetski kadrovi u ovoj oblasti kakvo je njihovo mišljenje, da li je na kraju konstatovala i opština Herceg Novi jer se i ovo nalazi u opštini Herceg Novi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama kolega.

Ministre izvolite.

IVAN BRAJOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče. Poštovani poslaniče Gojkoviću,

Povodom vašeg pitanja tražio sam precizno da definišemo da to pitanje koje ste prethodno postavili, nije bilo postavljeno mom ministarstvu i da tu ne osjećam neku potrebu da vam sad objašnjavam.

Povodom vašeg pitanja, tražio sam preciznu informaciju od tenderske komisije Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte. U skladu sa odlukom Vlade Crne Gore o planu privatizacije za 2014. godinu, i shodno odlukama Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte i Vlade Crne Gore tenderska komisija za privatizaciju u okviru utvrđenog djelokruga rada dana 21. januara 2014. godine objavila četvrti po redu javni tender za prodaju 61,5749 procenata kapitala akcionarskog društva Jadranskog brodogradilišta AD Bijela. Na tenderu nije bilo kvalifikovanih ponuđača zainteresovanih za kupovinu akcija, a iskazani interes za kupovinu imovine brodogradilišta. Znači, bilo je najava ozbiljnih firmi, ali u konačnom se niko nije javio i stvar je krenula dalje. Znači, i ovaj četvrti tender je proglašen neuspjelim, a Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte ocijenio da nema svrhe dalje raspisivanje tendera, već da treba pokušati naći investitora koji je zainteresovan za kupovinu imovine, a mogućnost za to je i kroz programirani stečaj. Pri tome su imali u vidu problemi u poslovanju brodogradilišta koji su prisutni poslednjih godina, poslovanje sa gubicima poslednjih pet godina, dug od preko 15 miliona eura, značajni višak radnika u brodogradilištu, ekološki problemi u vršenju ove djelatnosti, nezvjesnost ove djelatnosti u dužem periodu, troškovi izmještanja opasnog otpada 60 hiljada tona grita i čišćenje tla i podmorja zašto se procjenjuje da će biti potrebno deset do 12 miliona eura.

Namjera Vlade da od potencijalnog investitora zahtjeva da zadrži postojeću djelatnost makar u periodu do tri godine, da uposli između 100 i 150 postojećih radnika, da investira najmanje 20 miliona eura u program remonta jahti, mega jahti što će u buduće biti osnovna djelatnost i što je najvažnije da poštuje domaće i međunarodne standarde zaštite životne sredine. Vi znate da je to akvatorijum Bokokotorskog zaliva posebno osjetljiv, nije to otvoreno more, posebno osjetljiv na svoje vrste zagađenja. Višak radnika će se rješavati kao i do sada uz odgovarajuću otpremninu, tako je ove godine riješeno pitanje za 100 radnika na dobrovoljnoj osnovi u dva navrata. Za radnike koji nakon tromjesečnog probnog rada ne ostanu u radnom odnosu važila bi ista pravila kao i za ostale koji budu višak. Očekivanju su da kao investitora dobijemo nekog od vodećih u Evropi, kada je u pitanju remont jahti, mega jahti koji će nakon realizacije investicije uposliti dodatan broj optimalan broj radnika, a procjena je da bi to moglo biti između 200 i 400 radnika obučenih za ove poslove. Takođe, investitor preuzima obavezu za punu primjenu ekoloških standarda Evropske unije i pozitivnih propisa Crne Gore nakon remedijacijue područja. U cilju stvaranja uslova za izbor investitora implementacije investicionog programa u toku je usaglašavanje izmjena koncesionog ugovora, a paralelno se sa tim radi i na rješavanju pitanja remedijacije tla i podmorja, uklanjanja 60 hiljada tona opasnog otpada grita kroz program i kreditnu podršku svjetske banke. O dosadašnjem toku svih aktivnosti upoznati su predstavnici sindikalne organizacije brodogradilišta. Planirano je da se nakon prihvatanja izmjena koncesionog ugovora od strane Vlade i odpočinjenja aktivnosti rješavanja ekoloških pitanja krene u postupak programiranog stečaja i izvrši izbor investitora u skladu sa zakonom o stečaju.

Ovu su informacije koje sam dobio od tenderske komisije.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvinite kolega Gojkoviću.

Želim da pozdravim naše svakodnevne goste našu omladinu koja dolazi u ovaj otvoreni Parlament i da prenesem utisak iz Danske, da u Danskoj 60 hiljada ljudi godišnje posjeti Parlament, da dolazi omladina, da dolaze građani i da prate Skupštinu. Na taj način Skupština postaje čvorište ukupnog političkog i svakog drugog života. Mi ovdje se trudimo, koliki je naš uspjeh vidjećemo.

Izvinjavam se i idemo dalje.

12 hiljada je dosad posjetilo djece ovaj Parlament.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala.

Gospodine ministre, ovo je meni drugi poslanički mandat i nešto sam malo prebira po sjećanjima, čini mi se da nije bilo zakona ovdje koji ste Vi predložili, a da ja to nijesam podržao. Ja mislim da imamo dobru saradnju i ta saradnja se prije svega zasniva na nekim kvalitetnim rješenjima koje ste Vi nudili i za koje smo mi možda dali doprinosa za promijene. Ali moram Vam reći da nijesam zadovoljan sa tim odgovorom i vjerovatno ovaj odgovor nije trebao da ide prema vašem ministarstvu nego prema drugim ministarstvima. O čemu se radi? Pa ima ona narodna kada je čovjek prodavao kuću i pita ga kupac da li si ti gradio, kaže nijesam, e lako ćemo se pogoditi. E ovo je taj slučaj, ljudi iz Herceg Novog, građani Bijele i Herceg Novog su pravili to brodogradilište. E sad se ne pitaju sa tim, ne pitaju se niko ih ne pita za to, Vi ste rekli da je upoznat predsjednik sindikalne organizacije, mi smo ovdje tačno tražili da se uključe predstavnici. Znači, zaključak Skupštine koji Vlada ne poštuje da se uključe predstavnici u tendersku komisiju i u Savjet za privatizaciju. Znači, nešto što se već ponavlja dugo, što je bila i Vektra-Boka, što je bila i vojna bolnica i uključeni su ljudi koji nijesu iz Herceg Novog koji odlučuju o ovome, interesantno da sada u bordu direktora nema ljudi iz Herceg Novoga koji su vodili brodogradilište do sada. Da li oni sada bježe od odgovornosti koju trebaju da preuzmu u ovaj proces privatizacije, da li je moguće da Vlada ne vidi da u Herceg Novom da vidi da nema ljudi koji bi možda dali doprinos ovome. Da Vas podsjetim, predsjednik borda direktora je diplomirani politikolog. Zar neko misli u ovoj državi da može diplomirani politikolog, bez obzira u svo poštovanje toj ličnosti, da se bavi šipingom, pomorskim biznisom? Vi to znate da ne može.

Znači, pored svega, pored tih ljudi izstruke i svega što je bilo dolje Vlada nije našla zashodno da se potruđi da angažuje te stručnjake da daju doprinos jednoj ovako specijalističkoj djelatnosti.

Na kraju, svi ovi problemi koji ste nabrojili nijesu bile prepreka da se ovo napravi transparentno. Znači, trebalo je uključiti i građane Bijele, i građane Herceg Novoga to

nikako ne šteti državi, da to škodi najmanje ja bih bio protiv toga sigurno. Ja neznam zašto se bježi da se uključi javnost, da se svi uključimo u nešto što je naš interes. Svakako što se tiče rješavanja problema Bijele ja sam konsultovao ljude iz Bijele, konsultovao sam stručnjake i njihova jednostavna definicija je da i oni vide da su promjene neophodne, da se ti tehnološki procesi moraju mijenjati, da se ne može raditi na zastareli način. Ali takođe zahtjevaju da se djelatnost mora sačuvati, i da se mora sačuvati mogućnost zapošljavanja u Bijeloj. Šta će biti sutra, ukoliko jednostavno ova privatizacija kao što su bile druge propadne? Šta ćemo sa četiri hiljade, preko četiri hiljade građana Bijele, čime će da se bave?

Sledeća stvar koja se traži to je svakako da se radnicima daju otpremnine, da se napravi dogovor sa radnicima i da se uloži u mlade kadrove, da se usavrše i prihvate te nove tehnologije i prilagode svoj način rada nečemu što dolazi u budućnosti. Ali ostaje gorak ukus stalno se ponavlja ista stvar o privrednim kapacitetima Herceg Novog sad da ne pominjem ... (Prekid)... iz Herceg Novog i kad dođe do privatizacije oni se izmaknu, dođu ljudi iz Podgorice, iz drugih gradova koji uopšte nijesu stručni za te stvari. I na kraju se sve uništi.

Institut Igalo i Bijela - crta ispod koje Herceg Novi neće ići sigurno .
Biće protesti potrebni da makar spasimo ovo malo što je ostalo, mi ćemo to uraditi po svaku cijenu. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Moje iskustvo što se tiče Igala je fenomenalno. To je kadar strašan.

Gospodo, sa ovim smo završili pitanja koja su upućena ministru Brajoviću. Ja ga pozdravljam i zahvaljujem na prisustvu.

Prelazimo na pitanja koja su upućena ministru Zdravljica, gospodinu Radunoviću. Pozdravljam ga i želim mu odmah jedan utisak ili dva utiska. Jutros sam bio u urgentni blok, imam neki problem sa kičkom i zahvaljujem se na takvom jednom ljudskom dočeku. Ne zato što je Ljiki tamo, nego zato što vidim da je to osoblje izuzetno dobro. Bio sam u Danskoj ministre. Po javnom mnjenju najgori su dileri kola, poslije toga novinari, pa onda političari. Najveće povjerenje imaju medicinske sestre, daj i mi da im

dademo ovu priliku, ovi zaslužuju naši. Izvinjavam se što ovako upadam, ali to iskreno mislim.

Prvo pitanje koje je upućemo vama je od uvažene kolegice Kovačević. Izvolite.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Hvala uvaženi potpredsjedniče, uvaženi ministre, kolege poslanici, poštovani građani,

Ja sam iskoristila član Poslovnika Skupštine Crne Gore 187 i 188 i postavila sam vam sljedeće pitanje.

Da li je tačan podatak da na operaciju katarakte u Kliničkom centru Crne Gore čeka preko 1.000 pacijenata, koji su razlozi ovolikog broja pacijenata i što Ministarstvo zdravlja radi na rješavanju tog veoma značajnog problema?

Veoma kratko obrazloženje:

U zadnjih nekoliko mjeseci, pa da kažem i godinu dana pacijenti koji čekaju na operaciju katarakte suočeni su sa problemima dužeg čekanja, uz obrazloženje Kliničkog centra Crne Gore da već ima veliki broj pacijenata koji čeka na operaciju katarakte, pa imajući u vidu pritužbe velikog broja građana koji se obraćaju i meni kao poslaniku i u mjestu u kojem živim, molim Ministarstvo zdravlja da obavijesti javnost kada će biti riješeni ovi problemi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama. Izvolite ministre.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, uvažene poslanice i poslanici, gospodo Kovačević,

U pripremi za odgovor za vaše pitanje, tražili smo i stavove menadžmenta Kliničkog centra kao i Klinike za oftalmologiju. Vaše pitanje je na mjestu i odražava zabrinutost jer veliki broj primjedbi koje ste saopštili upućuje se i Ministarstvu zdravlja od strane pacijenata.

Iz odgovora Kliničkog centra citiram: "Klinika za oftalmologiju ove ustanove je suočena sa deficitom specijalističkog kadra, prelaskom ljekara u privatnu praksu i nedostatkom prostora za adekvatan broj pregleda i operativnih zahvata.

Operacija katarakte je najčešća operacija u humanoj populaciji i broj se povećava sa povećanjem trajanja dužine života a takav trend je prisutan u cijelom svijetu. Zbog gore navedenog, Klinika za oftalmologiju je opterećana stalnim prilivom pacijenata i potrebom formiranja liste čekanja na operaciji katarakte, koja na dan 27.10.2014. iznosi 1.047 pacijenata. Među navedenim pacijentima su i oni kojima je operisano jedno jedno oko a čekaju na operaciju drugog oka" završen citat.

Stav Ministarstva zdravlja je da problemi u funcionisanju zdravstvene ustanove ili njenog segmenta, bez obzira na uzrok, ne smiju da budu barijera dostupnoj zdravstvenoj usluzi, posebno što sve promjene zahtijevaju vrijeme a pacijent ne smije da trpi. Nažalost, ovdje su pacijenti izloženi dugom čekanju i potpunoj barijeri, jer niti su operisani niti im se daje saglasnost da budu upućeni u ustanove sa kojima je Fond zdravstvenog osiguranja potpisao ugovor za operacije katarakte.

Nije prihvatljivo da pacijent čeka na pregled. Smatram da bi rad u dvije smjene riješio problem ambulantnih pregleda, dakle, samo kvalitetnijom organizacijom radnog vremena. Prepoznajući uska grla, čekanja na preglede i operaciju katarakte, kao i liječenje bolesti zadnjeg segmenta oka, Fond za zdravstveno osiguranja je uputio poziv privatnim zdravstvenim ustanovama za ambulantne preglede i za operacije katarakte, kao i liječenje bolesti zadnjeg segmenta oka.

Upravo, da bi smo eliminisali barijere i zaustavili maltretiranja pacijenata, fond je potpisao ugovore sa privatnom zdravstvenom ustanovom "Lutovac" u Beranama, privatnom zdravstvenom ustanovom "Radojević" i privatnom zdravstvenom ustanovom "Jovović" u Podgorici, a sa bolnicama "CODRA" i "Optimal", takođe u Podgorici, za operacije katarakte i liječenje zadnjeg segmenta oka.

Paradoksalno je da nakon ovih potpisanih ugovora imamo još izraženije i povećan broj pacijenata na listi čekanja, jer do sada je iz Kliničkog centra data saglasnost da se uputi u bolnicu "Codra" na operaciju katarakte 73 pacijenta, za liječenje bolesti zadnjeg segmenta oka četiri. U zdravstvenu ustanovu "Optimal" za operacije katarakte je upućeno 183 pacijenta, a za zadnji segment oka deset. Za sve

ono što se ne može uraditi u Crnoj Gori, Fond za zdravstveno osiguranje je sklopio ugovore sa ustanovama za liječenje bolesti oka u Beogradu.

Sve ovo bi bilo razumljivo da konsultanti i doktori koji rade u tim ustanovama nijesu eminentna imena iz regiona, profesori univerziteta, pa i svjetski priznati oftalmološki autoriteti.

Očekivao sam da će nakon razgovora sa vodećim ljudima klinike i menadžmentom Kliničkog centra tadašnja lista čekanja za operacije katarakte biti eliminisane a ili svedena na neki optimalni nivo. Nažalost, danas je skoro duplirano, imamo 1.047 onih koji čekaju. Iako u obrazloženju stoji da imamo deficit specijalističkog kadra, prekinut je dolazak eminentnih ljekara oftalmologa iz regiona uglavnom iz Beograda u Klinički centar koji su za vikend operisali po 25 pacijenata za skromnu finansijsku nadoknadu a istovremeno su bili edukatori mlađih kolega. Mislim da to nije politika dostupnosti usluga pacijentima, i sigurno je jedan od razloga dupliranja broja ljudi koji su na listama čekanja.

Ima dosta opravdanih primjedbi pacijenata, upute se sa izvještajem ljekara specijaliste oftalmologa bilo sa juga ili sjevera zemlje na operaciju katarakte, a onda im se tu saopštava datum od strane oftalmologa Kliničkog centra kada će biti pregled da bi nakon toga poslije tri mjeseca bio stavljen na listu i tako u nedogled.

Neodržavanje vizita od strane dežurnog doktora, upućivanje u sopstvenu privatnu ordinaciju i fizičko lomljenje skupocjene aparature za operacije na klinici, nepoštovanje lista čekanja itd. samo su primjeri zloupotreba i loše organizovanosti rada Klinike. Ovo je samo dio primjedbi koje dođu u Ministarstvo putem žalbi, elektronskom poštom ili pozivom na besplatni telefon. Mislim da se hitno mora riješiti organizacija rada na klinici na drugačiji način. Menadžment je već uradio analizu rada, predložio je rješenja, jer u Domu zdravlja postoji opremljen kabinet za oftalmologiju treba ga staviti u funkciju. Postoji specijalista oftalmolog i uz specijaliste iz Klinike za oftalmologiju treba organizovati puno radno vrijeme, ambulantni rad u poliklinici i u Domu zdravlja. Uklanjanje sve barijere, pacijentima treba omogućiti preglede i liječenje u ustanovama u Crnoj Gori sa kojima fond ima potpisan sporazum za pregled i liječenje. Dodatnim angažovanjem eksperata iz regiona treba hitno omogućiti pružanje kvalitetne i dostupne zdravstvene zaštite u Kliničkom centru, jer njihov jedan dolazak i rad vikendom košta

koliko i avionska karta za pacijenta i njegovog pratioca, pod ovim podrazumijevam i operacije katarakte i liječenje bolesti zadnjeg segmenta oka.

Predlogom projekta, koji je došao od menandžmenta, koji podržavam, dodatnim stimulisanjem zaposlenih u klinici koji su kompetentni za pružanje ovih usluga, treba omogućiti eliminisanje liste čekanja i time pokazati da dobra organizacija rada i puna posvećenost poslu svih zaposlenih mogu biti putokaz prevazilaženja ovih problema. Primjer smo imali za koronografiju i to se istopilo za nekih četiri i po mjeseca. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala. Koleginice Kovačević, želim nešto da istaknem sad. Juče sam gledao emisiju Dom zdravlja Danilovgrad. Vi ste bili akter. Ja vam se za sve zahvaljujem što vi radite tamo. Izvolite.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Hvala na komplimentima to je i obaveza moja, ja sam u radnom odnosu u Domu zdravlja, i svih zaposlenih. Znači kao što je i obaveza menandžmenta Kliničkog centra da pod hitno riješi problem koji sam ja ovdje istakla. Na početku želim da vam se zahvalim ministre na veoma korektnom i iskrenom odgovoru iz kojega može proizaći sljedeće. Složili smo se da postoji problem i to ne mali. Ja nijesam u obrazloženju rekla, koliko ja imam informaciju preko 500 pacijenata čeka na operaciju oba oka. To su stari ljudi koji žive u čitavoj Crnoj Gori ne samo u Danilovgradu, i ja znam iz iskustva sa jednim brojem pacijenata iz Danilovgrada, gdje sam ja takođe pokušavala da budem posrednik da ti ljudi dođu što prije na operaciju oka. To su stari ljudi iznemogli koji čak i nemaju članova porodice i sad zamislite čovjeka koji čeka na oba oka. Znam da se u svim državama u okruženju čeka na operaciju katarakte i to mi je potpuno jasno, ali bih vas zamolila da ovaj problem zajedno sa vama kao ministrom što prije dovedemo do kraja. Potpuno sam saglasna sa vama da je menandžment poslije eto godinu i po dana dvije predložio rješenje ovog problema, kao što je to urađeno prije nekoliko mjeseci vezano za koronarografije. Ja koliko znam u Kliničkom centru na Kliniku za oftalmologiju ima blizu 12 specijalista. Dnevno rade 10 operacija. To je znači godišnje 2.200

operacija, ako jedan doktor dnevno radi pet dana, znači 50 operacija pomnožimo za čitavu godinu to je 2.200 operacija. Mi sad trenutno imamo preko 1.014 pacijenaca koji čekaju na operaciju. Potpuno sam saglasna nema operacionih sala, da li možemo da radimo popodne, da li treba stimulisati zaposlene u Kliničkom centru, zbog čega smo eksperte iz okruženja vratili i koji je interes da se to ne radi u Kliničkom centru? Sva ta pitanja, naravno traže odgovor vaš i vaše uključenje, gospodine ministre. Ja očekujem da taj problem sa vaše, kao ministra zdravlja i dijela Miistarstva zdravlja i Fonda zdravstva mora pod hitno u veoma kratkom roku biti prezentiran građanima i građani moraju koji čekaju na operaciju znati kada će početi to da se realizuje u Kliničkom centru. Ne možemo više odlagati i govoriti pacijentima biće, treba da organizujemo rad u dvije smjene, ima li potrošnog materijala ili nema. Treba da izdvojimo sredstva 50 ili 40 eura, ako znamo da je operacija katarakte negdje oko 500-600 eura, da li nam se isplati da ih šaljemo? Nemam ništa protiv privatnih ustanova potpisanih ugovorom, ali bih više omogućila ljekarima zaposlenim u Kliničkom centru da zarade dodatno jedan dio sredstava. Ono što sve ne može da čeka i što je hitno, potpuno sam saglasna da to rade ustanove sa kojima je Fond potpisao ugovor, ali koliko vidim iz vašeg odgovora i tu postoji problem zašto se uputi ne daju. Ja znam da lista čekanja nije baš potpuno tačna, da se pozivaju pacijenti koji čekaju kraće, da pacijenti koji nemaju nikoga čekaju duže, iz tog razloga saglasna sam sa vama da je stanje veoma zabrinuto i ja vas molim kao čovjeka humanistu, ministra da pod hitno sa menadžmentom ustanova i sa Fondom zdravstva, a ja mislim da ta sredstva nijesu ni 100 hiljada eura iznađete mogućnost da ovi ljudi koji u čitavoj Crnoj Gori, koji su nažalost okrenuti Kliničkom centru Crne Gore, ne govorimo da li treba da imamo i u Beranama ili u Baru kliniku za operaciju i da uposlimo ljude u Kliničkom centru i da napravimo takvu organizaciju posla da ljudi dođu do one dostupne, kao što ste rekli kvalitetne zdravstvene zaštite. Ta operacija traje koliko ja čujem negdje pet, negdje osam ili dvadeset minuta. Znači dnevno 10, ako pomnožimo to je 2.200 pacijenata za godinu dana u toku radnog vremena, ne govoreći da je to popodne u sali. Da li mogu u toj postojećoj sali da rade dva doktora? Dobili smo donaciju sada aparata. Hajte da zajednički sa menadžmentom Kliničkog centra, naravno slažem se, da moramo izdvojiti dodatni dio sredstava iz ovog postojećeg budžeta. Ja opet govorim. U postojećem budžetu moramo naći sredstva. Mi ne možemo

za to tražiti dodatna sredstva da bi nešto uradili naknadno, moramo nešto da ušparamo, od nečega moramo da odustanemo što nam nije toliko bitno za rad u zdravstvenim ustanovama, a ono što nam je najznačajnije jeste da pacijent mora biti u centru pažnje. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama kolegkinice Kovačević. U vrh Komana jedan moj bližnji rođak, od 90 i kusur godina umro je slijep. Mogao je barem s očima, kada mu neko dođe u kuću da ga vidi, zbog nemarnosti društva i svega otaloga. Malo nam treba za velike rabote. Izvinjavam se ponovo.

Izvolite uvažena kolegkinice Kalezić.

JELISAVA KALEZIĆ:

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, kolegkinice i kolege poslanici, gospodine ministre i uvaženi građani Crne Gore,

Ja sam, kao što je po Poslovníku i red dostavila pitanje. Pročitaću ga da bi ga svi čuli.

Pitanje za ministra zdravlja dr Miodraga Radunovića. Nedavno ste izjavili na sajmu medicine preciznije da nijeste zadovoljni rezultatima reforme zdravstvenog sistema Crne Gore. Pri tome ste naglasili da su uprave zdravstvenih ustanova odgovorne za te nezadovoljavajuće rezultate. Molim da objasnite u kojim su ključnim elementima zdravstvene zaštite iz zdravstvenog sistema izostali rezultati koje ste planirali da dostigne zdravstveni sistem Crne Gore, kada ste vi preuzeli odgovornost ministra. Zamolila sam da, osim usmenog, odgovor dobijem i u pisanoj formi, a obrazloženje ću sad podnijeti.

Mislim da imam precizan podatak. Vi ćete me ispraviti, ako je neophodno, da će krajem ove godine biti osam godina vašeg mandata na čelu zdravstvenog sistema Crne Gore. To je dosta dobro zaokružen period kada može nešto da se uradi, čak i u uslovima krize, a činjenica je da u tih osam godina nije bila samo kriza. Dakle, ono što ste izjavili na otvaranju Sajma medicine nedavno i što su prenijele crnogorske novine, a prenijela je i "Politika" beogradska, mene dovodi ne u nedoumicu nego zaista da se

zapitam kako poslije takve ocjene rada rezultata sistema kojim rukovodite bez malo osam godina, dakle bez dva mjeseca osam godina vi i dalje ostajete tu gdje jeste. Elementarno upoređenje sa državama Evrope kojoj težimo je da bi poslije ovakve izjave onaj ko je odgovoran po prirodi stvari, po subordinaciji podnio ostavku zbog tako nezadovoljavajućih rezultata. Ja vas ovo ne pozivam da podnesete ostavku, vi imate svoju savjest, vi imate svog premijer ministra i to će se rezulisati, ali ono što ne mogu kao građanka koja sa druge strane učestvuje u tom zdravstvenom sistemu, sa strane koju vi ne možete baš uvijek da vidite i ako se potrudite da dobijete informacije, dakle ne mogu da prihvatim mnoge ocjene koje ste dali, koje su uvredljive za mnoge ljude koji rade u tom zdravstvenom sistemu i na kojima se taj sistem drži i pored onoga čime ste vi opravdano nezadovoljni. Dakle, ovaj sistem opstaje zahvaljujući ozbiljnim, odgovornim i stručnim ljekarima i ostalom medicinskom osoblju. Žao mi je što odmah sutradan u "Politici", mislim da je to od prije četiri dana koja je prenijela jednu nevjerovatnu izjavu da malte ne da je cio sistem korumpiran. Ja predpostavljam da takvu izjavu nijeste dali, jer novine nijesu dale integralan tekst i veoma bih voljela da vidim taj integralan tekst i potrudite se da to demantujete. Međutim ono što su prenijele crnogorske novine i televizija, mislim da je ili do krajnosti uvredljivo za ljude koji u teškim okolnostima rade u zdravstvenom sistemu Crne Gore, ili pak, ako imate elemente onda se postavlja pitanje gdje su prijave odgovarajućem tužilaštvu. Ja postavljam to pitanje kroz obrazloženje, ne kao dopunsko nego razgovaramo, gdje su prijave tužilaštvu, ako vi imate saznanje da su mnogi ljekari uvezani sa dugim medicinskim osobljem korumpirani? Ja lično kao građanka, koja lijepo odem u ambulantu, dam knjižicu, zakažem se, sačekam svoj red, obavim sve što treba i zaista malo tražim prečice, minimalno, dakle demantujem ovu vašu izjavu. Demantujem javno zato što prosto ono što ja vidim nije tako, a da sistem ne radi to je evidentno. To je evidentno. Uostalom, vi ste postigli ovakvim sistemom da praktično u cijeloj Crnoj Gori partijski kadrovi rukovode zdravstvenim ustanovama. Ne ljekari po najboljim referencama, nego partijski kadrovi. Demantujte me, voljela bih da me demantujete.

Drugo, jedino mjesto u cijelom sistemu zdravstvom za koje Vi ne odlučujete, a rukovodeće je u nekoj zdravstvenoj ustanovi, to je mjesto direktora Kliničkog centra

koga postavlja Vlada ako sam ja dobro obaviještena, a možda nijesam. A vjerovatno da nije bez saglasnosti Vaše jer ste i Vi član Vlade.

Dakle, ako je to tako, pa dozvolite, ti ljudi nijesu došli sa Marsa kojima ste Vi u jednoj oštroj izjavi i oštroj ocjeni pripisali nerad, pripisali korupciju i pripisali da su oni uzrok da zdravstveni sistem Crne Gore nije zaokružio planirane reforme, u te reforme se ne razumijem i ne ocjenjujem ih.

Dakle, to bi bilo obrazloženje, ja želim da čujem Vaš odgovor na postavljeno pitanje, a kasnije ću imati jedno dopunsko pitanje, jer je stvar dosta aktuelna.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite, ministre.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Hvala Vam.

Poštovana gospođo Kalezić,

Odgovor.

Na otvaranju Sajma medicine u Pogorici 23.10.2014. godine u organizaciji Medikala, saopštio sam sledeće i to su prenijeli mediji:

Nažalost, reformski proces se ne odvija sa zadovoljavajućom dinamikom. Nijesmo uradili integralni informacioni sistem Kliničkog centra i specijalnih bolnica da bismo se umrežili, zatim, po dubini, očigledno nijesmo svi shvatili svoje obaveze sa nivoa nadležnosti.

Dakle, Ministarstvo zdravlja kreira politiku, Fond zdravstvenog sistema finansira, Institut za javno zdravlje prikuplja statističke podatke, vodi registre obolijevanja, a zdravstvene ustanove treba da implementiraju zdravstvenu politiku i pruže adekvatnu zdravstvenu zaštitu.

Uz sve napore koje ulažemo, uvodimo nove tehnologije i metode liječenja, građani i dalje iskazuju nezadovoljstvo dostupnošću zdravstvene zaštite, nepotrebnom šetnjom od jednih do drugih vrata i nedostatkom ljubaznosti pri prvom kontaktu. Moramo shvatiti da pacijent mora biti u centru sistema i barijere na koje nailaze moraju

biti eliminisane, a menadžeri preuzeti odgovornost za instituciju na čijem je čelu. Završen citat. To su mediji prenijeli, to sam izjavio i ovo je početak, tako da Vaše pitanje se uklopilo negdje u ovu moju izjavu, ali složićete se da nije isto. Nijesam davao nijedan intervju "Politici" nijesam pročitao, pretpostavljam da je to negdje iz konteksta ove priče se pojavilo, pogledaću o čemu se radi, moj piar tim koji prati izlaganja i pitanja koja idu preko njih, nijesmo imali komunikaciju sa uredništvom "Politike" tako da ograđujem se od ovoga svega što ste kazali, jer ne stojim iza toga.

Reforme ili bolje rečeno uređivanje zdravstvenog sistema počelo je prije jednu deceniju. Ministarstvo zdravlja kreira ambijent za nastavak kontinuiteta reformi, i od tad je urađeno dosta. Krenulo se sa implementacijom nove uloge Doma zdravlja kao podrške timu izabranog doktora, za djecu, žene i odrasle, uz razvijanje savjetovališta i centara za podršku.

Edukovano je 296 timova izabranih doktora sa učešćem i doktora iz privatnih zdravstvenih ustanova. Uvedena je specijalizacija iz porodične medicine. Uz pomoć Medicinskog fakulteta u Ljubljani na čelu sa profesorom Švabom, uvedena je specijalizacija iz porodične medicine, dobili smo prve specijaliste, njih 26, koji su sada mentori novim generacijama. Svi timovi su opremljeni adekvatnom opremom, tim izabranog doktora postaje čuvar kapije sistema, i pacijent je u centru pažnje, i na zadovoljstvo, preko 90% građana Crne Gore je izabralo svog doktora.

Urađena je reforma stomatološke zdravstvene zaštite, Fond zdravstvenog osiguranja nakon javnog poziva potpisuje ugovore za pružanje stomatološke zdravstvene zaštite sa izabranim stomatolozima, za djecu i studente do 26 godine, kao i za starije od 65 godina, kao obavezne vidove zdravstvenog osiguranja. Takođe, tačno je definisano koje sve kategorije stanovnika imaju besplatnu stomatološku zaštitu. Fond za te potrebe izdvaja godišnje 3.850.000 eura.

Nastavljena je reforma sekundarnog i tercijarnog nivoa. Nakon usvojene strategije za optimizacijom bolničkog sektora ta rješenja su implementirana kroz izmjene Zakona o zdravstvenoj zaštiti, sa namjerom da integrisanjem, regionalnim i po nivoima, napravimo dostupnu zdravstvenu zaštitu građanima gdje bi specijalista ljekar išao u susret pacijentu, a ne pacijenti iz manjih sredina išli na preglede u veći centar.

Kao primjer uspješnog povezivanja je integrisanje zaštite, radiološke i laboratorijske službe na nivou bolnica i domova zdravlja.

Nažalost, odlukom većine u Parlamentu, što je apsolutno pravo parlamentaraca, nije usvojen predlog ovog zakona i time smo napravili odlaganje i ta šteta je nanesena pacijentima i to je zaustavilo reforme.

Uveden je novi model finansiranja u bolnicama, takozvani DRG. Prvi put da se plaćaju usluge ne kapaciteti, jer ne zaboravimo da u zdravstvenom sistemu radi 7980 zaposlenih, posteljni fond je nešto oko dvije i po hiljade kreveta, a popunjenost kapaciteta ne prelazi dnevno 70%. Sredstva na godišnjem nivou koja se izdvajaju za zdravstvenu zaštitu su oko 170 miliona eura za 620.000 stanovnika ili oko 270 eura po glavi stanovnika.

Ono što zabrinjava je da i u Crnoj Gori kao i u drugim zemljama koje su u tranziciji u okviru zdravstvenog nacionalnog računa još najmanje 25% dakle, četvrtina ovih sredstava ide iz džepa osiguranika. Kao dodatni trošak je ostvarivanje zdravstvene zaštite - kupovina lijekova, pregled, dijagnostiku u privatnim ordinacijam, čime smo opteretili i onako skroman budžet naših građana.

Urađeno je dosta u infrastrukturi i opremanju zdravstvenih ustanova. Urađena je i opremljena Klinika za onkologiju i radiologiju, renoviran je i opremljen Institut za javno zdravlje, rekonstruisani su domovi zdravlja u Podgorici, urađen je novi na Starom Aerodromu. Urađen je Dom zdravlja u Bijelom Polju, anex Bolnice u Beranama, Infektivno odjeljenje u Beranama, kao donacija Karitasa, uz pomoć Ambasade USA izrađene su stanice ZHMP u Kolašinu i Mojkovcu, otvoren je Centar za hemodijalizu u Plavu, opremljena je zdravstvena stanica u Murinu, urađeno je Interno odjeljenje u OB Nikšiću, renovirana Poliklinika u Kliničkom centru, Ginekološka akušerska klinika u Kliničkom centru. Upravo sada potpisuje se u Kliničkom centru sporazum saTIKOM o adaptaciji i rekonstrukciji Urgentnog centra sa dogradnjom dvije ambulante zbog evidentnog uskog grla. Pri kraju je izgradnja Zavoda za transfuziju krvi, formiran je Zavod za hitnu medicinsku pomoć. U okviru projekta energetske efikasnosti, kroz podršku Svjetske banke urađeni su radovi na više bolnica i domova zdravlja na sjeveru Crne Gore i u Risnu. Novim projektom predviđeno je 13 zdravstvenih objekata u kojima će biti odrađene mjere energetske efikasnost shodno planu.

Formirana je Agencija za lijekove i medicinska sredstva, urađena je nova zgrada, vrhunski opremljena sa visoko kvalitetnim kadrom zbog specifičnosti rada, tako da danas u toj agenciji imamo vrlo jak oslonac u registraciji, praćenju i sigurnosti što se tiče bezbjednosti lijekova na crnogorskom tržištu.

Svi veći centri imaju multislajzne skenere, radiološku i ultrasonografsku opremu, a smatram najvećim bogatstvom što je na stotine mladih ljekara upućeno na edukacije i subspecijalizacije. Na današnji dan u zdravstvenom sistemu Crne Gore nalazi se 270 ljekara na specijalizaciji i subspecijalizaciji, nešto u Crnoj Gori, a najveći dio van Crne Gore u regionalnim ustanovama.

Ono što ne možemo prenebreći je da su poslednjih godina uvedene nove metode liječenja i dijagnostike za mnoga oboljenja zbog kojih smo ranije slali hiljade ljudi van Crne Gore - osteodenzitometrija, genetska ispitivanja, rješavanja kardiohirurških oboljenja na otvorenom srcu, zamjena zalizaka bez otvaranja grudnog koša i aneurizme, slično je rješavanje neurohirurških incidenata endovaskularnim putem, uvođenje brachii terapije kod malignih bolesti, rješavanje elektrofiziologije srca, ugradnja vještačkog kuka i zgloba ramena i koljena, laparoskopske operacije u ginekologiji, scintigrafija kostiju i parenhimatoznih organa itd. Kao kruna sistema uvedena je i transplatacija bubrega sa živog donora i postali smo članovi Eurotransporta. Radilo se i na rješavanju stambenih pitanja zaposlenih u saradnji sa Stambenom zadrugom za zdravstvo, urađeno je i dodijeljeno 110 stanova samo u Podgorici, a takođe i u drugim sredinama kroz rad Fonda za solidarnu gradnju.

Dakle, uradilo se dosta, ali se moglo još bolje i više. Zato sam saopštio svoj stav iskazan na početku ovog odgovora Vama.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Koliko imate još?

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Imam, možda, još tri, četiri ...

Ako mogu da završim, jedna stranica. Prosto čini mi se ...

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ajde, pošto je zdravlje u pitanju, i dopunite kad će biti Klinika za neurologiju?

Kratko, izvolite.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Mogu da nastavim, hvala.

Nije usvojen Zakon o zdravstvenoj zaštiti, sada je u skupštinskoj proceduri, vjerujem da ćemo uz vaše razumijevanje i usvajanje istog doći do dinamiziranja aktivnosti na uređenju sistema i kvalitetnije dostupnoj zdravstvenoj zaštiti. Nijesmo uradili integracioni bolnički informacioni sistem u Kliničkom centru i specijalnim bolnicama kao važan instrument za kontrolu i upravljenje sistema. Fond zdravstvenog osiguranja godišnje za usluge, materijalne troškove i plate Kliničkom centru Crne Gore transferiše oko 47 miliona eura, oko sedam miliona eura specijalnim bolnicama, i uz IBIS bi mogao biti bolji mehanizam kontrole utroška sredstava, broju kvaliteta usluga uz novi model finansiranja.

Nemam riječi ni opravdanja za povremene nestašice lijekova u državnim apotekama. Sada smo uz pomoć Svjetske banke i njenih eksperata krenuli u reformu farmaceutske politike i implementacijom predloženih rješenja kroz aktivnosti Fonda zdravstvenog osiguranja usvajanjem novog Zakona o zdravstvenom osiguranju koji će vjerujem biti ovdje u Parlamentu do kraja godine, vjerujem da će problem sa nestašicom lijekova biti sveden na najmanju moguću mjeru. Nepotrebno se i dešavaju nestašice reagenasa RTG filmova, čeka se na snimanje radiografija, zakazuje se snimanje, pa termin za čitanje nalaza itd. Nezadovoljstvo sam iskazao neracionalnim korišćenjem kapaciteta zdravstvenog sistema, lošom organizacijom rada u okviru institucija, sale, ambulate poslije podne su zatvorene, zloupotrebe instituta dopunskog rada zaposlenih, sa jasno definisanom odgovornošću i kao kontrola i kao nadzor inspeksijskih organa.

Nepotrebno se prave i ogromne liste čekanja, danas je bilo riječi o nekim. Boljom organizacijom rada, dodatnom stimulacijom zaposlenih, u nedostatku kadra i angažovanjem ljudi koji su priznati stručnjaci, može se pomoći građanima da ne čekaju i da ne budu izloženi dodatnim troškovima.

Neracionalno propisivanje lijekova, forsiranje pojedinih preparata koji se ne nalaze ni u prvih 50 najfrekventnijih lijekova koji se propisuju u zemljama Evropske unije, a uz to i vrlo skupih, Fond izdvaja godišnje oko 37 miliona za lijekove. I ne treba ministar time da se bavi, ali evo tri-četiri mjeseca se bavim i time. Moramo napraviti farmaceutsku politiku da racionalno trošimo lijekove, kupujemo najkvalitetnije lijekove i da imamo dostupnut zdravstvenu zaštitu. Biće u odgovoru na pitanje jednog poslanika, a kompletan odgovor i po tom pitanju. Olako propisivanje odsustvovanja s posla, bolovanje koštaju Fond godišnje preko tri miliona eura, i to je sve u rukama nas doktora. Mi imamo ta javna ovlašćenja, a menadžmenti zakonsku obavezu kontrole rada zaposlenih.

Nažalost, u Crnoj Gori niko ne želi nikom da se zamjeri, u obavezi je bez obzira na to kao menadžment bilo ko da prepozna i sankcioniše nepravilnosti, upozori kolege. To je pokriveno lažnom kolegijalnošću. Najveći broj zdravstvenih radnika koji su tvrdim, časni i pošteno rade ovaj teški, humani ali odgovorni posao, ispašta javašluk pojedinaca, male grupe ljudi koje nažalost mi me prepoznajemo i ne sankcionišemo.

Nijesmo završili centralno zakazivanje pacijenata iako je više puta najavljivano, jer bi time zaustavili nepotrebne šetnje pacijenata od sjevera i juga zemlje sa pratiocima. Uz ogromna neopravdana maltretiranja pacijenata sredstva koja Fond isplaćuje za putne troškove unutar Crne Gore iznose četiri miliona eura.

Nije zaživjelo nagrađivanje prema radu, jednom moramo odvojiti taj rad od nerada, ekspertska znanja od prosječnih, jer kod nas i dalje živi uvjerenje da je za platu koju primaš dovoljno doći na posao, ne raditi previše i ne provesti sve radno vrijeme u ustanovi. I tome se mora stati na put.

Dakle, zaključujem, iz svega ovoga jasno, da najviše ispašta pacijent, i ja sam tu iskazao svoj stav kroz uvodno slovo koje sam vam kazao. Vjerujem da ćemo rješenja koja ćemo implementirati uz sinergiju nas koji kreiramo politiku i onih koji implementiraju napraviti viši kvalitet zdravstvene zaštite i dostupnost.

Dakle, sve jena ljudskom faktoru. Planirana reforma treba da eliminiše nejednakosti u zdravstvu i finansijsko iscrpljivanje pacijenata, kada im je potrebna zdravstvena ustanova.

Na predlog Kliničkog centra Neurološka klinika bi trebala da bude u kapitalnom budžtu za narednu godinu.

Izgradnja detaljnog urbanističkog plana i ono što su procedure, znači, planira se, jer se kroz projekat Svjetske banke, radili smo ovih dana pregovore, treba da radimo Infektivnu kliniku sa kožnom, jer nam je cilj da sve klinike iz parka Petrovića premjestimo u krug Kliničkog centra.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kad će biti to?

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Znači, Kapitalni budžet države Crne Gore, znači, Neurološka klinika ide na taj teret, a kroz program podrške kredita Svjetske banke ide Infektivna i kožna klinika.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Kad će biti?

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Naredne godine.

BRANKO RADULOVIĆ:

Naredne godine neće biti 18 soba, jedan toalet, no će biti sve ljudski i normalno.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Vjerujem da oni koji se time bave da će uraditi kvalitetan projekat i da će naći kvalitetnog izvođača da se to uradi i to je stvarno cilj. Ko god sjedio na čelu Ministarstva ili na čelu Kliničkog centra, da te zgrade koje su stvarno sa nehumanim uslovima iz parka Petrovića premjestimo u krug Kliničkog centra, jer smo tamo uradili Detaljni urbanistički plan.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Tu su najteži, bolesni, to je katastrofa, i Božija nevolja i greota.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Slažem se sa Vama.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, uvažena kolegginice.

JELISAVA KALEZIĆ:

Zahvaljujem gospodinu ministru Radunoviću na iscrpnom odgovoru, do duše, odgovarao je i ono što ja nijesam pitala i to pretežan dio izlaganja, ali bilo je korisno čuti. Kao što sam već i rekla, nijesam pristalica toga da se govori samo o lošim stranama i zato sam se i pobunila Vašoj takvoj oštroj ocjeni, a moje pitanje je bilo:

Čime ste Vi nezadovoljni? Vi ste dali u drugom dijelu odgovora, molim Vas onda postarajte se da se ono što je objavljeno u "Politici" demantuje, jer jako ružno zvuči. Ako već imate saradnike za odnose sa javnošću mogli su na to da ukažu. Međutim, činjenica je da ste Vi i ovdje za skupštinskom govornicom i u medijima više puta pominjali korupciju u zdravstvu, više puta metaforički pominjali da neko prlja bijele mantile i slično.

Dakle, ako se to pominje od strane nekoga ko je na čelu toga sistema, to ne može da se pominje razgovora radi, ili imate informaciju i radite na tome ili nemate. Ja nemam ovdje, imam negdje drugdje, bližnjih koji rade u zdravstvu, ali pominjem opet moje lično iskustvo kao osobe trećeg životnog doba, srećom do nedavno se nijesam mnogo sa ljekarima uopšte družila sem koliko se moralo zbog nekih manje bitnih stvari. Moje iskustvo je da Crna Gora ima izvanredne stručnjake, i da ti izvanredni stručnjaci rade u ponižavajućim uslovima. Pa ću možda da Vas priupitam, kako to da tamo gdje dođu operisane žene pravo iz operacione sale, jer po sadašnjim protokolima za neke dijagnoze se ne ide u intenzivnu njegu predhodno, čak nijesu okrečeni ni zidovi? Saznala sam od izuzetno ljubaznog i požrtvovanog medicinskog osoblja da su dobijene pare, da je urađen tender itd, pa dozvolite, to je nešto što ne smije da se dogodi, pacijent od toga može glavu da gubi, od prijavog zida recimo koji je do te mjere prljav

da osoblje ima potrebu da objasni da je u toku, od poda koji ne može da se očisti zato što su te pločice, vinil pločice potpuno pohabane, a to je nešto što mora da se završi.

Molim Vas, postoji ono što se zove komandna odgovornost, i možete Vi odmah da kažete to je stvar uprave, vi koristite riječ koja je nepotrebna, jer imamo svoj jezik. Dakle, to je uprava u ovom slučaju Kliničkog centra Crne Gore, ali dozvolite, ako ta uprava dobija stalno manje novca, ako je objekat napravljen prije 40 godina i sada zahtijeva takozvanu ne tekuću, nije riječ o tekućem održavanju, riječ je o investicionom održavanju to su ulaganja, onda treba reći, ljudi mi imamo para samo da se preživi. Ovo mora tako da traje, ali dozvolite gospodine ministre, na ovom mjestu smo Vi i ja počeli jedan razgovor koji polako ali ipak ide ka nekom raspletu, a to je pitanje Centra za kardiohirurgiju i pitanje koruptivnog ugovora koji je pred specijalnom tužiteljkom i pitanje zašto je ispumpano milion evra iz sistema, da bi sada opet 250 pacijenata svakodnevno bilo na listi čekanja za kardiooperacije i zašto su zbog takvih okolnosti taj, inače dobro osnovan, kolektiv veoma da kažem unazađen, jednim nepravednim tretmanom gdje je neko dobijao godinama operacije koje su izvršili drugi. Vi kažete da treba stimulisati ljekare, ja se slažem da ih treba stimulisati.

Dakle, to je jedan jedini ja pratim to što sam započela. Ne smatram da može biti matematički, ne može biti to jedini ugovor takve vrste, ne može biti, a novca nema, a nevolje ima mnogo više nego što se prikazuje u današnjim Vijestima. Bila je promocija neke sigurno korisne knjige oko pomoći pacijentima koji boluju od kancera, oko psihološke podrške.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hoćete li na dopunsko? Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Daću sada dopunsko pitanje.

Ali, time će i gospodin ministar moći da dobije priliku. Međutim, znate šta je potrebno pacijentima od kancera, makar većini koja misli svojom glavom. Potrebne su precizne informacije ovdje prikupljene u Crnoj Gori, jer smo mi svi dotaknuti krilima milosrdnog anđela. Potrebne su informacije da se kaže na području Durmitora, toliko i

toliko djece obolijeva od leukemije, na području Plava toliko od toga, na području Podgorice toliko od toga, nigdje ne dobijamo takve informacije. Kad sam vašoj, sada je direktorica Direktorata jedna jako vrijedna žena i ona dobar dio posla u zdravstvu nosi gospođa Savović. Kad smo na jednom od odbora razmatrali materijal iz vašeg ministarstva, rekla sam zašto se ne pravi uzbuna, vi ste sami rekli da poslije kardiovaskularnih su maligna oboljenja, ogroman procenat. Ona je odreagovala, ali ljude ne treba uzbunjivati, dozvolite, ja znam šta znači sistem za obavještanje i javljanje i uzbunjivanje, ovdje više nije u pitanju samo obavještanje ovdje je u pitanju uzbunjivanje. Sistem ne radi to, sistem to ne radi. Zato što se ljudi, ljekari bave pacijentima ne mogu drugačije deset minuta moja izvanredna izabrana doktorica Zogović, koja je bez premca dijagnostičar. Kad ona kaže, ma nije ništa ne moraš to da gledaš, ja dalje ne idem. Pominjem je iz poštovanja i zahvalnosti, ali ona ima deset minuta na ekranu za svakog pacijenta i to je sistem koji je ugrađen. Vi kažete nije umrežen, u redu, sistem treba razvijati, svaku tehnologiju treba iskoristiti na dobrobit svih i za uštede i vremena i života i novca. Ali, molim vas, deset minuta ima izabrani ginekolog za pacijenta, pa to je, da li se to neko sprda sa nama, da li se to neko sprda sa nama. Vi imate prava da budete nezadovoljni, imate prava i da na to nezadovoljstvo odgovorite jednim elegantnim činom podnošenja ostavke ili ne odgovorite, kako god, to je stvar posmatranja. Ali, odgovori nijesu jednostavni, a dopunsko pitanje koje sam obećala je jako važno i možda ga znate, a možda ne, vjerujem da ćete mi ga dati samo poslije prikupljanja podataka.

Koliko ima sudskih sporova, prema zdravstvenom sistemu Crne Gore. Dakle, prema pojedincima i prema ustanovama, koji se odnose bilo na povredu radnog prava, bilo na tužbe od strane porodica ili pacijenata?

To nijesu ni naivne ni male stvari, a nigdje se ne prikazuje i to je tamna strana sistema. Toga će uvijek biti, uvijek će biti nezadovoljnih ljudi, ali ja vas podsjećam da ste Vi, kad je konačno utvrđeno da ipak znate nešto o postojanju onog koruptivnog ugovora koji je kod gospođe specijalne tužiteljke za organizovani kriminal, na predpostavljam radu. Vi ste iznijeli hvalospjeve o doprinosu tog ugovora i tog čovjeka, taj isti čovjek sada radi bez ikakvih dodatnih para, naravno pokušavši nedavno, prosto znam iz štampe iz Srbije, da dobije posao u Srbiji, pa nije primljen. Jer, u Crnoj Gori je

isposlovana licenca, preko licence mu je izposlovana subspecijalizacija koju mu u matičnoj državi ne priznaju. Dozvolite, znate li koliko će sudskih postupaka iz toga proizići.

Zahvaljujem. Gospodin ministar ima pravo i na ....

Kolega ovo nije vezano za, neću uopšte dugo.

Ja ću vam se unaprijed izviniti ako griješim. Međutim, nijesam neuredna osoba naprotiv, ali ne mogu da pronađem u svojoj arhivi da sam dobila u pisanoj formi vaš odgovor na poslaničko pitanje koje je išlo 26. ili 27.marta tekuće godine i bilo je i dopunsko pitanje. Mislim da nijesam, osim što ste ovdje izlagali.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala koleginice, znam da je ovo jedno od krucijalnih i najvažnijih tema – zdravstvo. Ipak zbog vremena, molio bih za jednu mjeru u cijeloj ovoj priči i toleranciju s druge strane kolege koje čekaju.

Ministre, moram nešto životno da vas pitam. Da li ste ispitivali, ali nemojte mi sad odgovarati, nego mi odgovorite sljedeći put uticaj radijacije i reprodukcije? Strašna tajna u Crnoj Gori i bombardovanje, nije sve u socijalnoj istini, mnogi žele djecu, ali su i mnogi onemogućeni faktički da ih dobiju.

Idemo dalje.

Uvaženi kolega Nišavić. Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Hvala gospodine potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, poštovani gospodine ministre,

Na osnovu Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavio sam sljedeće poslaničko pitanje.

Koje je konkretne mjere Ministarstvo zdravlja sprovedo i koje će sprovesti radi sprečavanja pojave virusnog oboljenja ebole i radi zbrinjavanja eventualno oboljelih od te bolesti?

Daću i kratko obrazloženje.

Ebola je bolest koju prouzrokuje virus ebola i spada u grupu hemoralgičnih groznica. Bolest se prenosi tako što osobe dolaze u dodir sa tjelesnim tečnostima zaražene životinje ili čovjeka. Osobe koje prežive ovu bolest mogu drugu osobu zaraziti još u toku dva mjeseca. Ne postoje posebne mjere liječenja, pacijentima se pomaže oralnom ili intravenoznom rehidracijom. Ali smrtnost od ebolijske je vrlo visoka i ide do 90%. Bolest se obično pojavljuje u subsaharskim predjelima Afrike i od ove bolesti u epidemiji koja je u toku u zemljama zapadne Afrike, Gvineja, Sijera Leone, Liberija, do sada je oboljelo preko 13.700 osoba, a od čega je umrlo preko pet hiljada osoba. Zbog toga epidemija ebolestavlja globalnu prijetnju. Svjetska zdravstvena organizacija i Ujedinjene nacije su saopštili da je za borbu protiv ove bolesti potrebno milijardu eura, ali je do sada realizovano oko 30% tih sredstava i ako zvaničnici tvrde da se ovdje radi o trci sa vremenom kako bi se ova bolest suzbila. Postoje problemi u tim zemljama, kako u organizacionom tako i u finansijskom dijelu. Nedostaje medicinska oprema, kreveti za izolaciju, a najveći problem je nedostatak medicinskog kadra i trenutno je potrebno preko pet hiljada medicinskog osoblja. To otežava i činjenica da je do sada u borbi sa ebolom umrlo više od 200 medicinskih radnika.

Iako se ovo dešava daleko od granica naše zemlje, ipak se može desiti i pojava ove bolesti u našoj zemlji jer su i u pojedinim evropskim zemljama, istina sporadično, registrovani slučajevi oboljelih od ove bolesti.

S toga sam postavio i ovo pitanje, a i tražio sam odgovor u pisanoj formi koji sam maločas dobio, razumijem Vašu zauzetost i želim sada odgovor.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Nišaviću na preciznosti.

Izvolite ministre.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Ja sam pripremio pisane odgovore, to stalno radim i mislim da nema sjednice da dođem da odgovaram na vaša pitanja, da odgovori nijesu došli u Parlament. Znači, to je što se tiče Ministarstva na čijem sam čelu, a evo već dugo sam ministar.

Ministarstvo je za Vladu CrneGore pripremlilo informaciju o aktivnostima koje se u zdravstvenom sektoru preduzimaju i koje će biti preduzete kao odgovor na eventualnu importaciju ebole i u Crnoj Gori.

Zdravstveni kapaciteti za odgovor zdravstvenog sistema na eventualnu importaciju ebole u Crnu Goru čine epidemiološke službe u domovima zdravlja (regionalno raspoređene), znate da je 17 epidemiologa koji vrše nadzor plus devet koji su nam na specijalizaciji. Opšte bolnice sa internim odjeljenjima (na kojima se mogu liječiti oboljeli od zaraznih bolesti), Opšta bolnica Berane sa posebnim infektivnim odjeljenjem, infektologa u Crnoj Gori je 14 i četiri na specijalizaciji. Opšte bolnice u Bijelom Polju i Baru koje imaju odvojen prostor internog odjeljenja namijenjen za liječenje zaraznih bolesti i klinika za infektivne bolesti Kliničkog centra Crne Gore koji smo maloprije pominjali.

U slučaju potrebe, trenutno ne postoje odgovarajući uslovi za izolaciju i liječenje oboljelih od ebole u odnosu na zahtjev sa posebnim prostorom sa podpritiskom koji je opremljen neophodnom medicinskom opremom. Zbog javnosti, ni veliki centri u Evropi nemaju takve sobe izuzev Klinika Spalancano institut gdje sam bio prije neki dan i reći ću nešto o tome. Znači sa podpritiskom gdje definitivno postoji tzv. vakuum uvlačenja vazduha ne dozvoljavajući da vazduh izađe vani i da bude predmet mogućeg širenja ili disperzije samog infekta. Izolacija i liječenje oboljelih od ebole sprovodilo bi se u za to unaprijed odvojenim sobama u navedenim zdravstvenim ustanovama. Zdravstvene ustanove raspolažu sa zaštitnom opremom koja može da zaštiti zdravstvene radnike, a koja je bila nabavljena kao odgovor na ranije prijetnje pandemije gripa. Od specifične opreme trenutno nedostaju skafanderi, i u postupku su nabavke i poslije ću vam reći ono što je već naručeno i očekujemo da dođe.

Od pojave epidemije ebole u zapadnoj Africi, znate 8.avgusta da je Svjetska zdravstvena organizacija proglasila kao javno zdravstveni problem, kada je epidemija krenula da se širi i van Afrike. Ministarstvo zravlja koordinira aktivnosti na kontinuiranom praćenju epidemiološke situacije vezane za ovo karantinsko oboljenje, informiše zdravstvene ustanove i nadležne državne organe, institucije i javnost.

Početakom avgusta 2014.godine osnovano je koordinaciono tijelo za praćenje i koordinaciju aktivnosti vezano za pojavu karantinske bolesti ebole, koje se sastajalo

nekoliko puta, a zbog efikasnosti komunikacije među članovima tijela se održava telefonski ili e-mail kontakt.

Za potrebe sistema, Institut za javno zdravlje je kreirao sljedeća dokumenta koja su dostupna:

1. Osnovne informacije o epidemioškim i infektološkim karakteristikama vezano za ebolu;

2. Obrazac za ispitivanje lica koje je oboljelo ili za koje se sumnja da je oboljelo od ebole;

3. Obrazac za praćenje zdravstvenog stanja lica stavljenog pod zdravstveni nadzor ili karantin;

4. Privremene preporuke za kontrolu infekcije i njegu pacijenata sa sumnjivom ili dokazanom filovirusnom hemoragičnom groznicom. Zna se skoro da je i drugi podtip marburg se pojavio koji je bio u mirovanju, pripremljene na osnovu dokumenata Svjetske zdravstvene organizacije;

5. Priručnik za biološku bezbjednost u laboratoriji;

6. Algoritam postupanja sa putnicima u međunarodnom saobraćaju zbog opasnosti od importacije ebole;

7. Preporuke za brodove;

8. Preporuke za međunarodni i vazdušni saobraćaj;

9. Ebola poster "Mislite na ebolu";

10. Letak "Šta treba da znate o eboli" namijenjen putnicima u međunarodnom saobraćaju koji dolaze iz država pogođenih ebolom ili koji putuju u države u kojima je registrovana ebola uz preporuku da se bez prijeke potrebe ne putuje u države pogođene ebolom;

11. Mogući scenarij pojave ebole u Crnoj Gori i algoritam postupaka;

12. Listu sa najnužnijom ličnom zaštitnom opremom u slučaju importacije;

13. Redosljed postupaka za pravilno postupanje sa ličnom zaštitnom opremom;

14. Preporuke za mjere prema azilantima u kontekstu trenutne epidemiološke situacije.

Osim navedenog, državni organi i institucije kontinuirano prate i sprovode sljedeće aktivnosti:

1. Na graničnim prelazima, prilikom kontrole putnih isprava, provjerava se svaki putnik da li direktnim ili indirektnim letom, brodom, kopnenim putem dolazi iz država u kojima je registrovano obolijevanje;

2. Obezbjeduje se prisustvo sanitarnih inspektora u svakom slučaju kada postoji sumnja da putnik dolazi iz zemlje u kojoj je registrovana epidemija ebole ili postoji sumnja da je možda bio u kontaktu sa oboljelim ili se sumnja da je bolestan od ebole;

3. Obezbijedeno je i prevozno sredstvo za potrebe prevoza sumnjivog ili oboljelog od ebole.

Od početka epidemije, shodno Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti pod zdravstveni nadzor u Crnoj Gori stavljeno je sedam osoba koje su doputovale iz zemalja sa epidemijom ebole i 24 osobe sa broda "FRIOPETROPAVLOVSK" koji je doplovio iz Lagosa Nigerija radi remonta u Jadransko Brodogradilište u Bijeloj. Kod svih osoba je isteklo vrijeme zdravstvenog nadzora. Svako veče smo dobijali temperaturnu listu sa tog broja, brod je bio na pučini, bili su udaljeni od stanovništva, a svako veče smo imali izvještaj o temperaturnoj listi ljudi koji su bili na brodu, upravo da bismo imali nadzor 21 dan, vrijeme je isteklo i nema opasnosti.

Pod zdravstveni nadzor se stavlja zdravo lice koje dolazi iz zemalja u kojima je registrovano ovo teško oboljenje i koje nije imalo kontakt sa oboljelim osobama od ebole, više zbog javnosti, a ne zbog mene i vas, a karantin se sprovodi prema licima koja su bila ili za koja postoji sumnja da su bila u kontaktu sa licima oboljelim ili sa licima kod kojih postoji sumnja da su oboljela od karantinskih bolesti.

Ono što želim da vam kažem, Svjetska zdravstvena organizacija kada je proglasila epidemiju ebole, dala je to da je sa niskim rizikom. Nažalost imamo slučajeve importacije van Afrike i imamo slučajeve sada prenošenja s čovjeka na čovjeka. Znači, nije dobro, mi zdravstveni radnici to znamo kad za neku bolest kažete nema ni lijeka, nema ni vakcine, ali nema ni mjesta panici. Znači, najbolje informisanost, potpuno jasno i transparentno reći, šta je o čemu se radi i na koji način upravo za to treba znanje, zaštititi se od moguće same bolesti.

Što se tiče ove specifične opreme za koju sam rekao naručeno je i za potrebe naših institucija, da ne brojim sada šta li se radi o N maska 95, N3, N952, naočare specifične vizir i nepropusni kombinezoni itd. itd. za institucije sistema i što je jako dobro

već smo imali dobar dio opreme, jer sam u četvrtak prošli poslije Vladi imao sastanak sa svih 30 i nešto direktora zdravstvenih ustanova. Sačuvana je ona oprema koja je nabavljena kada su bile proglašena epidemija i tandemi ptičjeg i svinjskog gripa.

Klinički centar je formirao komisiju od eksperata naših kolega po svim ovim tačkama i vjerujem da u svakom slučaju možemo biti spremni da se izađe u susret ako se pojavi jedan slučaj. Što je važno, u ponedjeljak sam bio u Rimu i bio sam u bolnici Institut Spalmacani koji je najveći Institut za zarazne bolesti, visoko infeksione što se kaže, zahvaljujući ljubaznosti samog direktora Ipolita Đuzepea, kao i ministrice Lorencin, imali smo direktni kontakt i dobili smo od njih potpuno otvorena vrata da u slučaju sumnje na pojavu ebole, možemo pošto imamo dnevno letove prema Rimu ponijeti uzorak na analizu, znate da nam se ne dešava ono što se dešavalo u nekim zemljama da po četiri - pet dana uzorak sjedi, jer onda stvarno nastaje panika u sredini u kojoj se to desi.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

To je dobro i čak se to desilo i u susjednoj državi, što je i dobro što je Obama zagrlio onu medicinsku sestru, što znači da ima rješenja.

Izvolite doktore Nišaviću.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Hvala gospodine ministre, na ovako korektnom i opširnom odgovoru, ja sam upravo i ovo pitanje postavio radi građana Crne Gore da bude jasnije šta ih čeka ako bi se ova bolest pojavila u našoj zemlji, kakva je naša kadrovska situacija, kakva je opremljenost laboratorija, kakva je finansijska situacija. Prema mojim saznanjima, u Crnoj Gori još uvijek nijesu stvoreni uslovi za adekvatno zbrinjavanje osoba oboljelih odebole. Nedostataju smještajni kapaciteti i oprema, ali i sredstva sa kojima bi se to obezbijedilo.

Iz vašeg odgovora koji sam pažljivo saslušao, samo ću citirati da je Ministarstvo zdravlja zadužilo zdravstvene ustanove i zdravstvene radnike da hitno nabave dovoljan broj specijalističke opreme. Ovdje je problem ko treba da obezbijedi ta sredstva, da li su

to zdravstvene ustanove, Fond za zdravstveno osiguranje ili Ministarstvo zdravlja. I Fond i Ministarstvo zdravlja upućuju, kao što vidimo iz odgovora, na to da bi zdravstvene ustanove iz svojih tekućih finansija trebalo da nađu ta sredstva ili iz nekih unutrašnjih rezervi. Svjesni smo i svjedoci smo siromaštva zdravstvenih ustanova. Svjedoci smo uzaludne borbe Sindikata zdravstva za povećanje plata zdravstvenih radnika, gdje bi to trebalo, kako ste vi i direktor Fonda odgovorili, da se uradi iz sredstava neke unutrašnje rezerve, a pošto toga nema odložili ste to za iduću godinu. Svjesni smo i činjenice kakvi su uslovi u našim zdravstvenim ustanovama. Prije neki dan smo ovdje imali i jednu prezentaciju tzv. doručak porodiljama. Sve se to odnosi da se stanje može popraviti iz sredstava unutrašnjih rezervi. Nijeste vi samo za to krivi, gospodine ministre, već jedna opšta nebriga države da se stanje u zdravstvu dovede na jedan zavidan i adekvatan nivo.

Samo bih ovdje, mada ste vi to u usmenom odgovoru dali, za laboratorije u Crnoj Gori. Znamo da ne postoji nijedna referentna, odnosno na Institutu za javno zdravlje ne postoji laboratorija za adekvatno dijagnostikovanje ove bolesti i u odgovoru ste kazali da ste sklopili sporazum sa laboratorijom u Rimu. Pitam se ovdje što to nijeste uradili i sa referentnim laboratorijama u Beogradu, na Institutu za infektologiju u Beogradu ili Nišu, to bi bilo dopunsko pitanje. Ako je to jednostavnije, svakako opravdavam i takav dogovor sa laboratorijom u Rimu.

Pošto ste pomenuli vakcinu, mislim da tu treba biti izuzetno obazriv da nam se ne desi slučaj svinjskog gripa. Možda se sve ovo dešava iz razloga, iako iz odgovora ovdje vidimo da je Ministarstvo zdravlja preuzelo dosta tih konkretnih mjera, da nije u potpunosti, zato što mislimo da je ebola još uvijek daleko od naše granice.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite, ministre, dopunsko pitanje.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Kolega Nišaviću, sredstva su obezbijeđena, data su, naručena je oprema, doći će. Tako da je ova informacija u odgovoru što stoji, rekao sam vam šta je sve naručeno,

nijesam htio taksativno da pobrojam količine naručenih sredstava i normalno plaća Fond za zdravstveno osiguranje jer tamo su sredstva.

Pitali ste zašto nije potpisano, to je u suštini zašto sam ustao, sa institucijama u regionu. Kamo sreće da imamo institucije koje mogu da dijagnostikuju ovo oboljenje ovdje. Svjetska zdravstvena organizacija je preporučila hamburg, Lion i Rim i mi smo tražili one koji su nam najbliži, gdje imamo vazdušni most, gdje za sat vremena možemo stići sa serumom da dijagnostikujemo oboljenje. Samo je to razlog.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Došli smo do zajedničkih aktivnosti u vezi preventive prema toj opasnoj bolesti.

Izvolite, kolegkinice Šćepanović, postavite pitanje ministru.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče. Pozdravljam sve prisutne kolege poslanike.

Poštovani ministre, moje pitanje je sljedeće: "Koje aktivnosti preduzima Ministarstvo zdravlja kako bi otpočela primjena Zakona o liječenju neplodnosti asistiranim reproduktivnim tehnologijama, u dijelu koji se odnosi na poklanjanje (donaciju) polnih ćelija?"

Obrazloženje. Zakonom o liječenju neplodnosti asistiranim reproduktivnim tehnologijama, pored postupaka unutarćeljsne i vanćeljsne oplodnje, ovim zakonom propisana je i mogućnost upotrebe polnih ćelija donatora ili donatorke kada prema iskustvima biomedicinskih dostignuća nema mogućnosti za začeće korišćenjem polnih ćelija braćnih ili vanbraćnih supružnika ili ako su drugi načini liječenja neplodnosti primjenom postupaka ART-a bili neuspješni, odnosno ako je to potrebno za sprječavanje prenosa teške nasljedne bolesti. U članu 17 i 20 zakona propisana je obaveza Ministarstva da propiše uslove koji moraju ispunjavati zdravstvene ustanove koje obavljaju postupke ART-a sa polnim ćelijama donatora, odnosno donatorke, te da bliže uslove za obavljanje ovih poslova propisuje Ministarstvo zdravlja (član 22 stav 2) svakako podzakonskim aktom.

S obzirom da još uvijek nijesu propisani bliži uslovi za obavljanje ovih poslova, upravo zbog ovog pravnog problema, građanima je onemogućeno liječenje neplodnosti

poklanjanjem (donacijom) polnih ćelija, odnosno pravo na potomstvo primjenom ovog postupka ART-a. Upravo iz ovog razloga jedan broj građana pravo na roditeljstvo ostvarivao je odlaskom u druge zemlje i izlagao se velikim finansijskim troškovima, često puta i bezuspješno. Mnogi ovo pravo nijesu ni pokušavali da ostvare u inostranstvu, jer nijesu imali finansijskih sredstava za taj postupak koji je veoma skup. Upravo zbog svih ovih građana kojima je ovo životno pitanje, tražim danas odgovor od vas. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, kolegice Šćepanović.

Izvolite, ministre.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Uvažena poslanice Šćepanović, odgovor na vaše pitanje je sljedeći. Prema iskustvima biomedicinskih dostignuća na kojima se temelji Zakon o liječenju neplodnosti asistiranim reproduktivnim tehnologijama, kada nema mogućnosti za začeće korišćenjem polnih ćelija bračnih i vanbračnih supružnika ili ako su drugi načini liječenja neplodnosti primjenom postupaka asistrane reproduktivne tehnologije bili neuspješni mogu se upotrijebiti polne ćelije donatora ili donatorke. Zdravstvene ustanove pružaju usluge dijagnostike i liječenja neplodnosti, a u cilju dostupnosti ove zdravstvene usluge, pored jedne javne zdravstvene ustanove na Cetinju, Fond za zdravstveno osiguranje je zaključio ugovor i sa tri privatne zdravstvene ustanove koje obavljaju postupak liječenja neplodnosti asistiranim reproduktivnom tehnologijama. Shodno zakonskim propisima iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, osiguranici imaju pravo na tri postupka vantjelesne oplodnje, ranije je to bilo dva. Ovo pravo ostvaruju na osnovu medicinske dokumentacije i mišljenja Konzilijuma za liječenje steriliteta Kliničkog centra Crne Gore o opravdanosti ovog vida liječenja neplodnosti.

Prema podacima Fonda za zdravstveno osiguranje u 2013. godini uput za postupke vantjelesne oplodnje u ustanovama u Crnoj Gori sa kojima je Fond zaključio ugovor, dobilo je 508 parova, dok su 94 para ušla u postupak refundacije sredstava, jer su svoje pravo na postupak vantjelesne oplodnje ostvarili van Crne Gore. U jednom

procentu slučajeva refundacije sredstava za postupke obavljene vantjelesne oplodnje radilo se upravo o ovom o čemu ste vi danas otvorili temu, potrebi donacije jajne ćelije ili sjemenih ćelija. Navedeno ukazuje da osiguranici koji na osnovu medicinskih indikacija o liječenju neplodnosti doniranom jajnom ćelijom, odnosno sjemenim ćelijama nijesu uskraćeni za ovaj vid liječenja neplodnosti, na teret sredstava obaveznog osiguranja, ali sigurno jesu finansijski zato što ta procedura van regiona je znatno skuplja.

Daljim unapređenjem zdravstvenog sistema stvaraju se preduslovi u našem zdravstvenom sistemu za formiranje banke sjemenih ćelija ili jajnih ćelija na koji način bi bilo omogućeno obavljanje navedenih postupaka u Crnoj Gori. U postupku pristupanja Evropskoj uniji Crna Gora je preuzela obavezu potpune pravne harmonizacije sa pravnom tekovinom Evropske unije kojom je uređena ova oblast.

U tom smislu, transponovanjem ove pravne tekovine u zakonodavni okvir i objektivne mogućnosti implementacije u praksi, znam da je složen i kompleksan proces, a i nameće niz preduslova, ali vjerujem nakon završetka ovih propisa i usvajanjem će se omogućiti ostvarenje zahtjeva za asistiranim reproduktivnim tehnologijama putem donacije jajnih ćelija. Tako da vjerujem da će to raditi u Crnoj Gori.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam ministre.

Želite li komentar koleginice?

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem na odgovoru. Nekako sam imala potrebu bavimo se kao poslanici svim pitanjima, ovoga pitanja se nikako ne dotičemo i prosto nijesmo ni svjesni koliki je broj, koliki je veliki broj parova u Crnoj Gori, koji ne može prirodnim putem da ostvari pravo na roditeljstvo, i ja se nadam ministre da će ovo što ste danas rekli obradovati veliki broj parova, koji su svoje pravo na roditeljstvo ovim putem pokušavali da ostvare u

inostranstvu i da će što prije imati tu mogućnost da po ovom postupku to ostvare i u Crnoj Gori. Zahvaljujem se.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolegkinice Šćepanović.

Sledeće pitanje postaviće kolegkinica Đurašković.

Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani ministre, dame i gospodo, poštovani građani,

Moje pitanje ministru zdravlja glasi:

Koje konkretne mjere u budućnosti Vlada Crne Gore planira da preduzme, da bi se smanjio zabrinjavajući broj samoubistava u Crnoj Gori?

Obrazloženje:

Stopa samoubistava u Crnoj Gori je visoka i iznosi 20 do 25 osoba na sto hiljada ljudi, dok je u svijetu taj prosjek 16, a u Evropi 13. Što je dovoljan razlog da se cjelokupna društvena zajednica zabrine i ozbiljno pozabavi suzbijanjem i prevencijom ove pojave. Stopa samoubistava kod nas je posebno porasla od početka 90.godina kada je došlo do društvenog, političkog, moralnog i vrednosnog raspada sistema. U javnosti je djelimično ukorenjeno shvatanje da samo teška bolest može biti opravdanje da neko sebi svjesno i namjerno oduzme život. Dok je ostalo u domenu neshvaćenosti i osude. Međutim, istraživanja pokazuju da od ukupnog broja samoubistava samo jednu četvrtinu čine duševni bolesnici i to je tako u svim društvima i vremenima. Stručnjaci kažu da nasamoubistvo utiču veliki potresi u društvu, krize i promjene vrijednosti u njemu, kada se ljudi ne snalaze. Razlozi mogu biti gubitak drage osobe u porodici, gubitak posla i elementarnih uslova za život, usamljenost, nesposobnost komunikacije, osjećaj beznađa i očaja. Ljudi prave životni bilans koji je po njihovom mišljenju negativan, nemaju opravdanje za sebe i odlučuju se na čin samoubistva.

Prema podacima svetske zdravstvene organizacije u toku jednog minuta u svijetu se dogode čak dva samoubistva. U Crnoj Gori u poslednjih deset godina broj samoubistava je povećan skoro dva puta.

Gospodine ministre, svi se mi sjećamo da u vrijeme exs Jugoslavije, Crna Gora je bila na poslednjem mjestu po broju samoubistava, prednjačila je Vojvodina sa najvećim brojem ubistava u Jugoslaviji, pogotovo grad Subotica. Prema podacima u prvih tri mjeseca ove godine u Crnoj Gori se desilo 44 samoubistva, a u prvih devet mjeseci 115 samoubistava i 90 pokušaja samoubistava. Zaista to je jedna zabrinjavajuća činjenica. Ovo je sociološki problem, koji treba da se ispita i čitava društvena zajednica treba da obrati pažnju. Zato sam i postavila vama ovo pitanje. Hvala lijepa.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolegkinice Đurašković.

Izvolite ministre.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Uvažena kolegkinice Đurašković.

Odogovor na vaše pitanje je sledeće.

Samoubistvo je, kao atak na sopstveni život, složen fenomen i njemu, prema epidemiloškim istraživanjima, prethodi proces. U početku se obično javljaju prolazne suicidalne misli, nakon čega dolazi do detaljnijeg smišljanja i razvijanja konkretnih planova uz pokušaje samoubistva, dok sve na kraje ne kulminira samoubistvom. U zaleđini tog procesa nalazi se interakcija nekoliko različitih faktora - biloših i genetskih, socijalnih, sredine porodičnih i karakteristika ličnosti koje čine osobu manje ili više sklonom takvom ponašanju.

Ukoliko je osoba u prošlosti pokušala da se ubije jednom ili više puta, rizik od ponovnog pokušaja, a i od izvršenja samoubistva nažalost raste. Jedan od najboljih prediktora suicidalnog ponašanja je i mentalno oboljenje osobe - depresija, bipolarni poremećaj, zloupotreba psihoaktivnih supstanci, anksiozni poremećaj, iako nemora nužno značiti da će osoba koja boluje od mentalnog oboljenja imati takvo ponašanje ili eventualno suicidalnu ideju.

Nekada je dovoljno, Vi ste to kazali, evo i u odgovoru da se osoba suoči sa stresnim životnim događajima kao što je raskid veze, gubitak posla, nezaposlenost, siromaštvo, smrt bliske osobe kako bi otpočeo proces suicidalnog ponašanja.

Dodatno, pri procjeni rizika do pokušaja samoubistva i od samoubistva u obzir se uzimaju i faktori kao što su prisustvo suicidalnog ponašanja u porodici, traume iz djetinjstva, razvod roditelja, seksualno, fizičko ili emocionalno zlostavljanje, loši odnosi na poslu, u porodici, impulsivnost, nisko samopoštovanje čije prisustvo ukazuje na povišeni rizik.

Takođe, pri procjeni rizika, traga se za znakovima upozorenja bilo na verbalnom nivou, kada osoba izvještava o najmeri, a možda čak i detaljnom planu kako bi to izvela bila na novuo ponašanja kada počne neobično da se ponaša, poklanja svoje stvari, izgubi interes za okolinu, te ima nagle i drastične promjene raspoloženja, kada uvidimo da je bespomoćna ili beznadežna. U Crnoj Gori je tokom devet mjeseci 2014.godine, registrovano je 115 slučajeva samoubistva i 99 slučajeva pokušaja samoubistva.

Radi upoređenja:

2013.godine registrovano -128 slučajeva samoubistva i 130 slučajeva pokušaja samoubistva,

2012.godine - 148 slučajeva i 112 slučajeva pokušaja,

2011.godine - 163 i 121 pokušaj.

2010.godine - 159 i 83 pokušaja.

Strategijom mentalnog zdravlja i Zakonom o zaštiti prava mentalno oboljelih lica Crna Gora je propoznala savremni pristup u liječenju mentalnih poremećaja koji insistiraju na pružanju usluga u zajednici. Dakle, čuvena komunalna psihijatrija na čemu teži Evropa. U tom smislu centri za mentalno zdravlje u okviru zdravstvenih ustanova na primarnom nivou, pružaju usluge iz oblasti mentalnog zdravlja na pojednostavljen način, dakle bez uputa izabranog doktora.

Specijalistički timovi pružaju stručnu pomoć i mogu da propišu i adekvatnu terapiju, a sve u cilju olakšanog pristupa stručne pomoći, prepoznajući važnost liječenja poremećaja u ranoj fazi kada je stručna pomoć i najdjelotvornija. Uz projekat koji je podržan od strane Evropske komisije sprovedena je i obuka zdravstvenih radnika, koji će prenositi znanja na zaposlene u centrima za mentalno zdravlje i psihijatrijskoj klinici Kliničkog centra Crne Gore, a omogućene su i kućne posjete mntalno oboljelim licima, kojima se takođe prevenira samoubistvo.

Pored navedenih aktivnosti u zdravstvenom sistemu, potpuno ste u pravu, potrebno je angažovanje kompletne zajednice društva, porodice, u cjelini civilnog sektora koji okuplja profesionalce i tu vjerujte da ima uspjeha, kako bi se organizovale tele apel službe dostupne 24 sata i koji će raditi upravo na prepoznavanju i odvrćanju od suicida. Hvala što ste me saslušali.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala ministre.

Izvolite kolegkinice Đurašković.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Hvala vam na odgovoru.

Složni smo da je prevencija čudo, i prvo što bih trebalo, trebalo bi zaposliti ljude, otvoriti nova radna mjesta, da oni imaju cilj i da imaju, da vide svoju budućnost.

Drugo, ograničiti i pooštriti pristup vatrenom oružju zato što znamo da u Crnoj Gori najveći broj suicida se izvrši upravo vatrenim oružjem.

Treće, liječenje društvenih bolesti kao što su narkomanija, alkoholizam, jer je poznato da su to takozvane tihe samoubice, kad tad čekaju se tu iza okuke.

Četvrto, pružanje pomoći osobama koje razmišljaju o namjeri da pokušaju samoubistvo to su besplatni SOS telefoni, na državnom nivou, gdje bi radili obučeni ljudi jer znamo da lijepa riječ i gvozdena vrata otvara, dosta puta ti ljudi koji imaju namjeru da počine sebi nešto, dovoljno je da ih neko sasluša i čini im se lakšim i odustali bi. Znači, ovo je stvarno sociološki problem, veliki problem i treba ga ozbiljno shvatiti. Hvala lijepa.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegkinice Đurašković.

I mi se pridružujemo takvim konstatacijama. Zaista ozbiljan problem u Crnoj Gori, kada su u pitanju samoubistva, odnosno suicidalne pojave.

Sledeće pitanje postaviće poslanik Srđan Perić.

Izvolite kolega Periću.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem uvažani potpredsjedniče, kolege i kolegice poslanici i poslanice. Uvaženi minister, ja sam vam postavio pitanje:

Šta ćete preduzeti da državne apoteke budu uredno i ažurno snabdjevene, posebno onim vrstama lijekove koje su najčešće u upotrebi?

U obrazloženju sam napisao da nije rijedak slučaj da u državnim apotekama nije moguće nabaviti određen lijek, čiju je zamjenu ili pak isti lijek moguće naći u privatnoj apoteci. Mada u određenom broju slučajeva građani mogu refundirati cijenu troška lijeka propisanog receptom, taj proces može trajati neprimjereno dugo, što posebno za socijalno ranjive kategorije stanovništva može biti, a često i jeste velika poteškoća. Rješavanje ovog problema u crnogorskom zdravstvenom sistemu je od izuzetne važnosti, jer njegova disfunkcionalnost u ovom segmentu pored negativnih posledica po građane nerijetko znači i veće troškove budžeta, jer lijek koji se na pomenuti način kupi u privatnoj apoteci može biti značajno skuplji od onog u državnim, pa je samim tim i trošak za državni budžet po osnovu refundacije veći.

Prije nego se osvrnem na konkretno ovo pitanje, zaista želim da pohvalim ovaj princip da smo odgovor dobili prije samog postavljanja usmenog pitanja i to je rijedak slučaj, pohvalno u tom smislu.

Ono što je mene motivisalo za ovo pitanje, jeste, jedan moj stariji komšija koji me prosto zaustavio i objasnio situaciju sa kojom se penzioneri suočavaju, a što me posle zaista motivisalo da se malo u stranci dublje pozabavimo ovom temom. O čemu se radi? On je objasnio vrlo jednostavnu situaciju, on kao čovjek koji je u godinama dobio je na recept jedan lijek, nije ga našao u državnoj apoteci i pošao je u privatnu, tamo je taj lijek nešto skuplji, on ga je platio i sistemom refundacije će ga on refundirati. Ono pitanje koje je on postavio meni je vrlo humano u krajnjoj svrsi ako hoćemo, on je rekao lijekovi relativno mogu biti i skuplji, posebno za hronične bolesnike, ja mogu platiti lijek i čekati refundaciju, mnogi ne mogu. Cijela priča oko nabavke lijekova je u suštini više organizaciono nego medicinsko pitanje, suštinski i jeste lakmus test za cio zdravstveni sistem kako funkcioniše. U tom dijelu ili u ovom dijelu imamo nesposobnost

administracije ili u nekim segmentima korupciju. Zaista ne želim da licitiram u tom smislu.

Imamo već nacionalni plan za racionalnu upotrebu lijekova u Crnoj Gori za period 2012. do 2016. i na 12. strani tog plana stoji da proizvođači se preko veleprodaja prijavljuju na godišnji tender za snabdijevanje Montefarma lijekova sa pozitivne liste, a onda imamo i primjer. Ovdje neću ići sa imenima firmi. Imamo tender recimo koji se dešavao krajem 2012. do početka 2013. je trajao, gdje je firma koja je bila rangirana, koja je imala 60 hiljada eura skuplju ponudu od ... dobila taj posao. Poenta cijele priče u vezi sa tenderima jeste ta da zbog neadekvatnih rokova i tenderske dokumentacije koja često nije adekvatno napisana tender se lako obara i onda ulazimo na mala vrata, uvodimo privatne apoteke i ulazimo cijelo jedno polje, prije svega, moram reći špekulativno sa ekonomske tačke gledišta, a sa stanovišta posebno starije populacije i posebno hroničnih bolesnika mi suštinski na taj način ne rješavamo ovaj problem, nego ga usložnjavamo. Čovjek koji ima penziju, prosječna penzija u Crnoj Gori je oko 275 eura, teško da može da kreditira svoj lijek u iznosu od nekih, recimo, 100 eura mjesečno, što je zaista veliki problem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Izvolite ministre, odgovor.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi gospodine Periću, odgovor na vaše pitanje je sledeći:

Zdravstveni sistem se susretao sa nestašicama lijekova u ranijem periodu, ali evo da kažem u ovoj poslednjoj godini imamo redovnije snadbijevanje, da ne ureknem. S obzirom na to da se načelo dostupnosti zdravstvene zaštite narušava ukoliko u državnoj apoteci nema lijeka koji je pacijentu propisan na recept, za takvu pojavu zdravstveni sistem mora da nađe adekvatan odgovor. Krenuli smo niz aktivnosti koje se trenutno sprovode u zdravstvenom sistemu sa ciljem trajne stabilizacije nabavke lijekova na teret sredstava obaveznog osiguranja. Ove aktivnosti se odvijaju u tri pravca.

Jedan pravac podrazumijeva sveobuhvatnu analizu potrošnje lijekova i obuhvata analize od načina propisivanja lijeka od strane izabranog doktora do analize realizacije potpisanih ugovora o nabavci lijekova. Izrada ovih analiza je u toku i one će nam poslužiti za bolje sagledavanje uzroka zbog kojih je dolazilo do ranijih nestašica.

Jedna od analiza nedvosmisleno je pokazala da propisivanje lijekova na recept kao i njihova realizacija u državnim apotekama raste iz godine u godinu. Ilustracije radi, 2010.godine realizovano je 3 039 000, dakle tri miliona recepata u 2011. nešto malo manje od tri miliona recepata, dok je u 2012. realizovano 3 200 000 recepata. U 2013. godini 3 500 000 recepata, a za osam mjeseci u 2014. u apotekama imamo realizovano 2 500 000 recepata. Na osnovu navedene potrošnje izvršena je i procjena na godišnjem nivou za 2014. godinu i taj projektovani broj recepata koji čekamo do kraja godine biće nekih 3 500 000 recepata. Ovako znači da je svaki građanin u 2013. godini realizovao u prosjeku šest recepata, odnosno da je minimum popio 5,5 kutija lijekova godišnje, s obzirom na to da se na recept realizuje jedan ili dva lijeka. Procijenjena vrijednost realizovanih recepata u 2014. godini iznosiće nekih 19 ipo miliona i ona je povećana za oko 800 000 u odnosu na 2013. godinu. Samo ovi podaci su dovoljni da odrede pravac daljih analiza o strukturi propisanih lijekova, o stvarnoj potrebi propisivanja s obzirom da je od 7,7 propisanih recepata svaki građanin realizovao 5,5 recepata, onda postavljamo pitanje gdje su i da li su realizovani 2,2 recepta.

Dakle, lijekova ima, je bilo i oni prolaze preko recepta, ali smo stvarno primijetili da imamo iracionalno propisivanje od pojedinih ljekara i imamo slučajeve do prije dva mjeseca, kada smo tehničkim sredstvima preko informacionog sistema napravili blokadu za 150 najfrekventnijih lijekova. Znaete šta se dešavalo? Jedan pacijent je dobijao 19 kutija jednog lijeka, a maksimalno može da popije 12 u toku godine. Sve što bi dalje uzeli bila bi toksična doza, to su takozvane dnevne dozvoljene doze. Onda smo prosto tehnički kada doktor propiše lijek za 150 najfrekventnijih morali da uradimo i taj korak. Dozvoliti 12 mu treba, dozvoliti još jednu 13, može da izgubi, možda će da ide na put, ali nemojmo više da im propisujemo ono što ne može da popije. Ili negdje završavaju ti lijekovi ili im prolazi rok trajanja, a ovo što vi kažete oni ljudi koji možda nemaju ni za hleb ne mogu drugačije doći do toga lijeka. Potpuno vas podržavam u jednom dobrom dijelu vaše diskusije.

Drugi pravac aktivnosti obuhvata izmjene u važećoj regulativi koje bi stvorili normativne pretpostavke za kontinuirano snabdijevanje i racionalnu potrošnju lijekova. Aktivnosti obuhvataju promjenu u listi lijekova, u načinu propisivanja lijekova, promjene u formiranju cijena lijekova i formiranju maksimalnih cijena lijekova. Ove aktivnosti su u završnoj fazi i veoma brzo očekujemo objavljivanje obrađenih podzakonskih akata. Kao što znate već je dio tih pravilnika objavljen u Službenom listu, pogotovo Pravilnik o kriterijumima, uredba o kriterijumima za stavljanje i skidanje lijeka sa liste i istovremeno pravilnik o referentnim cijenama. Uzeli smo tri zemlje Srbiju, Hrvatsku i Sloveniju da nam se ne dešava da jedan lijek za anestezijsku terapiju plaćamo 50 eura skuplje po .. nego Hrvatska. Sad kad ministar mora time da se bavi onda možete da pojmite gdje sam krenuo da ulazim da uvodimo neki red. Moramo uvesti red upravo zbog građana jer ste u pravu za ovo o čemu ste govorili o tenderima. Sledeći korak, mislim takođe da je dobar, aktivnost koja se sprovodi uključivanjem privatnih apoteka u ugovorni odnos sa Fondom za zdravstveno osiguranje. Ovo će omogućiti pacijentima realizaciju recepata i podizanje lijeka u privatnim apotekama pod istim uslovima kao u državnim apotekama. Realizaciju ovih aktivnosti očekujemo veoma brzo, s obzirom na to da je Fond za zdravstveno osiguranje početkom avgusta raspisao javni poziv za sklapanje ugovora sa privatnim apotekama o mogućnosti realizacije recepata na teret sredstava zdravstvenog osiguranja. Po našoj procjeni ovo će definitivno staviti tačku na nestašice lijekova u budućem periodu i time stvoriti prostor za dostupnu zdravstvenu zaštitu u ovoj oblasti zdravstvene djelatnosti.

Da vam kažem, stalno smo nešto optuživali Zakon o javnim nabavkama. Ima tamo procedure, nije isto pričati o lijeku i nekim građevinskim radovima. Nekada morate nešto hitno nabaviti, ali vjerujte, i kuće koje konkurišu na tender svjesno ili nesvjesno, procijenite sami, neka građani procijene, ne dostave kompletnu, kvalitetnu tendersku dokumentaciju. Šta će se desiti? Po zakonu, Komisija za kontrolu javnih nabavki svaki tender preko 500 000 kontroluje, vidi da taj dokument nije ispravan i taj tender pada. Toga momenta u svim privatnim apotekama imate te lijekove i oni su skuplji neki, vjerujte dva do tri puta i to je prepoznatljivo. Slažem se sa vama da su to špekulativne radnje. Vjerujem sa ova tri koraka, ogromu energiju ulaže timi moram reći da smo angažovali eksperte svjetske banke iz regiona, iz Beograda i Slovenije, sa željom da

pokušamo da napokon riješimo pitanje lijekova i da jednom znamo šta je plan i potreba za zdravstvene ustanove u Crnoj Gori, da nam se svake godine ne najavljuju nestašice i da nam se svake godine pred kraj godine se ne traže dodatna sredstva kojih objektivno nemamo.

Hvala vam na postavljenom pitanju, a upravo sam želio da podržim dobar dio vaše diskusije.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Želite li komentar kolega Periću? Želite.

Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

U načelu teško je šta prigovoriti ali mi u praksi imamo potpuno, opet kažem, potpuno jednu dezorganizovanost. Znači mi nećemo riješiti, vi ste ovdje u odgovoru kazali da imate tri pravca djelovanja, jedan pravac podrazumijeva sveobuhvatnu analizu potrošnje lijekova, i on se podrazumijeva. Drugi pravac obuhvata izmjenu u važećoj regulativi koji bi stvorili normativne pretpostavke za kontinuirano snabdijevanje i racionalnu potrošnju lijekova, a treći pravac, rješenje je uključivanje privatnih apoteka, ugovorni odnos sa Fondom za zdravstveno osiguranja. Ovo je možda početak problema. Zašto? Zato što bi Montefarm možda sa dva ... menadžera, odnosno menadžera za nabavku, za javne nabavke, odnosno ljudi koji znaju kako se pišu tenderi i raspisivanje tendera na vrijeme, ako hoćete možda da i vi inicirate kao Ministarstvo zdravlja, izmjene Zakona o javnim nabavkama, tu ćemo vas podržati, ako se radi o čistim procedurama a da lijekovi budu ažurnije nabavljani i po olakšajnoj proceduri, mi bi mogli prosto u državnim apotekama u mnogo većoj mjeri i na mnogo adekvatniji način da riješimo ovaj problem.

Na ovaj način mi sad stvaramo jednu pretpostavku, oborimo tender, ljudi će kupovati u privatnim apotekama preko sistema refundacija. Imate jedan ogroman rizik. Prema dosadašnjim iskustvima iz organizacije, taj rizik ne da nije mali nego je ogroman. I jako će teško biti iskontrolisati, ako hoćete na kraju, zašto je neki tender zakasnio pola

mjeseca ili dva dovoljno da on padne, dovoljno da on padne, da on bude, recimo, raspisan u mjesecu u kom je najadekvatnije da se nađe neka oprema nego u nekom drugom. S druge strane, namjerno ugrađena nepreciznost može da obori i tender, to svi znamo. I umjesto da se tu stavi akcenat, mi sad bježimo u nešto što je opet, čini mi se, bježanje od problema.

Ono što je ključ u cijeloj ovoj priči jeste da ove procedure učinimo transparentnim. Da imamo u krajnjoj crti sajt na kojem će biti javno objavljene nabavke iz oblasti obrazovanja, koje se, naravno, sprovode u krugu Ministarstvo-Fond-Montefarm. Mi to za sada nemamo. Odnosno, sve što imamo dobijamo na osnovu novinskih članaka, insajder informacija, imamo jedan prilično zatvoren sistem. I nerijetko je ministre, vi to dobro znate, da u cijelom tom, u cijelom ovom sistemu nabavke imamo povezana lica, rodbinu, u jednoj, drugoj i trećoj instituciji, što pravi veliki problem. I ja sam svjestan da su redovi, ljekovi najveći problem. Negdje mi je, negdje ću možda i zloupotrijebiti ovu govornicu, ali ajde da kažem i nadovezaću se, evo poslanica Zorica Kovačević nije ovdje, takođe jedan me građanin zaustavio, nije mi nikakva rodbina, zaustavio i pitao da li može nekako da sazna kada će doći na red za operaciju katarakte. Čovjek ima dijabetis. Ja ću kao test, prosto spreman ..(Prekid).... nakon ovog pitanja vama dostaviti bez javnog objavljivanja imena ime čovjeka uz molbu da on samo sazna kada može doći na operaciju. Eto mislim da to nije mnogo da se traži. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolega Perić.

I posljednje pitanje u ovom serijalu za ministra zdravlja, postaviće kolega Obrad Gojković.

Izvolite kolega.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala potpredsjedniče.

Gospodine ministre, poštovane kolege,

Moje pitanje glasi: U kojoj fazi je privatizacija Instituta dr Simo Millošević Igalo i kakvi su planovi Vlade vezani za Institut?

Takođe me interesuje da li je u procesu privatizacije konsultovana opština Herceg Novi, te da li su u isti oblik uključeni predstavnici sindikalne organizacije Instituta?

Ja sam ovo pitanje postavio krajem jula i čekao sam pisani odgovor do juče. To nije, ne krši se Poslovnik, ali je pitanje zašto nešto ako je završeno krajem jula zašto se to ne daje javnosti nego se čeka tri mjeseca, i onda to budi sumnju, budi uopšte sumnju u dobru namjeru.

O čemu se radi, ja ću sada pokušati da prezentiram ovdje javnosti, o kakvom kapitalu je riječ, o kakvim kompanijama je riječ u Herceg Novom i koliki je značaj za državu Crnu Goru od tih kompanija.

Institut ima zemljište površine 230 hiljada kvadrata, 23 hektara, ima 87, skoro 90 hiljada kvadrata poslovnog prostora, ima 819 zaposlenih. Ako bi ovo preveli u neke tržišne cijene ovaj kapital koji se kreće između 150 i 200 miliona eura. Maloprije smo razgovarali ovdje o brodogradilištu Bijela koja ima 120 hiljada kvadrata, to je sigurno 40 do 50 miliona eura. Vektra Boka koja je uništena ima i ona 100 miliona eura, a onda pričamo ovdje o auto putevima i da nema para, o kreditima itd. Samo u Herceg Novom imate nekoliko stotina miliona eura koje je sada neiskorišćeno i koje propadaju bukvalno.

Znači, jedno pitanje vrlo aktuelno i na žalost ono što ja mislim da ovdje nije, ovo se ne radi transparentno i ja ću reći svoj stav poslije šta smatram da treba da se uradi, ali u svakom slučaju ono što treba da napravimo u sljedećem periodu da su promjene neophodne isto kao u brodogradilištu Bijela, da se radi bolje i više i da se sačuva taj medicinski kapacitet Instituta Igalo. 819 zaposlenih, od čega 33 ljekara, 198 terapeuta, 57 medicinskih sestara i još 400, 500 zaposlenih, to je gigant za region. Nažalost, mislim da idemo ka pogrešnom putu i poslije 30 i nešto privatizacija koje su bile na teritoriji Opštine Herceg Novi od kojih je samo jedna uspješna. Mislim da idemo i dalje u probleme.

Evo da pokušamo da danas apelujemo i na Vladu i na državu da se ovome pristupi na jedan ozbiljniji način. Još imamo vremena da popravimo ovaj tenderski postupak koji po meni ne ide dobrim putem i ne garantuje rezultat. Kada sam kretao danas u Podgoricu, zaustavio me jedan sugrađanin i rekao ozlojeđen. Kaže, molim te

reci im da ćemo napraviti majdan u Herceg Novom ukoliko se ovo nastavi ovako sa Institutom i sa brodogradilištem Bijela. Stvarno je prešlo sve granice, Herceg Novi više ne može da trpi ovakvu privatizaciju i građani su ozlojeđeni, doći će do velikih problema.

I spremni smo da branimo grad ukoliko se ovome ozbiljno ne pristupi. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolega Gojkoviću.

Izvolite ministre.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, uvaženi gospodine Gojkoviću,

Odgovor na vaše pitanje je sljedeći:

Odgovor na vaše pitanje sačinila je tenderska komisija za privatizaciju, upoznaću vas sa njenim sadržajem.

"U skladu sa Odlukom Vlade Crne Gore o planu privatizacije za 2014. godinu, odlukama Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte i Uredbom o prodaji akcija i imovine putem javnog tendera, Tenderska komisija za privatizaciju je, u saradnji sa odabranim finansijskim i pravnim savjetnikom Raifeisen CENTROBANK, obavila aktivnosti na pripremi četvrtog javnog tendera za prodaju 56,48% kapitala akcionarskog društva Institut za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju dr Simo Milošević Igalo, Herceg Novi.

Uslovima javnog tendera je definisano da se od ponuđača očekuje da ispuni sljedeće minimalne uslove: a) ponuda za kupoprodajnu cijenu za 56,48% akcijskog kapitala društva ne može biti niža od 10 miliona eura; b) ponuđena vrijednost investicionog programa, mora predvidjeti minimalna ulaganja ponuđača za medicinsku opremu u iznosu ne manjem od pet miliona eura i rekonstrukciju i adaptaciju objekta društva u iznosu ne manjem od 20 miliona eura.

U skladu sa pravilima i uslovima Tendera, u predviđenom roku za dostavljanje konačnih ponuda, dostavljena je jedna ponuda, od strane učesnika na tenderu: International Wellness Group Limited, London, osnovan od strane američko-engleskog konzorcijuma.

Kao što smo vas već informisali u odgovoru na poslaničko pitanje od 27.07. 2014. godine, osnovni elementi ponude ove kompanije su sljedeći: ponuđena cijena za akcije 10,02 miliona eura; namjera ponuđača da implementira investicioni program u ukupnom iznosu od približno 230 miliona eura u razvoj postojećih i novih kapaciteta u periodu od osam godina, uključujući investicije u fazu I, fazu II, Vilu galeb, medicinski centar, sportsko selo, sportski centar, hotelski i relaksacijski centar i druge prateće sadržaje, ulaganje u medicinsku opremu u iznosu od 10 miliona eura.

S obzirom da je na tenderu dostavljena samo jedna ponuda, tenderska komisija je započela direktne pregovore oko zaključenja ugovora o kupoprodaji akcija sa ponuđačem. Od strane tenderske komisije se zahtijeva priprema konkretnih predloga ponuđača koji su u skladu sa ciljevima privatizacije i koji trebaju biti sastavni dio Ugovora o kupoprodaji akcija.

Konkretni predlozi ponuđača treba da uključe implementaciju strategije za razvoj, modernizaciju kompanije i obezbjeđivanje stabilne konkurentnosti na međunarodnom tržištu kroz plan razvoja Instituta, a u skladu sa očekivanjima i ciljevima privatizacije, koji uključuju investicije za objekte u sastavu Kompanije pojedinačno, pri čemu nivo kategorije usluga ne može biti niži od tri zvjezdice za fazu jedan, četiri zvjezdice za fazu dva i pet zvjezdica za Vilu galeb. Takođe, s obzirom na to da su u Institutu najznačajniji resurs kadrovi od ponuđača se u skladu sa ciljevima privatizacije očekuje da obezbijedi i dalji razvoj medicinskih usluga i uvođenje komplementarnih sadržaja koji će obezbijediti pozicioniranje kompanije na tržištima regiona i globalno kao prepoznatog centra.

Od ponuđača se takođe očekuje, da pripremi predlog master plana koji će predvidjeti investiciju postojeće nove sadržaje na postojećim lokacijama u skladu sa prostorno planskom dokumentacijom koja je važeća za područje instituta. Ponuđač je takođe u obavezi da pripremi kvalitetan socijalni program koji uključuje i primjenu postojećeg pojedinačnog kolektivnog ugovora u institutu. Predstavnici sindikata instituta su u svim fazama učestvovali u razgovorima sa ponuđačem, a obaviješteni su o svim dosadašnjim aktivnostima, a predstavnik sindikata je uključen u radnu grupu koja će pregovarati o socijalnom programu zajedno sa članovima tenderske komisije za privatizaciju.

Predstavnici ponuđača su u razgovoru sa predstavnicima Opštine Herceg Novi prezentirali svoje namjere za implementaciju razvojnog i investicionog programa u institutu. Ponuđač trenutno priprema svoje predloge u odnosu na navedena očekivanja i zahtjeve. Ukoliko konkretni predlozi ponuđača budu u skladu sa navedenim očekivanjima i ciljevima privatizacije instituta, pregovori oko zaključenja ugovora o kupoprodaji akcija će biti nastavljeni. Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem ministre. Želite li komentar? Kolega Obradović. Izvolite.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Ministre, sigurno ne sumnjam u vaše dobre namjere, međutim istu smo priču imali kada je bila Vojna bolnica Meljine ovdje. I gdje smo danas sa 2,30 eura je hrana po pacijentu i Vojna bolnica koja uopšte nema kvalitet koji odgovara Herceg Novom. Ja se zahvaljujem na odgovoru, međutim u stvarnosti situacija nije takva. Poslali ste mi odgovor 27.jula, ja sam ga dobio 28.oktobra. Nijeste vi nego Vujica Lazović, ali tako funkcionišemo. Znači tri mjeseca treba da bi jedan odgovor došao iz Vlade do ovog Parlamenta ovdje. Nijeste vi odgovorni za to, ja sam jasno rekao kako se to radi. Znači nivo transparentnosti ne može biti za jednu ovakvu privatizaciju koja je od vitalnog značaja za jedan grad ne može biti nivo transparentnosti i odmah to moram da kažem. Pod hitno treba zaustaviti ovu privatizaciju, a reći ću i zašto?

Nivo transparentnosti ne može biti moje poslaničko pitanje, nivo transparentnosti ne mogu biti ni sjednica Savjeta za privatizaciju, niti izjave menadžmenta instituta, koje su prije podne da su za privatizaciju, a poslije podne po gradu šire glasine da je privatizuje rođak premijera Đukanovića. Znači, nije sporno da rođak Mila Đukanovića može da učestvuje u privatizaciju, ali onda to treba jasno da se kaže i da se radi transparentno.

Druga vrsta problema, su isto tako kampanje protiv privatizacije instituta koji rade neki koji su već u toj privatizaciji i u prethodnim učestvovali, tako da sve to sigurno daje sliku jednog netransparentnog procesa i ne može se raspolagati stotinama miliona eura na ovaj način.

Odgovor koji ste mi dostavili dajemi za pravo i potvrđuje da treba zaustaviti ovu privatizaciju. Zaustaviti i krenuti drugim putem. Ne kažem poništiti nego zaustaviti i da vidimo kako dalje. Rekonstrukcija i adaptacija objekata društva tu je uslov bio 20 miliona eura. Ponudio je ponuđač 230 miliona, a onda se vidi koji je nivo tih investicija ovdje da se radi o tri zvjezdice za fazu jedan, četiri za fazu dva i pet zvjezdica za Vilu galeb.

Postavlja se pitanje, ako je institut procijenio, ako je za privatizaciju procijenio da je neophodno ulaganje 20 miliona, gdje se ulaže ovih drugih 210 miliona? Znači, to je ono sa čim javnost, što znamo da je bio problem kod svih dosadašnjih privatizacija. Ne radi se o čuvanju osnovne djelatnosti, nego se radi o izgradnji stanova hondo hotela, koji se poslije prepravljaju u stanove i tako dalje i to u potpunosti nije transparentno. Znači, jasan je ovaj cilj i ovdje javnost nema potpunu informaciju o čemu se radi.

Druga stvar imate da se od punuđača očekuje da obezbijedi dalji razvoj medicinskih usluga. Od punuđača se ne može očekivati. To mora da bude imperativno. Ne može to da stoji u ovim papirima, ne može to da stoji u tender, ne može to da stoji nigdje. Ne možemo dozvoliti da se medicinske usluge ukinu u lgalu.

Imamo već iskustvo sa privatizacijama. Ovdje se kaže da je prostorno planska dokumentacija koja je važeća za područje instituta. Zna se kako se to radi. Potpiše se ugovor, sutra dođe investitor i kaže, e ovo mi ne odgovara, dajte povećajte malo da uđete u tu proceduru, onda on počne da postavlja uslove, vi nemate važeću dokumentaciju, dođe do sudskog spora i ne možete da raskinete ugovor sa Vektra Bokom. Isto je tako ovdje. Znači to su sve stvari koje su potpuno nejasne.

Sljedeća stvar. Predstavnici ponuđača su iz razgovora sa predstavnicima Opštine Herceg Novi prezentirali svoje namjere. Prvo je trebao, valjda, Savjet za privatizaciju i menadžment Instituta da razgovara sa Skupštinom opštine Herceg Novi. Ovo je od takvog značaja od 100 miliona, treba kompletna javnost i Herceg Novog i Crne Gore da se upozna sa ovim. Ja predlažem sljedeće, da se ova privatizacija zaustavi, da se organizuje jedna posebna sjednica Skupštine opštine Herceg Novi poslije izbora i da donesemo zajednički stav da vidimo šta je to. Ovdje ima mnogo da se razjasni, počev od toga ko su investitori, da li oni imaju reference što se tiče medicinske reference, pa sve do daljega ko stoji, ko je tu, da li je to kao u Vektra Boki gospodin Brković, da li je ovdje neki prijatelj premijera ili nešto slično? Ovo je u potpunosti

netransparentan postupak i mi molimo da se organizuje jedna posebna Skupština opštine u Herceg Novom, gdje bi učestvovali predstavnici Savjeta za privatizaciju i menadžment Instituta i da donesemo zajednički stav. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolega Gojković. Jednu proceduralnu intervenciju tražio je kolega Labudović. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče,

Prvo da vam se izvinim, napraviću jednu malo zloupotrebu, mada mogu da se pozovem na član 50 Poslovnika, ali mislim da nije potrebno.

Želim da iskoristim prisustvo gospodina ministra da ga pitam onako nešto što možda i ne bi prošlo kroz formu poslaničkog pitanja, ali je veoma značajno za situaciju u zdravstvenom sistemu Crne Gore.

Govorili ste, gospodine ministre, o kadrovskoj situaciji, naročito na odjeljenju za oftalmologiju ili klinici, kako se već zove, znamo kakva je situacija sa reumatolozima i tako dalje, pa hoću da vas pitam, ali vrlo načelno, a konkretno ću vas pitati negdje kada se sretnemo ili privatno ili na nekom od ovih odbora: Da li je shodno kadrovskoj situaciji u zdravstvu u Crnoj Gori, u kojoj o liječenju, naročito na sekundarnom i tercijalnom nivou, jednako odlučuju i medicina i sveske onih medicinskih sestara kojima kapu skidam zbog trpeljivosti kojom trpe nezadovoljstvo pacijenata, da li je u toj situaciji normalno, da jedan hirurg, preciznije hirurg specijalista plastične hirurgije u najboljem životnom dobu bude na Birou za nezaposlene? Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Ministre, ovo je više razjašnjavanje. Izvolite.

MIODRAG RADUNOVIĆ:

Ja uvijek kažem, ali da ne povrijedim nekog da nama fali pameti i znanja u Crnoj Gori i grijeh je da svako ko je kompetentan i stručan i ima te reference i bude na birou. Ako govorimo o istom čovjeku, ja sam razgovarao sa njim. Danas sam zakazao prijem nakon sjednice Vlade da bude prisutan i sekretar ministarstva, jer ja stvarno mislim da taj čovjek treba da nađe prostor da svoje znanje da građanima i ja tu nemam ništa sporno, da ne otvaram pred kamerama sve i kako je, jer sam već razgovarao. Ja uvijek kažem sve što vrijedi u Crnoj Gori treba staviti u pogon da bude bolje građanima i pozicija i opozicija, ali pamet, znanje. To mi je poruka. Molim.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam. Ovim smo iscrpili krug pitanja namijenjenih ministru zdravlja Miodragu Radunoviću. Zahvaljujemo se za učešće u radu i prelazimo na pitanja posvećena Ministarstvu prosvjete i sporta. Sa nama je pomoćnica ministra Mubera Kurpejović, i prvo pitanje postaviće kolega Milan Knežević.

Izvolite kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Zhavaljujem potpredsjedniče Mustafiću, uvažena gospođice Kurpejović, uvažene kolege, poštovani građani,

Ja sam postavio sljedeće poslaničko pitanje:Koliko je do sad izdvojeno sredstava za osnivanje Fakulteta za montenegristiku na Cetinju, koliko će na godišnjem nivou koštati njegovo funkcionisanje, koliki je broj zaposlenih i sa kojim akademskim titulama će držati predavanja i koji su razlozi za formiranje ovog fakulteta, ako se ima u vidu da već postoji katedra za crnogorski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Nikšuću? Odgovor tražim i u pisanoj formi i do današnjeg dana ga nijesam dobio, kao i sve odgovore koje očekujem od kada je ustanovljen Premijerski sat, to jest institut poslaničkog pitanja.

Kako ste gospođo Kurpejović vi pristupali zidanju ove vavilonske kule nazvane crnogorski jezik. Prvo ste ga normirali u Ustavu, kada nije ni imao svoje ime, a onda ste krenuli u njegovu standardizaciju koja se pretvorila u jedan frankenštajn projekat čije

posledice moraju plaćati svi građani Crne Gore. Očigledan pokazatelj da se radi o režimskoj frustraciji, potrebi za stvaranjem kvazi identiteta su i sljedeće izjave. Prvo bivšeg ministra Stijepovića, citiram, Vlada Crne Gore osnivanjem fakulteta na Cetinju iskazala je visoku svijest o očuvanju i razvoju crnogorskog identiteta, a onda dekana fakulteta Čirgića taj je proces i spor i težak, ali danas možemo reći kako je na jedan bitan segment našeg državnog i nacionalnog pitanja stavljena tačka. Mi segmente iz nacionalnih projekata finansiramo kreirajući tzv. kvazicrnogorski identitet ili, bolje reći, utjerujete ga u crnogorske škole kao što je to karakteristika bila totalitarnih sistema 20. i 30. godina prošlog vijeka.

Sada da vas pitam, gospođo Kurpejović, na kojoj katedri je većina ovih profesora koji će predavati tzv. montenegristiku na tom tzv. fakultetu na Cetinju završila? Na katedri za srpski jezik i književnost. Koja je glavna karakteristika ovog jezika? Dvije nove grafeme, nekakvo *ś* i nekakvo *ž*. To će biti jezik koji će imati najmanje slova u istoriji lingvistike. S tog fakulteta će prije izlaziti studenti nego što izlaze golubovi na sunce. Imaćemo više studenata, imaćemo više svršenih profesora tzv. montenegristike po kratkom postupku nego što ćemo imati studenata i učenika, a najbolje o tome su rekli oni koji su sastavljali pravopis tzv. crnogorskog jezika, jedan Hrvat, jedna Ukrajinka i jedan sociolog iz Vrbasa. Po tom pravopisu nema pravila i sve je moguće. Pitam vas, gospođo Kurpejović, koliko su ovaj Hrvat, ova Ukrajinka i sociolog iz Vrbasa uzeli novca od građana Crne Gore što su vam napravili ovakav nakaradni pravopis koji je osnova za formiranje ovakvog nakaradnog fakulteta na Cetinju?

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Prije nego što odgovori kolegunica Kurpejović, kolega Kneževiću, vi ste postavili nekoliko pitanja, čini mi se, u ovom jednom pitanju. Postavili ste nekoliko pitanja šireći vaše osnovno pitanje. Mislim da bi bilo uputno da definišete ako imate dodatnih pitanja. Nadam se da je vaš izraz Frankenšajn bio metafora, da niste mislili da uvrijedite bilo koga. Upravo vas i pitam zbog toga, da se razjasnimo, jer sam bio dužan da vas opomenem zbog te riječi.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče Mustafiću.

Na vrijeme sam dostavio poslanička pitanja Ministarstvu prosvjete, u potpunosti stojim iza svake svoje formulacije, dao sam svoje obrazloženje, a ako neko ima problema sa ovom mojom formulacijom spreman sam da polemishemo. Nemam nikakav problem i da se sazove Anketni odbor da mi se pokrene skidanje imuniteta pošto je to, izgleda, postalo simptomatično kada su poslanici DF-a u pitanju.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Kneževiću, nadam se da se razumijemo da nemamo problema sa bilo čijim odnosom prema ovom pozivu, samo sam govorio o metafori koju ste upotrijebili.

Izvolite kolegince Kurpejović.

MUBERA KURPEJOVIĆ:

Zahvaljujem predsjedavajući.

Gospodo poslanici, dame i gospodo, gospodine Kneževiću, potrudicu se da odgovorim na sva vaša pitanja.

Vlada je na sjednici održanoj 19. juna tekuće godine donijela Odluku o osnivanju Fakulteta za crnogorski jezik i književnost. Istovremeno, fakultet je i nasljednik Instituta za crnogorski jezik i književnost. Ono što je važno, fakultet je preuzeo prava i obaveze Instituta, tako da će osim nastavničke, odnosno obrazovne djelatnosti imati i tu istraživačku komponentu. Mogu da vam kažem da je za osnivanje fakulteta utrošeno 89.218,84 centa, a dok je budžet Instituta bio istovremeno i budžet fakulteta za ovu godinu. Što se tiče budžeta za 2015. godinu, on će biti konačan i dostupan kada se usvoji budžet Crne Gore za 2015. godinu.

Što se tiče angažovanih i zaposlenih ljudi na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost, trenutno su zaposlena 26 lica i dva lica, odnosno dva profesora koja su angažovana shodno Zakonu o zapošljavanju i radu stranaca. Nastavu, u skladu sa zakonom, izvode lica, odnosno nastavnici koji imaju akademska zvanja i to docenti

redovni i vanredni profesori, dok vježbe u svojstvu saradnika izvode studenti magistarskih, doktorskih studija, odnosno doktoranti i lica koja imaju zvanje doktoranta.

Realizacijom studijskog programa za crnogorski jezik i književnost u četvorogodišnjem trajanju postići će se dva cilja. Jedan od njih je školovanje adekvatnog budućeg prosvjetnog kadra iz oblasti crnogorskog jezika i književnosti koji će ažurno pratiti savremene trendove u slavistici, prije svega u oblasti južnoslovenskih jezika, dok je drugi cilj školovanje kadra koji će biti sposoban da se bavi naučnim proučavanjem crnogorske književnojezičke baštine, koristi bibliotečke i arhivske fondove i, ono što sam ponovila, da razvija tu istraživačku komponentu. Studijski program crnogorski jezik i književnost koncipiran je tako da obezbjeđuje sticanje kompetencija koje su društveno opravdane i korisne i univerzalnih znanja iz oblasti filologije, ali i specifičnih znanja iz domena montenegrstike.

Studijski program za crnogorski jezik i književnost na ovom fakultetu je koncipiran kao program koji traje četiri godine, odnosno obima 240 kredita i završetkom se stiče stepen obrazovanja bečelor crnogorskog jezika i književnosti. Nije neuobičajeno da jedna država ima nekoliko instituta i drugih ustanova koje se bave izučavanjem službenog jezika i nacionalne književnosti. Gotovo da nema većeg rada i u bivšim republikama Jugoslavije koje imaju katedre ili fakultete koji se bave izučavanjem sopstvenog jezika i književnosti. Tako da se u Srbiji srpski jezik izučava na fakultetima u Beogradu, Novom Sadu, Nišu, Kragujevcu, u Hrvatskoj se hrvatski jezik izučava u Zagrebu, Osijeku, Rijeci, Puli i jednostavno o opravdanosti samog programa i interesovanju govori dovoljno podatak da se prijavilo više ljudi nego što je i predviđeno licencom koju je izdalo Ministarstvo blagovremeno.

Odgovor na ova dopunska pitanja, to su za mene dopunska, koja se tiču komisije koja je radila na standardizaciji možemo dostaviti naknadno u pisanoj formi, kao i odgovor koji sam pročitala. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, kolega Kneževiću, pravo na komentar.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Uz sve uvažavanje prema ovom birokratskom odgovoru koji sam dobio od vas, ipak ovo nije vaša struka ni materija, kao što nije bila ni struka ministra Stijepovića, sada mi je jasno zašto je formiran ovaj Fakultet za montenegristik, da bi mogli da potvrdimo da je on pismen čovjek.

Mihajilo Stevanović, Radoslav Bošković, Mitar Pešikan. Da li vam znače šta ta imena, gospođice Kurpejović? Sudeći po vama, vama ne znače ništa, ali sudeći po bilo kojem studentu prve godine katedre za srpski jezik i književnost radi se o vodećim jugoslovenskim lingvistima, Crnogorcima, koji su učestvovali u kreiranju novosadskog sporazuma o srpskohrvatskom jeziku. Kako se ne nađoše ovi Crnogorci da konstatuju da postoji crnogorski jezik sa dva slova *ś* i *ž* nego se našlo ovih 26 profesora koji su karakteristiku dijalektološku koja nije samo karaktetistika na govornom području Crne Gore predstavili kao inovaciju, modernizam i da to ne nazovem nekim stručnim terminima kao što su to radili praški formalisti.

Ovdje je sledeći problem, gospođo Kurpejović. Na djelu je u Crnoj Gori lingvistički aparthejd. Vi ovdje diskriminišete jezičku većinu koja govori srpskim jezikom, otvarajući fakultete za crnogorski jezik, za montenegristik, zato što oni sa katedre za crnogorski jezik i književnost ne govore sa ovima sa fakulteta za montenegristik, pa ih razdvaja policija, pa ih razdvajaju specijalci, pa se šalju anonimne dojave, dimne bombe i sve ostalo što ide kao doprinos razvoju crnogorskog jezika i književnosti. To je taj frankeštajnski projekat o kojem sam govorio, gospodine Mustafiću.

Nema napretka u Crnoj Gori. Nema pomirenja, sada vam ovdje govorim u ime političke grupacije koju predvodim, dok srpski jezik u Crnoj Gori ne bude službeni. I ne zaboravite, naći ću ustavne metode da ni jedan jedini cent moje porodice i svih zainteresovanih ne pođe u ovih 80.000 evra kojima pravite ovakve kvazinaučne projekte. Kakav je to kvazinaučni projekat, gdje je predsjednik komisije za izradu ovog nesrećnog pravopisa izjavio da je oduševljen, jer hrvatski profesor Silić koji je zajedno sa ovom Ukrajinkom iz Galicije grkokatoličkog porijekla i sa ovim sociologom iz Vrbasa normirao pravopis izjavio, poznaje crnogorski jezik bolje nego bilo koji Crnogorac. Pri tom je isti predsjednik utvrdio da se kao Crnogorac ne bi usudio da ide toliko radikalno u crnogorizaciji crnogorskog jezika, što je učinio profesor Silić. Znači, mi smo se i kao Crnogorci, kao Srbi iskopali i bilo je potrebno da dođe ovaj gospodin Silić, kome to nisu

dali da radi sa hrvatskim jezikom i sa hrvatskim pravopisom, da se narodski rečeno igra sa našom tradicijom, sa našom istorijom, sa našom duhovnošću, kao što se nezrelo dijete u vrtiću igra sa nekom skupom stvari ili uređajem. Eto što ste vi napravili od takozvanog crnogorskog jezika diskriminišući jezičku većinu koja govori srpskim jezikom i koja će, obećavam vam, biti istrajna u tome da srpski jezik bude službeni, inače u Crnoj Gori neće biti pomirenja. To nemojte shvatiti kao prijetnju nego kao obećanje, gospođo Kurpejović. Prenesite to na validne adrese, jer Vi ste samo messenger u čitavoj ovoj priči.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Koleginica Branka Bošnjak će postaviti naredno pitanje.

BRANKA BOŠNJAK:

Hoću da mi prvo date proceduralno pa ću posle toga.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

U stvari čućete, na prethodnoj posebnoj sjednici koja je bila sa poslaničkim pitanjima postavila sam tada pitanje ministru koje se odnosilo, mogu da pročitam:

Koliko je u poslednjih pet godina Univerzitet Crne Gore imao sudskih sporova, bilo da je u postupku imao svojstvo tužioca ili svojstvo tuženog? Koliko je u tom smislu bio dužan isplatiti po pravosnažnim izvršnim sudskim presudama suprotnoj strani po osnovu usvajanja ili odbijanja tužbenog zahtjeva, koliko je bio obavezan isplatiti sudskih troškova, te koliko je univerzitet koštalo zastupanje pred sudom od strane kvalifikovanog punomoćnika i pored toga što univerzitet ima diplomiranog pravnika koji ima svojstvo ovlašćenog predstavnika? Tražila sam da mi se to dostavi za svaki predmet pojedinačno, naprijed navedene podatke i decidno navođenje te ko su osim univerziteta bile stranke u postupku.

Ja ... dobila odgovor od ministra Stijepovića koji se nije odnosio na sve ovo sem na jedan slučaj i u usmenoj formi na samoj sjednici, onda sam tražila stenogram u kom mi je ministar Stijepović tada rekao, vi ste postavili ovdje u ovom pitanju više potpitanja, tako da ćete dobiti u pisanoj formi odgovor, jer ćete vjerovali ili ne jedno desetak dana kompletna služba rektorata pravna i finansijska morati da ostavi sve poslove da bi odgovorila na ovako brdo zahtjeva i materijala koji moraju da se pretresu. Ja sam čekala, evo je prošlo ne znam koliko mjeseci, i prije neki dan sam dobila odgovor potpuno isti kao što je bio usmeni odgovor gospodina Stijepovića, čak on mene obavještava da sam ja učesnik u nekom sporu i koliko sam ja tražila i šta prema univerzitetu, što je smiješno.

Tražim ovdje od vas, kao predsjedavajućeg, da naložite da dobijem pravi odgovor koji mi je obećan na poslednjoj sjednici, jer nije u redu da se ovdje nešto kaže i neću da ponižavaju mene kao poslanika.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Odgovor na poslaničko pitanje se dostavlja u pisanoj formi.

BRANKA BOŠNJAK:

Oni su dostavili odgovor koji je u suštini ono što je ministar rekao, ali ne to. Molim vas da se potrudite da to tako i bude.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, pitanje.

BRANKA BOŠNJAK:

Prije sledeće sjednice zbog toga što je ovo odavno traženo, od jula meseca.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, postavite pitanje.

BRANKA BOŠNJAK:

Izvinjavam se, ali prosto sam morala ovo da kažem.

Što se tiče pitanja koje postavljam na ovoj sjednici, ono se takođe tiče ovog novoformiranog Fakulteta za crnogorski jezik i književnost na Cetinju, a glasi:

Kad je od strane Fakulteta za crnogorski jezik i književnost na Cetinju podnesen zahtjev za akreditaciju Savjetu za visoko obrazovanje, ko je bio u sastavu komisije za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izdavanje licence za rad, te ko su stalno zaposleni predavači i u kom zvanju?

Da mi se da strukturalno po godinama studija i administrativno osoblje na pomentom fakultetu. Tražila sam da se ovaj odgovor dostavi u pisanoj formi.

Postavila sam ovo pitanje zbog toga što je potpuno nelogično i prvi put se desilo da se osniva jedan fakultet o trošku države koji je van Univerziteta Crne Gore, a još je nelogičnije, ako imamo na Filozofskom fakultetu studijski program za crnogorski jezik i književnost da mi i pored toga osnivamo neki novi fakultet, a ne ako je postojala potreba kao što imamo odeljenja, recimo, Pravnog fakulteta u Bijelom Polju, Budvi, zašto, ako je postojala potreba, da to baš bude u Cetinju, zašto se nije sa Filozofskog fakulteta u Nikšiću dio, odnosno otvorilo neko odeljenje i na Cetinju. Prosto ne vidim razlog, a posebno što je jedna velika netransparentnost u vezi ovog fakulteta.

Pokušala sam i koristeći član 50 Poslovnika da dođem do elaborata i ostalih dokumenata iz kojih bih mogla da vidim kako je cijeo tok akreditacije i licenciranja išao i nisam dobila odgovor. Ustvari, dobila sam odgovor bez ikakvih priloga pa sam pravila urgenciju i na to, jer vidim da je to obliveno nekim velom tajne. Čini mi se da je ovo urušavanje državnog univerziteta. Nije fer ni prema zaposlenima na Odsjeku za crnogorski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Nikšiću da se na ovaj način, radi nekih navodnih velikih patriota, otvara novi fakultet i da se izdvajaju dodatna sredstva iz budžeta za tako nešto. Nije bilo potrebe, pretpostavljam šta je bio cilj, a prosto, vjerujte, da ove diobe koje je ova vlast napravila prvo po nacionalnim šavovima sada pokušava i Crnogorce da dijeli na one sa jotovanom i ove sa nejotovanom varijantom i sada ćemo da se prebrojavamo, na kraju ćemo i krvna zrnca da brojimo. To je interes neke grupe ljudi.

Osnovano sumnjam, imamo vrlo nepismenih ministara koji bi, vjerovatno, htjeli da svoju nepismenost pretoče u neku, da je standardizuju i da je nametnu nama da

nam to bude standard kao norma. Željela bih da dobijem ova imena i prezimena, jer me interesuje ko su ti ljudi koji su učestvovali. Nadam se da ćete se potruditi da na moje pitanje po članu 50 dobijem svu dokumentaciju i da poželim da eventualno naša današnja predstavica Vlade ovdje možda bude budući ministar, sigurno će biti mnogo bolja nego onaj koji je otišao na mjesto gradonačelnika.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolegginice Bošnjak.

Ovo je slično pitanje onom koje smo čuli od kolege Kneževića, s drugog aspekta, naravno.

Izvolite, gospođo Kurpejović.

MUBERA KURPEJOVIĆ:

Zahvaljujem predsjedavajući.

Poštovana gospođo Bošnjak, potruđiću se da u pisanoj formi dobijete i onu informaciju u skladu sa članom 50 Poslovnika o radu Skupštine.

Što se tiče današnjih pitanja, Institut za crnogorski jezik i književnost se obratio, odnosno podnio je zahtjev Savjetu za visoko obrazovanje 4. aprila 2014. godine za sprovođenje postupka akreditacije. U skladu sa članom 28a Zakona o visokom obrazovanju, Savjet za visoko obrazovanje je formirao komisiju koja je u skladu sa istim sprovela postupak akreditacije i Savjet je donio sertifikat o akreditaciji za Institut, odnosno za Fakultet za crnogorski jezik i književnost za osnovni studijski program u trajanju od četiri godine, ponavljam obima 240 kredita.

Rješenjem br. 05-1-1135 od 20. juna 2014. godine, Ministarstvo je formiralo Komisiju za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izdavanje licence istom fakultetu. Komisija je formirana. Nakon ocjenjivanja ispunjenosti uslova, komisija je predložila Ministarstvu prosvjete da se izda licenca Fakultetu za crnogorski jezik, nakon čega je Vlada Crne Gore, a na osnovu člana 39 tada važećeg Zakona o visokom obrazovanju i donijela odluku o osnivanju Fakulteta za crnogorski jezik. Prije sam gospodinu Kneževiću odgovorila da ima 26 zaposlenih i dva angažovana lica u skladu sa Zakonom o zapošljavanju i radu stranaca. Imena ćete dostaviti meni lično, nije mi lijepo da čitam

sada sva imena, ja ih imam, imena ljudi koji izvode nastavu, koji izvode vježbu i lica koja čine administrativno osoblje na Fakultetu za crnogorski jezik i potrudicu se da ih možda već sutra dobijete. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, kolegkinice Bošnjak, komentar.

BRANKA BOŠNJAK:

Ja imam neke podatke, prvo vrijeme od 4. aprila nije ispoštovan zakon, šest mjeseci prije nego što počne da radi fakultet treba da se dostavi najkasnije zahtjev za dobijanje akreditacije.

Ja koliko imam informaciju, a bilo je u medijima, u avgustu mjesecu je već bio raspisan konkurs za prijem studenata na tom fakultetu, što znači da je prekršen zakon.

Ja vidim da se ovdje vrlo žurilo, da je čak na isti dan kad je formirana Komisija za licenciranje uspjela da izvrši nadzor nad dokumentima i svim da se išlo u posjetu Institutu da se provjerava kakve uslove ima Institut, a u stvari prostorije su na Cetinju a ne u Podgorici, tako da ovdje ima niz prekršaja, odnosno povreda zakona, ali očigledno je neki veći interes bio da se to ili ne odgovaraju ljudi koji predaju na Univerzitetu Crne Gore, ali nešto u pitanju jeste jer prosto potreba za ovim nije postojala, prava potreba. E sad, da li su to one patriote po džepu što vole na taj način da se promovišu, to je druga stvar.

Voljela bih da dobijem i Komisiju za akreditaciju, naziv, evo kao dopunsko, to nije znači, i jednu komisiju za licenciranje i komisiju za akreditaciju, i naravno elaborat. I ovo me interesuje po godinama jer vi znate da bi se ispunili uslovi da je neophodno bilo da na svakoj godini studija imamo po dva profesora u izbornom zvanju i po dva saradnika koji će da vrše nastavu. Potrebno je da svi imaju prostorije za van nastavne aktivnosti, kompjuterska sala, biblioteka, ali ja sam imala osjećaj kad se vršio prijem ovih studenata imali smo jednu prostoriju sa jednom djevojkom, iza nje je bilo sve prazno, primala je dokumentaciju na stolu, bilo je malo da kažem tragikomično za moj pojam, jer se vidjelo da se sve nešto na vrat na nos određuje i negdje sam i sigurna da nisu ni u

tom dijelu ispunjeni uslovi, ali evo vidjeću na osnovu toga što mi dostavite i onda ću se javno oglasiti a posebno što je i više nevladinih organizacija tražilo, čak i neki profesori sa Filozofskog fakulteta da dođu do ovih podataka i nisu uspjeli da dođu. Ja vas držim za riječ da ću vrlo brzo dobiti ovaj odgovor, jer mislim da treba da uvažite ovaj dom, ipak smo mi ovdje poslanici koji kontrolišemo rad Vlade, a ne da Vlada nama ignoriše naša pitanja i to što mi tražimo od vas.

Nikakva potreba nije bila za ovim, to sam sigurna i zašto je to i u čijem interesu mislim da nije u interesu građana Crne Gore i kažem ovo je još jedna dodatna podjela za one koji su za jotovanu i nejotovanu varijantu crnogorskog jezika, što u krajnjem slučaju dovodi samo, ne znam. Ali, očigledno ova vlast na podjelama vlada i kad više nije mogla da dijeli po tim osnovama, krenula je na ove još, da kažem podjele prefinjenije. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Postavili ste još dodatna pitanja.

Pitam gospođu Kurpejović da li će dostaviti u pisanoj formi. U redu. Pošto možete i sad usmeno ali pošto imate mogućnosti u pisanoj formi, onda je to, samo se izjasnite o tome.

MUBERA KURPEJOVIĆ:

... ipak ću dostaviti sve u pisanoj formi i ono što je traženo i u osnovnom pitanju i dodatno.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

U redu. Zahvaljujem.

Sljedeće pitanje postaviće kolega Srđan Perić. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena pomoćnice ministra, u skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore, ministru, odnosno Ministarstvu prosvjete sam postavio sljedeće pitanje: Šta ćete učiniti da se prilikom zapošljavanja nastavnog kadra redukuje ili potpuno eliminiše uticaj, odnosno pritisak političkih partija?

Obrazloženje: Veliki problem u crnogorskom obrazovnom sistemu, posebno u onom do univerzitetskom, jeste uticaj političkih partija prilikom zapošljavanja nastavnog kadra. Primjera za ovu pojavu je mnogo ali čelni ljudi Ministarstva su do sada odbijali da makar ozbiljno razmotre ove tvrdnje, što samo po sebi baca posebno svijetlo na ovaj problem.

Dugoročno gledano, ova sasvim izražena pojava je dvojako štetna. Sa jedne strane se šalje poruka da nije bitno šta znaš već koga znaš i s druge strane principom partijskog zapošljavanja se temeljno podriva autonomija nastavnika, što će se u konačnom odraziti na kvalitet nastave koji se izvodi u školama.

Ovom prilikom ja ću samo podsjetiti daapsolutno u svim temeljnim dokumentima crnogorske reforme stoji kao neophodan uslov autonomija nastavnika. Ako nastavnik na prvom koraku zapošljenja mora da moli partiju, bilo koju, a mi znamo da u ovom slučaju zadnjih 20 i nešto godina, to mora da radi najčešće u DPS-u, njegova autonomija se na samom početku ne gradi na stijeni, nego na pijesku, da budem slikovit.

Ono što je vrlo bitno, da budem vrlo konkretan da ne bismo bili na nivou opšte priče, kroz jedan konkretan slučaj, u prvom dijelu, u drugom ću se vratiti na opšti dio i ponuditi rješenje inicijative, najaviti inicijativu u tom smislu, bih želio da rasvijetlim ovaj fenomen. Znači, vama je i poznato iz dopisa, baziraću konkretan slučaj gospođe Svetlane Lekić iz Andrijevice, znači da nema nikakve dileme, vi ste upoznati sa tim, ona je odbornica Pozitivne Crne Gore u Andrijevici i ona je nakon četiri godine rada prestala da radi u školi, zapravo nije obnovljen ugovor jer sistemom ugovora koji se zaključuje sistemski 10 mjeseci tokom godine, gdje nastavnici koji rade tokom cijele godine, suštinski ostaju zakinuti za dvije plate, ali to je potpuno druga priča.

Mi ovdje imamo slučaj da ona ne radi više u toj školi. Da uzmemo predtekst da bi javnost znala kako Ministarstvo tretira fenomen političkog pritiska, da bi javnost znala kako Ministarstvo tretira fenomen političkog pritiska. Njoj je u lokalnom parlamentu, ima od tada nekoliko mjeseci, rečeno da neko ko osvoji 4% na izborima ne može da predaje

u školi. Potom je takođe u lokalnom parlamentu rečeno da ona u Andrijevici ne može predavati, radi se o školi "Milić Keljanović". Radi se o tome da zbog broja učenika u tom odjeljenju, područnom odjeljenju, koji je pao sa devet na osam, ukida se to radno mjesto, iako imamo slučaj u susjednim Beranama da postoji odjeljenje sa sedam đaka, iako u toj istoj školi se jedno odeljenje od 11 đaka dijeli na dva nastavnika, i gle čuda, jedan od tih nastavnika jeste blizak rođak direktora škole, a drugi je zapravo osoba kojoj je gospođa Lekić bila mentorka, ali za gospođu Lekić konkretno u tom slučaju nema mjesta. Ako ovo nije upozoravajuće, ne znam šta je.

Ja sam se obratio formalno Ministarstvu, koje na inicijalni dopis nije odgovorilo a jeste na urgenciju, uz dodatni podatak da je gospođa Lekić čak izbrisana za zadnje dvije godine iz registra same škole, što dodatno baca čudno svjetlo na ovu cijelu priču. Iz navedenih činjenica, kako stoji u dopisu Ministarstva prosvjete, očigledno je da nastavnica Svetlana Lekić nije diskriminisana na političkoj ili drugoj osnovi. Na osnovu svih ovih podataka vi ste zaključili da ona nije. Je li to borba protiv političkog uticaja u školi? Toliko za početak. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, kolega Perić.

Izvolite, gospođo Kurpejović.

MUBERA KURPEJOVIĆ:

Hvala predsjedavajući.

Gospodine Periću, ja ću pokušati da odgovorim isto ovako sa dva aspekta. Sa jedne strane sa aspekta propisa i ono što stoji u zakonu, a sa druge pokušaću da se osvrnem na konkretan predmet gospođe Lekić.

Odredbama članova 100, 101a i 101b Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, propisano je da se nastavnik u javnoj ustanovi može angažovati na osnovu javnog konkursa koji raspisuje direktor te ustanove i direktor je istovremeno dužan da u roku od 15 dana donese odluku po konkursu. Konkurs se raspisuje jedino ukoliko nema mogućnosti da sporazumno preuzimanje zaposlenih nastavnika iz druge javne

ustanove, ako je radno mjesto sistematizovano i odobreno i ako ima dokaz Ministarstva prosvjete o obezbijeđenim finansijskim sredstvima.

Takođe zakon propisuje mogućnost da se nastavnik može zaposliti bez raspisivanja javnog konkursa na period do 30 dana, u slučaju zamjene odsutnog radnika, privremenog povećanja obima posla ili rada na određenom projektu. Prema tome, zakonom su zaista propisani svi uslovi za zapošljavanje nastavnika, kao i utvrđena nadležnost direktora u smislu i objavljivanja konkursa i donošenja odluke po navljam u roku od 15 dana. Ukoliko neko smatra da su mu povrijeđena neka prava, prilikom prijavljivanja na konkurs i donošenja odluke, tu su nadležne inspekcije ili sud ukoliko se misli da su povrijeđena neka druga prava.

Ponovila bih da je ovo jedna od oblasti gdje zaista jednim zakonom, kao što je opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju, do detalja je precizirano i uređen postupak zapošljavanja, tako da ja bih ponovila, da zaista ako pogledate još jednom ovu normu, nema prostora za politički uticaj i donošenje odluka takvog karaktera, kada je u pitanju zapošljavanje. Osvrnula bih se kratko i na slučaj gospođe Svetlane Lekić, vi ste dobro rekli i to je činjenica da je ona četiri godine angažovana u Osnovnoj školi Milić - Keljanović Konjuhe Andrijevića i to u područnom odjeljenju u Đulićima. Međutim, zašto nije zaključen ugovor za školsku 2014 - 2015.godinu u tom područnom odjeljenju u skladu sa važećim normativama formirano je samo jedno četvororazredno i to kombinovano odjeljenje sa osam učenika i u tom odjeljenju nastavu izvodi taj jedan nastavnik razredne nastave koji ima ugovor na neodređeno vrijeme. U skladu sa pomenutim normativima i standardima nije bilo moguće angažovati još jednog nastavnika, pa samim tim ni nastaviti angažman, odnosno zaključiti novi ugovor na određeno sa gospođom Lekić. Ono gdje se, sigurno sam, slažemo jeste da se zaista svim ljudima koji se bave obrazovnom djelatnošću omogući da obrazovnu djelatnost obavljaju u ustanovama i na mjestu zašto su se slobodno da kažem i školovali, ali da u ovom konkretnom sličuju s obzirom da nije bilo više učenika i da je samo jedno odjeljenje nije bilo moguće nastaviti angažman. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama.

Želite li komentar?

Izvolite kolega Periću.

SRĐAN PERIĆ:

Ovdje ste Vi nacrtali danas zašto se uvode norme rada na određeno vrijeme i zašto uvodimo institut licenciranja i relicenciranja. Isto ovo što gospođa Lekić danas prolazi kroz šta ona prolazi mogu sutra prolaziti hiljade drugih nastavnika. I ovima je jasno upućeno pravac gdje se treba interesovati za svoj status i na žalost i Vi i ja znamo tako, da je tako u praksi da partije odlučuju o tome, dvije partije na vlasti. Ono što je meni bitno gospođu Kurpejović, sada da krenemo ono opšte. Tokom afere snimak gospodin Martinović sa Cetinja, funkcioner DPS-a, izjavio da imamo jako dobru koordinaciju kada je zapošljavanje u državnim institucijama u Prijestolnici u pitanju. Koristim priliku ovdje da pohvalim svakodnevnu komunikaciju sa ministrom prosvete i sporta, bivšim ministrom zapravo u ovom mandatu koji se završava sa ministrom Stijepovićem, koji nikada ne zaobilazi partiju. Ja mislim da ovdje nije bilo riječi o nikakvoj didaktičkoj raspravi, nego konkretno o tome koga treba i gdje zaposliti, ali temeljni princip je taj da ovu pojavu barem prepoznate. To je prvi korak rješavanja ovog problema, ogromnog. Ja dolazim sa Nastavničkog fakulteta, znam ogroman broj studenata koji ne mogu zbog odsustva partijske knjižice da uđu u školu, naravno u školi radi jako veliki broj kvalitetnih ljudi ja to ne sporim, ali ogroman broj ljudi je kvalitetnih ima rampu na školu, da radi u školi, bukvalno rampu partijsku, da nemate nikakvu dilemu. Da nebi bilo sve na nivou kritike, pokrenućemo inicijativu evo je najavljujemo, po uzoru na finski model, pošto smo se u oblasti obrazovanja jako puno ugledali na Finsku, a Finska je popiza testiranjima jako visoko, po ugledu na Finski parlament treba otvoriti, treba ministarstvo da se otvori za Odbor za nauku, prosvetu i kulturu i sport, i treba formirati komisiju koja će se baviti ovakvim pitanjima gdje će se svako u krajnjoj crti moći institucionalno da se žali. Na ovaj način koji imamo sad mi imamo ministarstvo koje doslovno niti jedan predlog od ne nekoliko desetina, nego nekoliko stotina predloga u vidu amandmana i različitih predloga iz Pozitivne Crne Gore niti jedan nije prihvatilo, niti jedan nije razmotrilo i na kraju imate negiranje da uopšte imamo ovaj problem koji je evidentan.

Znači, najveći reformski korak gospođu Kurpejović bi bio taj da odbranite autonomiju nastavnika na prvom koraku ne zapošljavanje. To je najveće dostignuće koje od 2002. godine, od kada reforma traje koje bi učinili da to učinite javnim, u suprotnom najbolji nastavnici u najvećem brojuslužajeva neće raditi u školama, a ja mogu iz sopstvenog primjera reći sa moje studijske grupe da od deset najboljih nastavnika osam, ne nije htjelo, nije moglo da radi u školama i nijesu imalipartijske knjižice. To mora da se mijenja. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, kolega.

Poslednje pitanje u ovom krugu, a i u opšte na ovoj sjednici postaviće kolega Emilo Labudović.

Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Ja se nadam da će ovo biti šlag na torti da zaključimo ovu sesiju.

Gospođu Kurpejović,uz sve uvažavanje koje imam prema Vama kao stručnjaku danas ću prvi i poslednji put zažaliti što još uvijek nominalni ministar nije danas ovdje Ne iz razloga što sumnjam u vašu a vjerujem u njegovu stručnost jer on i stručnost su bog i šeširdžija, već isključivo iz razloga što je ovo parekselans političko pitanje, htio sam zaista sa njime da raspravimo o tome.

Sada da se vratim pitanju.

Mi smo ovdje iz ovih klupa nebrojeno puta ukazivali da je najeklatantniji primjer masovnog kršenja osnovnih ljudskih prava, kršenje prava jedine nesporne i jasno utvrđene većine u Crnoj Gori, većine koju čak ni aktuelni režim pored svih napora koje je u tom pravcu uložio i ulaže nije mogao ni da sruši, ni da ospori, a to je većina građana Crne Gore koji govore srpskim jezikom. Znate, do te mjere je to masovno kršenje osnovnih ljudskih prava, da je to primjetio, i to nekoliko puta, onaj koji je najpozvaniji da to primijeti, a to je Ombudsman Crne Gore.

E pa, gospodin Šučko Baković se pokazao najortodoksnijim i najradikalnijim Srbinom u Crnoj Gori. Ja se iskreno nadam da će on shvatiti ironiju ove konstatacije, ali dva puta je upozorio i upozorava Vladu Crne Gore da je obavezna da donese Zakon o upotrebi službenog pisma i jezika i pisama u službenoj upotrebi.

U svom dopisu koji je ponovio 19. maja 2014. godine, a prethodni je bio još 2010. godine, gospodin Baković vas podsjeća da ste ovu materiju sporadično riješili u nekoliko zakona koji, iskreno rečeno, imaju jedva dodirnih tačaka, osim opšteg Zakona o obrazovanju, gdje ste u jednoj jedinoj rečenici rekli da se “nastava izvodi na crnogorskom jeziku“. A o tome šta, kad, kako, ko će to predavati prije nego što se osposobi novi kadar na crnogorskom jeziku itd, ni riječi. Jeste da ima u Zakonu o putnim ispravama itd. ali nema cjelovitog zakona koji reguliše ovu veoma važnu, za svaku državu, o čemu svjedoče i primjeri država u okruženju koje su donijele takve zakone i veoma važnom pitanju sa stanovišta unutrašnjih odnosa. Stoga sam se Vladi Crne Gore, prije svega, a ona je to prosljedila vama, obratio pitanjem: Da li i kada Vlada Crne Gore ima namjeru da postupi po preporuci Ombudsmana Crne Gore, a ja računam da su njegove preporuke, osim što su preporuke i obavezujuće sugestije i da donese Zakon o upotrebi službenog jezika i pisma i jezika i pisama u službenoj upotrebi? Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

MUBERA KURPEJOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovani poslanici, gospodine Labudoviću,

Programom rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu bilo je predviđeno utvrđivanje prijedloga zakona o upotrebi službenog jezika i jezika u službenoj upotrebi, kako bi se, naravno, u skladu sa Ustavom Crne Gore zakonom uredila pitanja upotrebe službenog jezika i pisma i jezika i pisma u službenoj upotrebi u rad državnih organa, organa lokalne samouprave, obrazovno vaspitnih i drugih ustanova, preduzeća i drugih organizacija koje vrše javna ovlašćenja.

Kao obrađivač zakona određeno je Ministarstvo prosvjete koje je obrazovalo međuresorsku radnu grupu koja je i pripremila nacrt zakona. Međutim, imajući u vidu složenost i kompleksnost materije, te činjenicu da se po prvi put donosi ovakav zakon, odnosno leks specijalis, kojim će se u cjelosti urediti pitanje upotrebe crnogorskog jezika i jezika u službenoj upotrebi, Vlada je prihvatila prijedlog obrađivača za odlaganje donošenja navedenog prijedloga zakona. Ovo posebno iz razloga što priprema zakonskog teksta podrazumijeva i međuresorske konsultacije, sveobuhvatnu analizu stanja, pojava i problema u oblasti koja bi se zakonom uredila i uključivanje svih zainteresovanih subjekata u pripremu zakona, izradu izvještaja i sve ono što prati izradu jednog kvalitetnog zakona a u skladu sa važećim propisima.

Imajući u vidi da će se navedenim zakonom urediti upotreba službenog jezika i jezika u službenoj upotrebi u različitim aspektima života i rada u Crnoj Gori, što ste vi već pomenuli u vašem izlaganju, te uvažavajući činjenicu da je pitanje upotrebe jezika, u obrazovno vaspitnim ustanovama uređeno Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju u narednom periodu će se ispitati cjelishodnost rješenja da Ministarstvo prosvjete bude nosilac aktivnosti u odnosu na druga ministarstva, već da se uključi Ministarstvo kulture i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, a shodno tome, naravno Ministarstvo će dati svoj doprinos i naravno, sva resorna ministarstva će se potruditi da blagovremeno pripreme, u skladu, opet ponavljam, sa važećim propisima Prijedlog teksta o kojem ste i vi pričali a i ja pokušala, u stvari, da vama dam odgovor na ovo. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Želite li komentar? Želite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospođo Kurpejović,

Sami ste mi dali dokaz da se ovdje radi o političkom a ne stručnom pitanju, jer ste rekli da zapravo složenost i kompleksnost materije uslovljava da vi, evo toliko godina, još niste donijeli taj zakon. Hoćete li mi reći da je u pitanju struka? Kako, kad

su najbolji lingvisti za poznavanje ovog jednog jedinog, jedinstvenog jezika koji smo poslije sjekirački rascijepili na tri, četiri, baš iz Crne Gore. Ne, gospođo Kurpejović, ovdje je riječ o politici i to onoj gruboj, sirovoj politici koja potire pravo gotovo više od 50% građana Crne Gore iako zvanična statistika time barata na ovaj ili onaj način, da se izražavaju na svom jeziku.

Ja neću da ulazim u ovaj kalambur koji je nastao na relaciji Čirgić-Glušica, te dvije struje u takozvanom crnogorskom jeziku i tom mastodontu, političkom i jezičkom, koji služi zamajavanju javnosti da bi se izbjegla suština. Ali, hoću samo da vas upozorim, radili vi na tom zakonu ili ne radili sljedećih 10 godina, moraćete da pozicionirate srpski književni jezik onamo gdje mu je mjesto, a to je da ga u najmanju ruku, ja ne osporavam Crnogorcima pravo da imaju svoj jezik, neka ga imaju, u najmanju ruku postavite ravnopravnim sa crnogorskim jezikom i da mu omogućite ravnopravnu upotrebu u svim društvenim djelatnostima, ne samo u obrazovanju. Jer, izigrali ste, prije svega kao Vlada, dogovor koji su postigli opozicioni prvaci sa tadašnjim premijerom gospodinom Lukšićem i napravili karikaturu sa onim crticama i to ostavili na slobodnu volju svakome nastavniku pojedinačno.

Ja vas pitam u kojoj to društvenoj djelatnosti, u kojoj to ustanovi, odavde pa dalje, se postupa na osnovu Ustava i zakona kada je o jeziku riječ. Jedan predsjednik ili potpredsjednik piše da se sazivamo na sednicu, a drugi piše da se sazivamo na sjednicu itd, da vam ne govorim o medijima i o svemu onome što čini karikaturu ovog pitanja. Ali, gospođo Kurpejović, ono što ne možete da prenebregnete, a na šta vam je ukazao i čuveni Srbin Šučko Baković, jeste činjenica da je on mišljenja, a ja ga u tome apsolutno podržavam, da bi donošenje ovog zakona bilo veoma važno i sa aspekta ispunjavanja obaveza Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

Ne možete sa ovom količinom diskriminacije, sa ovom količinom nipodaštavanja volje nepodijeljene većine u Crnoj Gori u Evropsku uniju. Moraćemo to da riješimo ovdje, a jedini ispravni i pravi i politički korektan način jeste da se srpskom književnom jeziku i ćirilici kao pismu omogući ravnopravan status sa crnogorskim jezikom, pa bio on verzija Čirgićeva ili Glušićina, meni je potpuno svejedno, ja se u to vaše polje neću miješati. Zahvaljujem. Hvala i vama gospodine potpredsjedniče na razumijevanju čitav dan.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Zahvaljujem kolegi Labudoviću, zahvaljujem i gospođi Kurpejović za učešće u ovom dijelu poslaničkih pitanja.

Ovim zaključujem treću posebnu sjednicu posvećenu premijerskom satu i poslaničkim pitanjima.

Vidimo se kad zakažemo narednu sjednicu. Hvala vam.